

Biblioteca de la Miezul Noptii

O singură
bibliotecă.

O infinitate
de vieți.

MATT HAIG

NEMIRA

virtual-project.eu

MATT HAIG

**BIBLIOTECA DE LA MIEZUL
NOPTII**

Original: *The Midnight Library* (2020)

Traducere din limba engleză:
CRISTINA NAN

virtual-project.eu

N E M I R A

— 2020 —

*Tuturor angajaților din sistemul de sănătate.
Și tuturor asistenților sociali.
Vă mulțumesc.*

„Nu voi putea nicicând să fiu toate persoanele care aş vrea să fiu şi nici să trăiesc toate vieţile care mi-ar plăcea. Nu voi putea nicicând să deprind toate abilităţile pe care mi le doresc. De ce le doresc? Vreau să trăiesc şi să simt toate nuanţele, tonurile şi variaţiile posibile ale experienţei mentale şi fizice a vieţii mele.”

SYLVIA PLATH

„Între viață și moarte se află o bibliotecă, i-a zis. Și, în acea bibliotecă, sunt rafturi care se întind la nesfârșit. Fiecare carte îți oferă ocazia să încerci o altă viață pe care ai fi putut să o trăiești. Să vezi cum ar decurge lucrurile dacă ai fi făcut alte alegeri... Ai proceda diferit, dacă ai avea ocazia să-ți alungi regretele?”

O discuție despre ploaie

Cu nouăsprezece ani înainte de a se hotărî să moară, Nora Seed se afla în biblioteca micuță și călduroasă a școlii Hazeldene din orașul Bedford. Stătea la o masă joasă, cu privirea ațintită spre o tablă de șah.

— Draga mea Nora, e normal să-ți faci griji în privința viitorului tău, i-a zis doamna Elm, bibliotecara, cu ochii scânteind.

Doamna Elm a făcut prima mișcare. Calul ei a sărit peste rândul intact de pioni albi.

— Bineînțeles că o să te îngrijoreze examenele. Însă poți să fii orice-ți dorești, Nora. Gândește-te la toate posibilitățile. E palpitant.

— Da. Presupun că e.

— O viață întreagă ți se așterne înaintea.

— O viață întreagă.

— Ai putea face orice, ai putea trăi oriunde. Undeva unde e mai puțin frig și mai puțină umezeală.

Nora a împins un pion, înaintând două pătrate.

Cu greu se abținea să nu o compare pe doamna Elm cu mama ei, care o trata pe Nora ca pe o greșală care trebuie corectată. De exemplu, când era bebeluș, mama ei se temea că urechea stângă a fetei e mai depărtată de cap decât cea dreaptă, așa că folosea scotch ca să îndrepte situația și apoi o ascundea sub căciulița din lână.

— *Urăsc frigul și umezeala!* a subliniat bibliotecara.

Doamna Elm avea părul scurt și grizonant și o față ovală, blândă și ușor ridată, care se iveaua, palidă, deasupra gulerului verde ca mătasea-broaștei. Era destul de bătrână. Și totuși, era singura persoană din școală care se afla pe aceeași lungime de undă cu Nora, așa că, până și în zilele în care nu ploua, fata își petrecea pauza de la prânz în biblioteca micuță.

— Frigul și umezeala nu fac pereche întotdeauna, a spus Nora. Antarctica este cel mai uscat continent de pe pământ. Practic, e un deșert.

— Pare genul tău.

— Nu cred că e suficient de departe.

— Atunci, poate-ar trebui să te faci astronaut. Să cutreieri prin galaxie.

Nora i-a zâmbit.

— Ploaia e și mai neplăcută, pe alte planete.

— Mai neplăcută decât în Bedfordshire?

— Pe Venus, e acid pur.

Doamna Elm și-a scos un șervețel de hârtie din mânecă și și-a suflat nasul cu delicatețe.

— Vezi? Cu o minte ca a ta, poți face orice.

Un băiat blond, cu vreo doi ani mai mic decât Nora, pe care ea l-a recunoscut, a trecut în fugă pe lângă fereastra stropită de ploaie. Fie fugărea pe cineva, fie era fugărit. Biblioteca reprezenta un mic adăpost de civilizație.

— Tata e de părere că am irosit totul. Acum am renunțat la înot.

— Ei bine, nu e treaba mea să ți-o spun, dar pe lumea asta există și alte lucruri în afară de a înota foarte repede. Te așteaptă multe vieți posibile și diferite. Cum spuneam săptămâna trecută, ai putea deveni glaciolog. Am făcut niște investigații și...

Atunci a sunat telefonul.

— O clipă, a șoptit doamna Elm. Trebuie să răspund.

Un moment mai târziu, Nora o urmărea pe doamna Elm vorbind la telefon.

— Da. Acum e aici.

Fața bibliotecarei s-a schimonosit, șocată. S-a întors cu spatele la Nora, dar cuvintele ei au răsunat în încăperea tăcută.

— Oh, nu! Nu! Dumnezeu! Desigur.

Nouăsprezece ani mai târziu

Bărbatul de la ușă

Cu douăzeci și șapte de ore înainte să moară, Nora Seed sedea pe canapeaua ei ponosită, scormonind pe internet prin viețile fericite ale altora și așteptând să se întâmple ceva. Și atunci, ca din senin, chiar s-a întâmplat ceva.

Cineva, din cine știe ce motiv, a sunat la ușă.

O clipă, Nora s-a întrebat dacă n-ar fi mai bine să nu răspundă. La urma urmei, se îmbrăcase deja pentru noapte, cu toate că era abia ora nouă. Brusc, a devenit conștientă de tricoul ei lăbărțat, cu mesaj ecologist, și de pantalonii de pijama în carouri.

Și-a pus papucii, ca să pară cât de cât civilizată, și a descoperit că la ușă se afla un bărbat, și încă unul pe care îl cunoștea.

Era înalt și deșirat, cu chip blând, de copil, dar avea ochi ageri și inteligenți, de parcă ar fi văzut prin obiecte.

Se bucura să-l vadă, deși o surprindea oarecum apariția lui, în special pentru că purta echipament de sport și arăta încins și transpirat, în ciuda vremii reci și ploioase. Odată ajunsă față-n față cu el, Nora s-a simțit și mai șleampătă decât se crezuse cu doar cinci secunde mai devreme.

Dar, de o vreme, se simțea singură. Și, cu toate că studiasse destulă filosofie existențială ca să se convingă că singurătatea este o latură fundamentală a naturii umane într-un univers esențialmente lipsit de sens, îi părea bine că-l vede.

— Ash! a exclamat ea, zâmbind. Te cheamă Ash, nu?

— Da. Așa mă cheamă.

— Ce cauți aici? Mă bucur să te văd.

Acum câteva săptămâni, se așezase să cânte la pianul digital, iar el, care alerga pe Bancroft Avenue, o văzuse pe fereastra apartamentului cu numărul 33A și îi făcuse cu mâna. Cu ani în urmă, o invitase la o cafea. Poate că intenționa să o invite din nou.

— Și eu mă bucur să te văd, i-a zis el, deși fruntea lui încruntată nu sugera același lucru.

De fiecare dată când vorbise cu el la magazin, păruse relaxat, dar de astă dată vorbea pe un ton grav. Ash s-a scărpinat pe frunte, apoi a scos un sunet, dar nu a reușit să articuleze un cuvânt întreg.

— Ieși la alergat?

Ce întrebare inutilă! Evident că se ducea să alerge. Totuși, momentan, Ash se simțea ușurat să poată spune ceva banal.

— Da. Particip la semimaratonul din Bedford. Are loc duminică.

— Ah, da! Grozav! Mă gândeam să particip și eu la un semimaraton, dar apoi mi-am amintit că detest alergatul.

Sunase mai amuzant în mintea ei decât atunci când dăduse glas ideii. Și nici măcar nu ura alergatul. Însă o îngrijora expresia lui serioasă. Tăcerea devenea mai mult decât bizară.

— Mi-ai zis că ai o pisică, a rostit el într-un târziu.

— Da. Am o pisică.

— Parcă îmi amintesc cum o cheamă. Voltaire. E un motan brun-roșcat?

— Da. Îl strig Volts. Voltaire i se pare prea pretențios. S-ar zice că nu e deloc fascinat de filosofia și de literatura franceză a secolului al optsprezecelea. E mai cu picioarele pe pământ. Mă rog... Pentru o pisică.

Ash și-a coborât privirea spre papucii ei.

— Mă tem că a murit.

— Poftim?

— Zace nemișcat la marginea drumului. I-am citit numele pe zgardă; cred că l-a lovit o mașină. Îmi pare rău, Nora.

Era atât de speriată de schimbarea bruscă de emoție, încât continua să zâmbească, de parcă zâmbetul ar fi putut s-o rețină în lumea pe care tocmai o părăsise, în care Volts încă trăia și în care acest bărbat, căruia îi vânduse cărți cu partituri pentru chitară, sunase cu alt motiv la ușa ei.

Ash, și-a amintit ea, era chirurg. Nu veterinar, ci chirurg generalist. Dacă el zicea că cineva a murit, atunci cel mai probabil așa era.

— Îmi pare foarte rău.

Pe Nora a copleșit-o o durere familiară. Doar că sertralina^{1}

împiedica să plângă.

— Oh, Doamne!

Abia respirând, a ieșit pe dalele crăpate și umede de pe bulevardul Bancroft și a văzut biata creatură cu blăniță roșcată zăcând lângă bordură, pe macadamul lucios de la ploaie. Capul ei atinge ușor trotuarul, iar picioarele îi erau întinse în spate, de parcă pornise în urmărirea unei păsări imaginare.

— Oh, Volts! Oh, nu! Oh, Doamne!

Știa că ar trebui să simtă milă și disperare pentru prietenul ei motanul – și chiar simțea –, dar mai era ceva. În timp ce se holba la expresia liniștită și încremenită a lui Voltaire – acea absență totală a durerii –, un sentiment inevitabil o cuprindea din întuneric.

Invidie.

Teoria Corzilor

Cu nouă ore și jumătate înainte de a se hotărî să moară, Nora a întârziat în schimbul de după-amiază de la Teoria Corzilor.

— Îmi pare rău, i-a spus lui Neil, în cămăruța cât o cutie, dezordonată și fără ferestre, pe care-o numeau birou. Mi-a murit pisica. Aseară. A trebuit să o îngrop. În fine, m-a ajutat cineva să o îngrop. Dar apoi am rămas singură în apartament, am uitat să pun ceasul să sune și m-am trezit abia la prânz, așa că a trebuit să mă grăbesc.

Totul era adevărat și înfățișarea ei – nemachiată, cu părul abia strâns într-o coadă improvizată, îmbrăcată cu rochia reiată verde, cumpărată la mâna a doua, pe care o purtase la muncă toată săptămâna, asortată cu aerul general de disperare obosită – îi întărea spusele.

Neil a ridicat privirea din calculator și s-a lăsat pe spate în scaun. Și-a împreunat mâinile sub bărbie, cu degetele arătătoare închipuind o clopotniță, de parc-ar fi fost Confucius meditând la un adevăr filosofic profund despre univers, și nu șeful unui magazin de instrumente muzicale stând de vorbă cu un angajat care întârziase la muncă. Pe peretele din spatele lui se afla un poster cu formația Fleetwood Mac, al cărui colț din dreapta sus se dezlipise și atârna asemenea urechii unui cățeluș.

— Ascultă, Nora, îmi placi.

Neil era un tip inofensiv. Un pasionat de chitară, în vârstă de vreo cincizeci de ani, căruia îi plăcea să spună glume proaste și să asculte în magazin albume vechi de-ale lui Bob Dylan.

— Și știi că ai dezechilibre mintale.

— Toată lumea are dezechilibre mintale.

— Știi tu la ce mă refer.

— Mă simt mult mai bine în general, a mințit ea. Nu iau tratament. Doctorul zice că e o depresie situațională. Doar că în ultima vreme am parte întruna de situații. Noi. Dar nu mi-

am luat nicio zi de concediu medical pentru asta. Mai puțin atunci când mama. Da. Mai puțin atunci.

Neil a oftat. Când făcea asta, scotea un soi de fluierat pe nas. Un bemol de rău augur.

— De când lucrezi aici, Nora?

— De doisprezece ani și... – o știa prea bine – ... unsprezece luni și trei zile. Cu întreruperi.

— E o perioadă lungă. Am senzația că îți este menit să faci lucruri mai bune. Ai aproape patruzeci de ani.

— Am treizeci și cinci.

— Ai atâtea talente. Predai lecții de pian.

— Unei singure persoane.

El și-a îndepărtat o firimitură de pe pulover.

— Îți imaginezi că vei rămâne blocată în orașul natal și că vei lucra într-un magazin? Știi tu, când aveai paisprezece ani. Ce visai să devii?

— La paisprezece ani? Înotătoare.

Fusese cea mai rapidă înotătoare de paisprezece ani la bras și pe locul doi la stilul liber. Își amintea că urcase pe podium la Campionatul Național de Înot.

— Și ce s-a întâmplat?

Ea i-a povestit pe scurt.

— Era multă presiune.

— Și, cu toate acestea, presiunea ne formează. La început ești cărbune, iar presiunea te transformă în diamant.

Nora nu i-a corectat cunoștințele în materie de diamante. Nu i-a explicat că, deși atât cărbunele, cât și diamantul conțin carbon, cărbunele e prea impur ca să poată deveni diamant, indiferent de presiune. După toate datele științifice, ce e cărbune la început tot cărbune rămâne. Poate că asta era o lecție de viață adevărată.

Și-a netezit o şuviță de păr negru-cărbune desprinsă din coadă.

— Ce vrei să spui, Neil?

— Nu e niciodată prea târziu să-ți urmezi visurile.

— Sunt sigură că pentru acesta e prea târziu.

— Ești o persoană foarte calificată, Nora. Ai o licență în

filosofie.

Nora și-a plecat privirea, studiindu-și insistent alunița de la mâna stângă. Alunița aceea trecuse prin tot ce trecuse și ea. Și rămânea acolo, nepăsătoare. Nefiind altceva decât o simplă aluniță.

— Sinceră să fiu, Neil, nu există o cerere *masivă* de filosofi în Bedford.

— Ai fost la facultate, ai petrecut un an la Londra, apoi te-ai întors.

— N-am prea avut de ales.

Nora nu dorea să discute despre răposata ei mamă. Și nici măcar despre Dan. Faptul că Nora se răzgândise cu doar două zile înainte de nuntă i se părea lui Neil cea mai fascinantă poveste de dragoste după cea dintre Kurt și Courtney.

— Cu toții putem alege, Nora. Liberul-arbitru există.

— Ei bine, nu și dacă ai o abordare deterministă asupra universului.

— Dar de ce *aici*?

— Fie veneam aici, fie mergeam la Centrul de Ocrotire a Animalelor. Aici, salariul e mai bun. Și, în plus, știi tu. Muzica.

— Ai avut o trupă. Împreună cu fratele tău.

— Da. The Labyrinths. Dar nu prea aveam succes.

— Fratele tău susține altceva.

Nora era surprinsă.

— Joe? Cum ai...

— Și-a cumpărat un amplificator. Marshall DSL40.

— Când?

— Vineri.

— A fost în Bedford?

— Dacă nu cumva a fost o hologramă. Ca în cazul lui Tupac.

Probabil că l-a vizitat pe Ravi, și-a zis Nora. Ravi era cel mai bun prieten al fratelui ei. Joe renunțase la chitară în favoarea unei slujbe în IT pe care o ura și se mutase în Londra, iar Ravi rămăsese în Bedford. Acum făcea parte dintr-o trupă care cânta coveruri, pe nume Slaughterhouse Four, și

dădea mici spectacole prin cârciumile din oraș.

— Da. Interesant!

Nora era aproape sigură că fratele ei știa că vinerea e ziua ei liberă. Gândul acesta o rodea.

— Sunt fericită aici.

— Doar că nu e chiar așa.

Neil avea dreptate. Un rău lăuntric o măcina. Minte ei nu-și găsea liniștea. Nora a zâmbit ceva mai larg.

— Vreau să zic că sunt fericită la slujbă. Fericită în sensul de mulțumită. Neil, am nevoie de slujba asta.

— Ești un om bun. Te preocupă soarta lumii. Soarta oamenilor fără adăpost, a mediului înconjurător.

— Am nevoie de un loc de muncă.

Neil revenise la poziția gânditoare de mai înainte.

— Ai nevoie de libertate.

— Nu vreau libertate.

— Nu suntem o organizație nonprofit. Deși trebuie să recunosc că într-acolo ne îndreptăm cu pași repezi.

— Neil, are cumva legătură cu ce ți-am spus săptămâna trecută? Că ar trebui să faci modernizări? Am câteva idei despre cum să aduci oameni tineri.

— Nu, a întrerupt-o el, cu o atitudine defensivă. În trecut, magazinul nostru nu vindea decât chitare. Teoria corzilor, înțelegi? Am diversificat produsele. Am făcut afacerea să funcționeze. Doar că, în vremuri grele ca acestea, nu te pot plăti ca să-mi alungi clienții cu mutra ta plouată.

— Poftim?

— Nora, mă tem că...

A făcut o pauză, cam cât ți-ar lua să ridici un topor în aer, apoi a continuat:

— Sunt nevoit să te concediez.

A trăi înseamnă a suferi

Cu nouă ore înainte de a se hotărî să moară, Nora răătăcea fără țință prin Bedford. Orașul era o bandă rulantă a disperării. Sala de sport cu tencuială decorativă din pietricele, în piscina căreia răposatul ei tată o urmărise cândva înotând, restaurantul mexican la care îl dusesese pe Dan să mănânce *fajitas*, spitalul în care fusese tratată mama ei.

Cu o zi în urmă, Dan îi trimisese un mesaj.

Mi-e dor de vocea ta, Nora. Putem să vorbim? D x

Ea îi răspunsese că are o *febră incredibilă* (foarte amuzant). Și, cu toate acestea, îi era imposibil să-i scrie altceva. Nu pentru că nu ar mai fi simțit nimic pentru el, ci tocmai pentru că simțea. Și nu putea să riște să-l rănească din nou. Ea îi distrusese viața. *Viața mea e un haos*, îi spusese el în câteva mesaje trimise la beție, la scurt timp după ce ea renunțase la nuntă, cu doar două zile înainte.

Universul tindea spre haos și entropie. Asta era termodinamica de bază. Poate că era și existența de bază.

Îți pierzi slujba, după care urmează și alte rahaturi.

Vântul șoptea printre copaci.

A început să plouă.

Nora s-a îndreptat spre magazinul de reviste și ziare, copleșită de senzația profundă – și, întâmplător, *corectă* – că în curând lucrurile aveau să ia o întorsătură și mai urâtă.

Uși

Cu opt ore înainte de a se hotărî să moară, Nora a intrat în magazinul de reviste și ziare.

— Te adăpostești de ploaie? a întrebat-o femeia din spatele tejghelei.

— Da.

Nora a rămas cu capul plecat. Disperarea ei creștea asemenea unei greutate pe care era incapabilă să o mai care.

A văzut expusă o revistă *National Geographic*.

Holbându-se la coperta revistei – imaginea unei găuri negre –, și-a dat seama că asta este și ea. O gaură neagră. O stea pe punctul de a muri, gata de implozie.

Odinioară, tatăl ei avea abonament. Își amintea că fusese fascinată de un articol despre Svalbard, arhipelagul norvegian din Oceanul Arctic. Nu mai văzuse niciodată un loc care să pară *atât de îndepărtat*. Citise despre oamenii de știință care făceau cercetări printre ghețari, despre fiorduri înghețate și despre papagali-de-mare. Apoi, încurajată de doamna Elm, hotărâse că vrea să devină glaciolog.

A văzut silueta șleampătă și gârbovită a prietenului fratelui ei și totodată fostul lor coleg de trupă, pe nume Ravi, lângă revistele cu tematică muzicală; era absorbit de un articol. A întârziat să plece doar cu o fracțiune de secundă, suficient ca să-l audă strigând-o.

— Nora?

— Bună, Ravi. Am auzit că Joe a fost ieri în Bedford, așa e?

— Da, a răspuns el, dând scurt din cap.

— L-ai... ăăă, l-ai văzut?

— Sincer, l-am văzut.

S-a lăsat o tăcere dureroasă pentru Nora.

— Nu mi-a zis că vine.

— Era în trecere.

— E bine?

Ravi a făcut o pauză. Cândva, Norei îi plăcuse acest tânăr, iar el îi fusese prieten devotat fratelui ei. Dar, la fel ca în cazul lui Joe, între ei se înălțase o barieră. Nu se despărțiseră în cele mai bune relații. (El își aruncase bețele de tobă pe podeaua sălii de repetiții și ieșise cu pași apăsători atunci când Nora îi spusese că ea nu mai face parte din trupă.)

— Cred că e deprimat.

Pe Nora o apăsa gândul că poate fratele ei se simțea așa cum se simțea și ea.

— Nu e în apele lui, a continuat Ravi, cu voce furioasă. Va trebui să iasă din cutia lui de chibrituri din Shepherd's Bush. Având în vedere că nu e în stare să fie chitara principală într-o trupă rock de succes. Și nici eu nu am niciun ban. Cărciumile nu mai plătesc pentru reprezentării zilele astea. Nici măcar dacă accepți să le cureți toaletele. Ai curățat vreodată toaleta unei cărciumi, Nora?

— Și eu trec printr-o perioadă grea, dacă tot concurăm la Olimpiada Nefericirii.

Ravi s-a înecat de râs. O clipă, chipul i s-a crispat.

— Ce dramatic!

Ea nu avea chef de ironii.

— E vorba despre The Labyrinths? Tot acolo am rămas?

— A însemnat mult pentru mine. Și pentru fratele tău. Pentru noi toți. Am avut o înțelegere cu cei de la Universal. Chiar așa. Album, single-uri, turneu, promovare. Acum puteam fi de talia celor de la Coldplay.

— Dar tu îi urăști pe cei de la Coldplay.

— Nu asta era ideea. Puteam fi în Malibu. În schimb, iată-ne în *Bedford*. Așa că, nu, fratele tău nu e pregătit să dea ochii cu tine.

— Aveam *atacuri de panică*. Aș fi dezamăgit pe toată lumea, în cele din urmă. Le-am spus celor de la Universal să vă primească fără mine. Am acceptat să compun eu melodiile. Nu a fost vina mea că eram logodită. Eram cu Dan. Asta a pus capăt înțelegerii.

— Ei bine, da. Și cum a mers?

— Ravi, nu-i corect.

— Corect. Ce vorbă mare!

Femeia din spatele tejghelei rămăsese cu gura căscată, ascultând cu interes.

— Trupele nu rezistă. Am fi fost o ploaie de meteoriți. S-ar fi încheiat totul înainte să fi început.

— Ploile de meteoriți sunt al naibii de frumoase!

— Fii serios! Tu ești tot cu Ella, nu?

— Aș putea fi cu Ella și totodată într-o formație de succes și cu *bani*. Am avut o ocazie. Chiar *aici*, a zis, arătând spre propria palmă. Melodiile noastre erau *incendiare*.

Nora se ura pentru că tocmai corectase în gând cuvântul „noastre” înlocuindu-l cu „ale mele”.

— Nu cred că problema ta a fost tracul. Sau teama de nuntă. Cred că problema ta a fost *frica de viață*.

Replica asta a durut-o. Cuvintele lui au lăsat-o fără aer.

— Iar eu cred că problema *ta*, a ripostat ea cu voce tremurândă, e că îi învinovățești pe alții pentru viața ta jalnică.

El a dat din cap, de parcă tocmai i-ar fi tras o palmă. A pus revista la loc.

— Ne mai vedem, Nora.

— Spune-i lui Joe că-l salut, a zis ea când el a ieșit din magazin în ploaie. Te rog.

A zărit coperta revistei *Pisica ta*. O felină brun-roșcată. Gândurile i se învâlmășeau în cap, ca într-o simfonie *Sturm und Drang*, de parcă fantoma unui compozitor german rămăsese captivă în mintea ei, aducând haos și intensitate.

Femeia din spatele tejghelei i-a spus ceva, dar Nora nu a auzit.

— Poftim?

— Nora Seed?

Femeia – blondă, tunsă bob, cu un bronz artificial – era veselă, naturală și relaxată, așa cum Nora nu mai știa de mult să fie. Se sprijinea în coate pe tejghea, de parcă Nora ar fi fost un lemur de la grădina zoologică.

— Mda.

— Eu sunt Kerry-Anne. Te știu de la școală. Înotătoarea.

Foarte deșteaptă. Nu cumva domnul Blandford și nu mai știu cum a ținut odată o adunare în care a vorbit despre tine? Una în care prevestea că o să ajungi la olimpiadă?

Nora a dat din cap că da.

— Și? Ai ajuns?

— Eu. Ăăă. Am renunțat. Mă atrăgea mai tare muzica. La vremea aia. Apoi au venit ale vieții valuri.

— Și cu ce te ocupi acum?

— Sunt... între două slujbe.

— Ai pe cineva? Vreun tip? Copii?

Nora a clătinat din cap, dorindu-și să scape de el. De propriul cap. Să-i cadă pe podea. Ca să nu mai fie nevoită vreodată să discute cu necunoscuți.

— Păi, nu mai sta prea mult pe gânduri. Tic-tac tic-tac.

— Am *treizeci și cinci* de ani.

Își dorea ca Izzy să fie aici. Izzy nu tolera niciodată porcării de genul ăsta.

— Și nu sunt sigură că vreau.

— Eu și Jake eram ca iepurii, dar am reușit. Avem doi mici teroriști. Însă merită, să știi. Mă simt *împlinită*. Pot să-ți arăt câteva poze.

— Mă doare capul de la... telefoane.

Dan își dorise copii. Nora nu știa dacă își dorește. O îngrozea gândul maternității. Teama de o depresie și mai profundă. Nu era în stare să aibă grijă de ea însăși, darămite de alții.

— Așadar, tot în Bedford?

— Îhî.

— Credeam că tu o să evadezi.

— M-am întors. Mama era bolnavă.

— Oh, îmi pare rău. Sper că acum se simte mai bine.

— Trebuie să plec.

— Dar încă plouă.

Când a scăpat din magazin, Nora își dorea ca înaintea ei să nu mai fie nimic altceva decât uși, pe care să iasă, una câte una, lăsând totul în urmă.

Cum să fii o gaură neagră

Cu șapte ore înainte de a se hotărî să moară, Nora era în cădere liberă și nu avea pe nimeni cu care să vorbească.

Ultima ei speranță era fosta ei cea mai bună prietenă, Izzy, care se afla la mai bine de 16.000 de kilometri distanță, tocmai în Australia. În plus, relația lor se răcise de tot.

Și-a scos telefonul și i-a trimis lui Izzy un mesaj.

Bună, Izzy. Nu ne-am mai auzit de mult. Mi-e dor de tine, prietena mea. Ar fi GROZAV să mai stăm de vorbă. X

A mai adăugat un X și l-a trimis.

După un minut, Izzy a văzut mesajul. Dar în zadar a așteptat Nora apariția celor trei punctulețe.

A trecut pe la cinema, unde în seara asta rula un nou film cu Ryan Bailey. O comedie romantică sentimentală, cu titlul *Last Chance Saloon*.

Chipul lui Ryan Bailey părea al cuiva care știe în permanență lucruri *profunde și pline de importanță*. Nora îl plăcuse încă din clipa în care îl văzuse la televizor, în rolul gânditorului Platon din filmul *Atenienii* și de când declarase într-un interviu că studiasse filosofia. Se imaginase purtând cu el conversații inteligente despre Henry David Thoreau, învăluți de aburii fierbinți ai băii lui din West Hollywood.

„Urmați-vă visurile cu încredere!” spusese Thoreau. „Trăiți-vă viața așa cum v-ați imaginat-o!” Thoreau fusese filosoful ei preferat dintre toți cei pe care-i studiasse. Dar, serios, cine își urmează visurile cu încredere? Mă rog, în afară de Thoreau. El se dusesse să trăiască în pădure, fără vreun contact cu restul lumii, să stea acolo și să scrie, să taie lemne și să curețe pește. Dar probabil că viața în Concord, Massachusetts, era mai simplă acum două secole decât viața modernă din Bedford, Bedfordshire.

Sau poate că nu era.

Poate că nu se pricepea ea. Să-și trăiască viața.

S-au scurs ore în șir. Nora își dorea un țel, ceva care să-i ofere un motiv să trăiască. Dar nu avea niciunul. Nici măcar

scopul insignifiant de a-i duce medicamentele domnului Banerjee, așa cum făcuse cu două zile în urmă. A încercat să-i ofere unui om fără adăpost niște bani, dar și-a dat seama că nu are.

— Fruntea sus, iubire, s-ar putea să nu se întâmple niciodată! i-a zis cineva.

Niciodată nu se întâmplă nimic, și-a zis în sinea ei. În asta constă problema.

Antimaterie

Cu cinci ore înainte de a se hotărî să moară, când pornise spre casă, telefonul i-a vibrat în mână.

Poate că era Izzy. Poate că Ravi îi spusese fratelui ei să ia legătura cu ea.

Nicidecum.

— Oh, bună, Doreen!

— Pe unde-ai *umblat*? i-a răspuns o voce agitată.

Uitase cu desăvârșire. *Cât era ceasul?*

— Am avut o zi îngrozitoare. Îmi pare rău.

— Am așteptat o oră la ușa ta.

— Pot să fac ora cu Leo când mă întorc. Ajung în cinci minute.

— Prea târziu! A plecat la tatăl lui pentru trei zile.

— Oh! Îmi pare rău. Îmi pare nespus de rău!

Scuzele se revărsau ca o cascadă. Se îneca în propria ființă.

— Sincer, Nora, de la o vreme se gândește să abandoneze.

— Dar e atât de bun.

— I-a plăcut cu adevărat. Doar că e foarte ocupat. Examene, colegi, fotbal. La ceva trebuie să renunțe.

— Are un talent înăscut. L-am învățat afurisitul de Chopin. Te rog.

Un oftat foarte profund.

— La revedere, Nora!

Nora și-a imaginat cum pământul se cascadează și o înghite, iar ea cade mai întâi prin litosferă, apoi prin manta și nu se oprește decât atunci când ajunge în nucleul lui și se contopește cu metalul dur și insensibil.

Cu patru ore înainte de a se hotărî să moară, Nora i-a făcut o vizită domnului Banerjee, vecinul ei bătrân.

Domnul Banerjee avea optzeci și patru de ani. Era un bărbat plăpând, dar devenise ceva mai mobil după ce se operase la șold.

— E oribil afară, nu-i așa?

— Da, a murmurat Nora.

El și-a privit stratul de flori.

— Și, cu toate acestea, au înflorit irișii.

Nora s-a uitat la mănunchiurile de flori mov, străduindu-se să zâmbească și întrebându-se totodată ce consolare ar putea să ofere acestea.

În spatele ochelarilor, ochii bărbatului erau obosiți. Stătea în dreptul ușii, căutându-și cheile. Ducea o sticlă cu lapte într-o sacoșă care părea prea grea pentru el. Rareori îl vedeai afară din casă. O casă pe care Nora o vizitase în prima lună când se mutase acolo, ca să-l ajute să deschidă o băcănie on-line.

— Oh! și-a amintit el. Am vești bune. Nu e nevoie să-mi mai cumperi medicamente. Băiatul de la farmacie s-a mutat în apropiere și zice că o să mi le aducă el.

Nora a încercat să răspundă ceva, dar cuvintele refuzau să iasă. În schimb, a dat din cap.

Bătrânul a reușit să deschidă ușa, apoi a închis-o, retrăgându-se în sanctuarul lui, dedicat iubitei și răposatei sale soții.

Și cu asta, gata. Nimeni nu mai avea nevoie de ea. Era o ființă de prisos în economia universului.

Odată ce a intrat în apartament, liniștea a devenit mai asurzitoare decât orice alt sunet. Mirosea a mâncare pentru pisici. Castronul lui Voltaire încă zăcea acolo, pe jumătate golit.

Și-a turnat puțină apă și a înghițit două antidepresive, holbându-se întrebător la restul de pastile.

Cu trei ore înainte de a se hotărî să moară, întreaga ei ființă era copleșită de regrete, de parcă disperarea din minte pusese cumva stăpânire pe trunchiul și pe membrele ei deopotrivă. De parcă i-ar fi colonizat fiecare părticică a trupului.

Asta îi amintea că tuturor le era mai bine fără ea. Te apropii de o gaură neagră și forța gravitațională te atrage în realitatea ei mohorâtă și întunecoasă.

Era un fel de blocaj mental continuu, ceva insuportabil, și totuși prea puternic să îl poți evita.

Nora și-a verificat conturile de social media. Niciun mesaj, niciun comentariu, niciun urmăritor nou, nicio cerere de

prietenie. Era o antimaterie, cu o doză generoasă de autocompătimire.

Uitându-se pe Instagram, a constatat că toată lumea înțelesese cum să-și trăiască viața, mai puțin ea. A postat un update dezlânat pe Facebook, pe care nici măcar nu-l mai folosea.

Cu două ore înainte de a se hotărî să moară, a deschis o sticlă de vin.

Vechile manuale de filosofie o priveau de sus, rămășițe fantomatice ale zilelor petrecute la universitate, când viața încă suna promițător. O yucca și trei cactuși mărunți, înghesuiți într-un ghiveci. Își imagina că o formă de viață fără conștiință, care-și petrece toată ziua într-un ghiveci, duce probabil o existență mult mai ușoară decât a ei.

S-a așezat la micul pian digital, dar nu a cântat nimic. Și-a imaginat că stă alături de Leo, învățându-l *Preludiul în mi minor* al lui Chopin. Cu timpul, clipele fericite din trecut pot deveni dureroase.

Un vechi clișeu al unui muzician spunea că pianul nu scoate niciodată note greșite. În schimb viața ei era o cacofonie de nonsensuri. O piesă care s-ar fi putut desfășura în direcții extraordinare, dar care acum se îndrepta spre nicăieri.

Timpul se scurgea. Nora se holba în gol.

După ce și-a băut vinul, totul i-a devenit limpede. Nu era făcută pentru această viață.

Fiecare mișcare a ei fusese o greșală, fiecare decizie, un dezas-tru, fiecare zi, un abandon în fața a ceea ce-și imaginase că va deveni cândva.

Înotătoare. Muziciană. Filosof. Soție. Turistă. *Glaciolog*. Fericită. Iubită.

Nimic.

Nici măcar „stăpâna unei pisici” nu reușise să fie. Sau „profesoară de pian de o oră pe săptămână”. Sau poate „un om capabil să poarte o conversație”.

Pastilele nu-și făceau efectul.

Nora a băut vinul. Pe tot.

— Mi-e dor de voi, a zis ea în gol, ca și cum spiritele

tuturor celor dragi pluteau prin cameră, pe lângă ea.

Și-a sunat fratele și, cum el nu i-a răspuns, i-a lăsat un mesaj vocal.

— Te iubesc, Joe. Voiam doar să știi. N-ai fi putut să mă ajuți cu nimic. E numai treaba mea. Îți mulțumesc că-mi ești frate. Te iubesc. Pa.

A început din nou să plouă, așa că a rămas acolo, cu jaluzelele ridicate, urmărind picăturile de ploaie care se prelingeau pe geam.

Acum era unsprezece și douăzeci și două de minute.

Un lucru știa cu certitudine: nu voia să mai apuce ziua de mâine. S-a ridicat. A găsit un pix și o bucată de hârtie.

Era, s-a hotărât ea, un moment bun să moară.

Dragă oricine-ai fi tu,

Am avut toate șansele necesare să fac ceva cu viața mea, dar le-am ratat pe toate. Din cauza indiferenței și a ghinionului meu, lumea a fugit de mine, așa că e de la sine înțeles că și eu trebuie să fug de ea.

Dacă aș crede că mai pot rămâne, aș face-o. Dar nu cred. Așa că nu pot. Eu le îngreunez viața celorlalți.

Nu am nimic de oferit. Îmi pare rău.

Fiți buni unii cu alții.

*La revedere,
Nora.*

00:00:00

La început, ceața era atât de densă, încât n-a văzut nimic în jur până când, încetul cu încetul, de o parte și de alta a ei, s-au ivit câțiva stâlpi. Se afla pe o alee, într-un soi de colonadă. Stâlpii erau gri-deschis, cu puncte de un albastru strălucitor. Aburii s-au împrăștiat, ca niște spirite ce vor să se lase văzute, și o siluetă și-a făcut apariția.

O siluetă masivă, dreptunghiulară.

Silueta unei clădiri. Era de mărimea unei biserici sau a unui mic supermarket. Avea fațada din piatră, în aceeași culoare ca stâlpii, o ușă mare, din lemn în centru, un acoperiș care se voia grandios, cu detalii complexe și un ceas impozant pe fronton, cu cifre romane pictate în negru și ale cărui limbi indicau miezul nopții. Ferestre înalte, arcuite și întunecate, încadrate de plăci din piatră naturală, punctau peretele din față la distanțe egale una de cealaltă. La prima vedere, păreau doar patru, dar, o clipă mai târziu, Nora a observat că erau cinci, în mod cert. Și-a zis că trebuie să fi numărat greșit.

Cum în jur nu mai era nimic și din moment ce nu trebuia să se ducă nicăieri, Nora s-a îndreptat prudent spre clădire.

S-a uitat la ecranul digital al ceasului ei.

00:00:00

Miezul nopții, întocmai cum arătase și ceasul de pe perete.

A așteptat următoarea secundă, dar aceasta nu a venit. Chiar și atunci când s-a apropiat de clădire, când a deschis ușa de lemn și când a pășit înăuntru, display-ul a rămas neschimbat. Era ceva în neregulă fie cu ceasul ei, fie cu timpul. Având în vedere împrejurările, oricare variantă putea fi adevărată.

Ce se întâmplă? s-a întrebat. Ce naiba se petrece?

Poate că locul ăsta o să-mi ofere niște răspunsuri, și-a zis, în timp ce intra în clădire. Interiorul era bine luminat, iar podeaua era din piatră deschisă la culoare – ceva între galben-pal și maroniu șters, ca o hârtie veche –, însă ferestrele pe care le văzuse de afară nu mai existau la interior. De fapt, cu toate

că înaintase doar câțiva pași, pereții nu se mai vedeau. Șiruri întregi de rafturi înalte până-n tavan se ramificau, pornind din coridorul larg pe care pășea Nora. A apucat-o pe unul dintre culoare și s-a oprit, privind nedumerită nesfârșitele șiruri de cărți.

Erau cărți pretutindeni, pe rafturi atât de subțiri, că ar fi putut trece drept invizibile. Toate cărțile erau verzi. Verde în nuanțele cele mai variate. Unele volume erau de un verde închis, ca de mlaștină, altele, într-o nuanță mai deschisă, ca un soi de chartreuse, unele de un verde intens ca smaraldul, altele, ca o pajiște în miez de vară.

Și, că tot veni vorba de pajiști în miez de vară, în ciuda faptului că toate cărțile păreau vechi, în bibliotecă era un aer proaspăt. O mireasmă bogată, de iarbă, de natură, și nicidecum mirosul de praf al unor volume vechi.

Rafturile păreau să se întindă drepte și lungi spre orizont, asemenea unor linii orientate spre un punct fix în cadrul unui proiect școlar de la ora de artă, întrerupte ici și colo de câte un culoar.

Nora a ales un culoar la întâmplare și a pornit pe el. La următoarea intersecție, a cotit la stânga și s-a rătăcit. A căutat o ușă, dar nu exista niciun fel de indicator. A încercat să refacă drumul înapoi, dar i-a fost imposibil.

În cele din urmă, s-a văzut nevoită să accepte faptul că nu va găsi ieșirea.

— E anormal, și-a zis, sperând că sunetul propriei voci o va liniști. Complet anormal.

S-a oprit și s-a apropiat de cărți.

Niciun titlu și niciun nume de autor nu le împodobeau cotoarele. În afară de nuanțele variate, singura deosebire consta în mărime: cărțile aveau aceeași înălțime, dar grosimi diferite. Unele aveau cotoare de cinci centimetri, altele, semnificativ mai subțiri. Una sau două nu erau mai mult decât o broșură.

A întins mâna să scoată o carte, una de mărime medie, într-o nuanță de galben-măsliniu. Părea ușor prăfuită și uzată.

Înainte să o ia de pe raft, a auzit o voce în spatele ei și a

sărit ca arșă.

— Fii atentă! a zis vocea.

Nora s-a întors să vadă cine e.

Bibliotecara

— Te rog. Trebuie să ai grijă.

Femeia apăruse parcă de nicăieri. Îmbrăcată elegant, cu părul scurt și grizonant și cu un pulover pe gât, verde ca mătasea-broaștei. Avea în jur de șaizeci de ani, după câte bănuia Nora.

— Cine sunteți?

Dar, înainte să termine întrebarea, și-a dat seama că știa deja răspunsul.

— Sunt bibliotecara, i-a răspuns femeia cu timiditate. Asta sunt.

Avea un chip blând, dar cu un aer extrem de înțelept. Purta aceeași tunsoare scurtă și îngrijită și arăta exact cum o știa Nora dintotdeauna.

Căci acolo, chiar în fața ei, se afla bătrâna bibliotecară din școala ei.

— Doamna Elm.

Doamna Elm a schițat un zâmbet.

— Poate că da.

Nora își amintea după-amiezile ploioase când jucau șah împreună.

Își amintea de ziua în care se stinsese tatăl ei, când doamna Elm îi dăduse vestea cu delicatețe în bibliotecă. Bărbatul murise pe neașteptate, în urma unui atac de cord, pe terenul de rugby de la școala cu internat pentru băieți, unde predă. Nora rămăsese stupefiată vreo jumătate de oră, uitându-se în gol la jocul de șah neterminat. La început, informația fusese pur și simplu prea dură să o poată digera, dar apoi o izbise cu putere, abătând-o de la drumul ei familiar. O îmbrățișase strâns pe doamna Elm și plânsese cu obrazul lipit de tricoul polo al femeii, până când fața i se iritase puternic din pricina lacrimilor și a materialului sintetic.

Doamna Elm o ținuse în brațe, mângâind-o pe ceafă ca pe un copilăș, fără să-i ofere vorbe banale, de falsă alinare sau orice altceva, în afară de îngrijorare. Își amintea vocea

doamnei Elm spunându-i: „Lucrurile se vor rezolva, Nora. Totul va fi bine.”

După mai bine de o oră, mama Norei venise să o ia, împreună cu fratele ei, trântit pe bancheta din spate, beat criță. Nora se așezase în față, alături de mama ei, care tăcea și tremura, și îi spusese că o iubește, dar nu primise niciun răspuns.

— Ce e locul ăsta? Unde mă aflu?

Doamna Elm a zâmbit formal.

— O bibliotecă, desigur.

— Nu e biblioteca școlii. Și nu există nicio ieșire. Am murit cumva? Asta e viața de apoi?

— Nu tocmai, i-a răspuns doamna Elm.

— Nu înțeleg.

— Atunci, dă-mi voie să-ți explic.

Biblioteca de la Miezul Noptii

În timp ce vorbea, ochii doamnei Elm prindeau viață, sclipind ca două băltoace în lumina lunii.

— Între viață și moarte se află o bibliotecă, i-a zis. Și în acea bibliotecă sunt rafturi care se întind la nesfârșit. Fiecare carte îți oferă ocazia să încerci o altă viață pe care ai fi putut să o trăiești. Să vezi cum ar decurge lucrurile dacă ai fi făcut alte alegeri... Ai proceda diferit, dacă ai avea ocazia să-ți alungi regretele?

— Așadar, *sunt* moartă? a întrebat Nora.

Doamna Elm a negat cu o mișcare din cap.

— Nu. Ascultă-mă cu atenție. *Între* viață și moarte, a spus ea, arătând vag cu mâna în depărtare, spre culoar. Moartea e afară.

— Ei bine, acolo ar trebui să mă duc. Fiindcă îmi doresc să mor, a zis Nora și a luat-o din loc.

Însă doamna Elm a clătinat din cap.

— Moartea nu funcționează așa.

— De ce nu?

— Nu *te duci* tu după moarte. Moartea vine după tine.

După câte se părea, nici măcar să moară cum se cuvine nu putea.

Era un sentiment familiar. Senzația că e incompletă în toate sensurile posibile. O ființă umană sub forma unui puzzle neterminat. O viață incompletă și o moarte incompletă.

— Și de ce nu am murit? De ce nu a venit moartea după mine? I-am trimis o invitație deschisă. Mi-am dorit să mor. Totuși, sunt în continuare aici, încă exist. Sunt conștientă de lucrurile din jur.

— Ei bine, dacă te ajută cu ceva, e foarte *posibil* să mori. De obicei, într-un fel sau altul, oamenii care trec prin bibliotecă nu zăbovesc prea mult aici.

Când se gândea la asta – și o făcea din ce în ce mai des –, Nora nu era în stare să se perceapă pe sine altfel decât în termenii a ceea ce nu era. În termenii a ceea ce nu fusese

capabilă să devină. Și erau destul de multe lucruri care nu îi reușiseră. Regretele care-i roiau permanent în minte. *Nu am reușit să particip la proba de înot de la olimpiadă. Nu am devenit glaciolog. Nu am devenit soția lui Dan. Nu am devenit mamă. Nu am devenit solist în The Labyrinths. Nu am reușit să devin o persoană bună în adevăratul sens al cuvântului și nici una pe deplin fericită. Nu am reușit să am grijă de Voltaire.* Iar acum, în final, nu reușise nici măcar să moară. Era de-a dreptul jalnic felul în care ratase toate ocaziile.

— Cât timp există Biblioteca de la Miezul Noptii, vei fi ferită de moarte, Nora. Acum va trebui să decizi cum vrei să trăiești.

Rafturile mișcătoare

Rafturile care o încadrau pe Nora au început să se miște. Nu-și schimbau unghiurile, ci doar se deplasau întruna pe orizontală. Poate că rafturile nu se mișcau deloc, ci doar cărțile, dar nu era limpede de ce sau măcar *cum anume*. Nu se zărea niciun mecanism, nu se auzea niciun zgomot și nu se vedea nicio carte căzând la capete – nici măcar nu se vedea unde încep rafturile. Cărțile lunecau pe lângă ea, când mai lent, când mai repezitor, în funcție de raftul pe care se aflau, însă niciuna nu se deplasa cu viteză.

— Ce se întâmplă?

Expresia doamnei Elm s-a înăsprit și femeia s-a îndreptat de spate, lăsându-și puțin bărbia în piept. Și-a împreunat mâinile și a făcut un pas spre Nora.

— Draga mea, e timpul să începem.

— Ce să începem – dacă nu vă supărați că întreb?

— Fiecare viață conține milioane de decizii. Unele mai importante, altele mai puțin importante. Dar, de fiecare dată când iei o decizie în defavoarea alteia, rezultatul se modifică. Are loc o variație ireversibilă, care, la rândul ei, va duce la alte variații. Aceste cărți sunt portaluri către viețile pe care ai putea să le trăiești.

— Poftim?

— Ai tot atâtea vieți la dispoziție câte decizii ai. Există alte vieți în care faci alte alegeri. Iar acele alegeri conduc la alte rezultate. Dacă ai fi făcut chiar și cel mai mic lucru altfel, acum povestea ta ar fi fost complet diferită. Și toate acestea există în Biblioteca de la Miezul Noptii. Toate sunt la fel de reale cum este și viața ta actuală.

— Vieți paralele?

— Nu sunt întotdeauna paralele. Unele sunt mai degrabă... *perpendiculare*. Așadar, ai vrea să încerci una dintre viețile pe care le-ai putea trăi? Ți-ai dori să faci ceva altfel? Ai prefera să faci o schimbare? Ai greșit ceva?

Asta chiar că era o întrebare ușoară.

— Da. Absolut totul.

Răspunsul părea pe placul bibliotecarei.

Doamna Elm a scotocit degrabă după șervețelul de hârtie pe care și-l îndesase în mâneca puloverului pe gât. L-a dus repede la nas și a strănutat în el.

— Sănătate! i-a zis Nora, privind cum șervețelul dispare ca prin magie din mâinile bibliotecarei, de îndată ce a fost folosit.

— Nu te teme. Șervețelele sunt precum viețile. Întotdeauna există și altele, a liniștit-o doamna Elm, după care și-a continuat șirul ideilor. Dacă faci ceva diferit, e ca și cum ai face *totul* diferit.

În timpul unei vieți, faptele nu pot fi anulate, oricât ai încerca. Dar tu nu te mai afli *în timpul* unei vieți. Ai pășit în afara ei. Acum ai ocazia de a vedea cum ar putea evolua lucrurile, Nora.

Nu poate fi adevărat, și-a zis Nora în sinea ei.

Doamna Elm părea că știe la ce se gândește.

— Oh, ba da! E adevărat, Nora Seed. Doar că nu e realitatea așa cum o înțelegi tu. Ca să mă exprim mai clar, e un soi de târâm intermediar. Nu e viață. Nu e moarte. Nu e lumea reală în sensul convențional al cuvântului. Dar nici vis nu e. Nu e nici una, nici alta. Pe scurt, e Biblioteca de la Miezul Noptii.

Rafturile, care până atunci se mișcaseră încet, s-au oprit. Nora a observat că, pe un raft din dreapta, undeva la nivelul umărului ei, era un spațiu gol, mare. Toate celelalte rafturi din jur erau încărcate de cărți înghesuie unele într-altele, însă aici, culcată pe un raft alb și subțire, nu se afla decât o carte.

Iar această carte nu era verde ca toate celelalte. Era gri. Gri precum piatra de pe fațada clădirii, așa cum o văzuse prin ceață.

Doamna Elm a luat cartea de pe raft și i-a întins-o Norei. Expresia ei trăda o ușoară mândrie care anticipa ceva, de parcă tocmai i-ar fi oferit un cadou de Crăciun.

Cartea părușe ușoară când doamna Elm o ținuse în mână, dar era mult mai grea decât arăta. Nora a dat să o deschidă.

Doamna Elm a clătinat din cap.

— Trebuie să aștepti de fiecare dată până îți dau eu voie.

— De ce?

— Fiecare carte de aici, fiecare carte din bibliotecă – cu excepția acestora – reprezintă o versiune a vieții tale. Această bibliotecă îți aparține. Se află aici pentru tine. Vezi tu, viața oricui s-ar fi putut sfârși în feluri infinite. Cărțile de pe rafturi sunt viața ta, încep toate din același punct. Din clipa de față. De la miezul nopții. Marți, 28 aprilie. Dar aceste posibilități de la miezul nopții nu sunt identice. Unele se aseamănă, dar altele sunt complet diferite.

— E o nebunie, a zis Nora. Cu excepția uneia dintre ele? Aceasta?

Nora a înclinat cartea gri ca piatra spre doamna Elm. Doamna Elm a ridicat din sprânceană.

— Da. Aceasta. Tu ai scris-o, fără să fi scrijelit vreun cuvânt.

— Poftim?

— Cartea aceasta e sursa tuturor problemelor tale și totodată răspunsul la ele.

— Dar ce este ea?

— Se numește *Cartea regretelor*, draga mea.

Cartea regretelor

Nora s-a uitat îndelung la ea. Acum le vedea. Literele mărunte, tipărite în relief, de pe copertă.

Cartea regretelor

— Fiecare regret pe care l-ai avut, încă din ziua în care te-ai născut, este înregistrat aici, i-a explicat doamna Elm, bătând cu degetul în copertă. Acum îți dau voie să o deschizi.

Cum cartea era foarte grea, Nora s-a așezat turcește pe podeaua din piatră, ca să o poată ține, apoi a început să o răsfoiască.

Cartea era împărțită în capitole ordonate cronologic, reflectând anii vieții ei. 0, 1, 2, 3 și tot așa până la 35. Pe măsură ce înainta, an cu an, capitolele deveneau tot mai lungi. Însă regretele pe care le acumulase nu aveau neapărat legătură cu anul respectiv.

— Regretele ignoră cronologia. Ele plutesc în jur. Ordinea acestor liste se modifică în permanență.

— Da, corect. Presupun că are sens.

Nora și-a dat repede seama că regretele porneau de la cele mai neînsemnate, cu caracter cotidian („Regret că nu mi-am făcut exercițiile fizice astăzi.”) și ajungeau până la „Regret că nu m-am căsătorit.” „Regret că nu m-am înscris la un master în filosofie la Cambridge.” „Regret că nu am avut grijă de sănătatea mea.” „Regret că m-am mutat la Londra.” „Regret că nu m-am dus la Paris să predau engleza.” „Regret că nu am terminat romanul pe care l-am început la universitate.” „Regret că m-am mutat din Londra.” „Regret că am o slujbă fără viitor.” „Regret că nu sunt o soră mai bună.” „Regret că nu mi-am luat un an de pauză după universitate.” „Regret că l-am dezamăgit pe tata.” „Regret că predau ore de pian în loc să cânt eu însămi la el.” „Regret că nu știu să îmi administrez finanțele.” „Regret că nu locuiesc la țară.”

Unele regrete erau ceva mai șterse decât altele. Un regret

aproape invizibil era scris mai târziu cu litere apăsate, după care se estompa din nou, de parcă s-ar fi aprins și s-ar fi stins întruna chiar sub ochii ei. Regretul „că nu am copii”.

— Acest regret apare și dispare, a comentat doamna Elm, parcă citindu-mi din nou gândurile. Mai sunt câteva așa.

De la vârsta de 34 de ani, în cel mai lung capitol de la finalul cărții, existau o grămadă de regrete în legătură cu Dan, scrise cu litere apăsate și îngroșate, care vibrau în mintea ei ca o coardă în fortissimo dintr-un concert de Haydn.

„Regret că am fost nemiloasă cu Dan.” „Regret că m-am despărțit de Dan.” „Regret că nu locuiesc la țară, că nu am un pub acolo împreună cu Dan.”

Uitându-se la pagini, se gândea la bărbatul cu care fusese cât pe ce să se căsătorească.

Împovărată de regrete

Îl cunoscuse pe Dan pe vremea când locuia cu Izzy în Tooting. Zâmbet larg, barbă scurtă. Arăta ca un soldat veteran dintr-un serial de comedie. Amuzant, curios. Bea cam multicel, însă mereu părea imun la mahmureală.

Studiase istoria artei și își folosisese cunoștințele aprofundate despre Rubens și Tintoretto ca să devină șeful echipei de PR al unei mărci de batoane proteice. Cu toate acestea, avea un vis. Își dorea să devină proprietarul unui pub undeva, la țară. Un vis pe care voia să-l trăiască alături de ea. De Nora.

Iar ea s-a lăsat purtată de entuziasmul lui. S-au logodit. Dar dintr-odată Nora și-a dat seama că nu vrea să se căsătorească cu el.

În adâncul sufletului ei, se temea să nu devină ca mama ei. Nu voia o replică a căsniciei părinților ei.

Holbându-se în continuare absentă la *Cartea regretelor*, s-a întrebat dacă părinții ei se iubiseră vreodată sau dacă se căsătoriseră pentru că asta fac oamenii la momentul potrivit și cu cea mai apropiată persoană care e disponibilă. Un joc în care puneai mâna pe prima persoană care-ți ieșea în cale atunci când muzica se oprea.

Ea nu dorise niciodată să joace acel joc.

Bertrand Russell spunea că „a te teme de iubire înseamnă a te teme de viață, iar cei care se tem de viață sunt deja pe trei sferturi morți”. Poate că asta era problema ei. Poate că-i era prea frică să trăiască. Dar Bertrand Russell avusese parte de mai multe căsătorii și relații decât cine fierbinți, deci probabil că nu era cel mai în măsură să dea sfaturi.

Când îi murise mama, cu trei luni înainte de nuntă, durerea Norei fusese imensă. Cu toate că sugerase să amâne evenimentul, cumva, asta nu se întâmplase, iar suferința Norei se contopise cu depresia, cu anxietatea și cu senzația că viața ei scăpase de sub control. Nunta i se părea un simptom al acestui sentiment haotic, se simțea de parcă ar fi fost legată de o șină de tren și singura modalitate prin care putea să

slăbească legăturile și să se elibereze era să renunțe la nuntă. Deși, în realitate, să rămână necăsătorită, în Bedford, să o dezamăgească pe Izzy în legătură cu planurile lor privind plecarea în Australia, să înceapă lucrul la Teoria Corzilor și să-și ia o pisică păreau cu toate opusul libertății.

— Oh, nu! a exclamat doamna Elm, întrerupându-i Norei șirul gândurilor. E prea mult pentru tine.

Și, dintr-odată, s-a simțit cuprinsă de toate remușcările, de toată durerea de a-i fi dezamăgit pe cei dragi și pe ea însăși, aceeași durere de care încercase să scape cu mai puțin de o oră în urmă. Regretele o asaltau. De fapt, în timp ce se zgâia la paginile deschise ale cărții, durerea era mai intensă decât atunci când hoinărise prin Bedford. Puterea tuturor regretelor care izvorau simultan din carte devenea o agonie. Greutatea sentimentului de vinovăție, a remușcării și a părerilor de rău era prea apăsătoare. S-a lăsat pe spate sprijinindu-se în coate, a dat drumul cărții grele și a închis ochii strâns. Abia dacă putea să respire, de parcă niște mâini invizibile o sugrumau.

— Fă-o să înceteze!

— Acum, închide-o! a îndrumat-o doamna Elm. Închide cartea! Nu doar ochii. *Închide-o!* Trebuie să o faci tu însăși.

Așa că Nora, în pragul leșinului, s-a ridicat în capul oaselor și a strecurat mâna sub coperta din față. O simțea și mai grea acum, dar a reușit să închidă cartea, răsuflând ușurată.

Toate viețile încep acum

— Așadar?

Doamna Elm stătea cu brațele încrucișate la piept. Deși arăta ca doamna Elm așa cum o știa Nora dintotdeauna, acum părea ceva mai dură. Era doamna Elm și totodată *nu* era doamna Elm. Era ușor derutant.

— Așadar, ce? a zis Nora, încă respirând greu, în continuare ușurată că nu mai simte simultan intensitatea tuturor regretelor ei.

— Care dintre regrete e cel mai apăsător? Asupra cărei decizii ai vrea să revii? Ce viață ai dori să încerci?

Da, exact așa a spus. *Să încerci*. De parcă se aflau într-un magazin de haine, unde Nora putea să aleagă o viață tot atât de ușor cum ar fi ales un tricou. Părea un joc plin de cruzime.

— A fost o agonie. Simțeam că cineva era gata să mă sugrume. Ce rost au toate astea?

Nora a ridicat capul și a observat pentru prima dată luminile. Becuri golașe, agățate la capătul unor cabluri care atârnavă de un tavan aparent normal, gri-deschis. Exceptând faptul că nu se îmbina cu niciun perete. Tot așa cum podeaua se întindea la infinit.

— Ideea este că e foarte posibil ca vechea ta viață să se fi sfârșit. Ți-ai dorit să mori și poate că o vei face. Și vei avea nevoie de un loc în care să te duci. Să aterizezi undeva. În altă viață. Așa că trebuie să te gândești bine. Această bibliotecă se numește Biblioteca de la Miezul Noptii, fiindcă toate viețile noi, care îți stau la dispoziție, încep acum. Iar acum este miezul nopții. Încep acum. Toate aceste variante ale viitorului. Asta vezi aici. Asta reprezintă cărțile tale. Celelalte prezenturi apropiate și orice viitor de care ai fi putut avea parte.

— Adică acolo nu există trecuturi?

— Nu. Numai urmările lor. Dar și acele cărți sunt scrise. Iar eu le cunosc pe toate. Însă tu nu le poți citi.

— Și când se termină fiecare viață?

— S-ar putea termina în câteva secunde. Sau ore. Ar putea

fi zile. Luni. Sau mai mult. Dacă găsești o viață pe care îți dorești cu adevărat să o trăiești, atunci vei avea ocazia să o faci până când vei muri de bătrânețe. Dacă îți dorești din tot sufletul să duci o anumită viață, nu trebuie să-ți faci griji. Vei rămâne în ea de parcă acolo ai fi fost dintotdeauna. Fiindcă într-un univers chiar așa s-a și întâmplat. Cartea nu va mai fi nicicând înapoiată, ca să mă exprim așa. Va deveni un cadou, nu doar un împrumut. În clipa în care vei decide că vrei acea viață, că o vrei cu adevărat, tot ce există acum în mintea ta, inclusiv Biblioteca de la Miezul Noptii, va deveni o amintire atât de ștearsă și de intangibilă, încât abia dacă o vei mai percepe.

O lumină a licărit deasupra capetelor lor.

— Singurul pericol real, a continuat doamna Elm pe un ton mai amenințător, apare atunci când te afli aici. *Între vieți*. Dacă-ți pierzi dorința de a continua, asta îți va afecta viața inițială. Și va putea să ducă la distrugerea acestui loc. Iar tu ai dispărea pentru totdeauna. Ai muri. Și același lucru s-ar întâmpla și cu accesul tău la toate astea.

— Exact ce-mi doresc. Îmi doresc să mor. Aș muri pentru că vreau să mor. De aceea am luat supradoza. Fiindcă îmi doresc să mor.

— Poate că da. Sau poate că nu. La urma urmei, ești încă aici.

Nora încerca să priceapă.

— Și cum mă întorc în bibliotecă? În cazul în care ajung captivă într-o viață și mai rea decât cea pe care am lăsat-o în urmă?

— Poate că e ceva subtil, dar, de îndată ce vei fi pe deplin dezamăgită, vei reveni aici. Uneori, sentimentul se insinuează pe nesimțite, alteori te cuprinde dintr-odată. Dacă totuși nu apare, vei rămâne pe loc și vei fi fericită acolo, prin definiție. Nimic mai simplu. Așadar, alege ceva ce ai fi făcut altfel și îți voi găsi cartea potrivită. Adică viața potrivită.

Nora și-a coborât privirea spre *Cartea regretelor*, care stătea închisă pe lespezile galben-maronii ale podelei.

Își amintea cum stătea de vorbă cu Dan până noaptea târziu

despre visul lui de a avea un pub mic și pitoresc, undeva la țară. Entuziasmul lui fusese molipsitor și aproape că se transformată în propriul ei vis.

— Îmi doresc să nu-l fi părăsit pe Dan. Să avem în continuare o relație. Regret că nu am rămas împreună să ne realizăm visul. Există o viață în care suntem încă un cuplu?

— Desigur, a răspuns doamna Elm.

Cărțile din bibliotecă au prins a se mișca din nou, de parcă rafturile erau benzi transportoare. Însă, de data aceasta, în loc să înainteze alene, în ritmul unui marș nupțial, se deplasau mai repede și mai repede, până când nu mai puteau fi percepute ca volume individuale. Pur și simplu treceau vibrând ca niște valuri verzi pe lângă ea.

Apoi, la fel de brusc, s-au oprit.

Doamna Elm s-a aplecat și a luat o carte de pe raftul de jos, din stânga ei. Volumul avea una dintre cele mai închise nuanțe de verde. I l-a întins Norei. Era mult mai ușor decât *Cartea regretelor*, cu toate că avea cam aceleași dimensiuni. Nici aceasta nu avea titlu pe cotor, ci doar unul mic, în relief, pe coperta din față, în aceeași nuanță ca restul cărții.

Titlul era *Viața mea*.

— Dar nu e viața mea...

— Oh, Nora! Toate sunt viețile tale.

— Și mai departe ce fac?

— Deschizi cartea la prima pagină.

Nora a făcut întocmai.

— Biiiine, a zis doamna Elm, grijulie. Acum, citește primul rând.

Nora și-a coborât privirea și a citit.

A ieșit din pub în aerul răcoros al nopții...

Abia a apucat să se întrebe în sinea ei „un pub?”, că povestea a și început. Textul s-a învârtit și curând a devenit indescifrabil, rotindu-se cu iuțeală, în timp ce Nora se simțea din ce în ce mai slăbită. Nu își amintea să fi dat drumul cărții, dar a urmat un moment în care nu mai era ea persoana care o

citea, apoi un altul, în care cartea nu mai exista deloc – și nici biblioteca.

Trei Potcoave

Nora stătea afară, în aerul curat și înghețat. Dar, spre deosebire de Bedford, aici nu ploua.

— Unde mă aflu? s-a întrebat în șoptă.

Pe cealaltă parte a drumului care cotea ușor, era un mic șir de case drăguțe, din piatră. Locuințe vechi și liniștite, cu toate luminile stinse, cuibărite la marginea unui sat și pierzându-se în peisajul rural, neclintit. Cer senin, punctat de stele, și o lună în descreștere. Miros de câmp. Strigătul bufnițelor roșcate. Apoi, din nou, liniște. O liniște care sublinia o prezență, o forță care plutea în aer.

Ciudat!

Fusese în Bedford. Apoi, în biblioteca aceea bizară. Iar acum iat-o aici, pe un drum frumos de țară. Și totul, fără ca ea să se fi mișcat din loc.

Pe partea aceasta a drumului, o lumină aurie se revărsa pe fereastra de la parter. A ridicat privirea și a văzut firma elegant pictată, care scârțâia ușor în vânt. Potcoave suprapuse, sub două cuvinte atent pictate: *Trei Potcoave*.

În fața ei, pe trotuar, se afla o tablă de scris așezată în picioare. Nora și-a recunoscut propria caligrafie, cu litere dintre cele mai ordonate.

TREI POTCOAVE

Marți seara – Concursul „Cine știe câștigă”

Ora 20:30

„Adevărata cunoaștere constă în a ști că nu știi nimic.”

Socrate (după ce a pierdut concursul nostru!!!!)

Era o viață în care punea patru semne de exclamare la rând. Probabil că așa procedau oamenii fericiți și mai puțin încordați.

Un semn de bun augur.

S-a uitat în jos, să vadă cu ce e îmbrăcată. Cămașă din denim, cu mânecile suflecate până la jumătatea antebrațelor,

blugi și pantofi cu talpă ortopedică, nimic din ce purta în viața ei reală. I se făcuse pielea de găină din cauza frigului și, în mod evident, nu era îmbrăcată pentru a petrece prea mult timp afară.

Avea două inele pe inelar. Vechiul inel de logodnă cu safir – același pe care îl dăduse jos, tremurând și plângând, cu un an în urmă –, alături de o verighetă simplă, din argint.

Ce nebunie!

Purta ceas. În această viață nu era unul digital, ci unul analog, elegant și delicat, cu cifre romane. Trecuse cu un minut de miezul nopții.

Cum se poate întâmpla una ca asta?

În această viață, avea mâinile mai netede. Poate că folosea cremă hidratantă. Ungھیile îi erau acoperite cu oă strălucitoare. La vederea aluniței de pe mâna stângă, s-a simțit mai liniștită.

A auzit scrâșnet de pași pe prundiș. Cineva se îndrepta spre ea pe alee. Un bărbat, vizibil în lumina revărsată pe fereastra pubului și în cea a unicului felinar stradal. Un bărbat cu obraji roșii și favoriți grizonanți, dickensieni și cu o jachetă impermeabilă. Întruchiparea bețivului de pe halbă^{2}. După mersul exagerat de lent, părea cherchelit.

— Noapte bună, Nora! Mă întorc vineri. Să-l văd pe cântărețul de folk. Dan susține că e bun.

În această viață, probabil că știa cum se numește individul.

— Da, desigur. Vineri. Va fi o noapte pe cinste.

Măcar vocea îi suna ca de obicei. L-a urmărit pe bărbat traversând strada, uitându-se în stânga și-n dreapta de câteva ori, în ciuda traficului evident inexistent, și făcându-se nevăzut pe drum, printre căsuțe.

Lucrurile chiar se întâmplau. Erau aievea. Aceasta era viața la țară. Visul lor devenit realitate.

— Ce ciudat! a exclamat ea în noapte. Foarte, foarte ciudat.

Exact atunci, alte trei persoane au părăsit localul. Două femei și un bărbat. I-au zâmbit Norei când au trecut pe lângă ea.

— Data viitoare câștigăm, a promis una dintre femei.

— Da, i-a răspuns Nora. Întotdeauna există o dată viitoare.

S-a apropiat de pub și a aruncat o privire pe fereastră. Părea pustie, dar luminile erau încă aprinse. Grupul acela trebuie să fi fost ultimul care pleca.

Interiorul părea foarte îmbietor. Călduros și cu personalitate. Mese mici, grinzi de lemn și o roată de căruță agățată pe un perete. Covor roșu, cu model bogat, și un bar îmbrăcat în lemn, dotat cu o varietate impresionantă de dozatoare pentru bere.

Nora s-a îndepărtat de fereastră și, dincolo de local, acolo unde iarba lua locul trotuarului, a zărit un panou.

S-a dus degrabă să vadă ce scrie pe el.

LITTLEWORTH UREAZĂ BUN VENIT ȘOFERILOR GRIJULII

În partea de sus a panoului, la mijloc, a văzut o stemă înconjurată de cuvintele *Consiliul Comitatului Oxfordshire*.

— Am reușit! a șoptit ea. *Chiar* am reușit!

Acesta era visul pe care i-l împărtășise Dan când se plimbaseră prima dată pe Sena, în Paris, mâncând *macarons* cumpărate de pe bulevardul Saint-Michel.

Un vis care nu includea Parisul, ci o zonă rurală din Anglia, unde să locuiască împreună.

Un pub la țară, în Oxfordshire.

Când cancerul mamei sale recidivase într-o manieră agresivă, cuprinzându-i nodulii limfatici și extinzându-se rapid în tot organismul, visul acela fusese amânat, iar Dan renunțase la Londra și se mutase cu Nora în Bedford. Mama ei era la curent cu logodna lor și își propusese să rămână în viață suficient cât să asiste la nuntă. Murise însă cu patru luni mai devreme.

Poate că asta era. Poate că asta era viața potrivită. Poate că prima dată ar fi fost norocoasă sau poate a doua.

A afișat un zâmbet atotcunoscător.

S-a întors pe potecă și a traversat aleea, cu prundișul scrâșnindu-i sub tălpi. S-a îndreptat spre ușa laterală pe care ieșise bărbatul cu favoriți și cu jachetă impermeabilă. A inspirat adânc și a intrat.

Înăuntru era cald.

Și liniște.

Se afla într-un soi de hol sau coridor. Podea acoperită cu plăci de teracotă. Pereți cu lambriuri din lemn și, deasupra lor, un tapet bogat, cu frunze de platan.

A înaintat pe coridorul mic și a pășit în zona barului, pe care îl zărise pe fereastră. A tresărit când o pisică și-a făcut apariția din senin.

O birmaneză elegantă, cu blăniță ciocolatie, a trecut pe lângă ea. Nora s-a aplecat și a mângâiat-o, uitându-se la numele gravat pe discul agățat de zgardă. „Voltaire.”

Altă pisică, același nume. Spre deosebire de iubita ei pisică brun-roșcată, se îndoia că acest Voltaire provenea de la un adăpost pentru animale. Pisica a început să toarcă.

— Bună, Volt al Doilea! Pari fericit aici. Cu toții suntem la fel de fericiți ca tine?

Pisica a continuat să toarcă, probabil în semn că da, și și-a frecat capul de piciorul Norei. Ea a luat-o în brațe și a pornit spre bar.

Pe mânerlele dozatoarelor se vedea un șir de nume de beri artisanale – bere brună, cidru, bere blondă, precum și IPA^{3}. *Vicar's Favourite. Lost and Found. Miss Marple. Sleeping Lemons. Broken Dream.*

Pe bar se afla o cutie de donații pentru Asociația de Salvare a Fluturilor.

A auzit clinchet de pahare. De parcă cineva tocmai umplea mașina de spălat vase. Neliniștea i-a cuprins pieptul Norei, ca o gheară. O senzație familiară. Apoi, un bărbat înalt și slab, de vreo douăzeci și ceva de ani, îmbrăcat cu un tricou larg de rugby, s-a ridicat brusc de după bar, abia acordându-i atenție Norei în timp ce strângea ultimele pahare folosite și le punea în mașina de spălat. I-a dat drumul, apoi și-a luat haina din cuier, a tras-o pe el și și-a scos cheile de la mașină.

— Pa, Nora! Am ridicat scaunele și am șters toate mesele. Am pornit mașina de spălat vase.

— Ah, mersi!

— Pe joi.

— Da, a răspuns Nora, simțindu-se ca un spion gata să se dea în vileag. La revedere!

Imediat după plecarea bărbatului s-a auzit zgomot de pași; cineva venea de afară, din spatele localului, înaintând pe aceleași plăci de teracotă pe care călcase și ea. Și iată-l!

Era schimbat.

Barba dispăruse, avea cearcăne și mai multe riduri în jurul ochilor. Ținea în mână o halbă cu bere brună, aproape goală. Încă aducea cu veteranul din serialul de la televizor, dar după trecerea mai multor sezoane.

— Dan! a exclamat ea, de parcă el era ceva ce trebuia identificat. Ca un iepure de pe marginea drumului. Aș vrea să-ți spun că sunt atât de mândră de tine. Atât de mândră de noi.

El a privit-o absent.

— Am oprit răcitoarele. Măine trebuie să le curăț. Au trecut două săptămâni.

Nora habar n-avea despre ce vorbește. În schimb, a continuat să mângâie pisica.

— Corect. Da. Desigur.

Soțul ei – căci acesta era statutul lui în această viață – s-a uitat în jur la mese și la scaunele așezate cu picioarele în sus. Purta un tricou decolorat, cu inscripția *Fălci*.

— Blake și Sophie au plecat acasă?

Nora a ezitat. A presupus că se referă la angajații lor. Probabil că tânărul în tricou larg era Blake. Altcineva nu mai părea să fie prin preajmă.

— Da, a răspuns Nora, străduindu-se ca vocea să-i sune cât mai natural, în ciuda împrejurărilor absolut bizare. Cred că au plecat. Au rezolvat tot.

— Super!

Își amintea că-i cumpărase tricoul respectiv cu ocazia celei de-a douăzeci și șasea zi de naștere a lui. Cu zece ani în urmă.

— Răspunsurile din seara asta au fost de excepție. Una

dintre echipe – cea din care au făcut parte Pete și Jolie – a crezut că Maradona a pictat Capela Sixtină.

Nora a încuviințat din cap, mângâindu-l pe Volts al Doilea. De parcă ar fi avut habar cine naiba erau Pete și Jolie.

— Sincer să fiu, în seara asta întrebările au fost cam dificile. Data viitoare s-ar putea să le iau de pe alt site. Adică, cine știe cum se numește cel mai înalt vârf din lanțul muntos Kara-șinumaștiucum?

— Karakorum? a întrebat Nora. E vorba despre K2.

— Mă rog, se pare că tu știi, a zis el pe un ton răstit. Și cam amețit. E genul de lucru pe care tu îl știi. Pentru că, în timp ce majoritatea oamenilor asculta rock, pe tine te pasionau *pietrele adevărate*⁽⁴⁾ și alte chestii de-astea.

— Hei! a strigat ea. Eu chiar am făcut parte dintr-o trupă.

O trupă, și-a amintit ea acum, pe care Dan o urâse la propriu.

El a râs. Nora i-a recunoscut râsul, dar nu i-a prea plăcut. Uitase în ce măsură, în timpul relației lor, umorul lui Dan depindea de alții, mai exact de ea. Când fuseseră împreună, Nora încercase să nu stăruie prea mult asupra acestei laturi a personalității lui. Avea multe calități – se purtase foarte frumos cu mama ei când fusese bolnavă și putea să discute cu ușurință pe orice temă, făcea nenumărate planuri de viitor, era atrăgător și o companie plăcută, îl pasiona arta și mereu se oprea și stătea de vorbă cu persoanele fără adăpost. Îi păsa de lume.

Un om e ca un oraș. N-are cum să-ți displace întregul din pricina câtorva aspecte nedorite. Poate că unele părți nu te atrag, câteva străduțe lăturalnice nesigure și suburbiile, dar părțile bune îi dau valoare.

Dan ascultase o grămadă de podcasturi enervante, pe care credea că și Nora ar trebui să le asculte, râdea într-un fel care pe ea o irita și se clătea zgomotos cu apă de gură. Și da, îi lua toată plapuma și uneori avea opinii arogante în materie de artă, film și muzică, însă nu era nimic foarte *în neregulă* cu el.

Mă rog – acum, că se gândea la asta –, Dan nu îi susținuse niciodată cariera muzicală și îi sugerase că a face parte din The Labyrinths și a semna un contract în industria muzicală i-ar afecta sănătatea mintală, adăugând și faptul că fratele ei era puțin cam egoist. Dar, la vremea aceea, ea nu văzuse în asta un semnal de alarmă, ci un semn bun. Credea că lui îi pasă și că e plăcut să ai alături pe cineva care să țină la tine, cineva căruia celebritatea și lucrurile superficiale îi sunt indiferente și care e în stare să te ajute să navighezi pe apele vieții. Așa că, atunci când o ceruse de soție, într-un bar de la ultimul etaj al Turnului Oxo, ea acceptase și poate că procedase bine.

Dan a înaintat în încăpere și a pus halba jos o clipă, căutând pe telefon întrebări mai potrivite pentru concursul organizat de pub.

Nora se întreba cât băuse în seara asta. Se întreba dacă nu cumva visul lui de a deține un pub nu se rezumase, în realitate, la faptul că astfel putea consuma o cantitate infinită de alcool.

— Cum se numește un poligon cu douăzeci de laturi?

— Nu știu, a mințit Nora, nedorind să-i mai provoace o reacție similară celei de mai devreme.

Dan și-a băgat telefonul în buzunar.

— Totuși, ne-am descurcat bine. S-a băut din belșug în seara asta. Deloc rău pentru o zi de marți. Lucrurile se prezintă bine. Adică, avem ce să spunem băncii mâine. Poate că o să ne mai prelungească împrumutul...

Și-a cântărit din priviri berea din halbă, a învârtit-o puțin, apoi a dat-o pe gât.

— Deși trebuie să-i spun lui A.J. să schimbe meniul de la prânz. Nimeni din Littleworth nu vrea să mănânce sfeclă roșie caramelizată și salată de bob și fulgi de porumb. Nu suntem în nenorocitul ăla de Fitzrovia. Și știu că merg bine, dar cred că vinurile pe care le-ai ales nu merită osteneala. În special cele din California.

— În regulă.

Dan s-a întors și s-a uitat în spatele lui.

— Unde-i tabla?

— Poftim?

— Tabla. Credeam că ai adus-o înăuntru.

Așadar *de-aia* ieșise.

— Nu, nu. O aduc acum.

— Parcă te-am văzut ieșind.

Nora a zâmbit, încercând să se calmeze.

— Ei bine, da, am ieșit. A trebuit să... îmi făceam griji pentru motan. Pentru Volts. Voltaire. Nu-l găseam, așa că m-am dus să-l caut și l-am găsit, nu?

În spatele barului, Dan își turna un whisky.

Parcă simțea că Nora îl critică.

— Sunt de-abia la al treilea. Sau poate al patrulea. E seara concursului. Știi bine cât sunt de agitat când trebuie să fiu gazdă. Și asta mă ajută să fiu amuzant. Și am fost amuzant, nu crezi?

— Da. Foarte amuzant. Absolut amuzant.

Chipul lui a devenit brusc serios.

— Te-am văzut stând de vorbă cu Erin. Ce ți-a zis?

Nora nu știa sigur ce ar trebui să răspundă.

— Oh, nu mare lucru. Chestii obișnuite. Doar știi cum e Erin.

— Chestii obișnuite? Nu știam că ați mai vorbit până acum.

— Voiam să zic chestii obișnuite, cum spun oamenii. Nu pe care le spune Erin. Chestii de oameni obișnuiți...

— Ce mai face Will?

— Ăăă, foarte bine, a presupus Nora. Te salută.

Dan a făcut ochii mari de uimire.

— Serios?

Nora habar n-avea ce să zică. Poate că Will era un bebeluș. Sau poate că era în comă.

— Scuze, nu. Nu te salută. Scuză-mă, eram cu mintea aiurea. În fine, mă duc să aduc tabla.

A lăsat motanul pe podea și a ieșit din nou. De astă dată a văzut ceva ce nu observase când intrase.

Un articol înrămat din ziarul *Oxford Times*, care conținea o poză cu Nora și cu Dan în fața localului Trei Potcoave. Dan o

ținea pe după umeri. Purta un costum pe care Nora nu-l mai văzuse, iar ea, o rochie elegantă, pe care în viața ei originară nu ar fi purtat-o niciodată (rareori purta rochii).

VISUL UNOR PROPRIETARI DE PUB DEVINE REALITATE

Conform articolului, cumpăraseră ieftin o tavernă dărăpănată, pe care o renovaseră, cu ajutorul unei moșteniri modeste (venite din partea lui Dan), al câtorva economii și al unor împrumuturi de la bancă. Articolul prezenta o poveste de succes, cu toate că asta se întâmplase cu doi ani în urmă.

Nora a ieșit, întrebându-se dacă poți judeca o viață după numai câteva momente petrecute într-o marți, imediat după miezul nopții. Sau poate că doar de-atât aveai nevoie.

Vântul se întetea. În timp ce stătea afară, pe strada aceea liniștită din sat, rafalele au împins tabla de scris pe alee, aproape răsturnând-o. Înainte să o ridice, a simțit telefonul vibrându-i în buzunar. Nici nu observase că e acolo. L-a scos. Era un mesaj de la Izzy.

A remarcat că imaginea de fundal era o poză cu ea și cu Dan, într-un peisaj însorit.

A deblocat telefonul cu ajutorul amprentei faciale și a deschis mesajul. Era o fotografie cu o balenă, sărind din ocean și împrôșcând în jur cu picuri albi, ca spuma unei șampanii. Era o imagine minunată și, la vederea ei, Nora a zâmbit.

Izzy tasta.

Un alt mesaj a sosit:

E una dintre pozele pe care le-am făcut din barcă ieri.

Și încă unul:

O balenă-cu-cocoașă mamă

Apoi altă poză: de data asta, două balene, cu spatele înălțându-se de sub apă.

Cu puiul

Ultimul mesaj includea și emoticoane cu balene și cu valuri.

O senzație de căldură o învăluia pe Nora. Nu numai datorită fotografiilor, care erau adorabile, fără doar și poate, ci și pentru că luase legătura cu Izzy.

Când renunțase să se mai căsătorească cu Dan, Izzy insistase să o însoțească în Australia.

Plănuiseră totul, aveau de gând să se stabilească lângă Golful Byron și să se angajeze pe unul dintre vasele de croazieră de la bordul căruia să poată urmări balenele.

În așteptarea noii lor aventuri, schimbaseră o mulțime de videoclipuri cu balene-cu-cocoașă. Apoi Nora ezitase și bătuse în retragere. La fel cum renunțase și la cariera de înotătoare, la trupă și la nuntă. Dar, spre deosebire de toate celelalte situații, aici nu avusese *un motiv anume*. Da, începuse lucrul la Teoria Corzilor și da, simțea nevoia să îngrijească mormintele părinților, dar știa că varianta cea mai proastă era să rămână în Bedford. Și totuși, pe aceasta a ales-o. Din pricina unui dor de casă anticipat, care o măcina, pe lângă depresia care, în ultimă instanță, îi inculcase ideea că nu *merită* să fie fericită. Că îl rănise pe Dan și că o viață marcată de burnită și de depresie în orașul natal era pedeapsa ei, iar ea nu avea dorința, limpezimea minții și nici măcar *energia* de a face ceva.

Prin urmare, a dat compania prietenei ei în schimbul companiei unei pisici.

În viața ei originară, nu pierduse prietenia cu Izzy. Nimic dramatic de genul acesta. Însă, după ce Izzy plecase în Australia, relația lor se răcise, devenind un schimb nebulos de aprecieri pe Facebook și pe Instagram și de mesaje de la mulți ani, presărate cu emoticoane.

A trecut în revistă mesajele pe care le schimbase cu Izzy și și-a dat seama că, deși le despărțeau 16.000 de kilometri, în această viață relația lor era mult mai apropiată.

Când s-a întors în local, de data aceasta aducând și panoul, Dan era de negăsit, așa că Nora a încuiat ușa din spate și a așteptat o vreme în hol, încercând să găsească scările, neștiind sigur dacă vrea să urce la etaj, după așa-zisul ei soț cherchelit.

A descoperit scările în spatele clădirii, după ce a deschis o ușă pe care scria *Doar pentru personal*. Tocmai pășea pe covorul bej, din rafie, îndreptându-se spre scări, când, dincolo de un poster înrămat cu *Things You Learn in the Dark*, unul dintre filmele ei preferate cu Ryan Bailey, pe care îl văzuseră împreună la Odeon, în Bedford, a observat o poză mai mică, așezată pe un pervaz îngust.

Era o fotografie de la nunta lor. În alb și negru, în stil reportaj. Ei doi ieșind din biserică, într-o ploaie de confetti. Nu li se distingeau bine fețele, dar râdeau, un răs împărțășit, și, după cum reieșea din fotografie, păreau îndrăgostiți. Își amintea ce-i spusese mama ei despre Dan. (E un băiat bun. Ești atât de norocoasă. Ține-l bine.)

L-a văzut și pe fratele ei, Joe, ras în cap și realmente fericit, cu un pahar de șampanie în mână, stând alături de prietenul lui, Lewis, un investitor bancar nepriceput, cu care avusese o relație de scurtă durată. Izzy era acolo, la fel și Ravi, cu un aer de contabil mai degrabă decât de toboșar, stând alături de o femeie cu ochelari, pe care Nora nu o mai văzuse până atunci.

Cât a stat Dan în baie, Nora a localizat dormitorul. Cu toate că aveau, în mod evident, probleme financiare – întâlnirea aceea enervantă cu banca o confirma –, camera era scump mobilată. Staturi electrice. Un pat mare, confortabil. Plapumă cu cearșaf apretat, curat și alb.

De fiecare parte a patului se găseau cărți. În viața ei originară, timp de șase luni nu ținuse nicio carte la capătul patului. Nu mai citise *nimic* de jumătate de an. Poate că în viața asta stătea mai bine la capitolul concentrare.

A luat una dintre cărți, cu titlul *Meditation for Beginners*. Sub ea se afla un exemplar din biografia filosofului ei preferat, Henry David Thoreau. Și pe noptiera lui Dan erau cărți. Ultima carte pe care își amintea ca el să o fi citit fusese biografia lui Toulouse-Lautrec – *Tiny Giant* –, însă în această

viață citea o carte de afaceri, cu titlul *Zero to Hero: Harnessing Success in Work, Play and Life* și cea mai nouă ediție a *The Good Pub Guide*.

Nora se simțea altfel în propriul trup. Mai sănătoasă, mai puternică, dar mai încordată. Atingându-și abdomenul, și-a dat seama că în această viață făcea ceva mai mult sport. Și pieptănătura era diferită. Avea un breton gros și părul mai lung la spate. Nora era ușor amețită. Trebuie să fi băut cel puțin două pahare de vin.

O clipă mai târziu a auzit trăgându-se apa la toaletă. A urmat un sunet de gargară, mai zgomotos decât ar fi fost necesar.

— Te simți bine? a întrebat-o Dan când a intrat în dormitor.

Vocea lui, a constatat ea, nu suna cum și-o amintea. Era mai inexpressivă. Ceva mai rece. Poate din pricina oboselii. Sau poate a stresului. Poate că de vină era berea. Sau poate căsnicia.

Ori poate era vorba despre altceva.

Îi venea greu să-și aducă aminte cu exactitate cum suna vocea lui înainte. Cum fusese el, mai precis. Dar asta era natura memoriei. La universitate scrisese un eseu intitulat sec „Principiile lui Hobbes despre memorie și imaginație”. Thomas Hobbes considera că memoria și imaginația sunt unul și același lucru și, de când descoperise asta, Nora nu mai avusese niciodată încredere deplină în propriile amintiri.

Pe fereastră se vedea felinarul stradal, care-și revărsa lumina galbenă peste drumul pustiu de țară.

— Nora? Te porți ciudat. De ce-ai rămas în mijlocul camerei? Te pregătești de culcare sau meditezi în picioare?

Râdea. Se credea amuzant.

S-a dus la fereastră și a tras draperia. Apoi și-a scos blugii și i-a pus pe spătarul scaunului. Nora se holba la el, încercând să regăsească atracția puternică de odinioară. Era nevoie de un efort supraomenesc. Nu se așteptase la asta.

Viața oricui s-ar fi putut sfârși în feluri infinite.

Dan s-a prăbușit greoi pe pat, precum o balenă într-un

ocean. Și-a luat cartea *Zero to Hero*. A încercat să se concentreze. A pus-o la loc. A ridicat laptopul de lângă pat și și-a băgat o cască în ureche. Poate că voia să asculte un podcast.

— Mă gândeam la ceva.

Începea să se simtă lipsită de vlagă. De parcă se afla acolo doar pe jumătate. Și-a amintit că doamna Elm îi spusese că, de îndată ce va fi dezamăgită într-una dintre vieți, se va întoarce în bibliotecă. Ar fi prea ciudat, și-a dat ea seama, să se suie în pat alături de un bărbat pe care nu-l mai văzuse de doi ani.

Ceasul deșteptător digital indica ora 12:23.

Cu casca în continuare în ureche, Dan s-a uitat din nou la ea.

— Ascultă, dacă nu vrei să faci copii în seara asta, poți să mi-o spui, bine?

— Poftim?

— Adică știu că va trebui să mai așteptăm o lună până la următoarea ovulație.

— Încercăm să avem un copil? Eu îmi doresc un copil?

— Nora, ce-i cu tine? De ce ești atât de ciudată astăzi?

— Nu sunt, l-a contrazis ea, scoțându-și pantofii.

Și-a amintit ceva legat de tricoul cu inscripția *Fălcî*.

De fapt, o melodie. „Beautiful Sky”.

În ziua în care îi cumpărase lui Dan tricoul cu inscripția *Fălcî*, îi cântase o melodie pe care o compusese pentru The Labyrinths. „Beautiful Sky”. Avea convingerea că era cel mai reușit cântec pe care îl scrisese vreodată. Și, mai mult decât atât, cântecul îi ilustra optimismul care o caracteriza în acel moment din viață. Îi fusese inspirat de noua ei viață alături de Dan. Iar el îl ascultase ridicând din umeri, cu o indiferență care atunci o rănise și pe care i-ar fi reproșat-o dacă nu ar fi fost ziua lui de naștere.

— Da, zisese el. E bunicel.

S-a întrebat de ce oare amintirea rămăsese îngropată și abia acum ieșise la iveală, asemenea marelui rechin-alb de pe tricoul lui spălăcit.

Acum îi reveneau în minte și alte lucruri. Reacția lui

exagerată atunci când îi povestise despre un client – Ash, chirurgul și cântărețul amator la chitară, care venise întâmplător la Teoria Corzilor să cumpere o carte de muzică și care cândva o invitasă pe Nora, într-o doară, la o cafea.

(Normal că l-am refuzat. Nu mai țipa!)

Însă mai rău fusese atunci când un reprezentant al unei case de discuri importante (sau mai degrabă un studio de înregistrări independent, în spatele căruia se aflau cei de la Universal) a vrut să semneze un contract cu The Labyrinths. Dan îi spusese că era greu de crezut că vor supraviețui ca un cuplu. Auzise o poveste îngrozitoare de la unul dintre prietenii lui de la universitate, care cântase într-o trupă care semnase un contract cu o casă de discuri, apoi casa de discuri îi trăsese în piept și ajunseseră cu toții șomeri alcoolici sau ceva asemănător.

— Te-aș putea lua cu mine, îi propusese ea. Aș stipula asta în contract. Am merge pretutindeni împreună.

— Îmi pare rău, Nora, dar este visul *tău*, nu al meu.

Ceea ce, privind în urmă, dura și mai tare, mai ales știind cât de mult încercase ea înainte de nuntă să transforme visul lui de a avea un pub la țară, în Oxfordshire, în propriul ei vis.

Dan susținuse dintotdeauna că grija lui era Nora, căci ea avea atacuri de panică atunci când era cu trupa, mai ales când se apropia de scenă. Totuși, acum își dădea seama că o manipulasă cu îngrijorarea lui.

— Credeam că ai început să ai din nou încredere în mine, i-a zis el acum.

— Să am încredere în tine? De ce n-aș avea încredere în tine, Dan?

— Știi tu de ce.

— Normal că știu de ce, a mințit Nora. Vreau doar să te aud spunând-o.

— Păi, de când cu Erin.

Nora s-a uitat la el ca la o pată Rorschach⁽⁵⁾, în care nu distingea nicio imagine clară.

— Erin? Cea cu care am stat de vorbă în seara asta?

— Ai de gând să mă pedepsești la nesfârșit pentru un

moment stupid de beție?

Pe stradă, vântul se întetea, urlând printre copaci, de parcă încerca să vorbească.

Asta era viața după care jelise? Asta era viața pe care se plânsese că nu o trăise? Asta era viața care îi stârnea regrete pentru că nu-i dăduse ocazia să existe?

— O greșeală stupidă? a repetat ea ca un ecou.

— Bine, două.

Greșelile se înmulțeau.

— Două?

— Eram într-o stare jalnică. Știi tu, presiunea acestui loc... Și eram foarte beat.

— Ai făcut sex cu altcineva, și totuși nu pari și nu pari să ai prea multe... remușcări.

— Serios, de ce să readucem totul în discuție? Am mai vorbit despre asta. Amintește-ți ce ne-a sfătuit terapeutul. Să ne concentrăm asupra punctului în care vrem să ajungem, în locul celui în care am fost.

— Te-ai gândit vreodată că poate nu ne potrivim?

— Poftim?

— Te iubesc, Dan. Poți fi o persoană foarte amabilă. Ai fost foarte bun cu mama. Și obișnuiam să... adică *purtăm* niște discuții grozave. Dar ai vreodată senzația că am ajuns acolo unde ar trebui? Că ne-am schimbat?

Nora s-a așezat pe marginea patului. În colțul cel mai îndepărtat de Dan.

— Te consideri vreodată norocos că mă ai alături? Îți dai seama cât de aproape am fost să te părăsesc cu două zile înainte de nuntă? Îți dai seama cât de distrus ai fi fost dacă nu aș fi venit la nuntă?

— Uau! Serios? Ești foarte sigură pe tine, Nora!

— Și n-ar trebui? Adică nu așa ar trebui să fie toată lumea? Ce e rău în a fi stăpân pe sine? Și, în plus, e adevărat. Există un alt univers în care îmi trimiți mesaje pe WhatsApp și îmi mărturisești cât de distrus te simți în lipsa mea. Cum îți îneci amarul în alcool, cu toate că și *alături* de mine tot la alcool recurgi. Îmi trimiți mesaje în care îmi spui că ți-e dor de vocea

mea.

Dan a scos un sunet nepăsător, ceva între un râs și un mârâit.

— Ei bine, în clipa asta cu siguranță nu-mi e dor de vocea ta.

Nora nu putea trece de pantofi. Îi venea greu – poate chiar imposibil – să-și mai scoată chiar și un singur articol de îmbrăcăminte în fața lui.

— Și încetează să te mai plângi de faptul că beau.

— Dacă folosești băutura drept scuză ca să ți-o tragi cu altcineva, atunci e dreptul meu să mă plâng.

— Sunt un proprietar de la țară, a zis Dan disprețuitor. Și asta fac proprietarii de la țară. Sunt joviali, petrecăreți și dispuși să consume multele și diversele băuturi pe care le vând. Iisuse!

De când vorbea el așa? Oare așa se exprimase dintotdeauna?

— La naiba, Dan!

Nici măcar nu părea să-l deranjeze. Nu părea nicidecum recunoscător pentru universul în care trăia. Cel care îi trezea Norei sentimente de vinovăție fiindcă nu îi dăduse ocazia să existe. Dan a întins mâna după telefon, cu laptopul încă în poală, peste plapumă. Nora l-a urmărit derulând imaginile.

— Așa ți-ai imaginat că va fi? Ți s-a împlinit visul?

— Nora, hai să lăsăm prostiile astea. Bagă-te odată în nenorocitul ăsta de pat!

— Ești fericit, Dan?

— Nimeni nu e fericit, Nora.

— Unii sunt. Cândva erai și tu. Cândva te entuziasmai vorbind despre toate astea. Știi tu. Despre pub. Înainte să îl ai. Aceasta e viața la care ai visat dintotdeauna. M-ai dorit pe mine și ți-ai dorit toate *astea*, și totuși mi-ai fost infidel, bei de stingi și cred că mă apreciezi doar atunci când nu sunt a ta, ceea ce nu e o trăsătură de caracter prea frumoasă. Și cu visurile *mele* cum rămâne?

Dan abia dacă o mai asculta. Sau poate că se prefăcea că nu o ascultă.

— Incendii de proporții în California, a zis el ca pentru

sine.

— Măcar nu suntem acolo.

A pus telefonul jos și a închis laptopul.

— Vii în pat sau ce faci?

Se făcuse mică pentru el, dar el tot nu găsisese spațiul de care avea nevoie. Nu mai putea.

— Icosagon, i-a zis ea.

— Poftim?

— Concursul. Cel de mai devreme. Poligonul cu douăzeci de laturi. Ei bine, un poligon cu douăzeci de laturi se numește icosagon. Știam răspunsul, dar nu am vrut să ți-l spun, pentru că nu am vrut să-ți bați joc de mine. Însă acum nu-mi mai pasă, fiindcă nu consider că ar trebui să te deranjeze faptul că știu anumite lucruri. Mă duc la baie.

A ieșit din cameră, pășind alene pe scândurile late ale podelei și lăsându-l pe Dan cu gura căscată.

A ajuns la baie. A aprins lumina. Simțea furnicături în brațe, în mâini și în trunchi. Ca o electricitate statică în căutarea unui canal. Era sigură că o să dispară de aici. Nu mai avea mult de stat. Era complet dezamăgită.

Baia era impresionantă. Avea oglindă. S-a privit în ea. Avea un aer mai sănătos, dar părea mai bătrână. Coafura o făcea să se simtă ca o străină.

Nu era viața pe care și-o imaginase.

Așa că Nora i-a urât „Succes” individei din oglindă.

Și în clipa următoare s-a trezit înapoi în Biblioteca de la Miezul Noptii, unde, din apropiere, doamna Elm o privea insistent, afișând un zâmbet curios.

— Ei, cum a fost?

Penultima postare a Norei înainte să se trezească între viață și moarte

V-ați întrebat vreodată „cum am ajuns aici”? Ca și cum v-ați afla într-un labirint și v-ați fi rătăcit complet, iar vina v-ar aparține în totalitate pentru că singuri ați ales fiecare cotitură? Știți bine că există multe drumuri care ar fi putut să vă ajute, pentru că îi auziți pe toți cei din afara labirintului care au reușit să-l străbată, iar acum râd și zâmbesc. Uneori îi zăriți prin gardul viu. Siluete trecătoare printre frunze. Cu toții par al naibii de fericiți că au reușit și nu îi acuzați, în schimb sunteți supărați pe voi înșivă că nu ați fost în stare să vă descurcați. Ați simțit asta? Sau labirintul acesta îmi este destinat numai mie?

P.S. Mi-a murit pisica.

Tabla de șah

Rafturile din Biblioteca de la Miezul Noptii erau din nou nemișcate, de parcă deplasarea lor n-ar fi fost nicicând posibilă.

Nora avea senzația că acum se aflau în altă parte a bibliotecii – deși nu în altă încăpere, căci nu părea să existe decât o singură cameră infinită. Îi era greu să precizeze dacă se găsea într-adevăr în altă parte a bibliotecii, deoarece cărțile erau tot verzi, cu toate că stătea în apropierea unui culoar unde stătuse și înainte. Printre rafturi zărea ceva nou – un birou cu un computer; părea un birou improvizat într-un spațiu deschis, poziționat pe culoarul dintre rafturi.

Doamna Elm nu stătea la birou, ci la o măsuță joasă, din lemn, chiar în fața Norei, și juca șah.

— A fost altfel decât mi-am imaginat, a început Nora.

Doamna Elm părea pe la jumătatea jocului.

— E greu să prezici, nu-i așa? a întrebat-o, uitându-se în gol în timp ce a traversat tabla de șah cu nebunul negru, cu care a capturat un pion alb. Ce lucruri ne vor face fericiți.

Doamna Elm a rotit tabla de șah la o sută optzeci de grade. Aparent, juca de una singură.

— Da, a recunoscut Nora. Așa e. Dar ce se întâmplă cu ea? Cu *mine*? Ce se va alege de ea?

— De unde să știu? Eu nu știu decât ce se întâmplă astăzi. Despre ziua de azi știu o grămadă de lucruri. Însă nu știu ce va fi mâine.

— Dar se va trezi în baia aceea și nu va ști cum a ajuns acolo.

— Tu n-ai intrat niciodată într-o cameră întrebându-te de ce te afli acolo? Nu ai uitat niciodată ceva ce tocmai ai făcut? Nu ai avut niciodată un gol de memorie legat de ce făceai?

— Ba da, dar am petrecut o jumătate de oră în acea viață.

— Celălalt eu al tău nu va ști asta. Își va aminti exact ce ai făcut și ce ai spus tu. Însă va fi ca și cum le-ar fi făcut și le-ar fi spus ea însăși.

Nora a răsuflat adânc.

— Dan nu era așa.

— Oamenii se schimbă, i-a explicat doamna Elm, concentrată în continuare asupra tablei de șah. Mâna ei zăbovea asupra nebunului.

Nora s-a gândit mai bine.

— Sau poate era, dar nu mi-am dat eu seama.

— Așadar, a întrebat doamna Elm uitându-se la Nora, cum te *simți* acum?

— Încă îmi doresc să mor. De multă vreme îmi doresc asta. Am ajuns la concluzia că durerea de a trăi și de a fi un dezastru total, cum sunt acum, este mai mare decât durerea celorlalți dacă ar fi să mor. De fapt, sunt sigură că ar fi o ușurare. Nu sunt de folos nimănui. Nu am fost un angajat bun. Am dezamăgit pe toată lumea. Sinceră să fiu, sunt o amprentă de carbon inutilă. Îi rănesc pe cei din jur. Nu mai am pe nimeni. Nici măcar pe bietul și bătrânul Volts, care a murit pentru că nu am fost în stare să am grijă de o pisică. Vreau să mor. Viața mea e un dezastru. Vreau să îi pun capăt. Nu sunt făcută să trăiesc. Nu are rost să trec prin toate astea. Pentru că e limpede acum că-mi e menit să fiu nefericită în toate celelalte vieți. Asta sunt eu. Nu mai am nimic de adăugat. Mă autocompățimesc. Vreau să mor.

Doamna Elm a studiat-o îndelung pe Nora, de parcă ar fi citit un paragraf dintr-o carte pe care o mai citise cândva, dar căreia tocmai îi găsisese un sens nou.

— „A vrea” e un verb interesant, i-a spus ea cu voce calmă. El sugerează o lipsă. Uneori, dacă suplinim acea lipsă cu altceva, dorința inițială dispare cu desăvârșire. Poate că problema ta ține de o lipsă, și nu de o dorință. Poate că există o viață pe care îți dorești cu adevărat să o trăiești.

— Credeam că aceasta este. Cea petrecută alături de Dan. Dar nu a fost așa.

— Nu, nu a fost. Dar este doar una dintre viețile tale posibile. Și una dintr-o infinitate este, într-adevăr, o proporție foarte mică.

— Eu sunt prezentă în fiecare viață posibilă pe care aș

putea s-o trăiesc. Așa că nu orice viață e posibilă cu adevărat.

Doamna Elm nu o asculta.

— Acum, spune-mi unde ai vrea să mergi în continuare.

— Nicăieri, vă rog.

— Vrei să mai arunci o privire în *Cartea regretelor*?

Nora a strâmbat din nas, clătinând îndelung din cap. Își amintea senzația de sufocare dată de multiplele ei regrete.

— Nu.

— Ce zici de pisica ta? Cum spuneai că o chema?

— Voltaire. Un nume cam pretențios pentru o pisică prea puțin pretențioasă, așa că o strigam Volts, pe scurt. Uneori Voltsy, atunci când eram veselă. Ceea ce se întâmpla rar, desigur. Nici măcar nu am fost în stare să aleg un nume definitiv pentru pisica mea.

— Păi, tu spuneai că nu te pricepi la pisici. Ce-ai fi făcut altfel?

Nora s-a gândit puțin. Avea senzația certă că doamna Elm se juca acum cu ea, dar totodată își dorea să-și revadă pisica, și nu doar o altă felină cu același nume. De fapt, își dorea asta mai mult decât orice altceva.

— Bine. Aș vrea să vizitez viața în care l-aș fi ținut pe Voltaire în casă. Pe Voltaire *al meu*. Mi-aș dori viața în care nu am încercat să mă sinucid, în care am fost o stăpână bună și nu i-am dat drumul pisicii pe stradă noaptea trecută. Există o astfel de viață, nu?

Singura cale de a învăța este să trăiești

Nora a privit în jur și s-a văzut întinsă în propriul pat.

S-a uitat la ceas. Arăta un minut după miezul nopții. A aprins lumina. Era, *într-adevăr*, viața ei, dar avea să fie o versiune mai bună, fiindcă aici Voltaire trăia. Adevăratul ei Voltaire.

Dar unde era?

— Volts?

Nora a coborât din pat.

— Volts?

L-a căutat prin tot apartamentul, dar nu l-a găsit nicăieri. Ploaia lovea în geam – măcar asta nu se schimbase. Cutia nouă cu medicamente antidepresive era pe dulapul din bucătărie. Pianul digital stătea, tăcut, lângă perete.

— Voltsy?

Și-a văzut yucca, cei trei cactuși din ghiveci, rafturile cu cărți care conțineau exact același amestec de volume de filosofie, romane, manuale de yoga nepuse în practică, biografii ale unor vedete de muzică rock și cărți de popularizare a științei. O veche revistă *National Geographic*, cu un rechin pe copertă, și un număr al revistei *Elle* de acum cinci luni, pe care-l cumpărase în special pentru interviul cu Ryan Bailey. Nu mai achiziționase de mult niciunul.

Era și un castron plin cu mâncare pentru pisici.

L-a căutat peste tot, strigându-l pe nume. Abia când s-a întors în dormitor și s-a uitat sub pat, la găsit.

— Volts!

Motanul nu s-a mișcat.

Cum nu avea brațele suficient de lungi ca să ajungă până la el, Nora a mutat patul.

— Voltsy. Vino aici, Voltsy! a șoptit ea.

Dar, în clipa în care i-a atins trupul rece, a înțeles ce s-a întâmplat și a fost cuprinsă de tristețe și de nedumerire. Brusc s-a trezit din nou în Biblioteca de la Miezul Noptii, față-n față cu doamna Elm care, de data aceasta, ședea pe un scaun

confortabil, complet absorbită de o carte.

— Nu înțeleg, a abordat-o Nora.

Doamna Elm a rămas cu privirea ațintită asupra paginii pe care o citea.

— Vor fi multe lucruri pe care nu le vei înțelege.

— Am cerut viața în care Voltaire trăia.

— De fapt, nu asta ai cerut.

— Cum adică?

Biblioteca a pus cartea deoparte.

— Ai cerut viața în care îl țineai închis în casă. E cu totul și cu totul altceva.

— Serios?

— Da. Categoric. Dacă ai fi cerut să vezi viața în care el încă ar trăi, ar fi trebuit să te refuz.

— De ce?

— Pentru că acea viață nu există.

— Credeam că există toate viețile.

— Toate viețile *posibile*. Se pare că Voltaire suferea de o boală gravă, a zis doamna Elm, citind cu atenție din carte. O formă severă de *cardiomiopatie restrictivă*, cu care s-a născut și care urma să-i cauzeze moartea de la o vârstă fragedă.

— Dar Volts a fost lovit de o mașină.

— Nora, e o diferență între a muri pe stradă și a fi lovit de o mașină. În viața ta originală, Voltaire a trăit mai mult decât în oricare dintre celelalte vieți, cu excepția celei pe care tocmai ai văzut-o, în care a murit abia acum trei ore. Deși la început a avut parte de câțiva ani dificili, anul în care l-ai ținut tu a fost cea mai bună perioadă din viața lui. Crede-mă, Voltaire a avut parte de vieți și mai rele.

— Până acum o clipă nici măcar nu știați cum îl cheamă. Și acum știți că suferea de cardio-nu-știu-cum restrictivă?

— Știam cum îl cheamă. Și nu a fost acum o clipă. A fost fix în același moment. Uită-te la ceas.

— De ce m-ați mințit?

— Nu te-am mințit. Te-am întrebat cum îl chema pe motanul tău. N-am susținut nicio clipă că n-aș ști care e numele lui. Înțelegi diferența? Am vrut ca tu să-i rostești

numele, ca să simți ceva.

Acum, Nora devenea extrem de agitată.

— Cu atât mai rău! M-ați trimis în viața aceea, *conștientă* fiind că Voltaire avea să fie mort. Și *chiar* era. Așa că nu s-a schimbat nimic.

Ochii doamnei Elm luceau din nou.

— Cu excepția ta.

— Ce vrei să spui?

— Ei bine, acum nu te mai percepi ca fiind stăpâna rea a unui motan. Ai avut grijă de el atât cât s-a putut. Volts te-a iubit la fel de mult cum l-ai iubit și tu și poate că nu și-a dorit să-l vezi murind. Pisicile *știu*, înțelegi? Ele simt când le-a sunat ceasul. Volts a ieșit din casă *pentru* că urma să moară, iar el știa asta.

Nora încerca să înțeleagă. Acum, că se gândea mai bine, nu văzuse nicio rană pe corpul pisicii. Pur și simplu se pripise și trăsesese aceeași concluzie pe care o trăsesese și Ash. Și anume că, pe stradă, o pisică nu poate muri decât *din cauză* că se află acolo. Iar dacă un chirurg gândește așa, și un om fără experiență poate gândi la fel. Doi plus doi egal un accident de mașină.

— Sărmanul Volts! a murmurat Nora, îndurerată.

Doamna Elm a zâmbit ca o profesoară mulțumită că elevul ei a înțeles lecția.

— Volts te-a iubit, Nora. Ai avut grijă de el la fel de bine ca oricine altcineva. Du-te și uită-te la ultima pagină din *Cartea regretelor*.

Nora a observat cartea pe podea. A îngenuncheat lângă ea.

— Nu vreau să o redeschid.

— Nu te teme. De data asta va merge mai bine. Uită-te doar la ultima pagină.

Când a deschis la sfârșitul cărții, Nora a văzut cum unul dintre ultimele sale regrete – „Nu am avut grijă cum trebuie de Volts”- se ștergea încet de pe pagină. Literele piereau asemenea unor străini care dispar în ceață.

Nora a închis cartea, înainte să se întâmple ceva rău.

— Acum înțelegi? Uneori, regretele nu se bazează deloc pe

fapte. Uneori, regretele sunt doar... A făcut o pauză, căutând cuvântul potrivit și în cele din urmă l-a găsit.

— Niște *rahaturi*.

Nora s-a gândit la perioada petrecută în școală, încercând să-și amintească dacă doamna Elm mai rostise vreodată cuvântul „rahat”, dar era aproape sigură că nu o mai făcuse.

— Dar tot nu pricep. De ce m-ați lăsat să pătrund în acea viață, din moment ce știați că Volts va fi mort? Ați fi putut să-mi spuneți. Ați fi putut să-mi explicați că nu am fost o stăpână rea. De ce n-ați procedat așa?

— Fiindcă, Nora, câteodată, cel mai bun mod de a învăța e să trăiești.

— Sună complicat.

— Ia loc, a invitat-o doamna Elm. Pe scaun. Nu e bine să stai în genunchi pe podea.

Nora s-a întors și în spatele ei a văzut un scaun pe care înainte nu îl observase. Era o mobilă veche – din mahon și din piele, cu butoni, în stil edwardian, poate –, cu un suport din alamă pentru cărți atașat de unul dintre brațe.

— Ia o scurtă pauză.

Nora s-a așezat.

Și-a privit îndelung ceasul de mână. Oricâtă pauză ar fi luat, tot miezul nopții rămânea.

— Tot nu-mi place asta. Mi-a ajuns o viață de tristețe. Ce rost are să mai risc?

— Bine, a zis doamna Elm, ridicând din umeri.

— Ce e?

— Atunci, nu mai facem nimic. Poți să rămâi aici, în bibliotecă, cu toate viețile astea care te așteaptă pe rafturi, fără să alegi niciuna.

Nora simțea că doamna Elm începea să se joace cu ea. Dar a intrat în joc.

— În regulă.

A rămas acolo, în timp ce bibliotecara și-a luat din nou cartea.

Norei i se părea nedrept că doamna Elm putea să citească despre toate viețile, fără a intra în ele. Timpul trecea. Cu toate

că, practic vorbind, nu o făcea.

Nora ar fi putut sta acolo la nesfârșit, fără să i se facă foame sau sete și fără să obosească. În schimb, se pare că se putea plictisi.

Cum timpul încremenise, curiozitatea Norei privind viețile din jur a început să crească. Era aproape imposibil să stai într-o bibliotecă și să nu-ți vină să iei lucrurile de pe raft.

— De ce nu-mi oferiți o viață despre care știți că ar fi potrivită pentru mine? a întrebat ea dintr-odată.

— Nu așa funcționează această bibliotecă.

Nora mai avea o întrebare.

— Cu siguranță că, în majoritatea vieților, acum dorm, nu-i așa?

— În multe dintre ele, da.

— Și atunci ce se întâmplă?

— Dormi. Apoi te trezești în respectiva viață. Nu ai de ce să-ți faci griji. Dar, dacă te neliniștește, ai putea încerca o viață în care acum e altă oră.

— Ce vrei să spuneți?

— Ei bine, nu peste tot e noapte acum, nu?

— Poftim?

— Există un număr *infinit* de universuri posibile în care trăiești. Vrei să spui că toate există pe fusul orar GMT?

— Bineînțeles că nu, a recunoscut Nora.

Apoi și-a dat seama că era pe punctul de a ceda și de-a alege altă viață. S-a gândit la balenele-cu-cocoașă. S-a gândit la mesajul fără răspuns.

— Mi-aș dori să fi mers cu Izzy în Australia. Aș vrea să încerc acea viață.

— Foarte bună alegere!

— Adică? E o viață foarte bună?

— Oh, nu am spus asta. Doar că presimt că începi să faci *alegeri* tot mai bune.

— Prin urmare, e o viață rea?

— Nici asta n-am spus.

Rafturile au prins din nou a se mișca, oprindu-se câteva secunde mai târziu.

— Ah, da! Iat-o! a exclamat doamna Elm, luând o carte de pe penultimul raft de jos. În mod ciudat, a recunoscut-o imediat, deși era aproape identică cu cele din jur.

I-a întins-o Norei cu afecțiune, de parcă i-ar fi oferit un cadou cu ocazia zilei de naștere.

— Uite! Știi ce ai de făcut mai departe.

Nora a ezitat.

— Și dacă am murit?

— Poftim?

— În cealaltă viață, vreau să zic. Trebuie să fie alte existențe în care să fi murit înainte de ziua de azi.

Doamna Elm părea intrigată.

— Nu asta îți doreai?

— Ba da, dar...

— Ai murit de infinite ori până azi, e adevărat. Accident de mașină, supradoză de droguri, înec, toxiinfecție alimentară, te-ai sufocat în timp ce mâncai un măr, te-ai înecat cu un fursec, te-ai înecat cu un hotdog vegetarian, te-ai înecat cu un hotdog non-vegetarian, ai murit de orice boală pe care ai fi putut-o contracta vreodată... Ai murit în fiecare mod posibil, în orice moment al vieții tale.

— Așadar, aș putea deschide cartea și să mor, pur și simplu?

— Nu. Nu pe loc. Ca și în cazul lui Voltaire, singurele vieți disponibile aici sunt, ei bine, *vieți*. Adică, poți să *mori* în viața respectivă, dar nu vei fi murit *înainte* să fi pășit în acea viață, fiindcă Biblioteca de la Miezul Noptii nu este un loc al fantomelor. Nu e un loc al cadavrelor. E biblioteca posibilităților. Pe când moartea e opusul posibilității. Înțelegi?

— Cred că da.

Nora s-a uitat insistent la cartea care-i fusese înmănată. Era de un verde ca al coniferelor. Avea o textură netedă și pe copertă scria în relief același titlu frustrant de lipsit de sens: **Viața mea.**

A deschis volumul și a văzut o pagină albă, așa că a trecut la următoarea, întrebându-se ce se va întâmpla de data asta. **Piscina era mai aglomerată decât de obicei...**

Și în clipa următoare s-a trezit acolo.

Foc

Nora se chinuia să respire. Senzațiile erau neașteptate. Zgomotul și apa. Avea gura deschisă și se sufoca. Pleoscăit de apă și gust sărat și înțepător.

A încercat să atingă fundul bazinului cu labele picioarelor, dar nu a reușit, așa că a început să înoate bras.

O piscină, însă una cu apă sărată. Afară, lângă ocean. Săpată, aparent, într-o stâncă ieșită din faleză. În jos, se vedea oceanul. Pe cer, soarele strălucea. Apa era rece, dar, ținând cont de căldura din aer, răcoarea ei era bine-venită.

Cândva fusese cea mai bună înotătoare de paisprezece ani din Bedfordshire.

Câștigase două curse la categoria ei de vârstă în cadrul Campionatului Național de Natație pentru Juniori. La 400 de metri liber. La 200 de metri liber. Tatăl ei o ducea cu mașina zi de zi la piscina locală. Uneori atât înainte de școală, cât și după aceea. Dar apoi – în timp ce fratele ei zdrăngănea entuziast la chitară melodii de Nirvana –, schimbase bazinul pe partituri și învățase de una singură să cânte nu doar Chopin, ci și melodii clasice, cum ar fi „Let It Be” și „Rainy Days And Mondays”. Înainte ca ideea trupei The Labyrinths să încolțească în imaginația fratelui ei, Nora începuse deja să-și compună propria muzică.

Însă nu renunțase la înot, ci se detașase doar de tensiunea pe care o implica.

S-a apropiat de marginea bazinului. S-a oprit și a privit în jur. În depărtare, ceva mai jos, se vedea o plajă care forma un semicerc primitor pentru marea ce clipoceă pe nisipul ei. Dincolo de plajă, înspre uscat, se întindea iarba. Un parc cu palmieri și oameni abia vizibili, care-și plimbau câinii.

În spatele lor, erau blocuri de locuințe cu doar câteva etaje și o stradă pe care treceau mașini. Văzuse poze cu Golful Byron, dar nu arăta chiar așa. Locul acesta, oriunde ar fi fost el, părea ceva mai urbanizat. O zonă bună de surfing și deopotrivă urbană.

Îndreptându-și din nou atenția spre piscină, a observat un bărbat care-i zâmbea în timp ce-și aranja ochelarii de înot. Îl cunoștea? Oare în viața aceasta i-ar întoarce zâmbetul? Nesigură, i-a adresat individului cel mai discret și politicos surâs. Se simțea ca un turist ce trebuia să folosească o monedă necunoscută și nu știa cât să lase bacșiș.

Apoi, o femeie mai în vârstă, cu cască de înot, i-a zâmbit, lunecând prin apă, spre ea.

— 'Neața, Nora! a salutat-o femeia, fără să se oprească din înotat.

Salutul îi sugera Norei faptul că venea aici în mod regulat.

— 'Neața! i-a răspuns la rîndul ei.

Apoi s-a uitat îndelung spre ocean, ca să evite o posibilă discuție stânjenitoare. Un grup de surfiști cât niște furnici înotau cu plăcile lor în întâmpinarea valurilor mari, albastre ca safirul.

Era un început promițător pentru viața ei în Australia. S-a uitat la ceas. Un Casio ieftin, portocaliu-deschis. Un ceas vesel, care sugera, spera ea, că duce o viață fericită. Abia trecuse de ora nouă dimineața. Lângă ceas era o brățară din plastic, de care atârna o cheie.

Așadar, acesta era ritualul ei de dimineață. Într-o piscină în aer liber, de lângă plajă. Se întreba dacă venise singură. A scrutat piscina, sperând să o zărească pe Izzy, dar nu a văzut-o.

A mai înotat puțin.

Cândva îi plăcuse înotul, pentru că implica o dispariție. În apă, se concentra atât de tare, încât nu se mai gândea la nimic altceva. Orice griji legate de școală sau de casă dispăreau. Arta de a înota – ca oricare artă, presupunea ea – însemna puritate. Cu cât te concentrai mai mult asupra activității, cu atât mai puțin te gândea la orice altceva. Încetai să mai fii tu și deveniai una cu ceea ce făceai.

Dar Norei i-a fost greu să rămână concentrată când au început s-o doară brațele și pieptul. Simțea că înotase mult și probabil că era momentul să iasă din piscină. Atunci a văzut un indicator. *Piscina Plajei Bronte*. Și-a amintit vag de Dan,

care fusese în Australia cu un an înainte să intre la facultate și care îi povestite despre locul acesta, iar numele îi rămăsese în minte

— Plaja Bronte – fiindcă era ușor de reținut. Jane Eyre călare pe o placă de surfing.

Dar iată confirmarea îndoielii ei.

Plaja Bronte se afla în Sydney. Dar aproape sigur nu făcea parte din Golful Byron.

Ceea ce însemna una din două. Fie în viața asta Izzy nu era în Golful Byron. Fie Nora nu era aici cu Izzy.

A remarcat că era ușor bronzată din cap până-n picioare.

Problema consta în faptul că nu știa unde-i sunt hainele. Însă și-a amintit de brățara din plastic și de cheia agățată de ea.

57. Dulăpiorul ei era cel cu numărul 57. Nora a găsit cabinele de schimb și, deschizând dulăpiorul îngust și pătrat, a descoperit că, în această viață, gustul ei în materie de îmbrăcăminte și de ceasuri era unul mai colorat. Purta tricou cu imprimeu cu ananași. O mulțime de ananași. Și pantaloni scurți, roz-violet. Și teniși în carouri.

Oare ce sunt? s-a întrebat. Prezentațoare de emisiuni pentru copii?

Cremă de protecție solară. Balsam pentru buze în nuanța florii de hibiscus. Și fără alt machiaj.

Îmbrăcându-și tricoul, a remarcat câteva urme pe braț. Cicatrice. O clipă, s-a întrebat dacă și le făcuse singură. Avea și un tatuaj imediat sub umăr. Un phoenix și câteva flăcări. Un tatuaj oribil. În mod evident, în viața asta nu avea gusturi alese. Dar de când aveau gusturile legătură cu fericirea?

S-a îmbrăcat și a scos un telefon din buzunarul pantalonilor scurți. Era un model mai vechi decât cel din viața ei de persoană-căsătorită-stabilită-la-țară.

A ieșit din cabină și a pornit pe o potecă paralelă cu plaja. Era o zi călduroasă. Poate că viața era mai bună în aprilie, atunci când soarele strălucea cu putere. Totul părea mai însuflețit, mai plin de culoare și mai viu decât fusese în Anglia.

Nora a văzut un papagal – un aracanga în nuanțe de

albastru precum cerul și galben ca banana – care poposise pe spătarul unei bănci și tocmai era fotografiat de un cuplu de turiști. Un ciclist cu alură de surfist a trecut pe lângă ei, cu un smoothie de portocale în mână, zâmbind și urându-i „neața”, exact așa.

Categoric, aici nu era Bedford.

Nora a observat că se întâmpla ceva cu chipul ei. Oare... zâmbea? Era cu puțință? Și încă în mod natural, nu doar pentru că cineva se aștepta să o facă.

Apoi a remarcat pe un zid nu prea înalt un graffiti care spunea că LUMEA E ÎN FLĂCĂRI și un altul pe care scria UN PĂMÂNT = O ȘANSĂ și atunci zâmbetul i s-a șters de pe chip. La urma urmei, o viață diferită nu însemna o planetă diferită.

Habar nu avea unde locuiește ori cu ce se ocupă sau încotro trebuie să se îndrepte după ce iese de la piscină, dar asta îi conferea o senzație de libertate. Să existe pur și simplu, fără nici cea mai mică așteptare, nici măcar din partea ei. În timp ce mergea, și-a căutat propriul nume pe Google și a adăugat „Sydney”, ca să vadă dacă găsește ceva.

Înainte să studieze rezultatele, a ridicat privirea și a văzut un bărbat zâmbind și apropiindu-se de ea pe alee. Era un individ scund, bronzat, cu ochi blânzi, părul lung și rar, legat într-o coadă de cal și cu cămașa încheiată strâmb.

— Bună, Nora!

— Bună, i-a răspuns ea, încercând să nu-și trădeze deruta.

— La ce oră începi azi?

Cum să răspundă la o asemenea întrebare?

— Oh! La naiba! Am uitat complet.

El a râs, un râset discret, cunoscător, de parcă ei îi stătea în fire să uite.

— Am văzut pe orar. Probabil că la unsprezece.

— Unsprezece dimineața?

Ochi-Blânzi a izbucnit în râs.

— Ce-ai fumat? Vreau și eu.

— Ha! Nimic, a răspuns ea încordată. N-am fumat nimic. Doar că am sărit peste micul dejun.

— Ei bine, ne vedem după-amiază...

— Da. La locul... Unde era?

El a râs și și-a văzut de drum. Poate că Nora lucra pe una dintre acele bărci care duceau turiștii în larg, să admire balenele, care funcționau în afara orașului Sydney. Poate că și Izzy lucra acolo.

Nora habar n-avea unde locuiește (locuiesc ele) și nu găsea nicio informație pe Google, dar direcția corectă părea să o îndepărteze de ocean. Poate că locuia în apropiere. Poate că venise pe jos până aici. Poate că una dintre bicicletele parcate în fața cafenelei de la piscină era a ei. A scotocit prin portofelul minuscul, cu închizătoare metalică și și-a pipăit buzunarele în căutarea unei chei, dar nu a găsit decât o cheie de la casă. Nici urmă de chei de mașină sau de bicicletă. Așadar venise fie cu autobuzul, fie pe jos. Cheia de la locuință nu oferea nicio informație suplimentară, așa că Nora s-a așezat pe o bancă, cu soarele bătându-i cu putere în ceafă, și și-a verificat mesajele.

În telefon erau numele unor persoane pe care nu le recunoștea.

Amy. Rodhri. Bella. Lucy P. Kemala. Luke. Lucy M.

Cine sunt oamenii ăștia?

Și mai era un contact salvat, inutil, drept „Serviciu”. Și un singur mesaj recent de la „Serviciu”, care întreba:

Unde ești?

A recunoscut unul dintre nume.

Dan.

Entuziasmul i-a pierit pe loc, de îndată ce a deschis cel mai recent mesaj primit de la el.

Bună, Nor! Sper că Oz se poartă frumos cu tine. Poate că va suna sentimental sau înspăimântător, dar o să-ți spun până la capăt. Azi-noapte am visat ceva în legătură cu pubul nostru. A fost un vis atât de plăcut! Eram așa de fericiți! Oricum, ignoră ciudățenia asta. De fapt, voiam să-ți spun doar atât: ghici unde plec în mai? În AUSTRALIA. Pentru prima dată după mai bine de zece ani. Vin în interes de serviciu. Lucrez cu MCA. Ar fi minunat să ne

vedem și să stăm de vorbă, măcar la o cafea, dacă ești în zonă. D x

Era atât de bizar, că aproape îi venea să râdă. În schimb, a tușit. (Poate că nu era tocmai în formă în viața asta, acum, că se gândea mai bine.) Se întreba câte persoane cu numele Dan există în lume, care visează la lucruri pe care le-ar un atunci când chiar le-ar obține. Și câți dintre ei i-ar încuraja pe alții să creadă în ideea lor iluzorie despre fericire?

La prima vedere, singura rețea de socializare la care se conecta aici era Instagram, unde se pare că posta numai imagini cu poezii.

S-a oprit o clipă să citească una:

FOC

Fiecare părticică din ea
Care s-a schimbat
Care i-a fost afectată
De hărțuielile din curtea școlii
Sau de sfaturile adulților
S-a dus de mult...
La fel ca și durerea
De moartea celor dragi pricinuită.
A adunat rămășițele de pe jos.
Ca pe niște așchii de lemn.
Și le-a transformat în sursă.
În sursă de **foc**.
Și le-a ars.
Strălucitoare, ca **întotdeauna** să le vadă.

Era tulburător, dar – la urma urmei – era doar o poezie. A derulat e-mailurile și a găsit unul către Charlotte – o flautistă cu un umor deocheat, care făcea parte dintr-o trupă de ceilidh și care fusese singura prietenă a Norei la Teoria Corzilor, înainte să se mute în Scoția.

Bună, Charl!

Sper că toate-s bune și frumoase.

Mă bucur că ai petrecut bine de ziua ta de naștere. Îmi pare rău că nu am putut să vin. Totul e bine în însoritul Sydney. Mutat, în sfârșit, într-o nouă locuință! E aproape de Plaja Bronte (e frumos). Sunt o grămadă de cafenele în preajmă și e minunat. Am și o slujbă nouă.

Înot în fiecare dimineață în piscina cu apă sărată și în fiecare seară, la apus, beau un pahar de vin australian. Viața e grozavă!

Adresa:

2/29 Darling Street

Bronte

NSW 2024

AUSTRALIA

Nora

X

Era ceva putred la mijloc. Un ton oarecum distant și infatuat, de parcă i-ar fi scris unei mătuși demult pierdute. Cele *o grămadă de cafenele și atmosfera minunată* sunau ca o recenzie de pe TripAdvisor. Ea nu vorbea așa cu Charlotte – și cu *nimeni* altcineva.

În plus, nicio vorbă despre Izzy. *Mutat, în sfârșit, într-o nouă locuință!* La cine se referea, la *noi* sau la *mine*? Charlotte o cunoștea pe Izzy. De ce nu îi spunea nimic despre ea?

În curând avea să afle răspunsul. Într-adevăr, douăzeci de minute mai târziu se afla în holul apartamentului, holbându-se la patru saci de gunoi care trebuiau duși. Sufrageria era mică și deprimantă. Canapeaua, veche și uzată. Locuința mirosea ușor a igrasie.

Pe perete se afla un poster cu jocul video *Angel* și pe măsuta de cafea, o țigară electronică, pe care era lipit un abțibild cu o frunză de marijuana. O femeie se holba la ecran, împușcând zombi în cap.

Femeia avea părul scurt, albastru și o clipă Nora a crezut că e Izzy.

— Bună! a salutat-o Nora.

Femeia s-a întors. Nu era Izzy. Avea niște ochi somnoroși și o expresie absentă, ca și cum zombii pe care îi împușca o infectaseră într-o oarecare măsură. Probabil că era o persoană absolut decentă, însă Nora nu o mai văzuse niciodată până atunci. A zâmbit.

— Hei, cum avansează noua poezie?

— Oh! Da. Foarte bine. Mersi.

Nora s-a plimbat năucită prin apartament. A deschis o ușă la întâmplare și a aflat că acolo e baia. Nu avea nevoie la toaletă, dar îi era necesară o clipă de reflecție. Așa că a închis ușa și s-a spălat pe mâini, urmărind cum apa dispare în spirală prin scurgerea chiuvetei.

S-a uitat la duș. Perdeaua galbenă, decolorată era murdară, ca într-o casă locuită de studenți. De asta îi amintea apartamentul. De locuința unor studenți. Avea treizeci și cinci de ani și, în viața asta, trăia ca o studentă. Lângă chiuvetă a văzut niște antidepresive – fluoxetină – și a ridicat cutia. Pe etichetă scria *Rețetă pentru N. Seed*. Și-a coborât privirea și a văzut din nou cicatricile. Era ciudat felul în care propriul corp îi oferea indicii pentru rezolvarea unui mister.

Pe podea, lângă coșul de gunoi, se afla o revistă *National Geographic*. Cea cu gaura neagră pe copertă, pe care o citise într-o altă viață, în cealaltă parte a lumii, nu mai departe decât ieri. A presupus că e revista ei, ținând cont că îi plăcuse dintotdeauna să o citească și că o cumpăra ocazional dintr-un capriciu, pentru că versiunea on-line nu reda niciodată imaginile la adevărata lor valoare.

Își amintea când avea unsprezece ani și se uita în exemplarul tatălui ei la pozele cu Svalbard, arhipelagul norvegian de la Cercul Polar. Părea atât de vast, de sterp și de impresionant și se întreba cum ar fi fost să te afli acolo, asemenea oamenilor de știință – exploratorii din articol, care își petreceau vara făcând cercetări geologice. Tăiase pozele și le lipise pe panoul din dormitorul ei. Mulți ani se străduise la școală, la orele de știință și de geografie, din dorința de a fi precum cercetătorii din articol și de a-și petrece verile printre munții și printre fiordurile înghețate, cu papagali-de-mare

zburându-i pe deasupra capului.

Dar, după moartea tatălui ei și după ce citise cartea lui Nietzsche *Dincolo de bine și de rău*, decisese că: a) filosofia părea singura materie pe măsura trăirilor ei interioare și b) oricum voia să fie vedetă rock mai degrabă decât om de știință.

A ieșit din baie și s-a întors la misterioasa ei colegă de apartament.

S-a așezat pe canapea și a așteptat câteva clipe, urmărind-o. Avatarul femeii a sfârșit împușcat în cap.

— Valea de-aici, zombi nesuferit! a mârâit fericită femeia, spre ecran.

Și-a luat țigara electronică. Nora se întreba de unde o cunoștea pe femeia asta. Presupunea că sunt colege de apartament.

— Mă gândeam la ce ai spus.

— Ce am spus? a întrebat Nora.

— Despre povestea cu îngrijitul pisicilor. Știi tu, că vrei să ai grijă de o pisică.

— Ah, da. Sigur. Îmi amintesc.

— E o idee al naibii de proastă.

— Serios?

— Pisicile...

— Ce e cu ele?

— Au paraziți. Toxoplas-și-nu-mai-știi-cum.

Nora știa. Știa încă din adolescență, când lucrase la Centrul de Ocrotire a Animalelor din Bedford.

— Toxoplasmoză.

— Așa! Ei bine, ascultam un podcast... și există o teorie conform căreia un grup internațional de miliardari au infectat pisicile cu chestia asta, ca să poată prelua controlul asupra lumii, făcându-i pe oameni tot mai bătuți în cap. Gândește-te și tu. Sunt pisici *peste tot*. Am vorbit cu Jared despre asta și el mi-a zis: „Ce fumezi, Jojo?” Și eu i-am răspuns: „Chestia aia de la tine.” Iar el mi-a zis: „Da, știu.” Și atunci mi-a povestit

despre lăcuste.

— Despre lăcuste?

— Da. Ai auzit de lăcuste? a întrebat Jojo.

— Ce-i cu ele?

— Toate se sinucid. Din cauza unui parazit care crește în ele până devine o creatură acvatică matură și, în timp ce se dezvoltă, preia controlul asupra creierului lăcustei, așa că insecta ajunge să gândească: „Ei, dar mie îmi place mult apa.” Prin urmare, plonjează ca niște bombe în apă și mor. Și asta se întâmplă tot timpul. Caută pe Google. Tastează „sinucidere lăcuste”. În orice caz, ideea e că elitele ne omoară prin intermediul pisicilor, așa că ar trebui să le eviți.

Nora nu putea să nu se gândească la cât de diferită era această viață de cea pe care și-o închipuise ea. Se imaginase alături de Izzy pe o barcă, lângă Golful Byron, minunându-se de splendoarea balenelor-cu-cocoașă, și totuși era aici, în Sydney, într-un mic apartament ce mirosea a hazna, împreună cu colega ei, o teoreticiană a conspirației, care nici măcar nu voia să se apropie de o pisică.

— Ce s-a întâmplat cu Izzy?

Nora și-a dat seama că tocmai rostise întrebarea cu voce tare.

Jojo era derutată.

— Izzy? Vechea ta prietenă?

— Da.

— Cea care a murit?

Răspunsul a fost atât de rapid, încât Nora abia l-a putut prinde din zbor.

— Ăăă, ce?

— Fata cu accidentul de mașină?

— Poftim?

Jojo părea nedumerită, în timp ce rotocoale de fum i se învâртеbeau în jurul feței.

— Te simți bine, Nora? a întrebat-o și i-a întins țigara cu iarbă. Vrei să tragi un fum?

— Nu, sunt bine. Mulțumesc!

Jojo a chicotit.

— Te face să te simți altfel.

Nora și-a înșfăcat telefonul. A intrat on-line. A tastat „Isabel Hirsh” în căsuța de căutare. Apoi a apăsat pe „Știri”.

Era acolo. Un titlu de ziar. Deasupra fotografiei care înfățișa chipul bronzat și zâmbitor al lui Izzy.

BRITANICĂ UCISĂ ÎNTR-UN ACCIDENT DE MAȘINĂ ÎN NEW SOUTH WALES

O femeie în vârstă de 33 de ani și alte trei persoane au fost spitalizate noaptea trecută la sud de Coffs Harbour, după ce autoturismul marca Toyota Corolla, condus de femeie, s-a izbit de o mașină care se deplasa în direcția opusă, pe autostrada Pacific.

Șoferița, cetățean britanic, pe nume Isabel Hirsh, a murit la locul accidentului cu câteva minute înainte de ora 9. Era singurul pasager din Toyota.

După spusele colegei sale de apartament, Nora Seed, Isabel venea din Brisbane și se îndrepta spre Golful Byron, ca să participe la ziua de naștere a Norei. Isabel începuse de curând lucrul la agenția Whale Watching din Golful Byron.

„Sunt complet devastată”, a declarat Nora. „Am venit în Australia împreună acum o lună, iar Izzy plănuia să rămână aici cât mai mult posibil. Deborda de vitalitate, așa că-mi e practic imposibil să-mi imaginez viața fără ea. Era foarte entuziasmată de noua ei slujbă. E insuportabil de trist și de neînțeles.”

Pasagerii din cealaltă mașină au fost și ei răniți, iar șoferul – Chris Dale – a trebuit să fie transportat cu elicopterul la spitalul din Baringa.

Poliția din New South Wales îi roagă pe toți martorii accidentului să ofere informații pentru a ajuta la desfășurarea investigațiilor.

— Dumnezeu! a șoptit Nora ca pentru sine, simțind că

leșină. Oh, Izzy!

Știa că Izzy nu era moartă în celelalte vieți ale ei. Sau măcar în majoritatea lor. Dar în aceasta era, iar durerea care o copleșea pe Nora părea și ea la fel de reală. Durerea era familiară, înspăimântătoare și combinată cu vină.

Până să proceseze informațiile, i-a sunat telefonul mobil. Apelul venea de la „Serviciu”.

O voce de bărbat. Vorbea încet și tărăgănat.

— Unde ești?

— Poftim?

— Trebuia să fii aici de o jumătate de oră.

— Unde?

— La terminalul pentru feriboturi. Aici vinzi bilete. Am sunat unde trebuie, nu? Nora Seed la telefon?

— Una dintre ele, a oftat Nora, dispărând încetul cu încetul.

Acvariul cu pești

Biblioteca cu ochi pătrunzători se întorsese la tabla ei de șah și abia dacă a ridicat privirea când Nora a revenit.

— Ei bine, a fost groaznic!

Doamna Elm i-a adresat un zâmbet prefăcut.

— Ți s-a demonstrat, nu?

— Ce să mi se demonstreze?

— Că poți să faci alegeri, dar nu poți să decizi și consecințele. Însă rămân la părerea mea. A fost o alegere bună. Doar că nu ai obținut rezultatul sperat.

Nora a cercetat chipul doamnei Elm. Îi făceau *plăcere* toate astea?

— De ce am rămas acolo? a întrebat. De ce nu m-am întors acasă după ce a murit?

Doamna Elm a ridicat din umeri.

— Erai șocată. Sufereai. Erai deprimată. Știi bine cum e depresia.

Nora înțelegea. S-a gândit la un studiu despre pești pe care-l citise undeva. Peștii semănau cu oamenii mai mult decât se credea.

Peștii fac depresie. S-au efectuat teste pe pești-zebră. Cercetătorii au luat un acvariu și au trasat cu markerul o linie orizontală pe la jumătatea unui perete lateral. Peștii deprimați rămâneau sub linie. Dar, dacă aceiași pești primeau Prozac, atunci se ridicau deasupra liniei, până la suprafața acvariului, tâșnind ca din pușcă.

Peștii intră în depresie atunci când nu sunt stimulați. Când le lipsesc *toate*. Când stau pur și simplu acolo, plutind printr-un acvariu care nu seamănă cu nimic.

Poate că Australia fusese propriul ei acvariu gol după ce murise Izzy. Poate că nu mai avea niciun motiv să înoate deasupra liniei. Și poate că nici măcar Prozacul – sau fluoxetina – nu o mai putea ajuta să se ridice. Așa că avea să rămână acolo, în apartament, cu Jojo și să nu se mai mute niciodată, până când avea să fie obligată să plece din țară.

Poate că și sinuciderea ar fi fost un gest prea *energic* pentru ea. Poate că în unele vieți nu faci decât să plutești, fără să ai niciun fel de așteptări și poate că nici măcar nu încerci să te schimbi. Poate că așa era în cele mai multe dintre vieți.

— Da, a zis Nora, de astă dată cu voce tare. Poate că am rămas blocată. Poate că sunt blocată în fiecare dintre vieți. Adică poate că așa sunt eu. O stea-de-mare rămâne, în fiecare viață, o stea-de-mare. Nu există nicio viață în care o stea-de-mare să devină profesor de inginerie aerospațială. De asemenea, poate că nu există nicio viață în care să nu rămân blocată.

— Ei bine, cred că te înșeli.

— În regulă. Atunci, aș vrea să încerc viața în care nu sunt blocată. Cum ar fi aceea?

— Nu tu ar trebui să-mi spui *mie*?

Doamna Elm a mutat o regină ca să ia un pion, apoi a întors tabla.

— Mă tem că eu nu sunt decât o simplă bibliotecară.

— Bibliotecarii au cunoștințe. Ei te ghidează în alegerea cărților potrivite. A lumilor corecte. Ei găsesc cele mai bune locuri. Asemenea unor motoare de căutare dotate cu suflet.

— Întocmai. Dar și tu trebuie să știi ce-ți dorești. Ce să tastezi în motorul metaforic de căutare. Iar uneori trebuie să încerci câteva variante înainte să vezi lucrurile limpede.

— Nu am puterea necesară. Nu cred că pot să fac asta.

— Singura modalitate de a învăța e să trăiești.

— Da. Asta spuneți întruna.

Nora a răsuflat adânc. Era interesant de știut că putea să respire în bibliotecă. Și că se simțea ca în propriul corp. Că se simțea normal. Fiindcă, în mod cert, locul acesta *nu* era unul normal. Iar trupul ei real nu se afla aici. Nu era posibil. Și totuși era, din toate punctele de vedere, fiindcă ea se afla – într-un fel – acolo. Ședea pe podea, ca și cum încă exista gravitație.

— Bine, a zis ea. Mi-aș dori o viață în care să am succes.

Doamna Elm a țâțâit dezaprobator.

— Pentru cineva care a citit atâtea cărți, nu prea știi să-ți

alegi cuvintele.

— Îmi pare rău.

— Succesul! Ce înseamnă asta pentru tine? Bani?

— Nu. Mă rog, poate că da. Dar nu asta ar fi trăsătura lui definitorie.

— Și atunci, ce e succesul?

Nora habar n-avea ce e succesul. Se simțea de multă vreme ca o ratată.

Doamna Elm a zâmbit, răbdătoare.

— Ai vrea să răsfoiești din nou *Cartea regretelor*? Ți-ar plăcea să reflectezi la deciziile greșite care te-au deturnat de la ceea ce crezi tu că reprezintă succesul?

Nora a clătinat iute din cap, ca un câine care-și scutură blana de apă. Nu voia să se confrunte din nou cu lista aceea lungă și interminabilă de greșeli și de decizii eronate. Era deja suficient de deprimată. Și, în plus, își cunoștea foarte bine regretele. Regretele nu te părăsesc. Nu sunt ca niște pișcături de țânțari. Ele îți provoacă mâncărime pe vecie.

— Nu-i adevărat, a zis doamna Elm, citindu-i gândurile. Nu regreti cum te-ai purtat cu pisica ta. Și nici că nu te-ai dus cu Izzy în Australia.

Nora a încuviințat din cap. Doamna Elm avea dreptate.

Și-a amintit cum înotase în piscina de pe Plaja Bronte. Cât de bine se simțise în familiaritatea ei bizară.

— Ai fost încurajată să înoți încă de la o vârstă foarte fragedă, a zis doamna Elm.

— Da.

— Tatăl tău a fost mereu încântat să te ducă la piscină.

— Era unul dintre puținele lucruri care-l făceau fericit, a cugetat Nora.

Asociase înotul cu aprobarea tatălui ei și se bucura de liniștea de sub apă, deoarece era opusul strigătelor părinților ei care țipau în permanență unul la celălalt.

— De ce ai renunțat? a iscodit-o doamna Elm.

— De îndată ce am început să câștig concursurile de înot, am început să fiu *văzută*, iar eu nu îmi doream asta. Și nu doar văzută, ci văzută în costum de baie, exact la vârsta când devii

obsedată de propriul trup. Cineva a zis că am umeri de băiat. O prostie, dar erau o grămadă de astfel de prostii care, la vârsta respectivă, te afectează. Ca adolescentă, aş fi fost mulţumită dacă eram invizibilă. Oamenii mă strigau „Peştele”. Şi nu o spuneau ca pe un compliment. Eram timidă. Timiditatea a fost unul dintre motivele pentru care am preferat biblioteca în detrimentul terenului de joacă. Pare puţin lucru, dar m-a ajutat cu adevărat locul acela.

— Nu subestima niciodată importanţa lucrurilor mărunte, a sfătuit-o doamna Elm. Ține minte asta!

Gândurile Norei au zburat înapoi la trecut. Combinaţia dintre timiditatea ei şi faptul că era cunoscută îi făcuse probleme în adolescenţă, dar colegii nu o bruscaseră niciodată la propriu, probabil pentru că toată lumea îl cunoştea pe fratele ei. Iar Joe, deşi nu trecea drept un dur, fusese considerat dintotdeauna un tip destul de grozav şi de popular pentru ca ruda lui cea mai apropiată să devină imună la tirania din curtea şcolii.

Nora a câştigat curse în cadrul competiţiilor locale şi apoi naţionale, dar, pe la cincisprezece ani, totul a devenit prea apăsător pentru ea. Înot zi după zi, lungime după lungime după lungime de bazin.

— A trebuit să renunţ.

Doamna Elm a dat din cap, înţelegătoare.

— Iar legătura care se născuse între tine şi tatăl tău s-a destrămat şi aproape că s-a rupt complet.

— Cam aşa ceva.

Şi-a amintit expresia de pe faţa tatălui ei în maşină, într-o dimineaţă de duminică cu burniţă, lângă centrul sportiv din Bedford, când i-a spus că nu mai vrea să participe la concursurile de înot. Dezamăgirea şi profunda frustrare aşternute pe chipul lui.

— Dar poţi avea o viaţă încununată de succes, protestase el. Da. Acum îşi amintea.

— Nu vei ajunge nicicând o vedetă de muzică pop, însă povestea asta este *reală*. E chiar aici, sub ochii tăi. Dacă te vei antrena în continuare, vei ajunge la olimpiadă. Sunt convins.

Nora se supărase pe el pentru acele vorbe. De parcă exista o cărare foarte îngustă spre o viață fericită și acela era drumul pe care tatăl ei îl alesese pentru ea. Ca și cum propriile acțiuni din propria ei viață erau de la sine greșite. Însă la vârsta de cincisprezece ani nu înțelesese pe deplin cât de apăsător este regretul și cât de dureros fusese pentru tatăl ei să ajungă atât de aproape de împlinirea unui vis, încât mai că-l putuse atinge.

Tatăl Norei fusese, într-adevăr, o persoană dificilă.

Pe lângă faptul că se arăta extrem de critic în privința a tot ce făcea Nora, a tot ce își dorea, a tuturor lucrurilor în care ea credea, în afară de înot, Nora simțea că a te afla în prezența lui însemna, pur și simplu, a comite un soi de infracțiune invizibilă. De când suferise ruptura de ligament care pusese capăt carierei lui de rugbist, nutrise convingerea că universul uneltește împotriva lui. Iar pe Nora o considera, cel puțin așa simțea ea, ca făcând parte din același plan universal. Din clipa aceea petrecută în mașină, Nora simțise că nu reprezintă decât o prelungire a durerii lui la genunchiul stâng. Personificarea durerii lui.

Poate că el știuse ce avea să se întâmple. Poate că prevăzuse că ea va merge din regret în regret, până când, brusc, doar atât va rămâne din ea. O carte plină cu regrete.

— În regulă, doamnă Elm. Aș vrea să știu ce s-a întâmplat în viața în care am făcut exact cum a vrut tata. Viața în care m-am antrenat cât de mult am putut. În care nu m-am văicărit niciodată că m-am trezit la ora cinci dimineața sau că mi-am încheiat activitatea la ora nouă seara. Viața în care am înotat zilnic și nu mi-a trecut nicio clipă prin minte să renunț. În care muzica sau romanele începute și neterminate nu m-au oprit din drum. Viața în care am sacrificat totul pe altarul stilului liber. În care nu am renunțat. În care am făcut totul cum trebuie ca să ajung la olimpiadă. Duceți-mă acolo unde sunt acum în *acea* viață.

O clipă, a părut că doamna Elm nu auzise nimic din scurtul discurs al Norei, căci se uita insistent, încruntându-se, la tabla de șah, încercând să se învingă pe ea însăși.

— Tura este piesa mea preferată, a zis ea. E cea de care crezi că nu trebuie să te ferești tot timpul. E simplu. Stai cu ochii pe regină, pe cai, pe nebun, fiindcă ei sunt șireți. Dar, adesea, tura e cea care te prinde. Simplitatea nu e niciodată ceea ce pare.

Nora și-a dat seama că, cel mai probabil, doamna Elm nu se referea la șah. Acum, rafturile se mișcau. Repede ca niște trenuri.

— Viața pe care ai cerut-o, i-a explicat bibliotecara, e puțin diferită de visurile tale legate de pub și de aventura australiană. Acele vieți sunt mai apropiate. Aceasta însă presupune alegeri diferite și întoarcerea mai departe în timp. Prin urmare, cartea e mai departe, înțelegi?

— Înțeleg.

— Bibliotecile trebuie să aibă un sistem de funcționare.

Cărțile au încetinit.

— Ah, iată c-am ajuns!

De astă dată, doamna Elm nu s-a mai ridicat. A înălțat pur și simplu mâna stângă și o carte a zburat spre ea.

— Cum ați făcut asta?

— Habar n-am. Uite viața pe care ai cerut-o. Pornește la drum!

Nora a luat cartea. Era ușoară, curată, de culoarea limetei. A deschis-o la prima pagină. De data aceasta nu a simțit absolut nimic.

***Ultima postare a Norei înainte să se trezească
între viață și moarte***

Mi-e dor de pisica mea. Am obosit.

Viața încununată de succes

Dormise.

Un vid profund, iar acum – grație alarmei de la telefon – se trezise și nu știa unde se află.

Telefonul arăta ora 6:30 dimineața. În lumina proiectată de ecranul mobilului, a văzut un întrerupător lângă pat. A apăsât pe el și și-a dat seama că se afla într-o cameră de hotel. Era o încăpere luxoasă, în stilul anost și albastru caracteristic corporațiilor.

Pe perete era un tablou de bun-gust, semiabstract, în spiritul lui Cezanne, înfățișând un măr – sau poate o pară.

Lângă pat se afla o sticlă de apă minerală, pe jumătate goală. Și o cutie nedeșfăcută de fursecuri, precum și câteva hârtii tipărite, capsate. Un soi de orar.

L-a citit.

PROGRAMUL NOREI SEED OBE^{6}, VORBITOR INVITAT, CONFERINȚA DE PRIMĂVARĂ PE TEMA SUCESULUI CA INSPIRAȚIE

8:45 Întâlnire în lobby-ul hotelului Intercontinental cu Priya Navuluri (Reprezentanta proiectului Gulliver), cu Rory Longford (vorbitoare celebră pentru discursurile sale) și cu J.

9:00 Probă de sunet.

9:05 Repetiție tehnică.

9:30 Nora așteaptă în zona VIP sau îl urmărește pe primul vorbitor în holul central (JP Blythe, inventatorul aplicației MeTime și autor al *Your Life, Your Terms*).

10:15 Discursul Norei.

10:45 Sesiune de întrebări din partea publicului.

11:00 Întâlnire de protocol.

11:30 Încheiere.

Nora Seed OBE.

Succesul ca inspirație.

Așadar *exista* o viață în care avea succes. Ei bine, asta chiar era ceva.

S-a întrebat cine sunt „J” și celelalte persoane cu care trebuia să se întâlnească în lobby, apoi a lăsat hârtia jos și s-a ridicat din pat. Avea o grămadă de timp la dispoziție. De ce se trezea la 6:30? Poate că înota în fiecare dimineață. Așa avea sens. A apăsât pe un buton și draperiile s-au tras într-o parte cu un bâzâit discret, dezvăluind o apă, zgârie-nori și cupola albă a arenei O2. Nu mai văzuse niciodată priveliștea respectivă din acest unghi. Londra. Canary Wharf. De undeva de la etajul douăzeci.

S-a dus la baie – gresie albă, cabină mare de duș, prosoape pufoase, imaculate – și și-a dat seama că nu se simțea atât de rău cum se simțea de obicei dimineața. O oglindă acoperea jumătate din peretele opus. I s-a tăiat răsuflarea la vederea propriei imagini. Apoi a început să râdă. Avea un aer ridicol de sănătos. Și de puternic. Și în această viață avea un gust oribil în materie de pijamale (cu carouri, în nuanțe de verde și de muștar).

Baia era spațioasă. Suficient de mare încât să se poată întinde pe jos și să execute câteva flotări. Zece fără întrerupere, fără sprijin pe genunchi și fără să-și piardă suflul.

Apoi a făcut scândura. A încercat cu o mână, apoi cu cealaltă și abia dacă a tremurat puțin. După aceea a făcut câteva exerciții burpee^{7}.

Nicio problemă.

Uau!

S-a ridicat și și-a pipăit abdomenul tare ca piatra. Și-a amintit cât de greu respira în prima ei viață când mergea pe stradă, practic nu mai departe de ieri.

Nu mai fusese așa în formă din adolescență. De fapt, s-ar putea ca acum să fi fost în *cea mai grozavă* formă. Era, cu siguranță, mai puternică.

Căutând-o pe Facebook pe Isabel Hirsh, a aflat că fosta ei cea mai bună prietenă era încă în viață și că locuia în continuare în Australia, ceea ce a bucurat-o nespus. Nici măcar nu-i păsa că nu sunt prietene pe rețelele de socializare, căci era foarte posibil ca, în această viață, Nora să nu fi studiat la Universitatea Bristol. Și chiar dacă ar fi făcut-o, nu ar fi urmat același curs. Era *oarecum* umilitor să constate că, deși era posibil ca *această* Isabel Hirsh să nu o fi întâlnit niciodată pe Nora Seed, studia același lucru ca în viața inițială a Norei.

S-a interesat și de Dan. Era (aparent) fericit și căsătorit cu o instructoare de spinning, pe nume Gina. „Gina Lord (născută Sharpe).” Făcuseră nunta în Sicilia.

Apoi, a tastat „Nora Seed” pe Google.

Din pagina ei de Wikipedia (avea o pagină pe Wikipedia!) a aflat că participase, într-adevăr, la olimpiadă. De două ori. Și că era specialistă la stilul liber. Câștigase o medalie de aur la 800 de metri liber, cu un timp incredibil de opt minute și cinci secunde, și o medalie de argint la 400 de metri.

Asta, la vârsta de douăzeci și patru de ani. La douăzeci și șase de ani mai câștigase o medalie de argint, la proba de 4x100 de metri ștafetă. Și *mai* incredibil a fost când a citit că, pentru scurtă vreme, fusese deținătoarea recordului mondial la proba de 400 de metri liber în cadrul Campionatului Mondial de Natație. După aceea se retrăsese din competițiile internaționale.

Se retrăsese la vârsta de douăzeci și opt de ani.

Aparent, acum lucra la BBC, comentând întrecerile de natație, apăruse în emisiunea televizată *O chestiune sportivă*, își scrisese autobiografia, intitulată *Scufundă-te sau înoată*, ocazional era antrenor secund la Federația Britanică de Natație și încă mai înota câte două ore zilnic.

Donase mulți bani în scopuri caritabile – și anume organizației Marie Curie pentru susținerea bolnavilor de

cancer – și organizase un maraton de înot în jurul portului Brighton, pentru strângerea de fonduri în scopuri caritabile destinate Societății de Conservare a Vieții Marine. De când se retrăsese din sportul profesionist, traversase Canalul Mânecii înot de două ori.

Era și un link către un discurs al ei despre rezistența în sport, despre antrenamente și despre viață. Înregistrase peste un milion de vizualizări. Urmărindu-l, a avut impresia că se uită la altcineva. Această femeie era încrezătoare, domina scena, avea o ținută impecabilă, un surâs natural atunci când vorbea și reușea să facă mulțimea să zâmbescă, să râdă, să aplaude, să încuviințeze din cap de fiecare dată la momentul potrivit.

Nu-și imaginase niciodată că ea ar putea fi așa și a încercat să memoreze gesturile acestei altă Nora, dar și-a dat seama că nu ar fi în stare.

— „Oamenii plini de vitalitate nu sunt croiți altfel decât ceilalți”, spunea ea. „Singura diferență e că au un țel bine definit în minte și sunt hotărâți să-l atingă. Energia e esențială ca să rămâi concentrat într-o viață plină de factori care-ți distrag atenția. Ea reprezintă abilitatea fiecăruia de a persevera în sarcina de îndeplinit, atunci când corpul și mintea ți-au ajuns la limită, abilitatea de a ține capul jos, de a înota pe culoarul tău, fără să privești în jur, temându-te că altcineva te-ar putea întrece.”

Cine naiba *era* persoana asta?

A derulat videoclipul mai departe; această altă Nora își continua discursul cu încrederea unei Ioana d’Arc care se descurca de una singură.

— Dacă urmărești să devii ceva ce nu ești, vei da greș întotdeauna. Fii tu însuși. Arată, comportă-te natural și gândește cu mintea ta. Fii cea mai sinceră variantă a ta. Acceptă-ți eul. Susține-l. Iubește-l. Străduiește-te pentru el. Nu te abate atunci când oamenii îl iau în răs sau îl batjocoresc. Cele mai multe bârfe ascund invidie. Ține capul plecat. Păstrează-ți energia. Continuă să înoți...

— Continuă să înoți, a murmurat Nora ca un ecou al

celuilalt eu și întrebându-se dacă hotelul are piscină.

Videoclipul a dispărut și, o clipă mai târziu, a început să sune telefonul.

Pe ecran a apărut un nume. „Nadia.” În viața ei originală nu cunoștea nicio Nadia. Habar n-avea dacă vederea numelui ar fi bucurat-o sau ar fi îngrozit-o pe această versiune a ei.

Nu exista decât un mod de a afla.

— Alo?

— Draga mea, a răsunat o voce pe care nu a recunoscut-o.

O voce aproape caldă. Aproape, dar nu în întregime. Avea un accent aparte. Rusesc, poate.

— Sper că ești bine.

— Bună, Nadia! Mersi. Sunt bine. Sunt aici, la hotel. Mă pregătesc pentru conferință, a zis ea, încercând să mimeze voioșia.

— Ah, da, conferința! Cincisprezece mii de lire pentru un discurs. Sună bine.

Suna ridicol. Dar totodată se întreba de unde știa Nadia asta – oricine ar fi fost Nadia.

— Oh, da.

— Ne-a spus Joe.

— Joe?

— Da. Ascultă, trebuie să vorbesc cu tine la un moment dat despre ziua de naștere a tatălui tău.

— Poftim?

— Știi bine că i-ar plăcea să vii să ne vezi.

Și-a simțit corpul străbătut de un fior rece și s-a înmuiat, de parcă ar fi văzut o fantomă.

Își amintea înmormântarea tatălui ei, își amintea cum își îmbrățișase fratele, plângând amândoi, unul pe umărul celuilalt.

— Tatăl meu?

Tatăl meu. Răposatul meu tată.

— Tocmai a venit din grădină. Vrei să vorbești cu el?

Era atât de uluitor, de destabilizator, total în dezacord cu tonul vocii ei. A răspuns nonșalant, ca și cum nu se întâmplase nimic.

— Poftim?

— Vrei să schimbi două vorbe cu tata?

I-a luat o clipă să se dumirească. Brusc s-a simțit descumpănită.

— Eu...

Abia mai putea să vorbească. Sau să respire. Nu știa ce să spună. Totul părea ireal. Parcă ar fi călătorit în timp. Parcă s-ar fi întors cu douăzeci de ani în urmă.

N-a apucat să răspundă; în clipa următoare a auzit-o pe Nadia zicând:

— Ți-l dau acum...

Nora a fost cât pe ce să închidă telefonul. Poate că ar fi trebuit s-o facă. Totuși, nu a făcut-o. Acum știa că e o posibilitate, simțea nevoia să-i audă din nou vocea.

Mai întâi respirația.

Apoi:

— Bună, Nora! Ce mai faci?

Atâta tot. O voce relaxată, naturală, obișnuită. El era. Era vocea lui. Vocea lui puternică și răspicată dintotdeauna. Dar poate ceva mai subțire, mai slabă. O voce cu cincisprezece ani mai bătrână decât ar fi trebuit.

— Tată, a șoptit ea surprinsă. Tu ești!

— Te simți bine, Nora? Am greșit numărul? Vrei să vorbim pe FaceTime?

Pe FaceTime. Să-i vadă fața. Nu. Ar fi fost prea mult. Era deja prea mult. Simpla idee că exista o versiune a tatălui ei încă în viață cândva, după ce fusese inventat FaceTime-ul. Tatăl ei aparținea unei lumi a telefoanelor fixe. Când murise, abia se acomoda cu câteva concepte de bază precum e-mailul și SMS-urile.

— Nu, i-a răspuns ea. Eu sunt. Mă gândeam la ceva. Sunt puțin absentă. Scuză-mă. Ce mai faci?

— Bine. Ieri am dus-o pe Sally la veterinar.

Nora a presupus că Sally era cățelușa lor. Părinții ei nu avuseseră niciodată câine sau alt animal de companie. În copilărie, Nora îi implorase să îi ia un câine sau o pisică, dar tatăl ei susținuse dintotdeauna că animalele te leagă de casă.

— Ce a pățit? l-a întrebat Nora, încercând să adopte un ton cât mai natural.

— Tot urechile. Infecția aceea recurentă.

— Ah, da! a zis ea, de parcă ar fi cunoscut-o pe Sally și ar fi fost la curent cu problemele ei la urechi. Biata Sally! Te... Te iubesc, tată. Și vreau să-ți spun că...

— Te simți bine, Nora? Ai o voce ușor... emoționată.

— Nu, doar că nu ți-am... *nu-ți spun* asta destul de des. Vreau doar să știi că te iubesc. Ești un tată bun. Și, într-o altă viață, în viața în care am renunțat la înot, mă copleşesc regretele pe tema asta.

— Nora?

Se simțea ciudat să-l întrebe, dar trebuia să afle. Întrebările i-au țâșnit pe gură ca apa dintr-un gheizer.

— Te simți bine, tată?

— De ce nu m-aș simți?

— Nimic, doar că... Știi tu... Îți făceai griji din pricina unor dureri în piept.

— Nu le-am mai avut de cât m-am vindecat. Asta a fost acum mulți ani. Mai ții minte? Saltul meu în materie de sănătate? Așa se întâmplă dacă stai prin preajma olimpicilor. M-a readus în formă pentru rugby. Am renunțat și la băutură, după șaisprezece ani. Doctorul zice că mi-au scăzut atât colesterolul, cât și tensiunea arterială.

— Da, desigur... Îmi amintesc de saltul tău în materie de sănătate.

Apoi i-a mai venit în minte o întrebare. Dar habar n-avea cum să i-o adreseze. Așa că l-a întrebat direct.

— Cât a trecut de când ești cu Nadia?

— Ai probleme de memoria sau ce?

— Nu. Sau, mă rog, poate că da. În ultima vreme am reflectat mult asupra vieții.

— Ești filosof acum?

— Ei bine, am studiat filosofia.

— Când?

— Nu mai contează. Doar că nu-mi amintesc cum ai cunoscut-o pe Nadia.

A auzit un oftat bizar în telefon, urmat de răspunsul lui tăios.

— Știi bine cum ne-am cunoscut... De ce deschizi discuția acum? Terapeutul te îndeamnă să vorbești despre asta? Pentru că știi părerea mea.

Am un terapeut.

— Scuze, tată.

— Nu-i nimic.

— Vreau doar să știu că ești fericit.

— Bineînțeles că sunt. Fiica mea e campioană olimpică și am găsit-o, în sfârșit, pe iubirea vieții mele. Iar tu te pui din nou pe picioare. Mintal, vreau să spun. După cele petrecute în Portugalia.

Nora voia să știe ce se petrecuse în Portugalia, dar înainte mai avea o întrebare.

— Și mama? Ea nu a fost iubirea vieții tale?

— Cândva a fost. Dar lucrurile se schimbă, Nora. Haide, doar ești adult acum.

— Eu....

Nora l-a pus pe tatăl ei pe difuzor. A deschis încă o dată pagina ei de Wikipedia. Cum era de așteptat, părinții ei divorțaseră după ce tatăl ei avusese o aventură cu Nadia Vanko, mama unui înotător ucrainean pe nume Yegor Vanko. În această viață, mama ei murise în anul 2011.

Și asta, pentru că Nora nu stătuse de vorbă cu tatăl ei în parcarele acelea din Bedfordshire și nu îi spusese că nu-și mai dorește să facă înot de performanță.

Din nou a avut senzația aceea, de parcă s-ar fi evaporat. De parcă înțelegea că această viață nu e pentru ea și că dispărea, întorcându-se în bibliotecă. Totuși, a rămas pe loc. Și-a luat la revedere de la tatăl ei, a închis telefonul și a continuat să-și citească povestea vieții.

Era necăsătorită, cu toate că avusese o relație de trei ani cu un săritor american, medaliat la olimpiadă, pe nume Scott Richards, cu care locuise pentru scurtă vreme în La Jolla, în San Diego, California. Acum locuia în vestul Londrei.

După ce a terminat de citit pagina, a lăsat telefonul și s-a

hotărât să se ducă să vadă dacă hotelul are piscină. Voia să facă ceea ce făcea în această viață, și anume să înoate. Poate că apa avea să o ajute să găsească ceva de spus.

Înotul a fost excepțional, chiar dacă i-a oferit prea puțină inspirație creatoare, și a liniștit-o după conversația cu tatăl ei. Avea toată piscina la dispoziție, în consecință a înotat bazin după bazin, în stil bras, fără să se gândească. Faptul că era în formă, puternică și stăpână pe ea în apă îi dădea atâta încredere, încât, pentru moment, a încetat să se mai gândească la tatăl ei și la discursul pe care trebuia să îl țină și pentru care nu era pregătită.

Totuși, în timp ce înota, dispoziția i s-a schimbat. S-a gândit la toți anii aceia pe care tatăl ei îi câștigase, pe când mama ei îi pierduse și, pe măsură ce reflecta, se înfuria din ce în ce mai tare pe tatăl ei, ceea ce o împingea să înoate și mai repede. Dintotdeauna își imaginase că părinții ei sunt prea mândri ca să divorțeze, lăsându-se în schimb măcinați de resentimente și îndreptându-și întreaga atenție asupra copiilor, și în special asupra Norei. Iar înotul fusese unica ei șansă de a le obține aprobarea.

Aici, în viața în care se afla acum, urmasa o carieră pentru a-și face tatăl fericit, sacrificându-și propriile relații, propria pasiune pentru muzică, propriile visuri și tot ce nu avea legătură cu medaliile, adică propria *viață*. Iar tatăl ei o răsplătise pentru toate printr-o aventură cu această Nadia și părăsind-o pe mama ei, și tot el se supăra pe ea. După tot ce făcuse.

La naiba cu el! Sau cel puțin cu versiunea asta a lui.

Când a trecut la stilul liber, și-a dat seama că nu era vina ei că părinții nu fuseseră capabili să o iubească așa cum ar trebui să iubească niște părinți: necondiționat. Nu ea era de vină că mama ei se concentra asupra tuturor defectelor ei, începând cu urechile asimetrice. Nicidecum. Totul începuse cu mult înainte de asta. Prima problemă fusese faptul că Nora îndrăznise cumva să se strecoare în viața ei într-un moment în care căsnicia părinților era relativ fragilă. Mama ei intrase în depresie, iar tatăl ei se apucase de băut whisky dintr-un singur

soi de malt.

Nora a mai înotat treizeci de lungimi de bazin, gândurile i s-au domolit și a început să se simtă liberă, doar ea și apa.

În cele din urmă, a ieșit din piscină și s-a înapoiat în cameră. S-a îmbrăcat cu singurele haine curate pe care le avea la hotel (niște pantaloni de costum, bleumarin și eleganți) și s-a uitat în valiză. A izbit-o singurătatea profundă pe care aceasta o emana. Era acolo un exemplar din propria ei carte. Privea hotărâtă de pe copertă, cu ochi reci, ca de oțel, îmbrăcată în costumul de înot al echipei Marii Britanii. A ridicat cartea și a observat un detaliu mărunț, și anume că era „scrisă în colaborare cu Amanda Sands”.

Amanda Sands, a aflat de pe internet, era „scriitoare-fantomă pentru o mulțime de celebrități din lumea sportului”.

Apoi s-a uitat la ceas. Era timpul să coboare în lobby.

Lângă ea așteptau două persoane elegant îmbrăcate, pe care nu le cunoștea, și încă una, pe care a recunoscut-o imediat. Bărbatul purta costum și, în viața aceasta, era proaspăt ras, avea părul pieptănat într-o parte, în stilul oamenilor de afaceri, dar era același Joe dintotdeauna. Sprâncenele lui negre erau la fel de stufoase ca înainte – „Ăsta e italianul din tine”, cum obișnuia să spună mama lor.

— Joe?

În plus, fratele ei zâmbea. Un zâmbet larg, frățesc, nicidecum complicat.

— 'Neața, surioară! a salutat-o el, surprins și ușor stingherit de îmbrățișarea prelungă cu care l-a întâmpinat ea.

După ce i-a dat drumul din strânsoare, Joe i le-a prezentat pe celelalte două persoane lângă care stătea.

— Ea este Priya, din cadrul proiectului de cercetare Gulliver, care organizează evenimentul, iar el e Rory, de la Celebrity Speakers.

— Bună, Priya! Bună, Rory! Mă bucur să vă cunosc.

— Da, așa e, a zis Priya zâmbind. Suntem încântați că ești aici.

— O spui de parcă nu ne-am mai fi întâlnit niciodată până acum! a observat Rory, izbucnind într-un râs zgomotos.

Nora a bătut în retragere.

— Da, știu că *ne-am* mai întâlnit, Rory. Era doar o glumă. Doar îmi știi simțul umorului.

— Tu ai simțul umorului?

— Bună poantă, Rory!

— În regulă, a intervenit fratele ei, uitându-se la ea și zâmbind. Vrei să vezi locul?

Ea zâmbea întruna. Fratele ei era aici. Fratele ei, pe care nu-l mai văzuse de doi ani și cu care nu mai avusese nicio legătură de și mai mult timp, avea un aer sănătos și fericit și părea că o *place* cu adevărat.

— Locul?

— Da. Sala. Unde o să ții discursul.

— Totul e pregătit, a adăugat Priya, săritoare.

— E o încăpere al naibii de mare, a zis Rory aprobator, punând deoparte un pahar de carton cu cafea.

Așa că Nora a acceptat să fie condusă în sala albastră și imensă pentru conferințe, prevăzută cu o scenă lată și cu aproximativ o mie de scaune goale. Un tehnician îmbrăcat în negru s-a apropiat și a întrebat-o:

— Ce preferați? Guler, căști sau manual?

— Poftim?

— Ce fel de microfon ați dori acolo, sus?

— Oh!

— Căști! a exclamat fratele ei din spate.

— Da. Căști, a repetat Nora.

— Mă gândeam că e mai bine, i-a explicat Joe, după coșmarul cu microfonul din Cardiff.

— Da, categoric. Ce coșmar!

Priya zâmbea, parcă dorindu-și să întrebe ceva.

— Nu-i așa că nu ai niciun material multimedia? Nu ai diapozitive sau ceva asemănător?

— Ăăă, eu...

Rory și fratele ei se uitau la ea, oarecum îngrijorați.

Era, evident, o întrebare la care ar fi trebuit să știe

răspunsul, iar ea nu îl știa.

— Da, a zis ea, apoi a observat expresia fratelui ei. Eu... nu. Așa e, nu am. Nu am niciun material multimedia.

Toții au privit-o de parcă nu era tocmai în apele ei, dar ea a continuat să zâmbească.

Ceai de mentă

Zece minute mai târziu, stătea alături de fratele ei în ceea ce se numea „Salonul de business VIP”, o încăpere mică, neaerisită, cu câteva scaune și o masă pe care se aflau diverse ziare. Câțiva bărbați de vârstă mijlocie, îmbrăcați în costum, tastau ceva pe laptopuri.

Între timp, Nora reușise să-și dea seama că Joe era impresarul ei, funcție pe care o ocupa de șapte ani, de când ea renunțase la înotul profesionist.

— Ești pregătită pentru toate astea? a întrebat-o fratele ei, care tocmai adusese două pahare de la automat.

Joe a desfăcut un plic de ceai. Mentă. L-a introdus în paharul cu apă fierbinte pe care-l adusese de la automat. Apoi i l-a întins Norei.

Nu mai băuse niciodată ceai de mentă.

— E pentru mine?

— Păi, da. E singura băutură din plante pe care o au.

Pentru el, luase o cafea, după care Nora tânjea în secret. Poate că în viața asta nu consuma cafeină.

Ești pregătită pentru toate astea?

— Pentru ce să fiu pregătită? l-a întrebat Nora.

— Pentru discursul de azi.

— Ăăă, da. Cât va dura?

— Patruzeci de minute.

— Desigur.

— Sunt o grămadă de bani în joc. Am obținut mai mult de zece.

— Bravo ție!

— Ei bine, eu tot cu douăzeci la sută voi rămâne. Nu e cine știe ce sacrificiu.

Nora încerca să-și dea seama cum ar putea desluși povestea care-i lega. Cum putea să afle de ce în această viață erau împreună și se înțelegeau bine. Banii puteau fi motivul, deși aceștia nu îl motivaseră niciodată în mod special. Și da, desigur, fusese supărat atunci când Nora se retrăsese din

afacerea cu compania de înregistrări, dar asta pentru că el își dorea să cânte la chitară în The Labyrinths pentru tot restul vieții și să devină vedetă rock.

După ce a înmuiat de câteva ori pliculețul de ceai în apă, Nora i-a dat drumul în pahar.

— Te-ai gândit vreodată că viețile noastre ar fi putut să fie diferite? De exemplu, dacă eu nu aș fi continuat cu înotul?

— Nu tocmai.

— Cu ce crezi că te-ai ocupa dacă nu ai fi impresarul meu?

— Impresariez și alte persoane, să știi.

— Da, bineînțeles că știi. Evident.

— Presupun că nu aș impresaria pe nimeni, dacă nu ai fi tu. Adică, tu ai fost primul meu client. Tu mi i-ai prezentat pe Kai, apoi pe Natalie. Și după aceea, pe Eli, așa că...

Nora a încuviințat din cap, de parcă ar fi știut cine sunt Kai, Natalie și Eli.

— E adevărat, dar poate că ai fi găsit altă cale.

— Cine știe? Sau poate aș fi în continuare în Manchester, nu știu.

— În Manchester?

— Da. Doar îți amintești cât de mult îmi plăcea acolo. La universitate.

Cu greu se abținea să nu se arate surprinsă de toate informațiile, de faptul că acest frate cu care ea se înțelegea bine, cu care lucra, mersese la facultate. În viața originară, fratele ei se înscrișese la Facultatea de Istorie din Manchester și dăduse examenele de admitere, dar nu obținuse notele necesare, poate pentru că era prea preocupat să se îmbete cu Ravi în fiecare noapte. Și, într-un final, se hotărâse că nu mai vrea să meargă la universitate.

Au mai stat puțin de vorbă.

La un moment dat, el a fost distras de telefon.

Nora a observat pe ecranul de start poza unui bărbat radios, frumos și zâmbitor, pe care ea nu îl mai văzuse până atunci. A remarcat verigheta fratelui ei și a mimat o expresie neutră.

— Și cum e viața de bărbat căsătorit?

Joe a zâmbit. Era un surâs fericit și autentic. Nu-l mai

văzuse zâmbind așa de ani buni. În viața ei inițială, Joe nu avusese niciodată noroc în dragoste. Deși Nora știuse încă din adolescență că fratele ei e homosexual, Joe recunoscuse asta abia la vârsta de douăzeci și doi de ani. Și nu avusese niciodată o relație fericită de lungă durată. Se simțea vinovată că viața ei avea puterea de a o modela pe a fratelui ei în moduri atât de profunde.

— Ei, îl știi pe Ewan. Ewan e Ewan.

Nora i-a întors zâmbetul de parcă ar fi știut cine e Ewan și cum era el mai exact.

— Da. E grozav. Mă bucur enorm pentru voi.

Joe a râs.

— Suntem căsătoriți de cinci ani. Vorbești de parcă el și cu mine abia ne-am fi cunoscut.

— Nu, doar că... știi tu, uneori te consider norocos. Ești atât de îndrăgostit. Și de fericit.

— Își dorește un câine, a zis el zâmbind. E noua noastră dezbatere. Nu că m-ar deranja să avem un câine. Doar că eu aș prefera un câine luat de la un adăpost. Nu mi-ar plăcea un maltipoo sau un bichon. Eu aș vrea un lup. Știi tu, un câine adevărat.

Nora s-a gândit la Voltaire.

— Animalele sunt o companie plăcută...

— Da. Încă îți mai dorești un câine?

— Da. Sau o pisică.

— Pisicile sunt prea neascultătoare, a zis el și, de data asta, glasul i-a sunat exact cum și-l amintea ea. Câinii știu unde le e locul.

— Nesupunerea e fundamentul libertății. Cei supuși trebuie să fie sclavi.

Joe părea șocat.

— *Pe asta* de unde-ai scos-o? E un citat?

— Da. Henry David Thoreau. Știi tu, filosoful meu preferat.

— De când te pasionează filosofia?

Desigur. În această viață, nu făcuse facultatea de filosofie. În timp ce eul ei din prima viață citise operele lui Thoreau, ale lui Lao Zi și ale lui Sartre, într-o cameră studentască murdară

din Bristol, actuala Nora urcase pe podiumul olimpic din Beijing. În mod bizar, era la fel de tristă pentru această versiune a ei care nu se îndrăgostise niciodată de frumusețea simplă a cărții *Walden* de Thoreau sau de *Meditațiile* lui Marcus Aurelius, cum fusese pentru acea Nora care nu-și dusesese niciodată la îndeplinire potențialul olimpic.

— Oh, nu știi... Am dat întâmplător peste câteva dintre lucrările lui pe internet.

— Ah! Ce tare! O să caut și eu. Ai putea să folosești așa ceva în discursul tău.

Nora simțea cum i se scurge sângele din obraji.

— Ăăă, mă gândeam că aș putea să fac lucrurile ușor diferit astăzi. Să... improvizez puțin.

La urma urmei, își exersa de o vreme abilitatea de a improviza.

— Am văzut aseară un documentar despre Groenlanda. Mi-a amintit de perioada în care erai obsedată de Polul Nord, când decupai poze cu urși-polari și alte chestii asemănătoare.

— Da. Doamna Elm mi-a zis că cel mai bun mod prin care poți să explorezi Cercul Polar e să devii glaciolog. Și asta mi-am dorit să mă fac.

— Doamna Elm... a șoptit el. Numele îmi sună cunoscut.

— Bibliotecara școlii.

— Asta era! Parcă te mutaseși în bibliotecă, nu?

— Cam așa ceva.

— Ia gândește-te! Dacă n-ai fi continuat cu înotul, probabil că acum te-ai fi aflat în Groenlanda.

— Svalbard, a zis Nora.

— Poftim?

— E un arhipelag din Norvegia. Foarte aproape de Oceanul Arctic.

— Bine. În Norvegia, atunci. Acolo ai fi acum.

— Poate că da. Sau poate că aș fi tot în Bedford. Umblând aiurea pe străzi. Șomeră. Chinuindu-mă să plătesc chiria.

— Nu fi prostuță! Sigur ai fi făcut tu ceva important.

Nora a zâmbit, văzând cât de inocent este fratele ei mai mare.

— În alte vieți, poate că tu și cu mine nici nu ne-am înțelege.

— Prostii!

— Sper să fie prostii.

Joe părea stânjenit și, în mod evident, voia să schimbe subiectul.

— Hei, ghici cu cine m-am întâlnit ieri.

Nora a ridicat din umeri, sperând că e cineva de care auzise și ea.

— Ravi. Îl mai ții minte?

S-a gândit la Ravi, care nu mai departe de ieri o certase în magazinul de reviste și ziare.

— Ah, da! Ravi.

— Ei bine, am dat nas în nas cu el.

— În Bedford?

— Ha! Dumnezeu, nu! N-am mai fost acolo de ani buni. Nu. În stația Blackfriars. Cu totul întâmplător. Nu-l mai văzusem de mai bine de zece ani. *Cel puțin*. Voia să mergem într-un bar. Iam zis că nu mai consum alcool și așa mai departe. Că nu am mai băut un pahar de vin și n-am mai tras un fum de ani întregi.

Nora a dat din cap aprobator, de parcă vestea abia primită n-ar fi fost o veritabilă bombă.

— De la moartea mamei, atunci când am dat de belea. Cred că s-a întrebat: „Cine-i tipul ăsta?” Dar s-a comportat frumos. Un tip ca lumea. Acum e cameraman. În plus, mai face și ceva muzică. Nu rock. Se pare că e DJ. Mai ții minte trupa pe care o făcusem împreună cu el cu ani în urmă? The Labyrinths?

Îi era tot mai ușor să se prefacă.

— Ah, da. The Labyrinths. Desigur. Ce nostalgic!

— Da. Mi s-a părut că-i e dor de vremurile alea. Cu toate că nu eram buni de nimic, iar eu nu știam să cânt.

— Dar tu? Te-ai întrebat vreodată ce-ar fi fost dacă The Labyrinths ar fi ajuns pe cai mari?

Joe a râs oarecum trist.

— Nu știu dacă așa ceva *ar fi fost posibil*.

— Poate că mai aveai nevoie de o persoană. Eu obișnuiam

să cânt la orga pe care ți-o cumpăraseră mama și tata.

— Serios? Când ai avut timp pentru așa ceva?

O viață fără muzică. O viață în care nu citise cărțile pe care le iubise.

Dar totodată o viață în care se înțelegea cu fratele ei. O viață în care nu trebuise să-l dezamăgească.

— Oricum, Ravi voia să te salute. Voia să depănați amintiri. Lucrează la o stație de metrou de-aici. Așa că o să încerce să vină să vadă prelegerea.

— Poftim? Oh! Aș... Aș prefera să nu o facă.

— De ce?

— Nu mi-a plăcut niciodată Ravi.

Joe s-a încruntat.

— Serios? Nu-mi amintesc să-mi fi spus asta... E în regulă. E băiat bun. Poate că pe-atunci era cam pierde-vară, dar pare să se fi adunat puțin...

Nora era tulburată.

— Joe?

— Da.

— Știi când a murit mama?

— Da.

— Eu unde eram?

— Cum adică? Te simți bine azi, surioară? Funcționează noul medicament?

— Medicament?

Și-a deschis geanta și a început să scormonească prin ea. A găsit o cutiuță cu antidepresive și s-a întristat.

— Voiam să știu. Am văzut-o pe mama înainte să moară?

Joe s-a încruntat. Era același Joe. În continuare incapabil să-i citească gândurile surorii lui. În continuare dornic să fugă de realitate.

— Știi bine că nu eram acolo. Totul a fost atât de fulgerător. Nu ne-a spus cât e de bolnavă. Ca să ne protejeze. Sau poate pentru că nu voia să-i cerem să nu mai bea.

— Să bea? Mama bea?

Joe devenea tot mai îngrijorat.

— Ai amnezie, surioară? Bea câte o sticlă de gin pe zi din

clipa în care a intrat Nadia în scenă.

— Da. Desigur. Îmi amintesc.

— În plus, se apropia Campionatul European și nu a vrut să te distragă...

— Doamne! Ar fi trebuit să fiu acolo. Unul dintre noi ar fi trebuit să fie acolo, Joe. Amândoi...

Expresia lui a înghețat pe chip.

— N-ai fost niciodată prea apropiată de mama, nu? De ce dintr-odată...

— Ne-am apropiat. Adică, m-aș fi apropiat. Eu...

— Mă sperii îngrozitor. Te comporți de parcă n-ai fi în apele tale.

Nora a dat din cap că da.

— Da, eu... Eu doar... Da, cred că ai dreptate... Cred că e de la pastile.

Și-o amintea pe mama ei, în ultimele luni din viață, spunând: „Nu știu ce m-aș fi făcut fără tine.” Probabil că-i spusese același lucru și lui Joe. Doar că, în viața asta, nu-l avusese aproape pe niciunul dintre ei.

Apoi Priya a intrat în cameră. Rânjind și ținând în mână telefonul și un fel de clipboard.

— A sosit momentul, i-a anunțat ea.

Copacul vieții noastre

Cinci minute mai târziu, Nora a revenit în vasta sală de conferințe a hotelului. Cel puțin o mie de persoane îl urmăreau pe primul vorbitor, care tocmai își încheia prezentarea. Autoarea cărții *Zero to Hero*. Cartea pe care o avea Dan pe noptieră în cealaltă viață. Nora stătea pe locul ei rezervat din primul rând, dar nu asculta. Era prea supărată în legătură cu mama ei, prea neliniștită în legătură cu discursul, așa că a prins din zbor doar câteva cuvinte ciudate, o frază care a rămas plutind în mintea ei precum niște crutoane într-o supă minestrone. „Un fapt puțin știut”, „ambitie”, „s-ar putea să vă surprindă să auziți că”, „dacă eu pot s-o fac”, „încercări dificile”.

Îi era greu să respire în încăperea asta. Mirosea a mosc și a mochetă nouă.

Nora se străduia să-și păstreze calmul.

S-a aplecat spre fratele ei și i-a șoptit:

— Nu cred că sunt în stare să fac asta.

— Poftim?

— Cred că am un atac de panică.

Joe s-a uitat la ea, zâmbind, însă cu acea privire dură pe care și-o amintea dintr-o altă viață, când avusese un atac de panică înaintea unuia dintre primele lor concerte cu The Labyrinths, într-un bar din Bedford.

— O să fie bine.

— Nu știu dacă pot s-o fac. Nu-mi mai amintesc nimic.

— Te gândești prea mult.

— Sufăr de anxietate. Nu mai știu să gândesc altfel.

— Haide! Nu ne dezamăgi!

Nu ne dezamăgi!

— Dar...

A încercat să se gândească la muzică.

Muzica o liniștise întotdeauna.

În minte i-a venit o melodie. S-a rușinat puțin în sinea ei, când și-a dat seama că melodia care i se învârtea în cap era

„Beautiful Sky”. Un cântec vesel, plin de speranță, pe care nu-l mai cântase de mult. *Cerul se întuneacă,/ Se-nnegrește azurul,/ Dar stelele cutează încă/ Să mai strălucească...*

Însă apoi, persoana de lângă Nora – o femeie de afaceri elegant îmbrăcată, în vârstă de vreo cincizeci și ceva de ani, sursa parfumului de mosc – s-a aplecat și i-a șoptit:

— Îmi pare nespus de rău pentru ceea ce ți s-a întâmplat. Știi tu, în Portugalia...

— Ce anume?

Răspunsul femeii a fost acoperit de publicul care exact atunci a izbucnit într-un ropot de aplauze.

— Poftim? a întrebat-o ea din nou.

Prea târziu. Nora era invitată pe scenă, iar fratele ei îi făcea semne cu cotul.

Joe aproape că urla:

— Publicul te vrea. Hai, du-te!

S-a îndreptat timid spre pupitrul de pe scenă, spre propriul chip care zâmbea triumfător, cu medalia de aur la gât, proiectat pe ecranul din spatele ei.

Dintotdeauna îi displicuse profund să fie în centrul atenției.

— Bună ziua, a zis ea, agitată, la microfon. E o plăcere să mă aflu azi aici...

Vreo mie de chipuri se zgâiau la ea, în așteptare.

Nu se mai adresase nicicând atâtor persoane simultan. Nici măcar când făcuse parte din trupa The Labyrinths nu cântase pentru mai mult de o sută de persoane, iar atunci vorbea cât mai puțin posibil, între melodii. Când lucra la Teoria Corzilor, deși se simțea în largul ei să discute cu clienții, rareori lua cuvântul în ședințele cu angajații, cu toate că nu fuseseră niciodată mai mult de cinci persoane în încăpere. La universitate, în vreme ce Izzy își susținea prezentările cu mare ușurință, Nora se frământa cu săptămâni înainte.

Joe și Rory se holbau la ea nedumeriți.

Nora pe care o văzuse în prelegere nu era această Nora și se îndoia că va putea să devină vreodată acea persoană. Nu fără să fi realizat tot ce realizase ea.

— Bună! Numele meu este Nora Seed.

Nu o spusese în glumă, totuși întreaga sală a râs. În mod evident, nu mai era nevoie să se prezinte.

— Viața e ciudată, a început ea. Cum o trăim dintr-odată. În linie dreaptă. Dar asta nu e totul. Fiindcă viața nu constă, pur și simplu, din lucrurile pe care le facem, ci și din cele pe care nu le facem. Și fiecare clipă din viața noastră este... un soi de cotitură.

În continuare, nicio reacție.

— Gândiți-vă la asta! Gândiți-vă de unde pornim la drum... dintr-un punct bine definit. Asemenea seminței unui copac plantate în pământ. Apoi... creștem... și creștem... și, la început, devenim un trunchi...

Absolut nimic.

— Dar apoi, trunchiului – copacului, care reprezintă viața noastră – îi cresc ramuri. Gândiți-vă la toate ramurile care pornesc de la diferite niveluri ale trunchiului. Și gândiți-vă la toate crengile care se ramifică din nou, îndreptându-se adesea în direcții opuse. Gândiți-vă la crengile care la rândul lor dau naștere altora, care devin rămurele. Și gândiți-vă la capetele fiecăreia dintre aceste rămurele, toate crescând în diferite locuri dintr-una singură, din cea inițială. La fel e și viața, dar la o scară mai mare. Ramuri noi se formează în fiecare secundă a fiecărei zile. Și, din punctul nostru de vedere – din punctul de vedere al fiecăruia –, arată ca un... ca un șir neîntrerupt. Fiecare crenguță a făcut o singură călătorie. Dar mai sunt și alte crenguțe. Și mai sunt și alte zile de azi. Alte vieți, care ar fi fost diferite dacă am fi apucat-o pe alte cărări în tinerețe. Acesta este copacul vieții. O mulțime de religii și de mitologii au dezbătut subiectul copacului vieții. E o noțiune pe care o regăsim în budism, în iudaism și în creștinism. În plus, o mulțime de filosofi și de scriitori au vorbit despre metaforele copacului. Pentru Sylvia Plath, existența reprezenta un smochin și fiecare viață posibilă pe care o putea trăi – cea de femeie căsătorită și fericită, cea în care era o poetă de succes – reprezenta o smochină zemoasă, doar că nu a putut să le guste pe cele dulci, așa că au putrezit, pur și simplu, sub ochii ei. Poți să înnebunești dacă te

gândești la toate celelalte vieți pe care nu ai ocazia să le trăiești. De pildă, în cea mai mare parte din viețile mele, eu nu mă aflu pe această scenă, vorbindu-vă despre succes... În majoritatea vieților nu sunt medaliată cu aur la olimpiadă.

Și-a amintit ceva ce-i spusese doamna Elm când se afla în Biblioteca de la Miezul Noptii.

— Vedeți voi, adesea, a face altfel un lucru echivalează cu a face altfel totul. Faptele nu pot fi anulate într-o viață, oricât am încerca...

De data aceasta, oamenii o ascultau. Era limpede că avea nevoie de o doamnă Elm în viața lor.

— Singura cale de a învăța este să trăiești.

Și a continuat așa timp de douăzeci de minute, amintindu-și cât a putut de mult din cele spuse de doamna Elm, apoi și-a coborât privirea spre palmele care luceau, albe, de la lumina de pe pupitru.

În timp ce își studia o linie rozalie și umflată de pe piele, și-a dat seama că era cicatricea unei răni pe care și-o făcuse ea însăși, ceea ce i-a întrerupt șirul gândurilor. Sau mai degrabă i-a oferit o nouă direcție.

— Și... și... ideea e... că drumul pe care îl considerăm a fi cel mai de succes, de fapt nu este așa. Fiindcă adesea, concepția noastră despre succes are legătură cu ideea proastă, extrinsecă, de realizare – o medalie olimpică, soțul ideal, un salariu bun. Și avem toate celelalte idealuri pe care încercăm să le atingem. Când, de fapt, succesul nu e ceva ce se poate măsura, iar viața nu e o cursă pe care să o poți câștiga. De fapt, totul e... o prostie...

Acum, publicul era, în mod cert, stânjenit. Fără îndoială că nu se aștepta la un asemenea discurs. Nora a scrutat mulțimea, din care o singură persoană o urmărea, zâmbindu-i. Fiindcă era îmbrăcat elegant, cu cămașă albastră, de bumbac și cu părul mult mai scurt decât îl avea în viața din Bedford, Norei i-a luat o clipă să-l recunoască pe Ravi. Acest Ravi avea un aer prietenos, dar ea nu-și putea alunga din minte imaginea celui alt Ravi, cel care ieșise ca o furtună din magazinul de reviste și ziare, furios că nu-și permitea să

cumpere o revistă și dând vina pe ea pentru asta.

— Vedeți, știu că așteptați discursul meu în drumul vostru către succes. Însă adevărul este că succesul e o iluzie. Totul e o iluzie. Există, într-adevăr, situații pe care le putem depăși. De pildă, eu am trac de scenă, și, cu toate acestea, mă aflu pe scenă. Priviți-mă... Sunt sus, pe scenă! De curând, cineva mi-a spus că, de fapt, problema mea nu e frica de scenă. Problema mea e frica de viață. Și știți ce? Are al naibii de multă dreptate. Fiindcă viața e înspăimântătoare și este așa dintr-un anumit motiv, iar motivul e că, pe orice ramură a vieții am apuca să trăim, rămânem în permanență în același copac putrezit. Mi-am dorit să fiu multe lucruri în viață. Tot felul de lucruri. Dar, dacă ai o viață putredă, așa va rămâne, orice-ai face. Umezeala descompune orice lucru inutil...

Joe făcea semne cu disperare în dreptul gâtului, cerându-i să se oprească.

— Oricum, fiți buni și... Fiți buni pur și simplu. Am sentimentul că voi pleca acum, așa că n-aș mai vrea decât să-i spun fratelui meu Joe că îl iubesc. Te iubesc, frățioare, și vă iubesc pe toți cei prezenți aici. A fost o plăcere să mă aflu aici.

Iar clipa în care a spus că a fost o plăcere să se afle acolo a fost și ultima în care s-a mai aflat.

Eroare de sistem

Nora s-a întors în Biblioteca de la Miezul Noptii.

Dar, de data aceasta, se afla ceva mai departe de rafturile cu cărți. Era zona vag definită a birourilor pe care le zărise mai devreme pe unul dintre culoarele mai largi. Pe birou erau organizatoare care conțineau doar câteva teancuri de hârtii răvășite, cutii și un computer.

Computerul avea un aspect de-a dreptul învechit, pătrășos ca o cutie crem, așezat pe birou, lângă hârtii. Era genul de computer la care doamna Elm ar fi lucrat în biblioteca școlii. Acum, femeia ședea la birou, tastând rapid și holbându-se la monitor, în timp ce Nora aștepta în picioare, lângă ea.

Luminile de deasupra – aceleași becuri fără abajur, care atârnavă la capătul unor cabluri – pâlpâiau frenetic.

— Tata era în viață datorită mie. Dar, totodată, a avut o aventură, iar mama a murit devreme, iar eu mă înțelegeam cu fratele meu, pentru că nu-l dezamăgisem niciodată, și totuși era același frate dintotdeauna și se purta frumos cu mine pentru că eu îl ajutam cu bani și... și... Nu a fost visul olimpic pe care mi l-am imaginat. Eu eram aceeași. În plus, se întâmplase ceva în Portugalia. Probabil că încercasem să mă sinucid sau ceva asemănător... Mai sunt și alte vieți sau doar decorul se schimbă?

Însă doamna Elm nu o asculta. Nora a observat ceva pe birou. Un stilou vechi, din plastic portocaliu. Exact un stilou de genul acesta avusese și Nora când mergea la școală.

— Scuzați-mă. Doamnă Elm, mă auziți?

Ceva era în neregulă.

Chipul bibliotecarei se crispase de îngrijorare. Citea de pe ecran, ca pentru sine.

— Eroare de sistem.

— Doamnă Elm? Mă scuzați. Iu-hu! Mă vedeți?

Nora a bătut-o ușor pe umăr, ceea ce a părut să funcționeze.

Fața doamnei Elm s-a relaxat brusc, atunci când s-a întors

de la computer.

— Oh, Nora! Te-ai întors?

— Nu vă așteptați să revin? Credeați că era viața pe mi-o doream?

Femeia a clătinat din cap aproape fără să-l miște. Dacă așa ceva era posibil.

— Nu, nu despre asta e vorba. Doar că părea fragil.

— Ce anume?

— Transferul.

— Transferul?

— Din carte până aici. De la *viața pe care ai ales-o* până aici. Se pare că e o problemă. O problemă la nivelul întregului sistem. Ceva ce e dincolo de capacitatea mea de a controla. Ceva *extern*.

— În viața mea originală, vreți să spuneți?

Doamna Elm se holba din nou la monitor.

— Da. Știi, Biblioteca de la Miezul Noptii există doar pentru că tu existi. În viața ta originală.

— Așadar, sunt pe moarte?

Doamna Elm părea exasperată.

— E posibil. Asta înseamnă că se poate să fi ajuns la capătul tuturor posibilităților.

Nora s-a gândit cât de bine se simțise când înotase în piscină. Cât de energică și de vie. După care ceva s-a întâmplat în adâncul sufletului ei. Un sentiment bizar. Un gol în stomac. O *schimbare* fizică. O schimbare în ea însăși. Dintr-odată, noțiunea de moarte o tulbura. În aceeași clipă, becurile de deasupra capetelor lor au încetat să mai pâlpâie, începând să lumineze puternic.

Doamna Elm a bătut din palme, în timp ce citea noile informații de pe monitorul calculatorului.

— Oh, și-a revenit! Asta-i bine. Eroarea a dispărut. Funcționăm din nou. Cred că *ție* trebuie să-ți mulțumesc.

— Poftim?

— Ei bine, conform computerului, cauza principală care ține de gazdă s-a rezolvat temporar. Și acea cauză principală ești tu. Tu ești gazda.

Femeia a zâmbit. Nora a clipit, iar când a redeschis ochii, și ea, și doamna Elm se aflau deja în cu totul altă parte a bibliotecii. Din nou printre rafturile de cărți. Stăteau în picioare, nemișcate, față în față.

— Bine. Acum, liniștește-te, a zis doamna Elm, înainte să răsufle cu putere.

În mod evident, vorbea de una singură.

— Mama a murit la date diferite în vieți diferite. Mi-aș dori o viață în care ea să fie încă aici. Există o astfel de viață?

Doamna Elm și-a îndreptat atenția spre Nora.

— Poate că da.

— Excelent!

— Dar nu te poți duce acolo.

— De ce nu?

— Fiindcă în această bibliotecă e vorba despre deciziile *tale*. Nicio decizie dintre cele pe care le-ai fi luat tu nu ar fi putut-o menține în viață mai departe de ieri. Îmi pare rău.

Un bec a pâlpâit deasupra capului Norei. Cu toate astea, restul bibliotecii a rămas neschimbat.

— Ar mai fi ceva la care să te gândești, Nora. Care a fost partea bună din ultima viață?

Nora a dat din cap.

— Înotul. Mi-a plăcut să înot. Însă nu cred că eram fericită în viața aceea. Nu știu dacă sunt cu adevărat fericită în vreuna dintre vieți.

— Fericirea e țelul tău?

— Nu știu. Presupun că-mi doresc ca viața mea să însemne ceva. Vreau să înfăptuiesc ceva bun.

— Cândva ți-ai dorit să devii glaciolog, și-a amintit doamna Elm.

— Da.

— Îmi vorbeai despre asta. Ziceai că te interesează Cercul Polar, așa că ți-am sugerat să te faci glaciolog.

— Îmi amintesc. Mi-a plăcut ideea de la bun început. Totuși, mamei și tatei nu le-a surâs ideea.

— De ce?

— Nu știu exact. Ei mă încurajau să continui cu înotul. Mă

rog, tata mă încuraja. În schimb, se purtau bizar față de orice presupunea studii academice.

Nora a simțit o tristețe profundă în adâncul sufletului. Încă de când venise pe lume, părinții ei o trataseră altfel decât pe fratele ei.

— Exceptând înotul, doar de la fratele meu se așteptau să realizeze ceva, i-a povestit ea doamnei Elm. Mama m-a ținut departe de orice activitate care m-ar fi putut lua de lângă ea. Spre deosebire de tata, ea nici măcar nu m-a îndemnat să înot. Dar, cu siguranță, trebuie să existe o viață în care să nu o fi ascultat pe mama și în care acum sunt cercetător la Cercul Polar. Departe de toate. Cu un țel bine trasat. Ajutând planeta. Desfășurând studii despre impactul schimbărilor climatice. O viață printre cei din linia întâi.

— Așadar, vrei să-ți găsești acea viață?

Nora a oftat. Încă nu era hotărâtă ce dorea. Dar măcar Cercul Polar Arctic avea să fie ceva diferit.

— În regulă. Da.

Svalbard

S-a trezit într-un pat micuț, în cabina îngustă a unui vas. Știa că e un vas pentru că se legăna și, într-adevăr, legănatul, oricât de lin ar fi fost, o trezise. Cabina era aproape goală, exista doar strictul necesar. Nora purta o bluză groasă de *fleece* și pantaloni lungi, vătuiți. A tras pătura într-o parte și și-a dat seama că o doare capul. Avea gura atât de uscată, încât își simțea obrajii supti și lipiți de dinți. A tușit puternic, din piept, simțindu-se la un milion de lungimi de bazin distanță de corpul unei participante la olimpiadă. Degetele îi miroseau a tutun. S-a ridicat în capul oaselor și a văzut o femeie cu părul blond, spălăcit, robustă, cu pielea asprită de vânt, care stătea pe celălalt pat, holbându-se la ea.

— *God morgen*, Nora!

Nora i-a zâmbit. Spera că în această viață nu vorbea fluent limba scandinavă a femeii acesteia, oricare ar fi fost ea.

— Bună dimineața!

A remarcat o sticlă de vodcă pe jumătate goală și o cană pe podea, lângă patul femeii. Pe dulăpiorul dintre paturi se afla un calendar cu câini (aprilie: un springer spaniel). Cele trei cărți de alături erau toate în engleză. Cea aflată mai aproape de femeie se numea *Principles of Glacier Mechanics*. Două se aflau lângă Nora: *A Naturalist's Guide to the Arctic* și *The Saga of the Volsungs: The Norse Epic of Sigurd the Dragon Slayer*, într-o ediție clasică de la Penguin. Era frig. Era strașnic de frig. Frigul acela care aproape că te arde, care îți înțepenește degetele de la mâini și de la picioare și îți înăsprește obrajii. Chiar și înăuntru. Chiar dacă ai pe tine mai multe straturi de lenjerie termoizolantă. Chiar dacă îți pui și pulover. Rezistențele a două reșouri electrice luceau portocalii. Fiecare expirație forma un norișor.

— De ce ești aici, Nora? a întrebat-o femeia, cu un accent englezesc greoi.

O întrebare-capcană, atunci când nu știai ce însemna „aici”.

— Nu e prea dimineață ca să filosofăm? a întrebat-o Nora,

zâmbind încordată.

Prin hubloul a zărit un perete de gheață înălțându-se din mare. Se afla fie foarte departe în nord, fie foarte departe în sud. Oricum, undeva foarte departe.

Femeia continua să o privească insistent. Nora nu avea nici cea mai vagă idee dacă sunt prietene sau nu. Individida părea dură, directă, cu picioarele pe pământ, dar probabil că era o companie interesantă.

— Nu vreau să filosofez. Nici măcar nu mă întrebam ce te-a făcut să te dedici cercetărilor glaciologice. Deși ar putea fi același lucru. Te întrebam de ce ai ales să fugi cât mai departe posibil de civilizație? Nu mi-ai mărturisit asta niciodată.

— Nu știi, i-a răspuns Nora. Îmi place frigul.

— Nimănui nu-i place când e *chiar atât* de frig. Decât dacă e sado-masochist.

Avea dreptate. Nora a luat puloverul de la capătul patului și l-a tras peste cel pe care îl purta deja. În același timp a văzut, lângă sticla de vodcă, un ecuson laminat, cu șnur, aruncat pe podea.

Ingrid Skirbekk
Profesor de geologie
Institutul Internațional de Cercetare Polară

— Nu știu, Ingrid. Presupun că îmi plac ghețarii. Vreau să le pătrund secretele. De ce se... topesc.

Nu suna câtuși de puțin a expert în glaciologie, judecând după sprâncenele ridicate ale lui Ingrid.

— Dar tu? a întrebat-o Nora la rândul ei, plină de speranță.

Ingrid a oftat. Și-a frecat palma cu degetul mare de la cealaltă mână.

— După moartea lui Per, nu am mai suportat să rămân în Oslo. Toți oamenii aceia care... nu erau el, știi ce zic? Era o cafenea la universitate, unde obișnuiam să mergem împreună. Stăteam alături. Alături, dar în liniște deplină. O liniște fericită. Citeam ziarele, beam cafea. Mi-a fost greu să evit locurile acelea. Noi ne plimbam peste tot. Sufletul lui

frământat zăbovea pe fiecare stradă... Îi spuneam amintirii lui să se care naibii de-acolo, dar ea refuza. Durerea e un monstru. Dacă aş mai fi rămas, aş fi urât pe toată lumea. Prin urmare, când s-a ivit un post de cercetător în Svalbard, mi-am zis că da, asta e salvarea mea... Îmi doream să plec undeva unde el să nu fi pus piciorul niciodată. Voiam să merg undeva unde să nu mai întâlnesc fantoma lui. Dar, ştii, adevărul este că funcţionează doar pe jumătate. Locurile sunt doar locuri, amintirile sunt amintiri, iar viaţa e doar o viaţă nenorocită.

Nora asculta cu atenţie. Cu siguranţă, Ingrid îi mărturisea toate astea cuiva pe care credea că îl cunoaşte suficient de bine, cu toate că Nora era o străină. Un lucru ciudat. Greşit. Asta trebuie să fie cea mai complicată sarcină a unui spion, şi-a zis Nora. Sentimentele pe care oamenii le acumulează în relaţia cu tine, ca atunci când faci o investiţie proastă. Te simţi de parcă le-ai răpi ceva celor din jur.

Ingrid a zâmbit, întrerupându-i şirul gândurilor.

— În orice caz, îţi mulţumesc pentru seara trecută. Mi-a făcut bine să stăm de vorbă. Sunt o grămadă de tâmpiţi pe vasul ăsta, dar tu nu te numeri printre ei.

— Oh! Mersi. Nici tu.

Abia atunci a observat Nora arma, o puşcă mare, cu patul maro şi lat, sprijinită de peretele din celălalt capăt al cabinei, sub cârligele care serveau drept cuier.

Vederea ei a făcut-o să se simtă fericită într-o oarecare măsură. A făcut-o să se simtă din nou mândră de ea, ca la unsprezece ani. Aparent, *avea parte de aventură*.

Hugo Lefèvre

Cu capul pulsându-i de durere și evident mahmură, Nora a traversat un culoar din lemn brut, până în micuța sală de mese, care mirosea a hering marinat și unde câțiva cercetători luau micul dejun.

Și-a luat o cafea neagră și niște pâine de secară veche și uscată și s-a așezat.

În jurul ei, dincolo de geamuri, se întindea cea mai stranie și mai frumoasă priveliște pe care Nora o văzuse vreodată. Prin ceață se zăreau insule de gheață asemenea unor stânci perfect curate și imaculate. În sala de mese se aflau încă șaptesprezece persoane, după numărătoarea Norei. Unsprezece bărbați și șase femei. Nora s-a așezat deoparte, singură, dar în următoarele cinci minute un bărbat cu părul scurt și cu barbă țepoasă, de două zile, s-a așezat la masa ei. Purta un hanorac cu glugă, ca majoritatea celor din încăpere, dar parcă nu i se potrivea deloc; locul lui era mai degrabă pe Riviera, îmbrăcat în pantaloni scurți de firmă și într-un tricou polo roz. I-a zâmbit Norei. Ea a încercat să-i descifreze zâmbetul, să înțeleagă relația dintre ei. Bărbatul a mai studiat-o puțin, apoi și-a mutat scaunul, așezându-se față-n față cu ea. Nora a căutat din priviri un ecuson, însă el nu avea așa ceva. Se întreba dacă ar trebui să știe cum îl cheamă.

— Eu sunt Hugo, s-a prezentat bărbatul, spre ușurarea ei. Hugo Lefèvre. Tu ești Nora, nu-i așa?

— Da.

— Te-am văzut în Svalbard, la centrul de cercetări, dar nu am vorbit niciodată. În orice caz, voiam să-ți spun că ți-am citit lucrarea despre ghețarii care pulsează și am rămas uimit.

— Serios?

— Da. Dintotdeauna m-a frământat întrebarea de ce se întâmplă asta aici și nicăieri altundeva. E un fenomen bizar.

— Viața e plină de fenomene bizare.

Discuția era tentantă, dar periculoasă. Nora a zâmbit discret și politicos, apoi și-a îndreptat privirea spre geam.

Insulele de gheață se transformau în insule propriu-zise. Delușoare ascuțite, parțial acoperite de zăpadă, ca niște vârfuri muntoase sau platouri drepte și stâncoase. Și dincolo de ele, ghețarul pe care îl văzuse Nora prin hubloul cabinei. Acum își putea face o imagine mai clară despre el, cu toate că plafonul de nori îi ascundea vârful. Celelalte părți erau complet lipsite de ceață. Arăta incredibil.

Când vezi imaginea unui ghețar la televizor sau într-o revistă, nu observi decât un bloc alb și neted. Însă acesta avea un aspect ca de munte. Maro-negricios și alb. Iar albul avea nuanțe infinite, de o varietate vizuală infinită – alb-alb, alb-albăstrui, alb-turcoaz, alb-gălbui, alb-argintiu, alb-translucid –, devenea orbitor de viu și de impresionant. Cu siguranță, mult mai impresionant decât micul dejun.

— E deprimant, nu-i așa? a întrebat Hugo.

— Ce anume?

— Faptul că ziua nu se sfârșește niciodată.

Observația lui a derutat-o pe Nora.

— În ce sens?

Bărbatul a așteptat o secundă înainte să-i răspundă.

— Lumina fără sfârșit, i-a zis, după care a mușcat din biscuitul uscat. Începând din luna aprilie. E ca și cum ai trăi o zi interminabilă... Urăsc senzația asta.

— Mie-mi spui?

— Ai crede că atârnă perdele în dreptul hublourilor. Abia dacă am dormit, de când sunt la bord. Nora a dat din cap aprobator.

— Cât a trecut de-atunci?

Bărbatul a râs. Avea un râs frumos. Cu gura închisă. Civilizat. Abia dacă aducea a râs.

— Am băut enorm cu Ingrid, aseară. Vodca mi-a răpit amintirile.

— Ești sigură că vodca e de vină?

— Ce altceva?

Privirea lui iscoditoare a făcut-o imediat să se simtă vinovată.

S-a uitat la Ingrid, care-și sorbea cafeaua în timp ce lucra la

laptop. Își dorea să fi stat acum lângă ea.

— Ei bine, a fost a treia noapte, i-a răspuns Hugo. De duminică rătăcim prin arhipelag. Da, de duminică. Atunci am plecat din Longyearbyen.

Nora a afișat o expresie de parcă ar fi vrut să spună că știe toate astea.

— Duminica pare departe întotdeauna.

Aparent, vasul cotea. Nora s-a văzut nevoită să se aplece puțin în scaunul ei.

— Acum douăzeci de ani, apele din Svalbard nu erau deschise în aprilie. Și uite acum. Parcă am naviga pe Mediterana.

Nora a încercat să zâmbească și să pară relaxată.

— Nu chiar.

— În orice caz, am auzit că tu ai tras paiul scurt astăzi.

Nora se străduia să afișeze o mină inexpresivă, dar îi era greu.

— Serios?

— Tu ești observatorul, nu-i așa?

Habar n-avea despre ce vorbește el, dar se temea de licărul din ochii lui.

— Ba da, i-a răspuns ea. Eu sunt. Eu sunt observatorul.

Hugo a căscat ochii mari de uimire. Sau de uimire amestecată cu ironie. În cazul lui, era greu să faci diferența.

— Acel *observator*?

— Da?

Nora își dorea cu disperare să afle cu ce se ocupa de fapt un observator, dar nu putea să-l întrebe.

— Ei bine, *bonne chance*⁽⁸⁾! i-a urât Hugo, cu o privire evaluatoare.

— Mersi, i-a zis Nora, ațintindu-și ochii asupra luminii arctice înghețate și asupra unui peisaj pe care nu-l mai văzuse decât în reviste. Sunt gata pentru provocare.

Mergând în cerc

O oră mai târziu, Nora se afla pe o stâncă vastă, acoperită de zăpadă. Mai degrabă un recif decât o insulă. Un loc atât de mic și de nelocuit, încât nici măcar nu avea un nume, cu toate că în depărtare, peste întinderea de apă rece ca gheața, se zărea o insulă mai mare, denumită amenințător Insula Ursului. Stătea în picioare lângă o barcă. Nu era *Lance*, vasul la bordul căruia luase micul dejun – acela era ancorat în siguranță la mal –, ci o barcă gonflabilă cu motor, care fusese scoasă din apă aproape cu o singură mână de un individ mătăhălos, pe nume Rune, care, în ciuda numelui de proveniență scandinavă, vorbea o engleză trăgănată, specifică locuitorilor de pe coasta de vest a Americii.

La picioarele ei se afla un rucsac galben-fosforescent. Pușca Winchester pe care o văzuse sprijinită de peretele cabinei zăcea pe pământ. Era pușca *ei*. În această viață, deținea o armă de foc. Lângă pușcă se afla o cratiță cu un polonic în ea. Ținea în mână altă armă, una mai puțin mortală – un pistol de semnalizare, pregătit să lanseze o rachetă.

Aflase ce „observa”.

În timp ce nouă dintre cercetători făceau muncă de teren, studiind climatul de pe această insuliță, ea stătea de veghe, protejându-i împotriva urșilor-polari. Aparent, era o amenințare cât se poate de reală. Și, dacă zărea vreunul, primul lucru pe care trebuia să-l facă era să lanseze o rachetă de semnalizare. Aceasta avea un dublu rol: a) să sperie și să alunge ursul și b) să-i prevină pe ceilalți.

Nu era o activitate inofensivă. Oamenii reprezentau surse gustoase de proteine, iar urșii nu se temeau de ei câtuși de puțin, în special în ultimii ani, căci pierderea habitatului și a surselor de hrană îi făcuse și mai vulnerabili și îi determina să acționeze cu și mai multă nesăbuintă.

— Imediat ce ai lansat racheta de semnalizare, lovești cratița cu polonicul, îi explicase cel mai bătrân membru al grupului, un individ spân, cu trăsături ascuțite, pe nume Peter,

care era liderul echipei de cercetare la sol și care vorbea în permanență pe un ton foarte puternic. Urșii au auzul sensibil. Seamănă cu pisicile. Nouă din zece urși se sperie de zgomotele puternice și fug.

— Și cu cel de-al zecelea ce întâmplă?

Bărbatul a făcut un semn în jos, spre pușcă.

— Îl omori. Înainte să te omoare el pe tine.

Nora nu era singura care avea pușcă. Cu toții aveau arme. Erau niște oameni de știință înarmați. În orice caz, Peter a început să râdă, iar Ingrid a bătut-o ușor pe spate.

— Sper din toată inima că nu o să te mănânce vreunul, a zis Ingrid, râzând ascuțit. Mi-ar fi dor de tine. Câtă vreme nu ești la ciclu, o să fii în siguranță.

— Iisuse! Ce înseamnă asta?

— Urșii detectează mirosul de sânge de la un kilometru și jumătate distanță.

Altă persoană – cineva atât de încotoșmănat, încât Norei i-ar fi fost practic imposibil să-și dea seama cine e, dacă i-ar fi cunoscut –, i-a urât „noroc” cu voce înăbușită și distantă.

— Ne întoarcem în cinci ore, a precizat Peter și iar a râs, în timp ce Nora spera că fusese o glumă. Mergi în cerc, ca să te încălzești.

Apoi au lăsat-o singură și au pornit spre zona stâncoasă, dispărând în ceață.

O oră, nu s-a întâmplat nimic. Nora a tot mers în cerc. A sărit de pe piciorul stâng pe piciorul drept. Ceața s-a risipit puțin și atunci a reușit să scruteze peisajul. Se întreba de ce nu se întorsese deja în bibliotecă. La urma urmei, era, în mod cert, o situație *nasoală*. Cu siguranță că existau vieți în care acum stătea la soare, lângă piscină. Vieți în care cânta la un instrument, se relaxa într-o baie caldă, cu miros de levănțică, în care se bucura de o partidă incredibilă de sex la a treia întâlnire, în care citea pe o plajă din Mexic sau mânca într-un restaurant cu trei stele Michelin, în care se plimba pe străzile Parisului sau rătăcea prin Roma ori vizita în liniște un templu de lângă Kyoto sau se bucura de căldura unei relații fericite.

În majoritatea vieților, s-ar fi simțit *în largul ei* cel puțin din punct de vedere fizic. Și totuși, aici era ceva nou. Sau ceva vechi, pe care ea îl îngropase de mult undeva, în trecut. Peisajul glacial îi reamintea că este, în primul și-n primul rând, o ființă umană pe o planetă. Își dădea seama că aproape tot ce făcuse în viață, aproape tot ce cumpăraseră, lucrurile pentru care muncise sau pe care le consumase o împiedicau tot mai evident să înțeleagă că ea și restul oamenilor nu reprezentau decât una din cele nouă milioane de specii din lume.

„Dacă cineva înaintează încrezător”, scria Thoreau în *Walden*, „în direcția propriilor visuri și îndrăznește să trăiască viața așa cum și-a imaginat-o, va avea parte de un succes nesperat în ceasurile obișnuite.” Tot el observase că o parte din acest succes era rezultatul singurătății. „N-am întâlnit niciodată un tovarăș care să-mi țină o companie mai bună decât solitudinea.”

În acel moment, și Nora simțea la fel. Cu toate că, în situația de față, fusese lăsată singură doar de o oră, nu mai trăise niciodată genul acesta de solitudine, în mijlocul unei naturi atât de pustii.

În orele târzii din noapte, când încercase să se sinucidă, se gândise că singurătatea era de vină pentru tot. Dar asta pentru că nu fusese singură în adevăratul sens al cuvântului. În mijlocul unui oraș aglomerat, mintea singuratică tânjește după interacțiunea cu ceilalți, deoarece consideră că relația dintre oameni e tot ce contează. Dar, în mijlocul naturii virgine (sau „tonicul sălbăticiei”, cum îl numea Thoreau), solitudinea lua o cu totul altă înfățișare. Devenea în sine un soi de conexiune. O conexiune între ea însăși și restul lumii. Și totodată, între ea și ea însăși.

Și-a amintit o discuție pe care o avusese cu Ash. Înalt și ușor ciudat, drăguț și mereu în căutarea unei noi cărți cu melodii pentru chitara lui.

Discuția nu avusese loc în magazin, ci în spital, în perioada în care mama ei fusese bolnavă. La scurt timp după ce descoperise că are cancer ovarian, trebuise să se opereze. Nora

o însoțise la întâlnirile cu toți medicii specialiști din Spitalul Bedford General și în acele câteva săptămâni o ținuse de mână mai mult decât o făcuse în tot restul vieții lor.

În timp ce mama ei se afla în sala de operație, Nora așteptase în cantina spitalului. Iar Ash – îmbrăcat în halat de medic și recunoscând-o drept persoana cu care vorbise de multe ori la Teoria Corzilor – i-a citit îngrijorarea pe chip și s-a apropiat să o salute.

Era chirurg generalist la spital, iar ea ajunsese să-i pună o mulțime de întrebări despre activitatea lui (în ziua aceea scosese un apendice și o vezică biliară). Îl întrebase cât durează în mod normal perioada de recuperare și procedura în sine, iar el reușise să o liniștească. Sfârșiseră prin a sta de vorbă îndelung și despre tot soiul de lucruri, căci el simțise că ea are nevoie de asta. O sfătuisese să nu citească prea mult pe Google despre simptomele bolilor. Iar asta le condusesese discuția în direcția rețelelor de socializare – el era de părere că, cu cât oamenii sunt mai conectați la aceste rețele, cu atât se izolează mai mult.

— De aceea toți se urăsc între ei, în zilele noastre, presupunea el. Pentru că au prea mulți prieteni non-prieteni. Ai auzit vreodată despre numărul lui Dunbar?

I-a povestit despre un individ pe nume Roger Dunbar, de la Universitatea Oxford, care descoperise că oamenii sunt făcuți să aibă relații cu doar o sută cincizeci de persoane, deoarece cam atât era de mare o comunitate de vânători-culegători.

— Și *Domesday Book*⁽⁹⁾, îi spusese Ash în lumina palidă din cantina spitalului. Dacă vei citi *Domesday Book*, vei observa că o comunitate englezească număra la vremea aceea o sută cincizeci de persoane. Mai puțin în Kent, unde nu se ridica decât la o sută de indivizi. Eu sunt din Kent. ADN-ul nostru poartă această trăsătură antisocială.

— Am fost în Kent, îi zisese Nora. Am observat. Dar îmi place teoria asta. Pot să-i cunosc pe indivizii ăștia pe Instagram, într-o singură oră.

— Exact. Nu e deloc sănătos! Creierul nostru nu poate face față. De aceea tânjim după comunicarea față-n față, mai mult

decât oricând. Motiv pentru care nu mi-aș cumpăra niciodată on-line cărți cu cântecele pentru chitară compuse de Simon & Garfunkel.

Ea a zâmbit când și-a amintit, apoi a fost readusă la realitatea peisajului arctic de un pleoscăit puternic.

La câțiva metri de ea, undeva între reciful stâncos pe care stătea și Insula Ursului, se afla încă o stâncă, sau mai bine zis o grămadă de stânci ce răsăreau din apă. Ceva ieșea din spuma apei. Ceva greoi, care înainta pe stânci, masiv și umed. Nora tremura din tot corpul și era gata să lanseze racheta semnalizatoare, dar nu era un urs-polar. Ci o morsă. Animalul gras, cu pielea maronie și zbârcită, s-a târât pe gheață, apoi s-a oprit, cercetând-o din priviri. Părea bătrână (sau bătrân), chiar și pentru o morsă. Morsa nu se sfia, putea să stea așa și să o urmărească la nesfârșit. Norei i s-a făcut frică. Nu știa decât două lucruri despre morse: că pot fi rele și că nu rămân niciodată singure prea multă vreme.

Probabil că și altele erau gata să iasă din apă.

Se întreba dacă ar trebui să tragă cu pistolul de semnalizare.

Morsa a rămas pe loc o vreme, ca o apariție fantomatică în lumina difuză, apoi încetul cu încetul a dispărut, învăluită de ceață. S-au scurs mai multe minute. Nora purta șapte straturi de haine, totuși își simțea pleoapele înțepenindu-i; risca să-i înghețe, dacă le ținea închise prea mult. Vocile celorlalți răzbăteau ocazional până la ea; colegii ei se întorceau, erau suficient de aproape ca să-i poată zări pe câțiva dintre ei. Distingea siluete prin ceață, aplecate deasupra solului, studiind mostre de gheață cu ajutorul unui echipament pe care ea nu l-ar fi înțeles. Dar apoi s-au făcut din nou nevăzuți. Nora a mâncat unul dintre batoanele proteice din rucsac. Era rece și tare ca o acadea. Și-a verificat telefonul, dar nu avea semnal.

Se așternuse o tăcere deplină.

Liniștea a făcut-o să-și dea seama câtă gălăgie e în alte părți de lume. Aici zgomotul avea o semnificație. Trebuia să fii atent la orice sunet.

În timp ce-și mesteca batonul, s-a auzit un nou pleoscăit, venind de astă dată din altă direcție. Combinația dintre ceață și lumina difuză o împiedica să vadă ceva. Dar nu era o morsă. A înțeles asta în momentul în care și-a dat seama cât de mare era silueta ce înainta spre ea. Mai mare decât o morsă și mult mai mare decât orice om.

O clipă de criză extremă în mijlocul pustietății

— La naiba! a șoptit Nora în aerul înghețat.

Cât e de frustrant să nu găsești o bibliotecă atunci când ai într-adevăr nevoie de ea

Ceața s-a ridicat, dând la iveală un urs-alb, uriaș, care stătea în două labe. S-a lăsat în patru labe și a continuat să se apropie de ea cu o viteză surprinzătoare și cu mișcări de o eleganță greoaie și înspăimântătoare. Nora încremenise. Panica pusese stăpânire pe mintea ei. Era la fel de încremenită precum solul înghețat de sub picioarele ei.

La naiba!

La naiba, la naiba!

La naiba, fir-ar al naibii!

La naiba, la naiba, la naiba!

În cele din urmă, i s-a trezit instinctul de supraviețuire, a ridicat pistolul de semnalizare și a tras, iar racheta a zburat asemenea unei comete minuscule și a dispărut în apă, strălucirea ei stingându-se odată cu speranța Norei. Creatura se îndrepta în continuare spre ea. Nora s-a lăsat în genunchi și a început să bată cu polonicul în cratiță, țipând cât o țineau plămâni.

— URS! URS! URS!

O clipă, animalul s-a oprit.

— URS! URS! URS!

Acum, înainta din nou.

Zgomotul nu funcționa. Ursul era aproape. Nora se întreba dacă poate să ajungă la pușca aflată pe zăpadă, ceva mai departe de ea. Distingea picioarele ursului cu labe imense, prevăzute cu gheare, afundându-se greoaie în stratul de zăpadă ce acoperea stânca. Ținea capul plecat, iar ochii lui negri se uitau fix la ea.

— BIBLIOTECA! a strigat Nora. DOAMNĂ ELM! VĂ ROG, TRIMITEȚI-MĂ ÎNAPOI! NU E VIAȚA POTRIVITĂ PENTRU MINE! E COMPLET NEPOTRIVITĂ! NU-MI DORESC AVENTURĂ! UNDE E BIBLIOTECA?! VREAU SĂ MĂ ÎNTORC ÎN BIBLIOTECĂ!

În privirea ursului nu se citea niciun pic de ură. Pentru el,

Nora reprezenta doar hrană. Carne. Iar asta era o spaimă umilitoare. Inima îi bătea din ce în ce mai tare. Era sfârșitul melodiei. Și în clipa aceea, în sfârșit, i-a devenit incredibil de limpede că nu voia să moară.

Tocmai asta era problema. În fața morții, viața părea mai frumoasă și, dacă viața părea mai frumoasă, cum putea să se întoarcă în Biblioteca de la Miezul Noptii? Trebuia să simtă dezamăgirea într-o viață, nu doar frică, pentru a putea încerca altă carte.

Moartea o aștepta. Moartea violentă, care provoacă uitare, moartea întruchipată de un urs care o privea țință cu ochii lui negri. Și atunci a știut, mai bine decât o știuse vreodată, că nu voia să moară. Conștientizarea acestui fapt a devenit mai importantă decât frica, în timp ce stătea acolo, față-n față cu ursul-polar, el însuși înfometat și disperat să supraviețuiască, așa că a bătut din nou cu polonicul în cratiță. Mai tare. Lovitură după lovitură după lovitură, într-un ritm rapid, staccato.

Nu. Mi-e. Frică.

Nu. Mi-e. Frică.

Nu. Mi-e. Frică.

Nu. Mi-e. Frică.

Nu. Mi-e. Frică.

Nu. Mi-e. Frică.

Ursul s-a oprit și a cercetat-o din priviri, la fel cum făcuse și morsa. Nora s-a uitat la pușcă. Da. Era prea departe. Până ar fi luat-o și și-ar fi dat seama cum să tragă cu ea, ar fi fost prea târziu. Se îndoia că va putea să împuște ursul. Prin urmare, a bătut mai departe cu polonicul în cratiță.

Continuând să facă gălăgie, a închis ochii și și-a dorit să se întoarcă în bibliotecă. Când i-a redeschis, ursul se strecura în apă, cu capul înainte. Nora nu s-a oprit din bătut în cratiță nici după ce creatura a dispărut. O clipă mai târziu, i-a auzit pe ceilalți strigând-o prin ceață.

Insula

Nora era șocată. Doar că nu o șocase ceea ce își închipuiau cei din barcă. Nu era șocul de a se fi trezit la un pas de moarte. Ci șocul de a fi conștientizat că, în realitate, își dorea să trăiască.

Au trecut pe lângă o insuliță unde viața se făcea simțită. Licheni verzi acopereau stâncile. Păsări – alce-mici și papagali-de-mare – se strângeau unele într-altele, ferindu-se astfel de vântul arctic. Asta însemna viața, să supraviețuiești, în ciuda dificultăților.

Nora a sorbit din cafeaua proaspătă pe care i-o dăduse Hugo, direct din termos, ținând-o cu mâinile înghețate chiar și prin trei perechi de mănuși.

A fi parte din natură însemna a vrea să trăiești.

Atunci când rămâi prea mult timp într-un loc, uiți cât de mare este lumea. Nu înțelegi ce întindere au longitudinea și latitudinea. La fel cum, presupunea ea, e greu să înțelegi imensitatea dinlăuntrul unei persoane.

Dar, de îndată ce percepi imensitatea, de îndată ce ți-o dezvăluie ceva, ea se va agăța de tine cu încăpățănare, la fel cum un lichen se prinde de o stâncă, fie că-ți place, fie că nu.

Permafrost

În Svalbard, temperatura aerului creștea de două ori mai repede decât în restul lumii. Schimbările climatice erau mai rapide aici decât oriunde altundeva pe Pământ.

O femeie care-și purta căciula mov, de lână, trasă peste sprâncene, povestea că a văzut cu ochii ei când un aisberg s-a răsturnat – lucru care, aparent, se întâmpla din cauză că apele tot mai calde îl topiseră de jos și astfel partea de sus devenise mai grea.

Altă problemă era că permafrostul se topea, înmuind solul și provocând alunecări de teren și avalanșe care puteau să distrugă locuințele de lemn din Longyearbyen, cel mai mare oraș din Svalbard. Exista totodată riscul ca trupurile celor înmormântați în cimitirul local să iasă la suprafață.

Era ceva înălțător să se afle printre acești cercetători care se străduiau să descopere cu exactitate ce se întâmpla cu planeta, încercând să observe activitatea climatică și a ghețarilor, informând populația și protejând viața pe Pământ.

Reîntoarsă la bordul vasului, Nora s-a așezat tăcută în sala de mese, în timp ce toată lumea își exprima uimirea în legătură cu întâlnirea ei cu ursul-polar. Se simțea incapabilă să le spună că era recunoscătoare pentru această pățanie. Doar le zâmbea politicoasă, străduindu-se să evite orice conversație.

Această viață era una intensă, fără compromisuri. În prezent, erau minus șaptesprezece grade și aproape că fusese mâncată de un urs-polar și, totuși, poate că de vină pentru toată suferința ei fusese caracterul insipid al vieții ei originare.

Ajunsese să-și imagineze că mediocritatea și dezamăgirea îi erau predestinate.

Și, într-adevăr, Nora avusese dintotdeauna senzația că provine dintr-un șir lung de regrete și de speranțe năruite, care se reflectau în fiecare generație în parte.

De pildă, bunicul ei matern se numea Lorenzo Conte. Plecase din Puglia – frumoasa zonă reprezentând călcâiul cizmei pe harta Italiei – și venise în Londra cea plină de viață

a anilor 1960.

Asemenea multor locuitori din orașul-port pustiu Brindisi, Lorenzo emigrase în Marea Britanie, renunțând la viața de la Marea Adriatică în schimbul unei slujbe în cadrul companiei London Brick. În naivitatea lui, își imaginase că îl așteaptă o viață minunată – că va face cărămizi cât e ziua de lungă, iar seara se va întâlni cu formația The Beatles, că se va plimba pe Carnaby Street, la braț cu Jean Shrimpton sau cu Marianne Faithful. Singura problemă era că, de fapt, în ciuda numelui ei, compania London Brick nu se afla în Londra. Era situată cu șaizeci de mile mai la nord, în Bedford, care, cu tot farmecul lui modest, se dovedise a nu fi chiar atât de animat cum și-ar fi dorit Lorenzo. Cu toate acestea, făcuse un compromis și se stabilise acolo. Munca nu era tocmai plăcută, dar îi asigura un venit.

Lorenzo se căsătorise cu o localnică pe nume Patricia Brown, care, ca și el, încerca să se deprindă cu dezamăgirile vieții, renunțând la visul ei de a deveni actriță în schimbul teatrului lumesec de zi cu zi al unei casnice din suburbii. Aptitudinile culinare ale Patriciei stătuseră permanent în umbra fantomatică a răposatei sale soacre din Puglia și a spaghetelor sale legendare, care, după părerea lui Lorenzo, erau de neîntrecut. La un an după căsătorie, Patricia născuse o fetiță – mama Norei – pe care o botezaseră Donna.

Donna crescuse alături de părinții ei care se certau aproape continuu, prin urmare, în opinia ei, căsnicia era nu doar ceva inevitabil, ci o uniune inevitabil nefericită. Devenise secretară la o firmă de avocatură, apoi ofițer de comunicații în cadrul consiliului din Bedford, după care avusese parte de o experiență despre care nu discutasese niciodată, nici măcar cu Nora. Înregistrase un eșec – primul dintr-un șir mai lung – care o făcuse să rămână acasă și, cu toate că își revenise, nu se mai întorsese niciodată la muncă.

Mama ei îi predase ștafeta invizibilă a eșecului, a cărui prezență Nora o simțise vreme îndelungată. Poate că de aceea renunțase la atâtea. Pentru că îi era scris în ADN că trebuie să dea greș.

La asta se gândea Nora în timp ce vasul străbătea pufăind apele arctice, iar pescărușii – din cei cu trei degete și cu negre, după cum susținea Ingrid – zburau pe deasupra lor.

Ambele părți ale familiei aveau convingerea că viața e făcută să te umilească. Tatăl Norei, Geoff, își ratase cu siguranță țelul în viață.

Fusese crescut doar de mamă, căci tatăl lui murise în urma unui atac de cord când el avea doar doi ani, ascunzându-se fără milă în spatele primelor amintiri din viața lui. Bunica paternă a Norei se născuse la țară, în Irlanda, dar emigrase în Anglia, unde ajunsese femeie de serviciu la o școală, muncind din greu ca să aducă acasă suficienți bani de mâncare, neavând parte de nimic care să semene măcar cât de cât a *distracție*.

Geoff fusese batjocorit încă de mic, dar crescuse suficient de înalt și de puternic, așa că mai târziu reușise să-i pună la punct pe ticăloșii aceia. Muncise din greu și se dovedise bun la fotbal, la aruncarea greutății și, în special, la rugby. Jucase pentru echipa de tineret Bedford Blues, devenind cel mai bun jucător al ei, înainte să se aleagă cu o ruptură de ligament colateral și să-și întrerupă brusc activitatea sportivă. Ajunsese profesor de educație fizică și moccise în liniște de indignare la adresa universului. Visase întotdeauna să călătorească, dar nu reușise decât să-și facă un abonament la revista *National Geographic* și să meargă ocazional în câte o excursie în Insulele Ciclade – Nora și-l amintea în Naxos, pozând Templul lui Apollo la apusul soarelui.

Și cu toate astea, poate că așa erau toate viețile. Poate că, în cele din urmă, așa sunt chiar și viețile perfecte și aparent intense. O profundă dezamăgire, monotonie, durere și rivalitate, punctate ici și colo de miracole și de o frumusețe fulgerătoare. Poate că doar asta conta. Să fii lumea însăși, să fii martor la manifestarea ei. Poate că nu faptul că nu realizaseră nimic fusese motivul nefericirii părinților și a fratelui ei, poate că de vină erau tocmai așteptările lor. Sincer vorbind, ea habar n-avea de nimic din toate astea. Dar un lucru înțelesese cu siguranță, de când se afla la bordul vasului.

Își iubise părinții mai mult decât crezuse vreodată și în clipa aceea i-a iertat pentru tot.

O noapte în Longyearbyen

Le-a luat două ore să ajungă în micuțul port din Longyearbyen. Era cel mai nordic oraș din Norvegia – și din lume – și avea o populație de vreo două mii de locuitori.

Nora știa aceste lucruri din prima ei viață. În fond, fusese fascinată de această parte a lumii încă de la vârsta de unsprezece ani, însă cunoștințele ei se rezumau la articolele din revistele pe care le citise, așa că era în continuare neliniștită atunci când trebuia să vorbească.

Dar la bordul vasului, drumul de întoarcere se desfășurase în condiții bune, pentru că incapacitatea ei de a discuta despre stânci, despre gheață și despre mostrele de plante pe care le culeseră sau neputința ei de a înțelege expresii de genul „rocă de bazalt striată” sau „izotop postglaciar” au fost puse pe seama șocului resimțit după întâlnirea cu ursul-polar.

Și, într-un fel, era în stare de șoc, într-adevăr. Dar nu așa cum își imaginau colegii ei. Nu era șocată la gândul că fusese cât pe ce să moară. Se afla în pragul morții încă din clipa în care pășise în Biblioteca de la Miezul Noptii. Dimpotrivă, era șocată fiindcă simțea că o *să trăiască* în continuare. Sau, cel puțin, că își putea dori să mai rămână în viață. Și în acea viață voia să facă lucruri bune.

După cum spunea filosoful scoțian David Hume, viața unui om nu are mai multă importanță în univers decât a unei stridii.

Dar, dacă pentru David Hume fusese suficient de important să-și noteze acest gând, atunci poate că era suficient de important să-ți propui să înfăptuiești un lucru bun. Să ajuți la ocrotirea vieții sub toate formele ei.

Din câte înțelegea Nora, munca pe care acest alter ego al ei o desfășura alături de colegii savanți presupunea stabilirea vitezei cu care se topeau gheața și ghețarii din zonă, în vederea măsurării vitezei cu care se schimba clima. Nu urmăreau doar atât, dar asta era ideea centrală, din câte își dădea ea seama.

Așadar, în această viață, își aducea contribuția la salvarea planetei. Sau cel puțin la monitorizarea distrugerii constante a planetei, cu scopul de a trage un semnal de alarmă privind criza mediului înconjurător. Era o activitate posibil deprimantă și deopotrivă un lucru bun și pe deplin mulțumitor, își imagina ea. Avea un țel. O semnificație.

Și ei erau impresionați. Ceilalți. De întâmplarea cu ursul polar. Nora era un fel de eroină – nu în calitate de campioană olimpică la înot, ci în alt mod, la fel de satisfăcător.

Ingrid o ținea de mijloc.

— Ești luptătoarea cu cratița. Și cred că ar trebui să-ți sărbătorim curajul și potențialele noastre descoperiri, cu o masă. O masă gustoasă. Și niște vodcă. Ce zici, Peter?

— O masă gustoasă? În Longyearbyen? Au așa ceva aici?

După cum s-a dovedit mai târziu, aveau.

Ajunși pe uscat, au intrat într-un mic bar elegant din lemn, numit Gruvelageret, aflat pe un drum pustiu, într-o vale austeră și înghețată. Nora a băut bere Arctic și și-a surprins colegii alegând singura mâncare vegetariană disponibilă, dintr-un meniu care conținea friptură de ren și hamburger de elan. Poate că arăta obosită, deoarece mulți dintre colegii ei i-au spus-o, dar poate că părea astfel doar pentru că nu era în stare să se alăture cu încredere conversației lor, din pricina subiectelor discutate. Se simțea ca un elev la școala de șoferi, aflat în mijlocul unei intersecții aglomerate, așteptând agitat să se elibereze o bucată sigură de drum.

Hugo era acolo. Arăta în continuare de parcă ar fi preferat să se afle în Antibes sau în St. Tropez. Nora se simțea ușor stânjenită când el se uita la ea, studiind-o prea insistent.

În drumul lor grăbit înapoi spre locul de cazare, care îi amintea Norei de camerele de cămin de la universitate, însă la o scară mult mai mică, mai nordică, lemnoasă și minimalistă, Hugo a alergat să o prindă din urmă și să meargă alături de ea.

— E interesant, a început el.

— Ce anume?

— Faptul că azi-dimineață, la micul dejun, nu știai cine

sunt.

— De ce? Nici tu nu știai cine sunt eu.

— Sigur că știam. Am stat de vorbă vreo două ore ieri.

Nora se simțea prinsă într-un soi de capcană.

— Chiar așa?

— Te-am urmărit la micul dejun, înainte să mă alătur grupului, și am observat că astăzi ești schimbată.

— E sinistru, Hugo. Faptul că stai și studiezi femeile la micul dejun.

— Și am remarcat câteva lucruri.

Nora și-a ridicat fularul pe față.

— E prea frig. Putem să discutăm despre asta mâine?

— Am observat că improvizai. Toată ziua ai dat numai răspunsuri neutre.

— Nu-i adevărat. Doar că sunt agitată. Știi tu, din cauza ursului.

— *Non. Ce n'est pas ça*^{10}. Mă refer la ce s-a petrecut înainte de întâmplarea cu ursul. Și după aceea. Și toată ziua.

— Habar n-am despre ce...

— Ai o expresie anume. Am mai văzut-o și la alți oameni. Aș recunoaște-o oriunde.

— Nu știi la ce te referi.

— De ce pulsează ghețarii?

— Poftim?

— Acesta este subiectul cercetărilor voastre. De aceea ești aici, nu?

— Știința nu s-a pronunțat încă asupra acestui subiect.

— OK. *Bien*. Numește unul dintre ghețarii din zonă. Ghețarii au nume. Spune-mi unul dintre ele. Kongsbreen? Nathorstbreen? Sună cunoscut?

— Nu vreau să discut despre asta.

— Pentru că nu ești aceeași persoană care erai ieri, nu-i așa?

— Niciunul dintre noi nu este, i-a tăiat-o Nora. Minteaa noastră se schimbă. Se numește neuroplasticitate. Te rog, Hugo, nu-ți mai da atât importanță vorbindu-i despre ghețari unui glaciolog!

Hugo a părut să bată puțin în retragere, iar Nora s-a simțit ușor vinovată. A urmat un minut de tăcere. Nu se auzea decât scârțâitul pașilor pe zăpadă. Aproape ajunseseră la locul de cazare, iar ceilalți nu se aflau prea departe în spatele lor.

Și atunci el i-a mărturisit:

— Și eu sunt ca tine, Nora. Vizitez existențe care nu sunt ale mele. Mă aflu în viața asta de cinci zile. Dar am trăit multe altele. Mi s-a oferit ocazia – o ocazie rară – să fac asta. Alunec printre vieți de multă vreme.

Ingrid a apucat-o pe Nora de braț.

— Mai am niște vodcă, a anunțat ea, când au ajuns la ușă.

Cu mâna înmănușată a atins cardul de scanner. Ușa s-a deschis.

— Ascultă, a murmurat Hugo conspirativ, dacă vrei să știi mai multe, ne vedem în bucătăria comună în cinci minute.

Nora și-a simțit inima bubuindu-i în piept, dar de data aceasta nu avea nici polonic și nici cratiță în care să bată. Nu-i plăcea în mod deosebit acest individ pe nume Hugo, dar era mult prea intrigată ca să nu asculte ce avea de zis. În plus, voia să se convingă că poate avea încredere în el.

— Bine, a zis ea. Voi fi acolo.

Așteptări

Norei îi fusese dintotdeauna greu să se accepte pe sine. De când se știa, avusese sentimentul că nu e așa cum trebuie. Părinții ei, care-și aveau propriile sentimente de nesiguranță, încurajaseră această idee.

Acum se întreba cum ar fi să se accepte pe deplin. Cu fiecare greșeală pe care o făcuse vreodată. Cu fiecare defect al corpului ei. Cu fiecare vis neîmplinit și fiecare durere simțită. Cu fiecare dorință sau poftă pe care și-o înăbușise.

Și-a imaginat cum ar fi să le accepte pe toate. Așa cum accepta natura. Așa cum accepta un ghețar, un papagal-de-mare ori saltul unei balene.

S-a imaginat ca fiind încă o ciudățenie extraordinară a naturii. Încă un animal conștient, care-și dă silința să fie cât mai bun.

Și făcând asta, și-a imaginat cum e să fii liber.

Viața, moartea și funcția undelor cuantice

În cazul lui Hugo, nu era o bibliotecă.

— E un magazin de casete video, i-a povestit el, sprijinindu-se de bufetul ieftin, pe care se ținea cafeaua. Arată întocmai ca magazinul de casete numit Videó Lumière, de la periferia orașului Lyon, la care mergeam în copilărie. Frații Lumière sunt considerați eroi în Lyon și multe lucruri le poartă numele. Acolo au inventat cinematograful. În orice caz, ți-am spus doar așa, ca informație. Ideea e că fiecare viață pe care o aleg reprezintă o casetă veche, pe care o introduc în aparatul video chiar acolo, în magazin, iar în clipa în care aparatul pornește – când începe filmul – eu dispar.

Nora și-a reținut un chicot.

— Ce-i așa de amuzant? a întrebat Hugo, ușor jignit.

— Nimic. Absolut nimic. Doar că e oarecum nostim. Un magazin de casete video.

— Da? Pe când o bibliotecă e ceva absolut rațional?

— Da, e mai rațional. Adică, măcar cărțile se mai folosesc. Cine mai vizionează casete video în zilele noastre?

— Interesant. Habar n-aveam că există snobism între două vieți.

— Scuză-mă, Hugo. Bine, o să-ți pun o întrebare logică. Mai e cineva acolo? O persoană care să te ghideze în alegerea fiecărei vieți?

El a dat din cap că da.

— Desigur. Unchiul meu Philippe. A murit cu ani în urmă. Și nici măcar nu a lucrat vreodată într-un magazin de casete video. E atât de illogic.

Nora i-a povestit despre doamna Elm.

— O bibliotecară de școală?! s-a mirat Hugo, batjocoritor. Și asta e destul de amuzant.

Nora l-a ignorat.

— Crezi că sunt fantome? Spirite călăuzitoare? Îngeri păzitori? Ce să fie?

Părea atât de absurd să vorbească astfel în mijlocul unui

centru de cercetare.

— Sunt o... a zis Hugo, făcând un gest de parcă ar fi încercat să prindă din zbor termenul potrivit, sunt o interpretare.

— O interpretare?

— Am mai cunoscut și alții ca tine, a reluat Hugo. Vezi tu, mă aflu în starea asta dintre lumi de multă vreme. Am mai întâlnit câțiva transgresori. Așa îi numesc eu. Pe ei. Pe noi. Noi suntem transgresori. Avem o viață originară, în care zăcem inconștienți, suspendați între viață și moarte, după care ajungem undeva. Într-un loc diferit de fiecare dată. O bibliotecă, un magazin de casete video, o galerie de artă, un cazinou, un restaurant... Ce-ți spune asta?

Nora a ridicat din umeri. Gânditoare. Ascultând bâzâitul centralei.

— Că totul e o porcărie? Că nimic din toate astea nu e real?

— Nu. Deoarece e mereu același model. De pildă: întotdeauna mai e cineva acolo – un ghid. O singură persoană. Întotdeauna cineva care i-a oferit ajutor persoanei respective într-un moment important din viață. Cadrul e reprezentat de un loc cu semnificație emoțională. Și mereu sunt menționate viețile originare și ramificațiile lor.

Nora și-a amintit cum o consolase doamna Elm la moartea tatălui ei. Stătuse cu ea și îi alinase suferința. Fusesse, probabil, cea mai mare dovadă de bunătate pe care o primise vreodată.

— Și întotdeauna există un număr infinit de alegeri, a continuat Hugo. Un număr infinit de casete video, de cărți, de picturi sau de mâncăruri... Acum, eu sunt om de știință. Și am transgresat multe existențe științifice. În viața mea originară, sunt absolvent de biologie. În altă viață am fost chimist, laureat cu Premiul Nobel. Am fost biolog marin și am încercat să protejiez Marea Barieră de Corali. Dar am avut dintotdeauna o slăbiciune pentru fizică. La început, n-aveam nici cea mai vagă idee cum să aflu ce mi se întâmplă. Până când am întâlnit o femeie care trecea prin ce trecem și noi și care în viața ei originară era expert în fizica cuantică. Profesoara Dominique Bisset de la Universitatea Montpellier. Ea mi-a

explicat totul. Interpretarea vieților multiple întâlnite în fizica cuantică. Asta înseamnă că noi...

Un bărbat cu o față blândă, cu piele rozalie și cu barbă castaniu-roșcată, pe care Nora nu știa cum îl cheamă, a venit la bucătărie să clătească o ceașcă de cafea, apoi le-a zâmbit.

— Pe mâine, le-a zis, cu un ușor accent american (sau poate canadian), înainte să se retragă, cu papucii lipăind.

— Da, a zis Nora.

— La revedere, a răspuns Hugo, înainte să-și reia ideea, coborând tonul. Funcția universală a undelor e reală, Nora. Așa mi-a spus profesoara Bisset.

— Poftim?

Hugo a ridicat un deget. Un gest ușor enervant, cerându-i parcă să aștepte puțin. Nora a ținut piept dorinței nebune de-a i-l apuca și de a i-l răsuca.

— Erwin Schrödinger...

— Cel cu pisica.

— Da. Tipul cu pisica. El a susținut că, în fizica cuantică, toate variantele alternative se desfășoară *simultan*. Toate odată. În același loc. Suprapunere cuantică. Pisica din cutie este atât vie, cât și moartă. Poți să deschizi cutia și să constăți că e vie sau moartă, așa funcționează, dar într-un fel, chiar și după ce cutia a fost deschisă, pisica rămâne în continuare vie și moartă. Fiecare univers se suprapune peste alt univers. Asemenea unui milion de imagini pe hârtie de calc, toate cu ușoare variații în același cadru. Interpretarea lumilor multiple din fizica cuantică sugerează faptul că există un număr infinit de universuri paralele divergente. În fiecare clipă a vieții tale, pășești într-un nou univers. Cu fiecare decizie pe care o iei. Și, în mod tradițional, se credea că nu poate exista niciun fel de comunicare sau de transfer între aceste lumi, cu toate că ele se desfășoară în același spațiu, literalmente la câțiva milimetri de noi.

— Și cu noi cum rămâne? Fiindcă noi asta facem.

— Întocmai. Eu sunt aici și totodată știu că nu sunt aici. În același timp zac pe patul unui spital din Paris, victimă a unui anevrism. Simultan, fac parașutism în Arizona. Călătoresc prin

sudul Indiei. Degust vin în Lyon și mă relaxez pe un iaht, în jurul Coastei de Azur.

— Știam eu!

— *Vraiment?*^{11}

Hugo era, a decis Nora, un individ frumos.

— Pari mai degrabă genul care se plimbă pe bulevardul Croisette din Cannes, decât unul care se aventurează la Cercul Arctic.

Hugo a deschis palma dreaptă de parcă ar fi fost o stea-de-mare.

— Cinci zile. De cinci zile mă aflu în viața asta. E recordul meu personal. Poate că asta e viața care mi se potrivește...

— Interesant. O să ai parte de o viață foarte friguroasă.

— Și cine știe? Poate că și tu ești... Adică, dacă ursul nu te-a făcut să te întorci în bibliotecă, poate că nimic nu o va mai face, a adăugat el, apoi a început să umple ibricul. Știința ne spune că „zona gri” dintre viață și moarte e un loc misterios. Există un singur punct în care nu suntem un lucru sau altul. Ci mai degrabă suntem ambele. Vii și morți. Iar în acel moment specific dintre cele două universuri paralele, uneori, doar uneori, ne transformăm în pisica lui Schrödinger, care nu poate fi doar vie sau moartă, ci toate posibilitățile cuantice existente conform funcției universale a undelor, inclusiv universul în care noi doi stăm de vorbă în bucătăria comună din Longyearbyen, la ora unu dimineața...

Nora a cântărit toate informațiile. S-a gândit la Volts, înțepenit și fără suflare sub pat sau zăcând la marginea străzii.

— Dar uneori pisica e moartă de-a binelea.

— Poftim?

— Nimic. Doar că... Pisica mea a murit. Așa că am încercat altă viață, dar și în aceea era moartă.

— E trist. Am trecut printr-o situație asemănătoare cu un labrador. Dar ideea e că mai sunt și alții ca noi. Am străbătut atâtea vieți, încât m-am intersectat cu câțiva dintre ei. Câteodată, e suficient să spui cu voce tare cine ești cu adevărat ca să descoperi că și alții se aseamănă cu tine.

— E o nebunie să crezi că mai sunt și alți oameni care ar

putea fi... cum spuneai?

— Transgresori?

— Da. Asta.

— Păi, bineînțeles că e posibil, dar cred că persoanele ca noi sunt rare. Am observat că ceilalți pe care i-am întâlnit – vreo doisprezece – erau cam de-o vârstă cu noi. În jur de treizeci, patruzeci sau cincizeci de ani. *En fait*⁽¹²⁾, unul avea douăzeci și cinci. Cu toții erau mânați de dorința arzătoare de a fi făcut lucrurile altfel. Aveau regrete. Unii considerau că era mai bine dacă mureau, dar în același timp își doreau să trăiască în pielea unui alter ego.

— Viața lui Schrödinger. Deopotrivă viu și mort în propria minte.

— *Exactement!* Și oricum ne-ar fi afectat creierul acele regrete, orice – cum să-i spun – efect neurochimic ar fi avut, care să ne fi amestecat dorința de a trăi și de a muri, a fost suficient ca să ne exileze complet în această stare *dintre lumi*.

Ibricul șuiera tot mai tare, căci apa începuse să clocotească precum gândurile Norei.

— De ce nu vedem de fiecare dată decât o singură persoană? Într-un loc. În bibliotecă. Sau altundeva.

Hugo a ridicat din umeri.

— Dacă aș fi o persoană credincioasă, aș spune că a fost Dumnezeu. Și cum pe Dumnezeu probabil că nu-l putem vedea sau înțelege, atunci El – sau Ea – sau oricare ar fi pronumele care-l definește pe Creator – se întruchipează într-o persoană bună, pe care am cunoscut-o în viață. Iar dacă nu aș fi credincios – categorie în care mă încadrez – aș zice că, în mod cert, creierul omenesc nu poate înțelege complexitatea unei funcții de undă cuantică deschisă, prin urmare își organizează sau își traduce complexitatea în ceva pe care să-l poată pricepe. O bibliotecară într-o bibliotecă. Un unchi prietenos într-un magazin de casete video și așa mai departe.

Nora citise despre universurile multiple și știa câte ceva despre psihologia Gestalt. Despre felul în care creierul uman preia informații complexe despre lume și le simplifică, astfel încât, atunci când un om se uită la un copac, traduce

multitudinea complexă de frunze și de crengi în ceea ce numim „copac”. A fi om înseamnă a rezuma constant lumea la o poveste ușor de înțeles, care menține lucrurile simple.

Nora știa că *tot* ce văd oamenii reprezintă o simplificare. O persoană vede lumea în trei dimensiuni. Asta înseamnă simplificare. Oamenii sunt ființe fundamental limitate, care generalizează, care trăiesc pe pilot automat, care îndreaptă în mintea lor străzile cotite, ceea ce explică faptul că se rătăcesc la tot pasul.

— E ca și cum oamenii nu percep niciodată momentul în care cea de-a doua limbă a ceasului se află între două ticăituri, a zis Nora.

— Poftim?

Atunci Nora a observat că Hugo avea un ceas analog.

— N-ai decât să încerci. Nu vei reuși. Mintea nu vede lucrurile pe care nu le poate pricepe.

Hugo a dat din cap înțelegător, studiindu-și ceasul.

— Așadar, a reluat Nora, indiferent ce-ar exista între două universuri nu este, cel mai probabil, o bibliotecă, însă ea reprezintă cea mai ușoară modalitate prin care eu reușesc să înțeleg acel lucru. Cam așa ar suna ipoteza mea. Văd o versiune simplificată a adevărului. Bibliotecara e doar un fel de metaforă mentală. Asta-i totul.

— Nu ți se pare fascinant? a întrebat Hugo.

Nora a oftat.

— În viața anterioară am vorbit cu tata.

Hugo a deschis un borcan cu cafea și a pus câteva lingurițe în două căni.

— Și nu consumam cafea. Beam ceai de mentă.

— Sună îngrozitor.

— A fost suportabil.

— Țsta e alt lucru ciudat, a spus Hugo. Tu sau eu am putea dispărea în orice moment în timpul acestei conversații.

— Ai văzut asta vreodată?

Nora a luat cana pe care i-a întins-o Hugo.

— Da. De câteva ori. E ciudat. Dar nimeni altcineva nu ar remarca. Amintirile din ziua precedentă sunt puțin vagi, dar ai

fi surprinsă. Dacă te-ai întoarce în bibliotecă exact în clipa asta, iar eu aş rămâne de vorbă cu tine aici, în bucătărie, ai spune ceva de genul: „Mi s-a şters totul din minte – despre ce vorbeam?” Eu mi-aş da seama ce s-a întâmplat şi aş spune că discutam despre gheţari, iar tu m-ai bombarda cu informaţii despre ei. Iar creierul tău ar umple golurile şi ar inventa o poveste despre cele tocmai întâmplate.

— Da, dar cu ursul-polar cum rămâne? Şi cu masa din seara asta? Eu – alter egoul meu – mi-aş aminti ce-am mâncat?

— Nu neapărat. Dar am văzut întâmplându-se şi așa ceva. E uimitor câte spaţii goale poate umple creierul. Şi de ce e bine să uiţi.

— Aşadar, cum eram? Ieri, vreau să spun.

El s-a uitat fix în ochii mei. Avea ochi frumoşi. O clipă, Nora s-a simţit atrasă pe orbita lui, așa cum un satelit e atras de Pământ.

— Superbă, încântătoare, inteligentă, frumoasă. Cam ca acum.

Ea i-a respins complimentele, luându-l în râs.

— Nu te mai comporta ca un francez!

Pauză stânjenitoare.

— Câte vieţi ai avut? l-a iscodit într-un târziu. Câte ai încercat?

— Prea multe. Mă apropii de trei sute.

— Trei sute?

— Am fost atâtea lucruri. Pe toate continentele de pe pământ. Totuşi, nu am găsit viaţa potrivită pentru mine. M-am resemnat să trăiesc astfel la nesfârşit. Nu va exista niciodată o viaţă pe care să-mi doresc cu adevărat să o trăiesc pentru totdeauna. Sunt prea curios. Tânjesec prea des după alte existenţe. Nu te uita așa la mine. Nu e trist. Suspansul mă face mereu fericit.

— Şi dacă într-o bună zi nu va mai exista magazinul de casete video? a întrebat Nora, gândindu-se la doamna Elm, speriată în faţa computerului, şi la luminile care licăreau în bibliotecă. Dacă, într-o bună zi, ai dispărea de tot? Înainte să fi găsit o viaţă în care să te stabileşti?

Hugo a dat din umeri.

— Atunci, voi muri. Și oricum, înseamnă că voi fi murit. În viața originară. Sincer, îmi cam place să fiu transgresor. Îmi place imperfecțiunea. Îmi place să știu că moartea e o opțiune. Îmi place faptul că nu trebuie să mă stabilesc niciodată nicăieri.

— Cred că situația mea diferă complet. Cred că moartea mea e iminentă. Dacă nu găsesc cât de curând o viață pe care să o trăiesc, am impresia că voi dispărea definitiv.

I-a explicat ce problemă avusese data trecută, când încercase să se întoarcă.

— Oh! Da, ei bine, ar putea fi rău. Și totodată s-ar putea să nu fie așa. Ți dai seama că aici există un număr infinit de posibilități? Vreau să spun că multiversul nu conține doar câteva universuri. Nu e vorba despre o mână de universuri. Nici măcar despre o mulțime de universuri. Nu sunt nici un milion, nici un miliard, nici un trilion de universuri. E un infinit de universuri. Chiar și cu tine în ele. Ai putea fi tu însăși în orice versiune a lumii, oricât de neverosimilă ar fi acea lume. Limita o reprezintă imaginația ta. Poți fi foarte creativă în privința regretelor pe care vrei să le îndrepti. Odată, eu am îndreptat un regret cauzat de ceva ce nu am făcut în adolescență – și anume să studiez inginerie aerospațială și să devin astronaut – așa că, într-una dintre vieți am devenit până la urmă astronaut. Nu am ajuns în spațiu, dar am devenit cineva care fusese pentru scurtă vreme acolo. Trebuie să ții minte că e o ocazie rară și că putem să îndreptăm orice greșală comisă și să trăim orice viață ne-am dori. Oricare ar fi ea. Îndrăznește să ai visuri mărețe... Poți să fii orice îți dorești. Pentru că, într-una dintre vieți, ești ceea ce vizezi.

Nora a sorbit din cafea.

— Înțeleg.

— Dar nu vei trăi niciodată cu adevărat dacă vei continua să cauți sensul vieții, i-a explicat el cu înțelepciune.

— Îl citezi pe Camus.

— M-ai prins.

Hugo o privea insistent. Pe Nora nu o mai deranja privirea lui pătrunzătoare, însă devenea ușor îngrijorată în legătură cu a ei.

— Am studiat filosofia, a zis ea pe un ton cât mai banal, evitându-i privirea.

Acum, el se afla aproape de ea. Hugo avea ceva enervant și atractiv deopotrivă. Emană o imoralitate arogantă, de-ți venea fie să-i tragi o palmă, fie să-l săruți, în funcție de împrejurare.

— Într-una dintre vieți ne cunoaștem de mulți ani și suntem căsătoriți, a precizat el.

— În majoritatea vieților nu te cunosc deloc, a replicat ea, privindu-l insistent.

— E atât de trist.

— Mie nu mi se pare.

— Serios?

— Serios, a zis ea, zâmbind.

— Suntem speciali, Nora. Am fost aleși. Nimeni nu ne înțelege.

— Nimeni nu înțelege pe nimeni. Nu suntem cu nimic speciali.

— Singurul motiv pentru care am rămas în viața asta ești tu...

Ea s-a repezit la el și l-a sărutat.

Dacă mi se întâmplă ceva, vreau să fiu acolo

Era o senzație foarte plăcută. Și sărutul, și faptul că putea ajunge atât de departe. Certitudinea că tot ce se putea întâmpla i se întâmpla deja undeva, într-una dintre vieți, o scutea într-un fel de luarea deciziilor. Aceasta era realitatea funcției universale a undelor. Orice se întâmpla – a reflectat ea – putea fi pus pe seama fizicii cuantice.

— Nu stau cu nimeni în cameră, a zis el.

De astă dată s-a uitat la el netemătoare, de parcă faptul că înfruntase un urs îi insuflase o anumită putere de a domina, de care nu fusese nicicând conștientă.

— Ei bine, Hugo, poate că ar trebui să renunți la asta.

Dar partida de sex s-a dovedit a fi o dezamăgire. În mijlocul ei, i-a venit în minte un citat din Camus.

Poate că nu eram sigur ce realitate mă interesa, însă eram absolut sigur care nu mă interesa.

Probabil că nu era cel mai bun semn privitor la întâlnirea lor nocturnă faptul că reflecta la filosofia existențială sau că îi venise în minte tocmai acest citat. Dar oare nu tot Camus spusese „dacă mi se întâmplă ceva, vreau să fiu acolo”?

Hugo, a tras ea concluzia, era o persoană stranie. Pentru un individ care până atunci fusese atât de intim și de profund în timpul conversației, era extrem de detașat de momentul de față. Poate că, după ce trăiești atâtea vieți câte a trăit el, singura persoană cu care mai ai vreo relație intimă ești tu însuși. Nora se simțea de parcă nu și-ar mai fi dorit să fie deloc acolo.

Și în câteva clipe nu a mai fost.

Dumnezeu și alți bibliotecari

— Cine ești?

— Știi bine cum mă cheamă. Sunt doamna Elm. Louise Isabel Elm.

— Ești cumva Dumnezeu?

Femeia a zâmbit.

— Sunt cine sunt.

— Și cine ești?

— Bibliotecara.

— Dar nu ești o persoană reală. Ești doar un... *mecanism*.

— Nu asta suntem cu toții?

— Nu în felul acesta. Tu ești rezultatul unei interacțiuni bizare între mintea mea și multivers, o simplificare a funcției undelor cuantice sau ce-o fi ea.

Doamna Elm părea tulburată de sugestia Norei.

— Ce s-a întâmplat?

Nora s-a gândit la ursul-polar în timp ce se holba la podeaua din piatră galben-maronie.

— Era să mor.

— Amintește-ți că, dacă mori într-o viață, nu te mai poți întoarce aici.

— Nu-i corect.

— Biblioteca are reguli stricte. Cărțile sunt prețioase. Trebuie să le tratezi cu grijă.

— Dar acestea sunt alte vieți. Alte variante ale propriei mele persoane. Nu sunt *adevărata* eu.

— Da, însă atunci când le încerci, *tu* ești cea care trebuie să suporte consecințele.

— Păi, sinceră să fiu, e nasol.

Colțurile buzelor bibliotecarei s-au arcuit ca marginile unei frunze.

— Ei bine, e interesant.

— Ce anume?

— Faptul că ți-ai schimbat complet concepția despre moarte.

— Poftim?

— Îți doreai să mori, iar acum nu mai vrei asta.

Nora și-a dat seama că era posibil ca doamna Elm să aibă dreptate, deși nu în totalitate.

— Ei bine, încă mai consider că viața mea nu merită să fie trăită. De fapt, ultima experiență tocmai a reușit să îmi confirme asta.

Bătrâna a clătinat din cap.

— Nu cred că gândești asta.

— Ba exact asta gândesc. De aceea am și spus-o.

— Nu. *Cartea regretelor* devine din ce în ce mai ușoară. E o grămadă de loc gol acolo, acum... Se pare că ți-ai petrecut toată viața spunând lucruri pe care nu le gândești cu adevărat. Asta e unul dintre obstacolele tale.

— Obstacole?

— Da. Și ai multe de acest fel. Ele te împiedică să vezi adevărul.

— Despre ce?

— Despre tine însăși. Și chiar e momentul să încerci. Să discerni adevărul. Deoarece contează.

— Credeam că pot să aleg dintr-un număr infinit de vieți.

— Trebuie să alegi viața în care ai fi cea mai fericită. Altfel, în curând nu vei mai avea de unde să alegi.

— Am întâlnit pe cineva care face asta de multă vreme și tot nu a găsit o viață care să-l satisfacă.

— Ei bine, experiența lui Hugo e un privilegiu pe care s-ar putea să nu îl ai.

— Hugo? De unde...

Dar apoi și-a amintit că doamna Elm știa mult mai multe decât ar fi trebuit.

— Trebuie să alegi cu grijă, a continuat bibliotecara. Într-o bună zi, s-ar putea ca biblioteca să nu se mai afle aici și atunci vei dispărea pentru totdeauna.

— Câte vieți am la dispoziție?

— Aceasta nu e o lampă fermecată, iar eu nu sunt un duh. Nu există un număr predefinit de vieți. Ar putea fi una singură. Sau ar putea fi o sută. Dar ai un număr infinit de vieți

din care să alegi câtă vreme în Biblioteca de la Miezul Noptii este încă, ei bine, *miezul nopții*. Fiindcă, atâta vreme cât e încă miezul nopții, viața ta – viața ta originală – atârna undeva între viață și moarte. Dacă aici timpul avansează înseamnă că s-a întâmplat ceva de-a dreptul...

Doamna Elm s-a întrerupt, căutând un cuvânt delicat.

— ...*decisiv*. Ceva ce spulberă Biblioteca de la Miezul Noptii și pe noi odată cu ea. Așa că aș fi precaută. M-aș gândi foarte bine unde vreau să ajung. În mod evident, ai progresat; se vede. Pari să înțelegi că viața merită trăită, cu condiția să o găsești pe cea potrivită pentru tine. Dar nu vrei ca poarta aceea să se închidă înainte să ai ocazia să treci prin ea.

Amândouă au tăcut îndelung, în timp ce Nora studia toate cărțile din jurul ei. Toate posibilitățile. A înaintat încet și calm pe culoar, întrebându-se ce se ascunde între copertele lor și dorindu-și ca fiecare cotor verde să-i ofere un indiciu cât de mic.

— Să vedem. Care dintre cărți ți-ar plăcea? au răsunat vorbele doamnei Elm, în spatele ei.

Nora și-a amintit cuvinte rostite de Hugo în bucătărie.

Îndrăznește să ai visuri mărețe.

Bibliotecara avea o privire sfredelitoare.

— Cine este Nora Seed? Și ce își dorește?

Ceea ce o făcea nemaipomenit de fericită era muzica. Da, uneori mai cânta la pian și la orga electronică, dar renunțase să mai *compună*. Renunțase să mai cânte cu vocea. S-a gândit la spectacolele acelea de la început, din pub, când interpretase „Beautiful Sky”. S-a gândit la fratele ei prostindu-se pe scenă, la Ravi și la Ella.

Prin urmare, știa exact ce carte să ceară în continuare.

Celebritate

Transpira. A fost primul lucru pe care l-a remarcat. Un val de adrenalină îi străbătea trupul și hainele i se lipeau de trup. În jurul ei erau oameni, dintre care câțiva aveau chitare. Auzea zgomotul. Un zgomot puternic, pătrunzător, uman – un vuiet de viață care-și găsea treptat ritmul și forma. Devenea o melodie.

O femeie îi tampona fața cu un prosop.

— Mersi, i-a zis Nora, zâmbind.

Femeia părea speriată, de parcă tocmai îi vorbise o zeiță.

L-a recunoscut pe bărbatul care ținea în mână bețele de tobă. Era Ravi. Avea părul blond platinat și, în loc de cămașă, purta un costum indigo, cu decolteu adânc, cu pieptul la vedere. Părea o persoană cu totul diferită de cea care nu mai departe de ieri frunzărea reviste de muzică în magazinul din Bedford sau de individul cu cămașă albastră și cu aer de corporatist care îi urmărise discursul catastrofal de la Hotelul InterContinental.

— Ravi! a exclamat ea. Arăți incredibil!

— Poftim?

Nu o auzise din pricina gălăgiei, dar acum Nora avea o altă întrebare.

— Unde e Joe? aproape că i-a strigat.

O clipă, Ravi a părut confuz, sau poate speriat, așa că Nora s-a pregătit să afle un adevăr îngrozitor. Dar nu a aflat niciunul.

— Ca de obicei, presupun. Bârfește cu presa străină.

Nora habar n-avea ce se întâmplă. Aparent, Joe încă făcea parte din trupă, dar nu astfel încât să cânte alături de ei pe scenă. Și, dacă *nu mai era* în trupă, măcar ceea ce îl determinase să se retragă nu îl făcuse să și dispară complet. Din cuvintele lui Ravi și din tonul pe care vorbise, Nora a înțeles că Joe era încă parte din echipa lor. Însă Ella nu era acolo. La chitară bas cânta un bărbat musculos și lat în umeri, ras în cap și plin de tatuaje. Nora voia să știe mai multe, dar,

în mod evident, nu era momentul potrivit.

Ravi a făcut un gest larg cu mâna, arătând spre o scenă foarte mare, pe care Nora abia acum o vedea.

Era copleșită. Nu știa ce să simtă.

— E momentul pentru un bis, a zis Ravi.

Nora a încercat să se gândească. Trecuse multă vreme de când cântase ultima oară ceva, *orice*. Și chiar și atunci se aflase în fața câtorva persoane, vreo douăsprezece, adunate într-un pub situat la subsol.

Ravi s-a apropiat de ea.

— Te simți bine, Nora?

Era ușor încordat. Felul în care îi rostise numele părea încărcat de un soi de indignare pe care o sesizase și atunci când dăduse de el ieri, în cealaltă viață.

— Da, a răspuns Nora, de astă dată strigând. Desigur. Doar că... Habar nu am ce ar trebui să cântăm la bis.

Ravi a ridicat din umeri.

— Ca de obicei.

— Hmm. Da. Bine.

Nora s-a gândit puțin. S-a uitat spre scenă. A văzut un ecran uriaș, pe care numele The Labyrinths scânteia și se rotea spre încântarea mulțimii zgomotoase. *Uau!* a exclamat în sinea ei. *Chiar că suntem mari!* La propriu, concertau pe stadion. A văzut o orgă electronică și scaunul pe care stătuse. Colegii de trupă, ale căror nume nu le cunoștea, se pregăteau să revină pe scenă.

— Îmi amintești unde ne aflăm? a întrebat ea, peste zgomotul mulțimii. Am uitat complet.

Tipul masiv și ras în cap, care ținea în mână o chitară bas i-a răspuns:

— São Paulo.

— Ne aflăm în Brazilia?

Cu toții s-au uitat la ea de parcă înnebunise.

— Unde ai fost în ultimele patru zile?

— „Beautiful Sky”, a zis Nora, dându-și seama că probabil își mai amintea versurile. Hai să cântăm asta!

— *Iarăși?* a râs Ravi, cu față strălucind de sudoare. Doar ce-

am cântat-o acum zece minute.

— Bine. Ascultați, a început Nora, a cărei voce era acum o șoaptă, în comparație cu vuietul mulțimii care cerea un bis. Mă gândeam să facem ceva diferit. Să facem un mix. Mă întrebam dacă am putea să interpretăm un cântec diferit de cele obișnuite.

— Trebuie să cântăm „Howl”, și-a dat cu părerea altă membră a trupei, cu chitara turcoaz petrecută peste piept. Mereu cântăm „Howl”.

Nora nu auzise în viața ei melodia „Howl”.

— Da, știu, a încercat ea să-i ducă de nas, dar hai să facem un remix. Să facem ceva la care nu se așteaptă. Să-i surprindem.

— Te gândești prea departe, Nora, a intervenit Ravi.

— Doar asta îmi vine în minte acum.

Ravi a ridicat din umeri.

— Așadar, ce facem?

Nora căuta cu disperare o idee. S-a gândit la Ash, la cartea lui cu melodii pentru chitară de Simon & Garfunkel.

— Să cântăm „Bridge Over Tumbled Water”.

Lui Ravi nu-i venea să creadă.

— Ce?

— Cred că asta ar trebui să cântăm. Îi va surprinde pe spectatori.

— Ador melodia aia! a zis colega ei de trupă. Și o și știu.

— Toată lumea o știe, Imani, a repezit-o Ravi.

— Exact! a exclamat Nora, străduindu-se să sune ca o vedetă rock. Hai s-o facem!

Calea-Lactee

Nora a ieșit pe scenă.

La început, nu a văzut chipurile celor din public, deoarece reflectoarele erau îndreptate spre ea și dincolo de lumina lor totul părea cufundat în întuneric. Cu excepția unei Căi-Lactee hipnotizante de flash-uri de aparate foto și de lanterne de telefon.

În schimb, îi auzea.

Ființe umane care, adunate laolaltă și acționând la unison, deveneau cu totul altceva. Rumoarea colectivă o făcea să-și imagineze un animal complet diferit. La început, i s-a părut destul de înspăimântător, de parcă ar fi fost Hercule înfruntând Hidra cea cu multe capete, care voia să îl ucidă, însă acesta era un urlat de susținere, iar forța lui îi conferea un soi de putere.

În clipa aceea și-a dat seama că era în stare de mult mai mult decât crezuse.

Sălbatici și liberi

S-a apropiat de orgă, s-a așezat pe scaun și și-a tras microfonul puțin mai aproape.

— Mulțumesc, São Paulo! a zis. Te iubim.

Brazilia i-a răspuns într-un glas.

Așadar, asta însemna putere. Puterea celebrității. Asemenea idolilor pop pe care îi văzuse pe rețelele de socializare și care, cu un singur cuvânt, puteau să obțină un milion de like-uri și de distribuiri ale materialului postat. Faima absolută era atunci când ajungeai în punctul în care, pentru a fi privit ca un erou, ca un geniu sau ca un zeu, depuneai un efort minim. Dar medalia avea un revers: faima era precară. La fel de ușor puteai să decazi și să arăți ca un diavol, ca un ticălos sau ca un simplu prost.

Inima îi bătea cu putere, de parcă tocmai se pregătea să meargă pe sârmă.

Acum distingea fețe în mulțime, mii de spectatori care se iveau din întuneric. Minusculi și ciudați, cu trupurile aproape invizibile. Nora se holba la douăzeci de mii de capete lipsite de trup.

I se uscască gura. Abia mai putea să vorbească și se întreba cum o să cânte. Și-a amintit cum o ridiculizase Dan când cântase pentru el.

Zgomotul mulțimii s-a domolit.

Era și timpul.

— Bine, a început ea. Iată un cântec pe care e posibil să-l mai fi auzit.

Un comentariu stupid, și-a dat seama imediat. Cu toții dăduseră bani pe bilete la acest concert tocmai pentru că mai auziseră multe dintre aceste melodii.

— E o melodie care înseamnă mult pentru mine și pentru fratele meu.

Mulțimea se agita deja. Țipau cu toții, răcneau, aplaudau și cântau. Răspunsul lor era fenomenal. O clipă, Nora s-a simțit precum Cleopatra. O Cleopatra extrem de îngrozită.

Când și-a așezat mâinile în poziția de mi bemol major, atenția i-a fost atrasă o clipă de un tatuaj de pe antebrațul în mod ciudat lipsit de păr, un tatuaj scris cu litere frumoase, ascuțite. Era un citat din Henry David Thoreau. *Toate lucrurile bune sunt sălbatice și libere.* A închis ochii și și-a jurat că nu-i va deschide până când nu va termina melodia.

Acum înțelegea de ce lui Chopin îi plăcuse atât de mult să cânte pe întuneric. Era mult mai ușor așa.

Sălbatice, și-a zis Nora. Liber.

În timp ce cânta, se simțea liberă. Și mai liberă decât se simțise atunci când înotase, în pielea ei de campioană olimpică.

Se întreba de ce se temuse așa de tare să cânte în fața mulțimii. Era un sentiment grozav.

La sfârșitul melodiei, Ravi s-a apropiat de ea, cât încă erau pe scenă.

— A fost o interpretare al naibii de specială! i-a strigat el la ureche.

— Ah, bine.

— Acum hai să-i punem capăt și să cântăm „Howl”.

Nora a clătinat din cap, apoi a vorbit la microfon în grabă, înainte ca altcineva să apuce să o facă.

— Vă mulțumesc tuturor că ați venit! Sper din suflet că ați avut parte de o seară plăcută. Drum bun spre casă!

— Drum bun spre casă? a repetat Ravi în mașină, când se îndreptau spre hotel.

Nora nu-și amintea să fi fost atât de nesuferit. Părea nefericit.

— Ce a fost greșit în asta? a întrebat ea cu voce tare.

— N-a prea fost stilul tău.

— Nu?

— Păi, a fost în contrast cu Chicago.

— De ce? Ce-am făcut în Chicago?

Ravi a râs.

— Ți-au făcut lobotomie?

Nora s-a uitat la telefon. În această viață, avea cel mai nou model.

Un mesaj de la Izzy.

Același mesaj pe care îl primise în viața în care era împreună cu Dan, în local. Nici nu era un mesaj propriu-zis, ci poza unei balene. De fapt, e posibil să fi fost o poză ușor diferită, dar tot cu o balenă. Interesant. Cum de în viața asta încă era prietenă cu Izzy, dar nu și în viața originală? La urma urmei, era destul de sigură că în viața asta nu se căsătorise cu Dan. Și-a privit mâna și a constatat cu ușurare că nu poartă nimic pe degetul inelar.

Nora a presupus că ajunsese deja extrem de faimoasă alături de The Labyrinths *înainte* ca Izzy să se hotărască să plece în Australia, așa că decizia Norei de a nu o însoți fusese, probabil, mai ușor de înțeles. Sau poate că lui Izzy îi plăcea ideea de a avea o prietenă celebră.

Izzy a scris ceva sub poza cu balena.

Toate lucrurile bune sunt sălbatice și libere.

Trebuie să fi știut de tatuaj.

Încă un mesaj de la ea.

„Sper că a fost genial în Brazilia. Sunt convinsă că ai fost grozavă! Mulțumesc enorm pentru biletele până în Brisbane! Sunt foarte entuziasmată, cum spunem noi, cei de pe Coasta de Aur.”

Au urmat câteva emojiuri cu balene, cu inimi și cu palme împreunate în semn de mulțumire, apoi un microfon și câteva note muzicale.

Nora și-a verificat pagina de Instagram. În această viață, avea 11,3 milioane de followeri.

Și arăta *al naibii* de bine! Părul ei negru, natural, avea un soi de șuviță albă. Purta un machiaj ca de vampir. Și inel în buză. Părea obosită, într-adevăr, dar presupunea că e doar din pricina turneului. Era un soi de oboseală încântătoare. Parcă ar fi fost mătușa cool a lui Billie Eilish.

Și-a făcut un selfie și a constatat că, deși nu arăta întocmai ca în fotografiile extrem de prelucrate și de stilate de pe Instagram, făcute special pentru pagini de revistă, arăta totuși

mai bine decât își imaginase că ar putea arăta vreodată. Ca și în viața petrecută în Australia, și aici posta poezii. Diferența era că, în această viață, fiecare dintre poeziile ei avea câte o jumătate de milion de like-uri. Una dintre poezii se numea tot *Focul*, dar suna altfel decât cealaltă.

Avea un foc în suflet.

Se întreba dacă focul era menit să o încălzească sau să o distrugă.

Apoi a înțeles.

Un foc nu avea nevoie de un motiv.

Doar ea putea să aibă unul.

Puterea era în mâinile ei.

O femeie s-a așezat lângă ea. Nu făcea parte din trupă, dar emana un aer de importanță. Avea în jur de cincizeci de ani. Poate că era managerul lor. Poate că lucra pentru studioul de înregistrări. Avea atitudinea unei mame severe. Dar a început prin a zâmbi.

— Ce idee genială! a exclamat ea. Chestia cu Simon & Garfunkel. Stilul vostru se răspândește în toată America de Sud.

— Excelent!

— Am postat despre asta de pe conturile voastre.

A spus-o de parcă era un lucru absolut normal.

— Oh! Da. Bine.

— Sunt câteva întrebări de ultimă oră din partea presei în seara asta, la hotel. Iar mâine plecăm devreme... Zburăm spre Rio la prima oră, apoi urmează opt ore de interviuri. Totul va avea loc la hotel.

— Rio?

— O să faci față programului încărcat de săptămâna asta, da?

— Ți se pare că da. Ai putea să mi-l reamintești?

Femeia a oftat, amuzată, de parcă Nora nu știa că programul turneului era același dintotdeauna.

— Desigur. Mâine, Rio. Două nopți. Urmează ultima noapte

în Brazilia – Porto Alegre –, apoi Santiago, Chile, Buenos Aires și după aceea Lima. Și cu asta încheiem cu America de Sud. Săptămâna viitoare începem concertele în Asia – Japonia, Hong Kong, Filipine, Taiwan.

— Peru? Suntem celebri în Peru?

— Nora, ai mai fost în Peru, îți amintești? Anul trecut. Erau complet ieșiți din minți. Toți cei cincisprezece mii de spectatori. Va fi în același loc. La hipodrom.

— La hipodrom. Desigur. Da. Îmi amintesc. A fost o noapte reușită. Cu adevărat... reușită.

Așa era viața asta, și-a dat ea seama. Un mare hipodrom. Dar n-avea idee dacă ea era calul sau călărețul, în această analogie.

Ravi a bătut-o pe femeie pe umăr.

— Joanna, la ce oră e podcastul de mâine?

— La naiba! De fapt, e chiar în seara asta. Programul ăsta! Îmi cer scuze. Am uitat să vă spun. Dar nu trebuie să stea de vorbă decât cu Nora. Așa că tu poți să te culci devreme, dacă vrei.

Ravi a ridicat din umeri, demoralizat.

— Da. Sigur.

Joanna a oftat.

— Nu omorî mesagerul! Deși asta nu te-a împiedicat în trecut.

Nora se întreba din nou unde e fratele ei, dar tensiunea dintre Joanna și Ravi îi spunea că nu e momentul să întrebe ceva ce, în mod evident, ar fi trebuit să știe. A rămas holbându-se pe geam, în timp ce autocarul se deplasa pe autostrada cu patru benzi. În întuneric, stopurile strălucitoare ale mașinilor, ale camioanelor și ale motocicletelor păreau niște ochi roșii, care se zgâiau la ea. În depărtare, zgârie-nori cu câteva pătrate de lumină se înălțau pe fundalul întunecat și umed al cerului și al norilor negri. O armată obscură de copaci mărginea autostrada și separa cele două sensuri.

Dacă mâine-seară avea să se mai afle în această viață, lumea se aștepta ca ea să susțină un întreg concert, să interpreteze melodii pe care, de fapt, nu le știa. Se întreba cât

de repede ar putea să învețe cântecele prestabilite.

Telefonul suna. Un apel video. Apelantul era un anume „Ryan”.

Joanna a văzut numele și a zâmbit atotștiutor.

— Ar fi bine să răspunzi.

Și așa a făcut, cu toate că habar n-avea cine e Ryan, iar imaginea de pe ecran părea prea estompată ca să-l poată recunoaște.

Apoi l-a recunoscut. Un chip pe care îl mai văzuse de multe ori înainte, în filme și în poze.

— Bună, iubito! Voiam să văd ce mai face prietena mea. Mai suntem prieteni, da?

Recunoștea și vocea.

Accent american, voce aspră, seducătoare. Celebră.

Nora a auzit-o pe Joanna șoptindu-i altcuiva din autocar:

— Vorbește la telefon cu Ryan Bailey.

Ryan Bailey

Ryan Bailey.

Acel Ryan Bailey. Ryan Bailey din visurile ei, în care discutau despre Platon și despre Heidegger, printr-o perdea de abur, în cada lui plină cu apă fierbinte din West Hollywood.

— Nora? Ești acolo? Pari speriată.

— Ăă, da. Sunt... da... sunt. Tocmai am... sunt aici... În autocar... Un mare... turneu... Da... Bună.

— Ghici unde sunt.

Nora n-avea nici cea mai vagă idee ce să răspundă. „Într-o baie fierbinte” părea un răspuns complet inadecvat.

— Sincer, nu știu.

El a rotit telefonul, oferindu-i o vedere panoramică a vilei grandioase, opulente, decorate cu mobilă deschisă la culoare și cu dale de teracotă și cu baldachin prevăzut cu plasă de țânțari.

— Nayarit, Mexico.

A pronunțat Mexico cu un accent care imita limba spaniolă, rostind X-ul ca pe un H. Arăta și vorbea ușor diferit de Ryan Bailey din filme. Ceva mai grasuț. Cu glasul mai neclar. Poate că era beat.

— Pe platou. M-au cooptat să joc în *Saloon 2*.

— *Last Chance Saloon 2*? Oh, îmi doresc enorm să-l văd pe primul!

El a râs de parcă ea spusese cea mai amuzată glumă din lume.

— La fel de sec ca întotdeauna, Nono.

Nono?

— Stau la Casa de Míta, a continuat el. Mai ții minte? Weekendul pe care l-am petrecut aici? M-au cazat exact în aceeași vilă. Îți amintești? Beau o margarita cu mescal în cinstea ta. Unde ești?

— În Brazilia. Tocmai am concertat în São Paulo.

— Uau! Pe același continent. Grozav! Da, e grozav!

— A fost foarte bine, a zis Nora.

— Vorbești foarte formal.

Nora era conștientă că jumătate dintre cei din autocar ascultau convorbirea lor. Ravi se zgâia la ea, în timp ce bea o sticlă de bere.

— Sunt doar... Știi tu... În autocar... E lume în jur.

— Lume, a oftat Ryan, de parcă era o înjurătură. Mereu sunt oameni în jur. Asta-i problema. Dar, hei, m-am tot gândit în ultima vreme. Despre ce i-ai spus lui Jimmy Fallon...

Nora încerca să nu se comporte de parcă fiecare propoziție rostită de el era un animal care țâșnea prin fața lor în plină stradă.

— Ce am spus?

— Știi tu, despre faptul că lucrurile și-au urmat cursul. Tu și cu mine. Că nu avem resentimente. Vreau doar să-ți mulțumesc că ai spus asta. Fiindcă știu că sunt o persoană al naibii de dificilă. O știu prea bine. Dar lucrez la asta. Terapeutul la care merg este extrem de bun.

— Asta-i... grozav.

— Mi-e dor de tine, Nora. Am petrecut vremuri frumoase împreună. Dar în viață sunt și alte lucruri care contează, în afară de sex.

— Da, a admis Nora, încercând să nu dea frâu liber imaginației. Categorie.

— Au fost multe lucruri grozave. Dar ai avut dreptate să pui capăt relației. Ai procedat corect, în ordinea cosmică a lucrurilor. Nu există *respingere*, ci doar *redirecționare*. Știi, m-am gândit mult. La univers. M-am conectat cu el. Și universul mi-a spus că trebuie să mă repun pe picioare. E vorba de echilibru. Relația noastră a fost prea intensă, viețile noastre sunt prea intense; e ca a treia lege a lui Darwin despre dinamică. O acțiune care provoacă o reacție. Ceva trebuia să cedeze. Tu ai fost cea care a observat asta, iar acum suntem niște simple particule plutind prin universul care, într-o bună zi, s-ar putea reuni la Chateau Marmont...

Nora habar n-avea ce să-i răspundă.

— Cred că acela a fost Newton.

— Poftim?

— A treia lege a dinamicii.

El a înclinat din cap, ca un câine derutat.

— Ce?

— Las-o baltă! Nu contează.

Ryan a oftat.

— În orice caz, acum o să-mi termin margarita. Fiindcă am o sesiune de antrenament matinală. Mescal, vezi? Nu tequila. Trebuie să mă mențin curat. Am un nou antrenor. Un tip de la MMA. Face antrenamente dure.

— Bine.

— Și, Nono.

— Da?

— Poți să mă mai strigi o dată pe numele special ales pentru mine?

— Ăăă.

— Știi tu care e.

— Evident. Da. Desigur, a zis ea, întrebându-se care ar putea fi acela.

Ry-ry? Rye bread?^{13} *Platon?*

— Nu pot.

— Oameni?

Nora s-a uitat în jur.

— Exact. Oameni. Și știi bine că acum, că ne-am văzut fiecare de viața lui, ar fi cam... nepotrivit.

Ryan a zâmbit, melancolic.

— Ascultă. O să vin la ultimul spectacol din LA. Voi fi în primul rând. La Staples Center. Nu ai cum să mă oprești.

— Ce drăguț!

— Prieteni pentru totdeauna?

— Prieteni pentru totdeauna.

Simțind că discuția lor se apropia de sfârșit, dintr-odată, Norei i-a venit în minte o întrebare.

— Chiar te pasiona filosofia?

Ryan a râgâit. Era ciudat și șocant să constate că Ryan Bailey era o ființă umană într-un corp omenesc, care producea gaze.

— Ce anume?

— Filosofie. Cu ani în urmă, când interpretai rolul lui Platon din *Atenienii*, ai dat un interviu și ai susținut că citești multă filosofie.

— Citesc *viața*. Și viața este o filosofie.

Nora nu înțelegea ce vrea să spună, dar în adâncul sufletului ei era mândră că această versiune a ei îi dăduse papucii unui actor de top.

— Cred că ai spus că, la momentul acela, citeai Martin Heidegger.

— Cine e Martin Hot Dog? Oh, probabil că erau niște baliverne pentru presă. Știi tu cum e, spui tot felul de prostii.

— Da, normal.

— *Adios, amiga*.

— *Adios, Ryan*.

După care el a închis și Joanna i-a zâmbit, fără niciun cuvânt.

Joanna avea un aer mângâietor, de profesoară. Își imagina că acest alter ego al ei o plăcea pe femeia asta. Dar apoi și-a amintit că trebuie să vorbească într-un podcast în numele trupei și că nu cunoaște nici jumătate dintre numele membrilor acesteia. Nici titlul ultimului lor album. Al *niciunui* album al lor.

Autocarul a tras în fața hotelului impozant de la periferia orașului. Mașini luxoase, cu geamuri fumurii. Palmieri învâluți în lumini festive. Arhitectura hotelului părea de pe altă planetă.

— E un fost palat, a precizat Joanna. Proiectat de unul dintre cei mai buni arhitecți brazilieni. Am uitat cum îl cheamă, a zis ea, străduindu-se să-și amintească. Oscar Niemeyer, a adăugat o clipă mai târziu. Modernist. Dar acest hotel e mai opulent decât creațiile sale obișnuite. E cel mai bun hotel din Brazilia...

Nora a văzut un mic grup de oameni întinzând mâinile în care țineau câte un telefon, asemenea unor cerșetori întinzând un castronel, și filmau momentul sosirii ei.

Poți să ai totul și să nu simți nimic.

@NoraLabyrinth

74.8K Retweets **485.3K** Likes

O tavă din argint, plină cu prăjituri cu miere

Era o nebunie când se gândea că această viață coexistă cu celelalte vieți ale ei din multivers, ca o notă în plus într-o gamă.

Norei îi era imposibil să creadă că, în timp ce în una dintre vieți se lupta să-și achite chiria, în alta sădea atâta entuziasm în inimile oamenilor din întreaga lume.

Cei câțiva fani care filmaseră sosirea autocarului la hotel așteptau acum autografe. Nu păreau interesați de prezența celorlalți membri ai trupei, erau disperați să interacționeze cu Nora.

S-a uitat la unul dintre ei, în timp ce se apropia, în scrâșnet de prundiș. Fata era tatuată și purta un costum care o făcea să arate ca o fetișcană rămasă cumva captivă în versiunea cyberpunk a unui război postapocaliptic. Avea o coafură exact ca a Norei, completată de o șuviță albă identică.

— Nora! Noraaaah! Bună! Te iubim, regina noastră! Mulțumim că ai venit în Brazilia! Ești cea mai tare! Apoi a început să scandeze: Nora! Nora! Nora!

În timp ce ea împărțea autografe cu un scris ilizibil, un bărbat de vreo douăzeci de ani și-a scos tricoul și a rugat-o să se semneze pe umărul lui.

— Vreau să-mi fac un tatuaj, a precizat el.

— Serios? l-a întrebat Nora, scriindu-și numele pe corpul bărbatului.

— Acesta e cel mai important lucru din viața mea, a zis el, cu efuziune. Numele meu e Francisco.

Nora se întreba în ce fel faptul că ea îi scria pe piele cu un marker Sharpie putea să reprezinte cel mai important lucru din existența lui.

— Tu mi-ai salvat viața. „Beautiful Sky” mi-a salvat viața. Melodia aia. E atât de puternică!

— Oh! Uau! „Beautiful Sky”? Știi „Beautiful Sky”?

— Ce amuzantă ești! a izbucnit fanul, isteric. De aia ești idolul meu! Te iubesc atât de mult! Mă întrebi dacă știu

„Beautiful Sky”? E genială!

Nora nu știa ce să spună. Cântecelul acela pe care îl scrisese când avea nouăsprezece ani, când era studentă la universitatea din Bristol, schimbase viața cuiva din Brazilia. Era copleșitor.

În mod evident, aceasta era viața care îi fusese menită. Se îndoia că se va mai întoarce vreodată în bibliotecă. Se putea obișnui cu adorația publicului. Era mai bine decât să rămână în Bedford, fredonând melodii triste la fereastra autobuzului nr. 77.

A făcut selfiuri cu fanii.

O tânără stătea să plângă. Avea o fotografie mare, în care Nora îl săruta pe Ryan Bailey.

— Am fost atât de tristă când te-ai despărțit de el!

— Da, știu. A fost trist. Dar știi cum e, se mai întâmplă și din astea. E o... curbă de învățare.

Joanna a luat-o de braț și a ghidat-o delicat spre hotel.

Când a ajuns în holul elegant, care mirosea a iasomie (marmură, candelabre, aranjamente florale), a observat că restul trupei se afla deja în bar. Dar unde era fratele ei? Poate că stătea la bîrfă cu presa pe altundeva.

Pornind spre bar, a observat că toată lumea – portarul, recepționerii, oaspeții hotelului – o urmărea din priviri.

Tocmai se pregătea să profite de ocazie și să întrebe despre fratele ei, când Joanna a făcut semn din cap spre un bărbat îmbrăcat într-un tricou cu inscripția THE LABYRINTHS imprimată cu literele retro dintr-un film științifico-fantastic. Era un individ în jur de patruzeci de ani, cu barbă căruntă și păr rar. Părea intimidat de prezența Norei. În clipa în care a dat mâna cu ea, a făcut o mică plecăciune.

— Mă numesc Marcelo, s-a prezentat el. Mulțumesc că ați acceptat să ne acordați acest interviu.

Nora a remarcat atunci în spatele lui Marcelo un alt bărbat – mai tânăr, plin de piercinguri și de tatuaje și cu un zâmbet larg – care căra o cameră de luat vederi.

— Am rezervat un loc mai liniștit la bar, a zis Joanna. Dar sunt... oameni în jur. Cred că ar fi mai bine să filmăm în

apartamentul Norei.

— Excelent! a exclamat Marcelo. Excelent, excelent!

Când au pornit spre lift, Nora s-a întors spre bar și i-a văzut pe membrii trupei.

— Poate vreți să stați de vorbă și cu ceilalți, i-a propus ea lui Marcelo. Ei își amintesc unele lucruri pe care eu le-am uitat. Multe lucruri.

Marcelo a zâmbit și, clătinând din cap, i-a răspuns:

— Așa e mai bine. Am senzația că...

— Ah, bine, a zis Nora.

Toată lumea a stat cu ochii pe ei cât au așteptat liftul. Joanna s-a apropiat de Nora.

— Te simți bine?

— Bineînțeles. Da. De ce?

— Nu știu. În seara asta pari schimbată.

— Schimbată în ce sens?

— Pur și simplu... schimbată.

Când au intrat în lift, Joanna i-a cerut altei femei, pe care Nora o observase în autocar, să le aducă ceva de băut de la bar – două beri pentru realizatorii podcastului, o apă minerală pentru Nora, iar pentru ea, un cocktail Caipirinha.

— Adu-le sus, în apartament, Maya.

Poate că în viața asta beau numai ceai, și-a zis Nora, ieșind din lift și pășind pe covorul pufos, roz-somon, spre apartamentul ei.

Apoi, intrând, a încercat să se comporte normal. Era o cameră imensă, care dădea într-o altă cameră imensă și, de acolo, într-o baie imensă. Un buchet uriaș de flori o aștepta, cu un bilet semnat de managerul hotelului.

Uau! s-a abținut ea să exclame, văzând mobila scumpă din jur, perdelele lungi până-n podea, patul imens, de un alb imaculat, televizorul cât un ecran mic de cinema, șampania la gheață, tava din argint, plină cu „prăjituri braziliene cu miere”, după cum scria pe bilet.

— Presupun că nu vei mânca din astea, a zis Joanna, luând una din micile delicatese de pe tavă. Acum ai un plan nou. Harley m-a rugat să stau cu ochii pe tine.

Nora a urmărit-o pe Joanna mușcând din prăjiturică, întrebându-se cât de bun poate fi un plan care îi interzice să mănânce ceva atât de delicios precum o prăjitură braziliană cu miere. N-avea nici cea mai vagă idee cine e Harley, dar știa că nu îi place.

— În plus, să știi că, în LA, incendiile continuă și că acum evacuează jumătate din Calabasas, dar să sperăm că nu vor ajunge până sus, la locuința ta...

Nora nu știa dacă să se bucure că posedă o casă în LA sau să se îngrijoreze că mai avea puțin și era mistuită de flăcări.

Cei doi realizatori ai podcastului s-au apucat să-și instaleze echipamentul. Nora s-a afundat în canapeaua uriașă din living, în timp ce Joanna – preocupată să-și adune cu degetul cu manichiură stridentă câteva firimituri rebele, rămase în jurul gurii – i-a explicat că podcastul lor de muzică, *O Som*, e cel mai popular din Brazilia.

— Difuzare pe o zonă extinsă! a exclamat Joanna, entuziasmată. Iar audiența e uriașă. Merită pe deplin să facem asta.

După care a rămas acolo, urmărindu-i ca o pasăre de pradă, când a început podcastul.

Podcastul revelațiilor

— Așadar, a fost un an nebun pentru voi, a început Marcelo, într-o engleză foarte bună.

— Oh, da. A fost o adevărată cursă, a răspuns Nora, încercând să imite vocea unei vedete rock.

— Dacă-mi permiți, aș vrea să te întreb despre album. Despre *Pottersville*. Tu ai compus versurile, corect?

— În mare parte, da, a presupus Nora răspunsul, fixându-și cu privirea alunița de pe mâna stângă.

— Ea le-a compus pe toate! a exclamat Joanna.

Marcelo a încuviințat din cap, în timp ce tipul celălalt, cu un zâmbet continuu, care-i dezvelea dinții, regla nivelul sonorului la laptop.

— Cred că „Feathers” este melodia mea preferată, a zis Marcelo când au sosit băuturile.

— Mă bucur că-ți place.

Nora încerca să găsească o modalitate prin care să se sustragă interviului. O durere de cap? Un rău la stomac?

— Dar melodia despre care aș vrea să discutăm este cea pe care ați hotărât să o lansați prima. „Stay Out Of My Life”^{14} – Mi s-a părut o declarație foarte personală.

Nora s-a străduit să zâmbească.

— Sincer, versurile spun totul.

— În mod evident, s-au făcut multe speculații privind. Cum se spune în engleză?

— Ordinul de restricție? a intervenit Joanna, săritoare.

— Da! Ordinul de restricție.

— Ă... a început Nora, luată prin surprindere. Ei bine, prefer să-mi vărs năduful prin muzică. Îmi vine greu să discut despre asta.

— Da, înțeleg. Doar că, în recentul interviu din *Rolling Stone*, ai dezvăluit câte ceva despre fostul tău prieten, Dan Lord, și ai menționat cât de greu ți-a fost să obții... ăăă... Ordinul de restricție împotriva lui, după ce te-a hărțuit... Nu el a încercat să intre cu forța în casa ta? Apoi le-a declarat

reporterilor că el a compus versurile melodiei „Beautiful Sky”?

— Iisuse!

Nora se zbătea între dorința de a râde și de a plânge, dar cumva nu reușea să facă niciuna.

— L-am compus când eram încă împreună. Dar lui nu i-a plăcut. Nu-i surâdea faptul că fac parte dintr-o trupă. Ura chestia asta. Îl ura pe fratele meu. Îl ura pe Ravi. O ura pe Ella, care se număra printre membrii fondatori ai trupei. În orice caz, Dan era foarte gelos.

Ireal! Într-o viață, cea pe care se presupunea că și-o dorise, Dan era atât de plictisit de căsnicia lui cu Nora, încât avea o aventură, în timp ce, în *această* viață, intra cu forța în casa ei fiindcă era invidios pe succesul ei.

— E un nemernic, a zis Nora. Nu știu echivalentul portughez pentru o persoană îngrozitoare.

— *Cabrão*. Înseamnă nemernic.

— Sau idiot, a adăugat individul mai tânăr, cu o expresie împietrită.

— Da, ei bine, e un *cabrão*. S-a dovedit a fi o cu totul altă persoană. E ciudat. Faptul că, atunci când viața ta se schimbă, oamenii reacționează diferit. Acesta e prețul celebrității, presupun.

— Ai compus și o melodie cu titlul „Henri David Thoreau”. Nu întâlnești prea multe melodii care să poarte drept titlu nume de filosofi...

— Știu. Ei bine, când studiam filosofia la universitate, era preferatul meu. De acolo și tatuajul. Și-n plus, părea un titlu mai bun decât „Immanuel Kant”.

Nora începea să-și intre în rol. Nu era prea complicat să joace un rol într-o viață care-i era destinată.

— Și, desigur, „Howl”. E o melodie care transmite atâta forță. Pe locul întâi în topuri în douăzeci și două de țări. Videoclip laureat cu Premiul Grammy, în care apar actori renumiți de la Hollywood. Dar presupun că te-ai săturat să vorbești despre asta?

— Da, cam așa ceva.

Joanna s-a dus să mai ia o prăjitură cu miere.

Marcelo insista, zâmbind discret.

— Mie mi s-a părut atât de fundamentală! Melodia, vreau să zic. Ca și cum spuneai lucrurilor pe nume. Apoi am descoperit că ai compus-o fix în noaptea în care l-ai concediat pe fostul tău manager. Cel dinaintea Joannei. După ce ai aflat că te storcea de...

— Da. Nu a fost frumos din partea lui, a improvizat ea. A fost înaltă trădare.

— Eram fanul trupei The Labyrinths și înainte de „Howl”. Dar această melodie parcă îmi era dedicată. Aceasta și „Lighthouse Girl”. Când am auzit „Howl”, mi-am spus că *Nora Seed e un geniu*. Versurile sunt destul de abstracte, dar felul în care ți-ai vărsat furia a fost atât de delicat, de atât profund și de puternic deopotrivă. E ca o combinație între Cure și Frank Ocean, via The Carpenters și Tame Impala.

Nora a încercat în zadar să-și imagineze cum ar suna chestia asta.

Spre surprinderea tuturor, el a început să cânte:

— „Opriți muzica și îmbunătățiți melodia. /Încetați cu zâmbetele false și urlați la lună.”

Nora a încuviințat din cap, zâmbind de parcă ar fi știut versurile.

— Da. Da. Eu... urlam pur și simplu.

Chipul lui Marcelo a devenit serios. Părea sincer îngrijorat pentru ea.

— Ai avut de înfruntat atâtea mizerii în ultimii ani. Hărțuitori, manageri proști, scandaluri, cazul din instanță, chestiuni de copyright, despărțirea aceea urâtă de Ryan Bailey, felul cum a fost primit ultimul album, reabilitarea, incidentul din Toronto... Momentul când ai leșinat de epuizare în Paris, tragedii personale, drame, drame și iar drame. Și toate insistențele din partea presei. De ce crezi că te urăște presa atât de mult?

Nora începea să se simtă dezgustată. Asta însemna celebritatea? Un cocktail permanent dulce-amărui compus din adorație și din insulte? Nu era de mirare că atâtea celebrități deraiaseră, câtă vreme șinele virau în toate direcțiile. Parcă

cineva o săruta și o pălmuia în același timp.

— Nu... Nu știi... E o prostie...

— Adică, te-ai întrebat vreodată cum ar fi fost viața ta dacă ai fi luat-o pe alt drum?

Nora îl asculta, în timp ce urmărea bulele ridicându-se din apa ei minerală.

— Cred că e ușor să-ți imaginezi că există și căi mai simple, a zis ea, dându-și seama de ceva pentru prima dată. Dar poate că nu există drumuri ușoare. Ci doar drumuri. Într-o viață, aș putea fi căsătorită. În alta, aș putea lucra într-un magazin. Aș putea să accept să ies la o cafea cu un tip drăguț. În altă viață, aș putea să studiez ghețarii de la Cercul Polar Arctic. În alta, aș putea fi campioană olimpică la înot. Cine știe? În fiecare secundă a fiecărei vieți intrăm într-un nou univers. Și petrecem atât de mult timp dorindu-ne ca viețile noastre să fi fost diferite, comparându-ne cu alții și cu alte versiuni ale noastre, când, de fapt, majoritatea vieților noastre conțin deopotrivă părți bune și părți rele.

Marcelo, Joanna și celălalt brazilian o priveau cu ochii cât cepele, dar acum ea era pe val. Și plutea în voie.

— Viața are tipare... Ritmuri. E atât de simplu ca, în timp ce ești blocat într-o singură viață, să-ți imaginezi că tristețea, tragedia, eșecul sau teama sunt rezultatul acelei existențe aparte. Că ea reprezintă un derivat al faptului că trăiești într-un anume fel, în loc să *trăiești* pur și simplu. Adică lucrurile ar fi mult mai ușoare dacă am înțelege că nu există un mod anume de a trăi, care să ne imunizeze împotriva tristeții. Și că tristețea e o parte intrinsecă din mecanismul numit fericire. Nu poți să o ai pe una fără cealaltă. Desigur, ele vin în cantități și în intensități diferite. Însă nu există nicio viață în care să te afli într-o stare de fericire permanentă. Și simplul fapt de a-ți imagina asta îți sădește și mai multă nefericire în viața în care te afli acum.

— Un răspuns grozav! a exclamat Marcelo, când a fost sigur că Nora terminase. Dar, în această seară, la concert, aș spune că ai fost fericită. Când ai cântat „Bridge Over Troubled Water” în loc de „Howl”, care e o declarație atât de puternică.

Versurile spuneau: *Sunt puternică*. Parcă ne spuneai nouă, fanilor tăi, că ești bine. Așadar, cum merge turneul?

— Grozav! Și da, m-am gândit să transmit un mesaj, știi tu, că sunt aici și că duc cea mai bună viață. Dar după o vreme mi se face dor de casă.

— De care dintre ele? a întrebat-o Marcelo, zâmbind obraznic. Adică, unde te simți acasă, în Londra, în LA sau pe coasta Amalfi?

Se pare că aceasta era viața în care ea producea cele mai mari emisii de carbon.

— Nu știi. În Londra, presupun.

Marcelo a inspirat puternic, de parcă avea să-i pună următoarea întrebare sub apă. S-a scărpinat în barbă.

— Bine, dar presupun că trebuie să-ți fie greu, fiindcă știu că ai împărțit apartamentul cu fratele tău.

— De ce mi-ar fi greu?

Joanna i-a aruncat o privire curioasă pe deasupra cocktailului.

Marcelo s-a uitat la ea cu afecțiune. Ochii lui păreau sticloși.

— Vreau să zic, a spus el după ce a sorbit delicat din bere, fratele tău a fost o parte importantă din viața ta și una la fel de importantă în cadrul trupei...

A fost.

Atât de multă frică în două cuvinte așa de scurte. Ca o piatră care cade în apă.

Își amintea că-l întrebasese pe Ravi despre fratele ei înaintea bisului. Își amintea reacția mulțimii atunci când îl menționase pe fratele ei pe scenă.

— E în preajmă. A fost aici în seara asta.

— Vrea să spună că îi simte prezența, a intervenit Joanna. Cu toții o simt. A fost o fire atât de puternică. Neliniștită, dar puternică. A fost o tragedie felul în care băutura, drogurile și viața în general l-au distrus în cele din urmă.

— Ce vrei să spui? a întrebat Nora.

De astă dată nu-și mai juca rolul din această viață. Pur și simplu avea nevoie să afle adevărul.

Lui Marcelo îi părea rău pentru ea.

— Știi, n-au trecut decât doi ani de la moartea lui. Supradoza.

Nora a icnit.

Nu a revenit pe loc în bibliotecă, fiindcă nu își însușise toată informația. S-a ridicat, năucită, și a ieșit clătinându-se din apartament.

— Nora? a strigat-o Joanna, crispată. Nora?

Ea s-a urcat în lift și a coborât la bar. Acolo unde aștepta Ravi.

— Ai zis că Joe stătea de vorbă cu ziaristii.

— Poftim?

— Așa ai zis. Te-am întrebat ce face Joe și ai zis că „stă la bârfe cu presa”.

Ravi a pus berea jos, uitându-se la ea ca la o enigmă.

— Asta și făcea ea. Stătea la bârfă cu jurnaliștii.

— Ea?

Ravi a arătat spre Joanna, care tocmai ajunsese în lobby, cu o privire înspăimântată.

— Da. Jo. Stătea de vorbă cu jurnaliștii.

Nora a simțit o tristețe ca un junghi.

— Oh, nu! a exclamat ea. Oh, Joe. Oh, Joe. Oh.

Și atunci, barul grandiosului hotel a dispărut. Masa, băuturile, Joanna, Marcelo, sunetistul, oaspeții hotelului, Ravi și ceilalți, podeaua de marmură, barmanul, chelnerii, candelabrele, florile, au pierit cu toate.

„Howl”

În pădurea iernii
Fără alt refugiu,
Fata vrea să scape
De tot acest giulgiu.

Tensiunea crește în mod repetat,
Tensiunea crește, crește neîncetat.

Cu toți îți vor trupul,
Sufletul ți-l vor,
Vor zâmbete false,
Ăsta-i rock-and-roll.
Lupii te-mpresoară,
Cu visul te frigi.
Lupii te-mpresoară
Și începi să strigi.

Urli-n miez de noapte,
Urli pân-la zi,
Urli și te-ncumeți să lupți,
Urli ca totul să-ndrepti

Și urli, urli, urli, urli.

(Nenorociții).

Nu poți lupta la nesfârșit,
Trebuie să cedezi.
Dacă viața-ți nu funcționează
Întreabă-te de ce.

(Recitat).
Amintește-ți
Când eram tineri.

Nu ne temeam de ziua de mâine
Și nu plângeam după cea de ieri.
Nu eram decât
Noi înșine,
Iar timpul se reducea
La acum
Și ne trăiam
Viața
Fără să ne ridicăm,
Ca brațele în mâneci,
Fiindcă aveam timp,
Timp să respirăm.

Vremurile rele sunt acum aici,
Vremurile rele, iată, au sosit,
Însă viața nu se sfârșește
Până ce n-a început.
Lacul scânteiază și apa e rece,
Tot ce strălucește poate deveni aur,
Muzica oprește-o ca melodia s-o îmbunătățești.
Gata cu zâmbetele false și urletele la lună.

Urlă în noapte,
Urlă până-n zori,
Urlă, căci e vremea să lupți,
Urlă să îndrepti lucrurile.

Urlă, urlă, urlă, urlă!

(Se repetă tot mai încet).

Iubire și durere

— Urăsc acest. Proces, i-a spus Nora doamnei Elm, cu voce puternică. Vreau să ÎNCETEZE!

— Te rog să faci liniște, i-a zis doamna Elm, ținând în mână un cal alb și concentrându-se asupra mișcării. Ne aflăm într-o bibliotecă.

— Suntem singurele două persoane de aici!

— Nu asta e ideea. Chiar și așa, rămâne totuși o bibliotecă. Când intri într-o catedrală, păstrezi liniștea pentru că ești într-o catedrală, nu pentru că sunt oameni în jur. La fel e și în cazul unei biblioteci.

— Bine, a zis Nora, coborând glasul. Nu-mi place ce se întâmplă. Vreau să se termine. Vreau să îmi anulez cardul de membru al bibliotecii. Doresc să vă predau permisul meu.

— Tu *însăți* reprezinți permisul de intrare în bibliotecă.

Nora a repetat ideea cu care începuse.

— Vreau să se termine.

— Ba nu, nu vrei.

— Ba vreau.

— Atunci de ce te mai afli aici?

— Fiindcă nu am încotro.

— Crede-mă, Nora. Dacă într-adevăr nu ți-ai mai dori să fii aici, n-ai mai fi. Ți-am spus asta de la bun început.

— Nu-mi place.

— De ce?

— Fiindcă e prea dureros.

— De ce e dureros?

— Pentru că e real. Într-una dintre vieți, fratele meu e mort.

Din nou, expresia de pe chipul bibliotecarei s-a înăsprit.

— Iar în altă viață – una dintre viețile lui – tu ai murit. Pentru el va fi dureros?

— Mă îndoiesc. El nu vrea să mai aibă de-a face cu mine zilele astea. Are viața lui și mă acuză pe mine pentru faptul că nu se simte împlinit.

— Așadar, are legătură cu fratele tău?

— Nu. Are legătură cu tot. Mi se pare imposibil să trăiesc fără să rănesc pe cineva.

— Asta pentru că așa e.

— Și atunci, ce sens are să mai trăiești?

— Ei bine, sinceră să fiu, și moartea îi rănește pe oameni. Să vedem! Ce viață alegi în continuare?

— Nu aleg niciuna.

— Poftim?

— Nu mai vreau altă carte. Nu mai vreau altă viață.

Chipul doamnei Elm a devenit livid, la fel cum se întâmplase cu mulți ani în urmă, când primise la telefon vestea despre tatăl Norei.

Nora a simțit un tremur sub tălpi. Un mic cutremur. Ea și doamna Elm s-au sprijinit de rafturi, în timp ce cărțile cădeau pe podea. Luminile au pâlpâit, după care s-au stins de tot. Tabla de șah și masa s-au răsturnat.

— Oh, nu! a exclamat doamna Elm. Nu iar!

— Ce s-a întâmplat?

— Știi bine ce s-a întâmplat. Locul ăsta există datorită ție. Tu ești energia care îl alimentează. Când ceva perturbă grav sursa de energie, biblioteca e în pericol. Tu ești pricina, Nora. Ai ales să renunți în cel mai prost moment cu putință. Nu poți să abandonezi lupta, Nora. Ai multe de oferit. Încă ai multe oportunități. Te așteaptă multe versiuni ale tale acolo. Amintește-ți cum te-ai simțit după întâmplarea cu ursul-polar. Amintește-ți când tânjeai să rămâi în viață.

Ursul-polar.

Ursul-polar.

Chiar și experiențele negative se întâmplă cu un scop, nu înțelegi?

Nora înțelegea. Regretele cu care trăise în mare parte din viață erau irosite.

— Da.

Micul cutremur s-a potolit.

Dar pretutindeni pe podea erau împrăștiate cărți.

Luminile se aprinseseră din nou, însă continuau să pâlpâie.

— Scuze, a zis Nora.

S-a aplecat să adune cărțile și să le pună la locul lor.

— Nu! s-a răstit doamna Elm. Nu le atinge! Lasă-le jos!

— Scuzați-mă.

— Și încetează să-ți ceri scuze întruna. Și acum, poți să mă ajuți cu asta? E mai sigur.

Nora a ajutat-o pe doamna Elm să strângă piesele de șah și să așeze tabla pentru o nouă partidă, ridicând și masa în picioare.

— Și cărțile de pe podea? Le lăsăm acolo pur și simplu?

— Ce-ți pasă? Parcă voiai să dispară de tot, nu?

Poate că doamna Elm era un mecanism menit să simplifice ıtele ıncălcite și complexe ale universului cuantic, dar, ın clipa de față – stând jos, printre rafturile pe jumătate goale din jurul tablei sale de șah pregătite pentru un nou joc – părea tristă, ınțeleaptă și ınfinit de umană.

— Nu am vrut să fiu atât de dură, a izbutit să spună doamna Elm ın cele din urmă.

— E ın regulă.

— ımi amintesc ziua ın care am ınceput să jucăm șah ın biblioteca școlii; pe atunci pierdeai cele mai bune piese ıncă de la ınceputul jocului, a zis bătrâna. Te grăbeai și mutai regina sau turele și rămâneai imediat fără ele. Apoi te comportai ca și cum pierduseși jocul, fiindcă rămâneai doar cu pionii și cu un cal sau doi.

— De ce ımi povestiți asta acum?

Doamna Elm a observat un fir de ață atârându-i din pulover și l-a băgat ın mânăcă, apoi s-a răzgândit și l-a scos din nou.

— Trebuie să ınțelegi un lucru, dacă vrei să câștigi cândva jocul de șah, a zis bătrâna, de parcă Nora nu avea nimic mai important la care să se gândească. Și ceea ce trebuie să ınțelegi este că jocul nu se termină niciodată până când nu se ıncheie cu adevărat. Nu se termină dacă mai rămâne chiar și un singur pion pe tablă. Dacă unul dintre jucători rămâne cu un pion și cu regele, iar celălalt jucător are ın continuare toate piesele pe tablă, jocul continuă. Și chiar dacă ai fi pion – și

poate că toți suntem asta –, ar trebui să ții minte că pionul este cea mai deosebită piesă dintre toate. Și asta, pentru că un pion nu e niciodată un simplu pion. Un pion e o potențială regină. Tot ce trebuie să faci e să găsești o modalitate de-a înainta. Pătrătică cu pătrătică. Poți ajunge în capătul opus al tablei, unde să descătușezi tot felul de puteri.

Nora se zgâia la cărțile din jurul ei.

— Așadar, vrei să spunei că nu am decât pioni la dispoziție?

— Vreau să spun că lucrul aparent cel mai banal poate sfârși prin a te conduce spre victorie. Trebuie să mergi înainte. Ca în ziua aceea în râu. Mai ții minte?

Normal că ținea minte.

Câți ani avea atunci? Șaptesprezece, probabil, fiindcă nu mai participa la concursuri. Era o perioadă tensionată, în care tatăl ei era supărat pe ea tot timpul, iar mama trecea printr-una dintre fazele ei de depresie, când aproape că nu vorbea deloc. Fratele ei se întorsese în weekend de la facultatea de artă împreună cu Ravi. Îi arăta prietenului său priveliștile superbului oraș Bedford. Joe organizase o petrecere la râu, cu muzică, cu bere și cu o grămadă de iarbă și de fete frustrate de faptul că pe Joe nu îl interesa persoana lor. Nora fusese și ea invitată și băuse prea mult și ajunsese cumva să discute cu Ravi despre înot.

— Așadar, poți să traversezi râul înot? a întrebat-o el.

— Bineînțeles.

— Ba nu poți, a contrazis-o cineva.

Și astfel, într-o clipă de nebunie, se hotărâse să le demonstreze că se înșală. Când fratele ei mai mare, drogat și extrem de beat, a înțeles ce are ea de gând, era prea târziu. Nora începuse să traverseze râul înot.

În timp ce-și amintea asta, piatra de pe culoarul bibliotecii s-a transformat într-o apă curgătoare. Și, cu toate că rafturile din jur au rămas pe loc, din lespezile de sub tălpile ei a început să crească iarbă, iar cerul a luat locul tavanului. Dar, spre deosebire de dățile când dispăruse într-o altă versiune a prezentului, doamna Elm și cărțile au rămas pe loc. Se afla pe

jumătate în bibliotecă și pe jumătate în amintire.

Se uita lung la cineva pe culoarul-râu. Era alter egoul ei mai tânăr, în apă, în vreme ce ultima geană de lumină a unei zile de vară se destrăma în întuneric.

Echidistanță

Râul era rece și curentul, puternic.

Uitându-se la ea însăși, Nora își amintea durerea din umeri și din brațe. Greutatea lor care o imobiliza de parcă ar fi purtat o armură. Își amintea că nu înțelegea de ce, în ciuda efortului susținut, siluetele platanilor rămâneau cu obstinație la fel de mici, tot așa cum malul rămânea la aceeași distanță. Își amintea cum înghițise puțin din apa aceea murdară. Și cum se uitase spre celălalt mal, cel dinspre care venise, același loc în care stătea acum și din care privea, alături de o versiune mai tânără a fratelui și a prietenilor lui, care nu conștientizau prezența ei și a rafturilor cu cărți de alături.

Își amintea cum, în delirul ei, îi venise în minte cuvântul „echidistant”. Un cuvânt potrivit mai degrabă în siguranța unei clase. Echidistant. Un termen atât de neutru, de matematic, care i s-a întipărit în minte, repetându-se ca o meditație maniacă, în timp ce, cu ultimele puteri, Nora rămânea exact în locul în care se afla. Echidistantă. Echidistantă. Echidistantă. Nealiniată cu niciunul dintre cele două maluri.

Așa se simțise aproape toată viața.

Captivă undeva la mijloc. Străduindu-se, dând energic din brațe, încercând să supraviețuiască, deși nu știa încotro să o apuce. Ce cale să aleagă fără să regrete.

S-a uitat spre malul opus – acum încărcat cu și mai multe rafturi, printre care se zărea totuși silueta impunătoare a platanului aplecat deasupra apei ca un părinte îngrijorat, cu vântul suflându-i printre frunze.

— Dar ai luat o hotărâre în cele din urmă, a zis doamna Elm, auzind în mod evident gândurile Norei. Și ai supraviețuit.

Visul altcuiva

— Viața e un rol permanent, i-a spus doamna Elm în timp ce urmăreau cum fratele ei e împins departe de apă de prietenii lui, apoi, cum el se uita la o fată, al cărei nume Nora îl uitase de mult, care suna la urgențe. Și ai acționat atunci când trebuia. Ai înotat până la mal. Te-ai târât afară din apă. Ai tușit până ți-ai vărsat mațele, dar ai traversat râul, în ciuda așteptărilor. Ai găsit ceva în tine.

— Da. Bacterii. Am fost bolnavă câteva săptămâni. Am înghițit o grămadă din apa aceea infectă.

— Dar ai supraviețuit. Ai avut speranță.

— Da. Ei bine, am cam pierdut-o cu fiecare zi.

Când și-a plecat privirea, a văzut că iarba se retrage și se transformă la loc în piatră și s-a uitat pentru ultima dată spre apă, înainte ca aceasta să dispară licărind și ca platanul să se destrame în aer, împreună cu fratele ei, cu prietenii lui și cu alter egoul ei mai tânăr.

Biblioteca arăta din nou ca înainte. Doar că, acum, cărțile erau la loc pe rafturi, iar luminile nu mai pâlpâiau.

— Am fost atât de proastă ambiționându-mă să înot atunci, în încercarea de a-i impresiona pe cei prezenți. Mereu am crezut că Joe e mai bun decât mine. Voiam ca el să mă placă.

— De ce credeai că e mai bun decât tine? Pentru că așa considerau părinții tăi?

Pe Nora o înfuria franchețea doamnei Elm. Dar poate că avea dreptate.

— Mereu a trebuit să fac ce vor ei, ca să-i impresionez. Normal că Joe avea problemele lui. Iar eu nu le-am prea înțeles până când am aflat că e homosexual, dar se spune că rivalitatea dintre frați nu are legătură cu ei, ci cu părinții, iar eu am considerat dintotdeauna că, pe el, părinții îl încurajau mai mult să-și îndeplinească visurile.

— Cum a fost în cazul muzicii?

— Da.

— Când el și Ravi s-au hotărât că vor să devină vedete

rock, mama și tata i-au cumpărat lui Joe o chitară, apoi un pian digital.

— Și cum a mers?

— Cu chitara a mers bine. Într-o săptămână a învățat să cânte „Smoke On The Water”, dar pianul nu l-a atras și a decis că nu vrea să-i ocupe dormitorul.

— Și astfel te-ai ales tu cu el, a zis doamna Elm, mai degrabă ca o afirmație decât ca o întrebare.

Știa. Bineînțeles că știa.

— Da.

— A fost mutat în camera ta, iar tu l-ai primit ca pe un prieten și ai învățat să cânti la el, cu o hotărâre de neclintit. Ți-ai cheltuit banii de buzunar pe manuale de pian, pe *Mozart pentru începători* și pe *Beatles pentru pian*. Pentru că ți-a plăcut. Dar și pentru că voiai să-l impresionezi pe fratele tău mai mare.

— Nu v-am povestit niciodată toate astea.

— Nu te teme, a zis doamna Elm, schițând un zâmbet. Am citit cartea.

— Corect. Desigur. Da. Am înțeles.

— Trebuie să încetezi să mai cauți aprobarea celor din jur, Nora, i-a șoptit doamna Elm, ca pentru a da importanță și un caracter intim momentului. Nu ai nevoie de permisiunea nimănui ca să fii...

— Da. Înțeleg.

Și chiar înțelegea.

Toate viețile pe care le încercase până atunci, din momentul în care pășise în bibliotecă, fuseseră într-adevăr visul altcuiva. Viața de femeie căsătorită, care trăia la țară, fusese visul lui Dan. Călătoria în Australia fusese visul lui Izzy, iar regretul Norei că nu o însoțise reprezentase mai degrabă o vină față de propria prietenă decât o părere de rău pentru ea însăși. Visul de a deveni campioană la înot îi aparținuse tatălui ei. Și da, era adevărat că, în tinerețe, o interesaseră Cercul Polar Arctic și posibilitatea de a deveni glaciolog, dar chiar și acestea îi fuseseră insuflate mai ales de discuțiile cu doamna Elm, în biblioteca școlii. Iar trupa The Labyrinths, ei

bine, acela fusese dintotdeauna visul fratelui ei.

Poate că nu exista o viață perfectă pentru ea, dar undeva exista, cu siguranță, o viață care merita trăită. Și, dacă îi era sortit să găsească o viață care să merite trăită, înțelegea acum că trebuia să arunce o plasă mai mare.

Doamna Elm avea dreptate. Jocul nu se sfârșise. Niciun jucător nu trebuie să abandoneze lupta câtă vreme pe tablă mai există piese.

Și-a îndreptat spatele și s-a ridicat.

— Trebuie să alegi mai multe vieți de pe rafturile de jos sau de pe cele de sus. Până acum ai încercat să scapi de cele mai evidente dintre regrete. Cărțile de pe cele mai de sus sau cele mai de jos rafturi reprezintă vieți mai îndepărtate. Vieți pe care încă le trăiești într-un univers sau altul, însă nu acelea pe care ți le-ai imaginat, după care ai plâns sau la care te-ai gândit. Sunt vieți pe care le-ai putea trăi, dar la care nu ai visat niciodată.

— Așadar sunt vieți nefericite?

— Unele da, altele nu. Doar că nu sunt cele mai *evidente* dintre vieți. Sunt acelea care necesită puțină imaginație ca să le poți accesa. Dar sunt sigură că poți să ajungi acolo.

— Mă puteți îndruma?

Doamna Elm a zâmbit.

— Ți-aș putea citi o poezie. Bibliotecarilor le plac poeziile, a zis ea, după care a început să-i citeze din Robert Frost: „Două drumuri se despărțeau într-o pădure și eu.../ Am apucat-o pe cel mai neumblat,/ Și asta viața mi-a schimbat...” Dacă nu doar două drumuri s-ar despărți într-o pădure? Dacă ar fi mai multe cărări decât copaci? Dacă ai avea un număr infinit de variante din care să alegi? Ce ar mai face atunci Robert Frost?

Nora își amintea că, în primul an la Filosofie, îl studiasse pe Aristotel. Și că fusese puțin deprimată la gândul că, după părerea lui, excelența nu e niciodată întâmplătoare. Că rezultatele excelente sunt rezultatul „alegerii înțelepte dintre mai multe posibilități”. Și iat-o acum pe ea, în postura privilegiată de a selecta aceste multiple variante. Era o

scurtătură spre înțelepciune și poate că și una spre fericire. Acum nu mai privea totul ca pe o povară, ci ca pe un dar neprețuit.

— Uită-te la tabla de șah pe care am așezat-o la loc, i-a zis doamna Elm cu blândețe. Uite cât de ordonată, de sigură și de calmă arată acum, înainte să înceapă jocul. E un lucru frumos. Dar e plictisitor. E lipsit de viață. Și, cu toate acestea, în clipa în care faci prima mișcare pe tablă, lucrurile se schimbă. Devin mai haotice. Iar haosul crește cu fiecare mutare.

Nora s-a așezat la masa de șah, față-n față cu doamna Elm. S-a uitat insistent la tablă și a înaintat două pătrățele cu pionul.

Doamna Elm a făcut aceeași mișcare în oglindă pe partea ei de tablă.

— E un joc simplu de jucat, i-a spus ea Norei. Dar e greu de câștigat. Fiecare mișcare pe care o faci deschide o paletă largă de noi posibilități.

Nora a mutat unul dintre cai. Și au continuat așa o vreme.

Doamna Elm a făcut un comentariu.

— La începutul jocului, nu există nicio variație. Nu există decât o modalitate de a aranja tabla. După primele șase mișcări, apar nouă milioane de variante. Iar după opt mișcări, ai două sute optzeci și opt de miliarde de posibilități. Și numărul lor continuă să crească. Există mai multe variante într-un joc de șah decât numărul de atomi din universul vizibil. Așa că devine foarte confuz. Și nu există o singură modalitate corectă de a juca, ci mai multe. În șah, ca și în viață, posibilitatea stă la baza oricărui lucru. A fiecărei speranțe, a fiecărui vis, a fiecărui regret, a fiecărui moment al vieții.

În cele din urmă, Nora a câștigat jocul. Avea vaga bănuială cu doamna Elm *o lăsase* să câștige și, cu toate acestea, se simțea ceva mai bine.

— Bine, a zis doamna Elm. Presupun că e timpul pentru o nouă carte. Ce părere ai?

Nora s-a uitat în lungul rafturilor de cărți. De-ar fi avut titluri mai exacte! De-ar fi fost una care să se numească

Aceasta e viața perfectă.

Primul instinct fusese să ignore întrebarea doamnei Elm. Dar acolo unde se găseau cărți, apărea întotdeauna și tentația de a le deschide. Și își dădea seama că la fel era și în cazul vieților.

Doamna Elm a repetat una dintre afirmațiile de mai devreme:

— Nu subestima nicicând importanța deosebită a lucrurilor mărunte.

Se dovedea un sfat util.

— Îmi doresc o viață liniștită. Viața în care lucrez cu animale. În care am ales slujba de la centrul pentru ocrotire a animalelor – acolo unde am făcut practică la școală – în locul celei de la Teoria Corzilor. Da. Dați-mi-o pe aceea, vă rog.

O viață liniștită

Era o existență în care, de fapt, era foarte ușor de pătruns.

În această viață, dormea bine și nu se trezea până când nu suna ceasul deșteptător, la opt fără un sfert. Se ducea la lucru cu un Hyundai vechi și uzat, care duhnea a câini și a biscuiți și era decorat cu firimituri, trecea pe lângă spital și pe lângă sala de sport și intra într-o parcare mică de lângă centrul pentru protecția animalelor, o clădire modernă, din cărămidă gri, cu un singur etaj.

Își petrecea dimineața hrănind și plimbând câinii. Motivul pentru care îi era atât de lesne să se acomodeze în această viață se datora, cel puțin parțial, faptului că fusese întâmpinată de o femeie binevoitoare și realistă, cu părul castaniu, cârlionțat și cu un accent din Yorkshire. Femeia, pe nume Pauline, i-a spus Norei că va începe lucrul la adăpostul pentru câini, în locul celui pentru pisici, așa că Nora a fost îndreptățită să o întrebe ce trebuie să facă acolo și să se arate derutată. De asemenea, problema legată de faptul că nu cunoștea numele celorlalți angajați a fost rezolvată de ecusoanele pe care le purtau toți lucrătorii.

Nora a plimbat un bullmastiff nou-sosit pe câmpul din spatele adăpostului. Pauline i-a spus că animalul fusese tratat îngrozitor de stăpânul lui. Apoi i-a arătat câteva cicatrice rotunde.

— Arsuri de țigară.

Nora își dorea să trăiască într-o lume fără cruzime, dar singurele lumi care îi stăteau la dispoziție implicau și existența altor oameni. Câinele se numea Sally. Se temea de orice. Până și de umbra lui. De tufișuri. De alți câini. De picioarele Norei. De iarbă. De aer. Deși o plăcea în mod evident pe Nora și chiar se lăsase mângâiat (scurt) pe piept.

Mai târziu, Nora a ajutat la curățarea căsuțelor pentru câini. Își imagina că le spuneau căsuțe fiindcă suna mai bine decât cuști, denumire care, sincer, li se potrivea mai bine. Printre animale se afla un ciobănesc german cu trei picioare,

pe nume Diesel, care, aparent, se afla acolo de ceva vreme. Când s-au jucat de-a prinsul, Nora și-a dat seama că avea reflexe bune, căci prindea mingea cu gura aproape de fiecare dată. Îi plăcea această viață sau, mai exact, îi plăcea cum era ea însăși în această viață. Își dădea seama ce fel de persoană era după felul cum îi vorbea lumea. Era plăcut – liniștitor și încurajator – să fie un om bun.

Mintea ei era cu totul altfel aici. În viața aceasta avea o multitudine de gânduri, iar acestea erau pline de bunătate. „Compașiunea stă la baza moralității”, scrisese filosoful Arthur Schopenhauer într-unul dintre momentele lui de calm. Poate că stătea totodată și la baza vieții.

La centru lucra un bărbat pe nume Dylan, care știa instinctiv cum să se poarte cu toți câinii. Era cam de aceeași vârstă cu ea, poate puțin mai tânăr. Avea o privire amabilă, blândă și tristă, părul lung și auriu, ca de surfist, și semăna cu un retriever. La prânz, a venit și s-a așezat pe bancă, lângă Nora, privind în depărtare, pe câmp.

— Ce mănânci azi? a întrebat el cu inocență, arătând din cap spre casoleta cu mâncare a Norei.

Sincer, nu știa – o găsisese gata pregătită de dimineață, când deschisese frigiderul acoperit cu magneti și calendare. A ridicat capacul și a găsit un sandvici cu brânză și Marmite^{15} și un pachet cu chipsuri cu sare și cu oțet. Cerul s-a înnorat și vântul s-a întetit.

— La naiba! a exclamat Nora. O să plouă.

— Poate că da, câinii sunt încă în cuști.

— Poftim?

— Câinii simt mirosul de ploaie, așa că adesea se adăpostesc atunci când cred că o să se întâmple. Nu ți se pare grozav? Faptul că pot să prezică viitorul folosindu-se de *nas*?

— Ba da, a răspuns Nora. E extraordinar.

Nora a mușcat din sandviciul cu brânză. Dylan a luat-o pe după umeri.

Nora a sărit în sus.

— Ce naiba? s-a răstit ea.

Dylan arăta profund spăsit. Și oarecum îngrozit de propriul

gest.

— Îmi cer scuze. Te-a durut umărul?

— Nu... Doar că... Eu... Nu. Nu. E în regulă.

Nora a aflat astfel că Dylan era prietenul ei și că învățaseră la aceeași școală gimnazială. Hazeldene Comp. Și că era cu doi ani mai tânăr decât ea.

Nora își amintea ziua în care murise tatăl ei, când stătuse în biblioteca școlii și văzuse un băiat blond, cu vreo doi ani mai mic, trecând în fugă pe la fereastra stropită de ploaie. *Fie fugărea pe cineva, fie era el însuși fugărit.* Dylan fusese acela. Îl plăcuse oarecum, de la distanță, dar fără să-l cunoască realmente sau să se mai gândească vreodată la el.

— Te simți bine, Norster? a întrebat-o Dylan.

Norster?

— Da. Doar că... Da. Sunt bine.

S-a așezat la loc pe bancă, ceva mai departe de el. Nu era nimic evident în neregulă cu Dylan. Era un tip drăguț. Și era sigură că, în viața aceasta, îl plăcea cu adevărat. Poate chiar îl iubea. Dar a pași într-o viață nouă nu era același lucru cu a prelua o emoție.

— Apropo, ai făcut rezervare la Gino?

Gino. Restaurantul italian. Nora mergea acolo în tinerețe. Era surprinsă că încă funcționa.

— Poftim?

— La Gino? La pizzerie? Pentru diseară? Ziceai că-l cunoști pe manager.

— Da, tata îl cunoștea.

— Și? Ai reușit să suni?

— Da, a mințit Nora. Dar, de fapt, nu mai aveau locuri libere.

— Într-o seară din timpul săptămânii? Ciudat! Ce păcat! Ador pizza. Și paste. Și lazanele. Și...

— Așa e, a intervenit Nora. Da. Am înțeles. Înțeleg foarte bine. Știu că e ciudat. Dar au rezervări pentru câteva grupuri.

Dylan scosese deja telefonul. Era nerăbdător.

— O să încerc la La Cantina. Știi tu... Restaurantul mexican. Au o grămadă de opțiuni pentru vegetarieni. Ador

mâncarea mexicană, tu nu?

Nora nu găsea un motiv întemeiat pentru care să nu facă asta. Dincolo de conversația nu chiar captivantă cu Dylan și în comparație cu sandviciul pe care îl mânca acum și cu felul în care arăta frigiderul ei, mâncarea mexicană suna promițător.

Așa că Dylan a rezervat o masă pentru amândoi. Apoi au continuat să stea de vorbă, în timp ce câinii lătrau în clădirea din spate. Din discuția lor, rezulta că se gândeau să se mute împreună.

— Am putea să vedem *Last Chance Saloon*, a propus Dylan.

Nora nu îl asculta cu prea mare atenție.

— Ce e ăla?

Dylan era un tip timid, și-a dat ea seama, care evita contactul vizual. Dar destul de atrăgător.

— Știi tu, filmul ăla cu Ryan Bailey pe care voiai să-l vezi. Am urmărit trailerul împreună. Ziceai că pare amuzant, așa că am studiat puțin și are 85% scor pe Rotten Tomatoes și e pe Netflix, așa că.

Se întreba dacă Dylan ar crede-o dacă i-ar spune că, într-o altă viață, era solistă într-o trupă de pop-rock care se bucura de succes internațional și totodată un idol mondial care avusese o relație și se *despărțise* de bunăvoie de Ryan Bailey.

— Sună interesant, a răspuns ea, în timp ce urmărea o pungă goală de chipsuri zburând peste iarba rară.

Dylan a sărit de pe bancă, a înșfăcat punga și a aruncat-o la coșul de gunoi de alături.

Apoi s-a trântit la loc lângă ea, zâmbind. Nora înțelegea ce găsește alter egoul ei la Dylan. Avea un suflet curat. Era el însuși ca un câine.

De ce mi-aș dori un alt univers, câtă vreme aici există câini?

Restaurantul se afla pe Castle Road, imediat după Teoria Corzilor, așa că au trebuit să treacă prin fața magazinului ca să ajungă acolo. I se părea ciudat că locul îi era atât de familiar. Când a ajuns în dreptul magazinului, a observat că ceva nu e în regulă. Nu mai erau expuse chitare în vitrină. Nu mai era nimic la geam, cu excepția unei coli A4 îngălbenite, lipite pe interior.

A recunoscut scrisul lui Neil.

Din nefericire, Teoria Corzilor nu mai poate funcționa în aceste condiții. Din cauza creșterii chiriei, pur și simplu nu ne mai permitem să continuăm. Le mulțumim tuturor clienților fideli. *Don't Think Twice, It's All Right*^{16}. *You Can Go Your Own Way*^{17}. *God Only Knows What We'll Be Without You*^{18}.

Dylan era amuzat.

— Înțeleg ce au făcut aici, a zis și o clipă mai târziu a continuat. M-au botezat după Bob Dylan. Ți-am spus asta vreodată?

— Nu-mi amintesc.

— Știi tu, muzicianul.

— Da. Am auzit de Bob Dylan.

— Pe sora mea mai mare o cheamă Suzanne. După melodia lui Leonard Cohen.

Nora a zâmbit.

— Părinților mei le plăcea muzica lui Leonard Cohen.

— Ai intrat vreodată acolo? a întrebat-o Dylan. Părea un magazin excelent.

— O dată sau de două ori.

— Mă gândeam eu că da, din moment ce ești melomană. Cândva cântai la pian, nu?

Cândva.

— Da. La orgă electronică. Puțin.

Nora a observat că anunțul părea vechi. Își amintea ce-i spusese Neil odinioară. *Nu te pot plăti ca să-mi alungi clienții cu mutra ta plouată.*

Ei bine, Neil, poate că, de fapt, nu mutra mea era de vină.

Au trecut mai departe.

— Dylan, tu crezi în existența universurilor paralele?

El a ridicat din umeri.

— Cred că da.

— Cu ce îți imaginezi că te ocupi în altă viață? Consideri că acesta e un univers bun? Sau mai degrabă ai prefera să trăiești într-un alt univers, departe de Bedford?

— Nu prea. Sunt fericit aici. De ce mi-aș dori un alt univers câtă vreme aici există câinii? Câinii de aici sunt la fel cu cei din Londra. Știi, am avut ocazia. Intrasem la Universitatea din Glasgow, la Medicină Veterinară. M-am dus o săptămână, dar îmi lipseau prea mult câinii. Apoi tata și-a pierdut slujba și nu și-a mai permis să mă țină în facultate. Așa că nu am avut ocazia să devin veterinar. Cu toate că îmi doream *din suflet* să ajung veterinar. Dar nu regret. Am o viață bună. Am prieteni buni. Am câinii.

Nora a zâmbit. Îi plăcea Dylan, deși se îndoia că ar putea fi într-atât de atrasă de el precum cealaltă Nora. Era un om bun, iar oamenii buni sunt rari.

Când au ajuns la restaurant, un bărbat înalt, brunet, în haine sport a trecut alergând pe lângă ei. O clipă, Nora a fost dezorientată, apoi și-a dat seama că era Ash – Ash, chirurgul, Ash, fostul client de la Teoria Corzilor, care o invitase la cafea, Ash, care o încurajase în spital și care ciocănise la ușa ei, în altă lume, noaptea trecută, ca să o anunțe că murise Voltaire. Era clar că se antrena pentru semimaratonul de duminică. Nu avea de ce să creadă că, în această viață, Ash era altul decât cel din viața ei originară, doar că era posibil ca el să nu-l fi găsit pe Voltaire mort cu o seară în urmă. Sau poate că o făcuse, deși pe Voltaire probabil că nu îl chema așa.

— Bună! l-a salutat ea, uitând în ce univers se află.

Ash i-a zâmbit, confuz. Confuz, dar amabil, ceea ce, într-un

fel, a făcut-o pe Nora să se rușineze. Desigur că în viața aceasta el nu îi bătuse la ușă, nu o invitase niciodată la cafea și nu cumpărase o carte cu melodii de Simon & Garfunkel.

— Cine era? a întrebat-o Dylan.

— O veche cunoștință din altă viață.

Dylan era derutat, dar a alungat orice gând, ca un câine care se scutură de apă.

Apoi au intrat.

Cină cu Dylan

La Cantina nu se schimbase mai deloc în decursul anilor.

Norei i-au venit în minte imagini din seara în care îl dusesese pe Dan acolo, cu ani în urmă, cu ocazia primei lui vizite în Bedford. Stătuseră la o masă din colț și băuseră prea multe pahare de margarita și discutaseră despre viitorul lor împreună. Atunci îi împărtășise Dan pentru prima dată visul lui de a trăi la țară și de a avea un pub acolo. Fuseseră pe punctul de a se muta împreună, ceea ce, aparent, Nora și Dylan se pregăteau să facă în această viață. Acum își amintea că Dan fusese destul de nepoliticos cu chelnerul, iar Nora compensase pentru asta afișând zâmbete exagerate. Era una dintre regulile vieții – *Să nu ai nicicând încredere în cineva care se comportă intenționat nepoliticos cu personalul prost plătit* –, iar Dan o încălcase și pe aceasta, ca pe multe altele. Deși, trebuia să recunoască, La Cantina nu se număra printre restaurantele ei preferate unde să-și fi dorit să revină.

— Ador locul ăsta, îi mărturisea Dylan acum, uitându-se în jur la decorul exagerat de încărcat, în roșu și în galben.

Nora se întreba în sinea ei dacă există vreun loc pe care Dylan să nu îl adore. Părea în stare să se așeze pe un câmp de lângă Cernobîl și să admire frumusețea peisajului.

Au vorbit despre câini și despre școală, în timp ce au mâncat taco cu fasole neagră. Dylan era cu doi ani mai mic decât Nora și își amintea că, la început, o știa drept „fata bună la înot”. Ținea minte până și întrunirea aceea – pe care Nora se străduise multă vreme să o uite – în care ea fusese chemată pe scenă și în care i se înmânase certificatul de elev de onoare al școlii Hazeldene Comp. Acum, dacă se gândea mai bine, Nora își dădea seama că e posibil ca acela să fi fost momentul în care se decisese să renunțe la înot. Momentul în care îi venea greu să fie cu prietenii, momentul în care se retrăsese într-un cotlon la școală.

— Obişnuiam să te văd în bibliotecă în pauze, i-a zis el, zâmbind la această amintire. Te vedeam jucând şah cu

biblioteca de acolo. Cum o chema?

— Doamna Elm, i-a răspuns Nora.

— Așa! Doamna Elm! a exclamat el. Apoi a spus ceva și mai înfricoșător. Am văzut-o zilele trecute.

— Ai văzut-o?

— Da. Pe Shakespeare Road. O însoțea o persoană într-o uniformă de genul celor pe care le poartă asistentele. Cred că fusese la plimbare și se întorcea la azil. Părea foarte fragilă. Foarte bătrână.

Dintr-un oarecare motiv, Nora crezuse că femeia murise cu mulți ani în urmă și că versiunea doamnei Elm pe care o vedea mereu în bibliotecă făcea ideea cu atât mai plauzibilă, căci respectiva versiune arăta întotdeauna identic cu imaginea doamnei Elm din perioada școlii, a cărei amintire Nora o păstrase asemenea unui țăntar captiv în chihlimbar.

— Oh, nu! Biata doamnă Elm! Am iubit-o.

Last Chance Saloon

După masă, Nora s-a dus acasă la Dylan ca să vadă filmul cu Ryan Bailey. Aveau o sticlă de vin pe jumătate goală, pe care restaurantul le îngăduise să o ia cu ei. Ca să se justifice în sinea ei, își spunea că el e drăguț și deschis și îi dezvăluie multe despre viața lor, fără să fie nevoită să tragă prea mult cu urechea.

Dylan locuia într-o casuță cu terasă de pe Huxley Avenue, pe care o moștenise de la mama lui. Casa părea mai mică decât era în realitate, din pricina numărului mare de câini pe care îi adăpostea. Nora vedea cinci, deși era posibil ca pe la etaj să se fi ascuns mai mulți. Își imaginase dintotdeauna că îi place mirosul de câine, dar dintr-odată și-a dat seama că pasiunea își avea limitele ei.

Așezându-se pe canapea, a simțit ceva tare sub ea – un inel de ros din plastic, pentru câini. L-a pus pe covor, printre celelalte jucării. Un os de jucărie. O minge galbenă din spumă, cu urme de mușcături. O jucărie moale, aproape masacrată.

Un chihuahua cu cataractă încerca să facă sex cu piciorul ei drept.

— Încetează, Pedro! l-a certat Dylan râzând, trăgând creatura de lângă ea.

Alt câine, un Newfoundland uriaș, robust, de culoare maro, ședea alături, pe canapea, lingând urechea Norei cu o limbă de mărimea unui papuc, ceea ce însemna că Dylan trebuia să se așeze pe podea.

— Vrei să stai pe canapea?

— Nu. Mi-e bine jos.

Nora nu a insistat. De fapt, era chiar ușurată. Așa era mai simplu să urmărească *Last Chance Saloon* fără să riște alte situații stânjenitoare. Câinele a încetat să-i mai lingă urechea și și-a lăsat capul pe genunchiul ei, iar Nora s-a simțit – ei bine, nu tocmai fericită, dar nici deprimată.

Totuși, în timp ce ea îl urmărea pe Ryan Bailey, care-i spunea iubitei de pe ecran că „Viața e făcută să fie trăită,

draga mea”, și, în timp ce Dylan o informa că avea de gând să primească încă un câine să doarmă cu el în pat („Plânge toată noaptea. Vrea la tata.”), Nora și-a dat seama că nu era prea încântată de această viață.

Și, în plus, Dylan o merita pe cealaltă Nora. Cea care reușise să se îndrăgostească de el. Era un sentiment nou – de parcă ar fi luat locul altcuiva.

Înțelegând că în această viață avea un nivel crescut de toleranță la alcool, și-a mai turnat un pahar de vin. Era un Zinfandel de proastă calitate, din California. Nora s-a uitat la eticheta de pe spatele sticlei. Dintr-un motiv sau altul, aceasta conținea o scurtă autobiografie combinată a unei femei și a unui bărbat, Janine și Terence Thornton, care dețineau via în care se producea respectivul vin. Nora a citit ultima propoziție: *Când ne-am căsătorit, ne-am dorit ca într-o bună zi să avem propria podgorie. Iar acum ne-am îndeplinit visul. Aici, în valea Dry Creek, viața are același gust bun ca un pahar cu Zinfandel.*

A mângâiat câinele masiv care mai devreme îi linsese urechea și a șoptit un „la revedere” în blana mare și caldă a animalului, luându-și rămas-bun de la Dylan și de la câinii lui.

Podgoria Buena Vista

În timpul următoarei vizite în Biblioteca de la Miezul Noptii, doamna Elm a ajutat-o pe Nora să descopere viața cea mai apropiată de cea descrisă pe eticheta sticlei de vin de la restaurant. I-a dat o carte care i-a călăuzit pașii până în America.

În această viață, o chema Nora Martínez și era căsătorită cu un american jovial, de origine mexicană, în vârstă de vreo patruzeci de ani, pe nume Eduardo, pe care îl cunoscuse în timpul anului de pauză pe care cândva regretase că nu și-l luase după terminarea facultății. După moartea părinților lui într-un accident cu barca (aflase asta dintr-un articol din revista *The Wine Enthusiast*, pe care îl înrămaseră în salonul lor de degustare, cu lambriuri din lemn de stejar), Eduardo se alesese cu o moștenire modestă și cumpăraseră o mică podgorie în California. În trei ani, afacerea mersese atât de bine – în special soiul Syrah –, încât reușiseră să cumpere o podgorie vecină atunci când aceasta fusese scoasă la vânzare. Crama lor se numea Podgoria Buena Vista și era situată la poalele munților Santa Cruz. Aveau un fiu, Alejandro, care mergea la o școală cu internat de lângă golful Monterey.

Mare parte din afacerea lor se baza pe turismul viticol. Autocare pline de oameni soseau din oră în oră. Era destul de simplu să improvizeze, căci turiștii erau de-a dreptul naivi. Lucrurile decurgeau astfel: Eduardo decidea ce vinuri să toarne în pahare înainte de venirea fiecărui autocar și îi dădea Norei sticlele – „Vai, Nora, ușurel, e cam mult!”, o certa el cu umorul său spanglez, atunci când ea bea ceva mai multicel –, iar când soseau turiștii, Nora mirosea vinurile și încerca să-l copieze pe Eduardo, spunând exact ce trebuie, în timp ce turiștii sorbeau și savurau băutura.

„Acest vin are un buchet cu aromă lemnoasă” sau „Aici veți sesiza arome vegetale – mure frumoase și grase și gustul de nectarină, perfect echilibrat de note de cărbune”.

Fiecare viață pe care o încercase oferea o atmosferă aparte,

ca diferitele mișcări din cadrul unei simfonii, iar aceasta era de-a dreptul îndrăzneță și optimistă. Eduardo avea o fire incredibil de plăcută, iar căsătoria lor părea una de succes. Poate că ar fi rivalizat chiar cu viața cuplului de pe eticheta sticlei cu vin de proastă calitate, pe care îl băuse împreună cu Dylan în timp ce câinele acela uriaș îi lingea urechea. Își amintea până și cum îi cheamă. Janine și Terence Thornton. Simțea că și ea dănuia acum pe eticheta unei sticle. Și arăta ca atare. Cu o coafură perfectă, în stil californian și cu dinți bine întreținuți, bronzată și sănătoasă, în ciuda consumului de vin Syrah în cantități substanțiale, după cum bănuia ea. Avea abdomenul plat și tare, care sugera că face săptămânal ore întregi de Pilates.

Totuși, în această viață, nu mima ușor numai cunoștințele despre vinuri. Îi venea ușor să mimeze *orice*, ceea ce ar fi putut însemna că însăși cheia aparentei sale relații de succes cu Eduardo consta în faptul că el nu prea acorda atenție lucrurilor din jur.

După plecarea ultimilor turiști, Eduardo și Nora s-au așezat afară, sub bolta plină de stele, cu câte un pahar de vin în mână.

— Focurile s-au stins acum în LA, i-a zis el.

Nora se întreba oare cine locuia acum în Los Angeles, în casa care îi aparținea în existența ei ca vedetă de muzică pop.

— Ce ușurare!

— Da.

— Nu-i așa că e frumoasă? l-a întrebat ea, studiind cerul limpede, plin de constelații.

— Ce anume?

— Galaxia.

— Da.

El se uita pe telefon și nu era prea vorbăreț. Apoi a lăsat jos telefonul, dar nici atunci nu a spus prea multe.

Nora întâlnise trei tipuri de liniște în relațiile ei. Exista, evident, tăcerea pasiv-agresivă, apoi tăcerea de genul nu-mai-avem-nimic-să-ne-spunem și mai era tăcerea de genul celei pe care se pare că o cultivau ea și Eduardo. Tăcerea care arăta că

nu simt *nevoia* să-și vorbească. Că sunt pur și simplu împreună, că au o *existență comună*. La fel cum puteai fi tăcut și fericit cu tine însuși.

Cu toate acestea, ea voia să vorbească.

— Suntem fericiți, nu-i așa?

— De ce mă întrebi asta?

— Oh, știu că suntem fericiți. Doar că uneori îmi place să te aud spunând-o.

— Suntem fericiți, Nora.

Ea a sorbit din vin, uitându-se la soțul ei. Bărbatul purta pulover, deși era destul de cald. Au stat așa o vreme, apoi el s-a dus la culcare înaintea ei.

— Eu mai rămân puțin afară.

Pe Eduardo nu părea să-l deranjeze, așa că a plecat pe nesimțite, după ce a sărutat-o ușor pe creștet.

Nora a ieșit cu paharul de vin și s-a plimbat o vreme prin via scaldată în lumina lunii.

S-a uitat îndelung la cerul plin de stele.

Nu era absolut nimic în neregulă cu această viață, dar, în sinea ei, tânjea după alte lucruri, alte posibilități. Simțea că plutește în continuare și că nu e pregătită să aterizeze încă. Poate că semăna cu Hugo Lefèvre mai mult decât își dădea seama. Poate că se strecura prin vieți cu aceeași ușurință cu care întorcea paginile unei cărți.

A dat pe gât restul de vin, conștientă că nu va avea de furcă cu mahmureala ulterioară.

— Pământ și lemn, și-a zis în sinea ei și a închis ochii.

De acum, nu mai era mult.

Nu mai era mult deloc.

A rămas acolo, în picioare, așteptând să dispară.

Multiplele vieți ale Norei Seed

Nora a ajuns să înțeleagă ceva. Ceva ce Hugo nu îi explicase pe îndelete, în bucătăria din Svalbard. Nu era nevoie să îți placă toate aspectele fiecărei vieți în parte, ca să le poți încerca în continuare. Trebuia doar să nu renunți niciodată la ideea că, undeva, ar exista o viață pe placul tău. Totodată, faptul că îți plăcea o viață nu însemna că vei rămâne acolo. Rămâneai într-o viață doar câtă vreme nu îți puteai imagina una mai bună și, totuși, paradoxal, cu cât încercai mai multe vieți, cu atât îți era mai ușor să îți imaginezi ceva mai bun, iar imaginația Norei se îmbogățea cu fiecare viață nouă pe care o încerca.

Așadar, cu timpul și cu ajutorul doamnei Elm, Nora a luat o mulțime de cărți de pe rafturi și a sfârșit prin a gusta o mulțime de vieți diferite, în căutarea celei potrivite. A învățat că a elimina regretele era, într-adevăr, o modalitate de a-și îndeplini dorințele. La urma urmei, într-un univers exista aproape orice viață pe care ea își dorea să o trăiască.

Într-una dintre existențe, ducea o viață solitară în Paris și preda engleza la un colegiu din Montparnasse, se plimba cu bicicleta pe malurile Senei și citea o grămadă de cărți pe băncile din parc. În alta, era profesoară de yoga și avea gâtul mobil ca al unei bufnițe.

Într-o viață, continuase să înoate, dar nu încercase nicio clipă să ajungă la olimpiadă. O făcea doar ca distracție. În viața aceea era salvamar pe o plajă din stațiunea Sitges, de lângă Barcelona, vorbea fluent catalană și spaniolă și avea o prietenă foarte bună și foarte amuzantă, pe nume Gabriela, care o învățase să facă surfing și cu care împărțea un apartament la cinci minute de plajă.

Exista și o viață în care Nora continuase să scrie, activitate cu care cochetase ocazional la universitate, și acum era autoare cu cărți publicate. Romanul ei intitulat *Forma regretului* avea recenzii excelente și ajunsese pe lista scurtă a unui premiu literar extrem de important. În viața aceea, luase

prânzul într-un club dezamăgitor de banal din Soho, cu doi producători foarte binevoitori și relaxați de la studiourile Magic Lantern Productions, care voiau să-i ecranizeze cartea. Nora sfârșise prin a se îneca cu lipia și a-și vărsa vinul roșu pe pantalonii unuia dintre producători, stricând toată întâlnirea.

În altă viață, avea un fiu adolescent pe nume Henry, pe care nu îl cunoștea cu adevărat, fiindcă acesta îi trântea în mod constant ușile în nas.

Într-o viață, era pianistă și concerta, iar în clipa aceea se afla într-un turneu în Scandinavia, cântând noapte de noapte pentru mulțimi de oameni înfumurați (și se întorsese în Biblioteca de la Miezul Noptii în timp ce interpreta *Concertul numărul 2 pentru pian* de Chopin, în Finlandia Hall din Helsinki).

Într-o viață, nu mânca altceva decât pâine prăjită.

Într-o viață, studiasse la Oxford, devenise lector de filosofie la colegiul St. Catherine și locuia singură într-o casă în stil georgian, într-un ansamblu rezidențial monden, într-o zonă liniștită și respectabilă.

În altă viață, Nora era un ocean de emoții. Resimțea totul profund și în mod direct. Fiecare bucurie și fiecare tristețe. Un singur moment putea să conțină deopotrivă o bucurie și o durere profundă, ca și cum depindeau una de cealaltă, ca un pendul aflat în mișcare. O simplă plimbare afară și se umplea de o tristețe profundă, doar pentru că soarele se ascunsese în spatele unui nor. Și, dimpotrivă, când întâlnea pe drum un câine evident recunoscător pentru atenția pe care i-o acorda, simțea că se topește pe asfalt, cuprinsă de un extaz fără margini. În viața aceea, avea la capul patului o carte cu poeme de Emily Dickinson și un playlist intitulat „Stări extreme de euforie” și altul numit „Adeziv pentru a-mi lipi inima frântă”.

Într-o viață, era vlogger de călătorii, avea 1.750.000 de abonați pe YouTube și aproape tot atâția oameni care o urmăreau pe Instagram, iar cel mai popular videoclip al ei era unul în care căzuse dintr-o gondolă, în Veneția. Avea și unul despre Roma, intitulat „Terapie la Roma”.

Într-o viață, era părintele unic al unui bebeluș care, la propriu, nu dormea deloc.

Într-o viață, conducea rubrica de showbiz a unui tabloid și scria articole despre relațiile lui Ryan Bailey.

Într-o viață, era editor de imagine la *National Geographic*.

Într-o viață, era un arhitect eco de succes și trăia într-un bungalow proiectat de ea însăși, care nu producea emisii de carbon și care funcționa pe bază de apă de ploaie și de energie solară.

Într-o viață, lucra pentru o organizație umanitară din Botswana.

Într-o viață, era bună pentru pisici.

Într-o viață, era voluntar într-un cămin care oferea asistență persoanelor fără adăpost.

Într-o viață, dormea pe canapeaua prietenei sale.

Într-o viață, preda muzică în Montreal.

Într-o viață, își petrecea toată ziua certându-se cu necunoscuți pe Twitter și își încheia mare parte din mesaje cu cuvintele „Străduiește-te”, dându-și seama în sinea ei că, de fapt, se sfătuiă pe ea însăși să facă asta.

Într-o viață, nu avea cont pe niciun site de socializare.

Într-o viață, nu băuse niciodată alcool.

Într-o viață, era campioană la șah și, în acel moment, se afla în turneu în Ucraina.

Într-o viață, era căsătorită cu un membru neînsemnat al casei regale și își ura fiecare clipă din existență.

Într-o viață, paginile ei de Facebook și de Instagram nu conțineau decât citate din Rumi și din Lao Zi.

Într-o viață, se afla la a treia căsnicie și deja se plictisise.

Într-o viață, era vegetariană și ridica greutate.

Într-o viață, călătorea în America de Sud și a fost surprinsă de un cutremur pe când se afla în Chile.

Într-o viață, avea o prietenă pe nume Becky, care exclama „ce mișto” ori de câte ori se întâmpla ceva bun.

Într-o viață, l-a întâlnit din nou pe Hugo, care făcea scufundări pe coasta Corsicii și au discutat despre mecanica cuantică, apoi s-au îmbătat împreună la un bar de pe plajă,

până când Hugo a dispărut din existența aceea, în mijlocul unei fraze, așa că Nora s-a trezit vorbind cu un Hugo care se străduia să-și amintească numele ei.

În unele vieți Nora atrăgea multă atenție. În altele, nu atrăgea deloc. În unele vieți era bogată. În altele era săracă. În unele vieți era sănătoasă. În altele nu putea să urce scările fără să i se taie răsuflarea. În unele vieți avea o relație, în altele era singură, iar în multe dintre ele era undeva la mijloc. În unele vieți era mamă, dar în majoritatea nu era.

Fusese vedetă rock, participase la olimpiadă, fusese profesoară de muzică, învățătoare, profesor universitar, director general, asistentă medicală, bucătar-șef, glaciolog, climatolog, acrobat, plantase copaci, fusese directorul unui departament de audit, coafeză, plimbase câini, fusese funcționară într-un birou, software developer, recepționeră, femeie de serviciu la un hotel, politician, avocat, hoț de magazin, director al unei acțiuni de caritate pentru protejarea oceanelor, vânzătoare (din nou), chelneriță, supervisor, sticlar și o mie de alte lucruri. Făcuse naveta în situații îngrozitoare, cu mașina, cu autobuzul, cu trenul, cu feribotul, cu bicicleta sau pe jos. Primise e-mailuri peste e-mailuri peste e-mailuri. Unul dintre șefii ei, în vârstă de cincizeci și trei de ani, cu o respirație urât mirositoare, o pipăise pe sub masă și îi trimisese o poză cu penisul lui. Avusese colegi care spusese minciuni despre ea, colegi care o iubeau și (în majoritate) colegi cărora le era absolut indiferentă. În multe dintre vieți alesese să nu lucreze, pe când în altele nu alesese să nu lucreze, dar tot nu reușea să-și găsească un loc de muncă. În unele vieți căzuse printr-un acoperiș de sticlă, iar în altele îl curățase pur și simplu. Fusese evident supra sau subcalificată. Dormise excelent sau îngrozitor. În unele vieți lua antidepresive, pe când în altele nu lua nici măcar un ibuprofen atunci când o durea capul. În unele vieți era o ipohondră fizic sănătoasă, iar în altele nu era ipohondră deloc. Exista o viață în care suferea de oboseală cronică, o viață în care avea cancer, o viață în care suferea de hernie de disc și își rupsese coastele într-un accident de mașină.

Pe scurt, o mulțime de vieți.

Și, de-a lungul lor, răsese, plânsese, fusese calmă și înspăimântată și trăise toate senzațiile intermediare.

Iar între aceste vieți o întâlnea întotdeauna pe doamna Elm, în bibliotecă.

La început crezuse că, cu cât încearcă mai multe vieți, cu atât mai puține probleme va avea cu transferul dintre ele. Biblioteca nu părea nicio secundă pe punctul de a se sfârâma, de a se năruși sau de a dispărea în întregime. În multe dintre treceri, luminile nici măcar nu pâlpâiau. Era ca și cum Nora ajunsese într-o stare de acceptare a vieții – ca și cum, dacă avea de-a face cu o experiență neplăcută, nu existau *doar* astfel de experiențe neplăcute. Și-a dat seama că nu încercase să-și pună capăt vieții pentru că era nefericită, ci pentru că reușise să se convingă că nu avea cum să scape de nefericire.

Asta, presupunea ea, stătea la baza depresiei, pe lângă diferența dintre teamă și disperare. Teamă era atunci când bâjbâiai printr-un beci și te temeai că ușa avea să fie încuiată. Disperare era atunci când ușa se închidea și se încuia în urma ta.

Dar, în fiecare viață, vedea acea ușă metaforică lărgindu-se și mai mult pe măsură ce învăța să-și folosească imaginația. Uneori rămânea într-o viață mai puțin de un minut, în vreme ce, în altele, petrecea câteva zile sau săptămâni. Aparent, cu cât trăia mai multe vieți, cu atât mai greu îi venea să se simtă ca acasă undeva.

Necazul era că, în cele din urmă, Nora a început să nu mai știe cine e ea cu exactitate. Ca un cuvânt ce trece în șoaptă de la ureche la ureche, până și propriul nume a început să sune ca un simplu zgomot, fără semnificație.

— Nu funcționează, i-a spus ea lui Hugo cu ocazia ultimei lor conversații purtate în barul de pe plaja din Corsica. Nu mai e amuzant. Eu nu sunt ca tine. Simt nevoia să mă stabilesc undeva. Dar terenul nu e niciodată stabil.

— Distracția constă în salt, *mon amie*^{19}.

— Și dacă constă în aterizare?

Acela fusese momentul în care Hugo se întorsese în

purgatoriul lui, reprezentat de magazinul de casete video.

— Scuze, a zis celălalt eu al lui, sorbind din vin în timp ce soarele apunea în spatele lui. Am uitat cine ești.

— Nu-ți face griji, i-a răspuns ea. Și eu, la fel.

Apoi a dispărut și ea, precum soarele care tocmai fusese înghițit de orizont.

Rătăcită în bibliotecă

— Doamnă Elm?

— Da, Nora. Ce s-a întâmplat?

— E întuneric.

— Am observat.

— Nu e un semn bun, nu-i așa?

— Nu, a răspuns doamna Elm, tulburată. Știi foarte bine că nu e un semn bun.

— Nu mai pot continua.

— Mereu spui asta.

— Am rămas fără vieți. Am fost pretutindeni. Și, cu toate astea, de fiecare dată sfârșesc prin a reveni aici. Mereu intervine ceva care îmi pune capăt plăcerii. De fiecare dată. Mă simt nerecunoscătoare.

— Ei bine, nu ar trebui să te simți astfel. Și nu ai rămas fără nimic, a asigurat-o doamna Elm, apoi s-a oprit și a oftat. Știi că, de fiecare dată când alegi o carte, aceasta nu mai revine la loc pe raft?

— Da.

— Din acest motiv, nu te mai poți întoarce niciodată într-o viață pe care ai încercat-o deja. Trebuie să existe mereu un fel de... variațiune pe o temă. În Biblioteca de la Miezul Noptii nu poți lua de două ori aceeași carte de pe raft.

— Nu înțeleg.

— Ei bine, chiar și în întuneric știi că aceste rafturi sunt la fel de pline cum erau ultima dată când le-ai văzut. Atinge-le, dacă vrei.

Nora nu le-a atins.

— Da. Știu că așa e.

— Sunt la fel de pline cum erau atunci când ai ajuns aici prima dată, nu-i așa?

— Eu nu...

— Asta înseamnă că încă există tot atâtea vieți posibile pentru tine câte au fost și înainte. Un număr infinit, de fapt. Nu rămâi niciodată fără opțiuni.

— Dar poate să-ți dispară setea de a le mai dori.

— Vai, Nora!

— Vai, ce?

A urmat o pauză în întineric. Nora a aprins luminița de la ceas, ca să vadă ora.

00:00:00

— Cred, a zis doamna Elm într-un târziu, dacă pot spune asta fără să fiu nepoliticoasă, cred că e posibil să te fi rătăcit puțin.

— Nu de aia am ajuns în Biblioteca de la Miezul Noptii încă de la început? Fiindcă mi-am pierdut drumul în viață?

— *Ba da*. Doar că acum te-ai rătăcit *în rătăcirea ta*. Ceea ce înseamnă că te-ai pierdut de-a binelea. Așa nu vei descoperi viața pe care vrei să o trăiești.

— Și dacă nu a existat niciodată o astfel de viață? Dacă sunt... captivă?

— Câtă vreme mai sunt cărți pe rafturi, nu rămâi niciodată captivă. Fiecare carte reprezintă o posibilă scăpare.

— Pur și simplu nu înțeleg viața, a zis Nora, îmbufnată.

— Nu trebuie să *înțelegi* viața. Trebuie doar să o *trăiești*.

Nora a clătinat din cap. Era prea mult pentru o absolventă de filosofie.

— Dar eu nu vreau să fiu așa, a protestat Nora. Nu vreau să fiu ca Hugo. Nu vreau să schimb viețile veșnic.

— Bine. Atunci trebuie să mă ascuți cu atenție. Acum spune-mi. Vrei să auzi sfatul meu sau nu?

— Păi, da. Bineînțeles. E cam târziu, dar da, doamnă Elm, aș fi recunoscătoare dacă m-ai sfătui în această privință.

— În regulă atunci. Cred că ai ajuns în punctul în care nu mai vezi pădurea din cauza copacilor.

— Nu sunt sigură că înțeleg ce vreți să spuneți.

— Ai dreptate să privești aceste vieți ca pe un pian la care interpretezi melodii care nu te reprezintă cu adevărat. Uită cine ești. Vrând să devii toate celelalte persoane, devii un nimeni. Îți uiți viața originală. Uită ce mergea bine și ce nu. Îți uiți regretele.

— Am trecut prin toate regretele.

— Ba nu. Nu prin toate.

— Ei bine, nu prin toate, nu până la cel mai neînsemnat, în mod evident.

— Trebuie să mai arunci o privire în *Cartea regretelor*.

— Cum să fac așa ceva în întunericul acesta ca de smoală?

— Știi deja toată cartea. Fiindcă o porți în suflet. La fel... la fel cum fac și eu.

Își amintea că Dylan îi spusese că o văzuse pe doamna Elm în apropierea azilului de bătrâni. Se gândea să-i povestească asta, dar, în cele din urmă s-a hotărât să nu o facă.

— Bine.

— Știm doar ceea ce percepem. Tot ce trăim înseamnă, în definitiv, percepția noastră asupra lucrurilor. Nu lucrurile la care te uiți contează, ci acelea pe care le vezi.

— Îl cunoașteți pe Thoreau?

— Desigur. Câtă vreme tu îl cunoști.

— Chestia e că nici nu mai știu ce regret mai mult.

— În regulă. Hai să vedem. Spui că eu sunt doar o percepție. Atunci, de ce m-ai perceput pe mine? De ce eu – doamna Elm – sunt persoana pe care o vezi?

— Nu știu. Fiindcă ați fost cândva cineva în care aveam încredere. Ați fost bună cu mine.

— Bunătatea e o forță puternică.

— Și rară.

— Poate că o cauți acolo unde nu trebuie.

— Posibil.

Întunericul era punctat de lumina slabă, dar crescândă a becurilor din bibliotecă.

— Așadar, unde altundeva în viața ta originală ai mai simțit așa ceva? Bunătate?

Nora și-a amintit de noaptea în care Ash îi bătuse la ușă. Poate faptul că luase o pisică moartă din mijlocul străzii, că o cărase prin ploaie până în grădinița din spatele blocului ei și că o îngropase în locul Norei, care plângea în hohote, îndurerată, nu era prin definiție cel mai romantic gest din lume. Dar cu siguranță reprezenta un gest binevoitor faptul că își sacrificase patruzeci de minute din timpul dedicat

joggingului ca să ajute pe cineva aflat la ananghie, fără să fi acceptat mai mult decât un pahar cu apă în schimb.

La momentul acela nu prea fusese în stare să aprecieze bunătatea lui. Durerea și disperarea ei fuseseră prea puternice. Însă acum, că se gândea la asta, i se părea un gest cu adevărat remarcabil.

— Cred că știu, a răspuns Nora. Chiar atunci, cu o seară înainte să încerc să mă sinucid.

— Adică aseară?

— Presupun că da. Ash. Chirurgical. Cel care l-a găsit pe Volts. Și care m-a invitat cândva la o cafea. Cu ani în urmă. Când încă mai eram cu Dan. L-am refuzat, fiindcă aveam o relație cu Dan. Dar dacă nu aș fi avut-o? Dacă m-aș fi despărțit de Dan și aș fi ieșit la acea întâlnire și dacă aș fi îndrăznit ca, într-o sâmbătă, să accept să bem o cafea împreună, cu toate că trebuia să fiu la magazin? Fiindcă trebuie să existe o viață în care, în clipa aceea, să fi fost singură și în care să fi spus ce voiam să spun. În care să fi zis: „Da, Ash, mi-ar plăcea să ieșim la o cafea într-o zi. Ar fi frumos.” O viață în care să-l fi ales pe Ash. Aș vrea să încerc acea viață. Încotro m-ar fi purtat o astfel de decizie?

În întuneric s-a auzit zgomotul familiar al rafturilor care prindeau a se mișca, încet, scârțâind, apoi mai repede, mai lin, până când doamna Elm a zărit cartea sau mai bine zis viața respectivă.

— Iat-o!

O perlă într-o scoică

A deschis ochii, trezindu-se dintr-un somn deloc adânc, și primul lucru pe care l-a simțit a fost o oboseală incredibilă. Prin întuneric, distingea un tablou pe perete. Își putea da seama că pictura era interpretarea abstractă a unui copac. Nu unul înalt și fusiform, ci unul scund, lat și încărcat cu flori.

Alături de ea dormea un bărbat. Nu putea să vadă dacă era Ash, fiindcă bărbatul era întors cu spatele, în întuneric și în mare parte acoperit cu plapuma.

Părea o situație ceva mai ciudată decât de obicei. Desigur, faptul că se trezise în pat cu un bărbat cu care nu făcuse nimic mai mult decât să îngroape o pisică și să poarte câteva conversații interesante din spatele teighelei unui magazin de muzică ar fi părut ușor straniu în împrejurări normale. Însă, de când pășise în Biblioteca de la Miezul Noptii, Nora se obișnuise cu bizareriile.

Și, cu toate că era posibil ca bărbatul să fie Ash, la fel de posibil era să nu fie el. Nu avea cum să prezică întregul viitor după o singură decizie. Ieșind cu Ash la o cafea, Nora s-ar fi putut îndrăgosti de chelner, de pildă. În aceasta consta natura imprevizibilă a fizicii cuantice.

Și-a atins inelarul.

Două inele.

Bărbatul s-a întors.

Un braț a aterizat peste ea în întuneric, iar Nora l-a ridicat cu blândețe și l-a așezat la loc pe plapumă. Apoi a coborât din pat. Voia să se ducă la parter, să se întindă, poate, pe canapea și să caute, ca de obicei, câteva informații despre ea însăși pe telefon.

Era curios că, oricâte vieți ar fi încercat și oricât de diferite ar fi fost acestea, aproape întotdeauna găsea telefonul lângă pat. La fel și acum. L-a înșfăcat și a dat să se strecoare afară din cameră. Oricine ar fi fost acel bărbat, avea un somn profund și nici măcar nu s-a clintit.

L-a privit insistent.

— Nora? a mormăit el, pe jumătate adormit.

Era el. Era aproape sigură. Ash.

— Mă duc până la baie, a zis ea.

El a mormăit ceva de genul „bine” și a adormit la loc.

Ea a pășit încet pe scândurile parchetului. Dar, în clipa în care a deschis ușa și a ieșit din cameră, aproape că i-a sărit inima din piept.

Căci acolo, în fața ei, în semiîntunericul din hol, se mai afla cineva. O persoană scundă. De înălțimea unui copil.

— Mami, am avut un coșmar.

În lumina blândă a becului din hol, a distins chipul fetei, părul ei fin, răvășit de somn, din care câteva șuvițe i se lipiseră de fruntea transpirată.

Nora nu a zis nimic. Aceasta era fiica ei.

Cum ar fi putut să mai spună ceva?

O întrebare familiară de-acum i-a răsărit în minte: cum putea să pătrundă într-o viață în care întârziase deja câțiva ani? Nora a închis ochii. În celelalte vieți în care avusese copii rezistase doar câteva minute. Aceasta însă o purta deja pe un teritoriu necunoscut.

Trupul îi tremura de emoția pe care se străduia să și-o ascundă. Nu voia să o vadă. Nu doar pentru ea, ci și pentru binele fetei. I se părea o trădare. Nora era mama ei și totodată, ceea ce era și mai important, nu era mama ei. Nu era decât o străină într-o casă străină, care se uita la un copil străin.

— Mami? Mă auzi? Am avut un coșmar.

Nora l-a auzit pe bărbat în cameră, foindu-se în pat. Dacă se trezea de-a binelea, lucrurile aveau să ia o întorsătură și mai ciudată. Așa că Nora s-a hotărât să stea de vorbă cu micuța.

— Oh, ce păcat! a șoptit ea. Și totuși, nu e real. A fost doar un vis.

— Am visat urși.

Nora a închis ușa în urma ei.

— Urși?

— Din cauza poveștii.

— Exact. Da. Povestea. Hai înapoi în pat...

Glasul îi sunase prea aspru, și-a dat imediat seama.

— Draga mea, a adăugat, întrebându-se cum o cheamă pe fiica ei în acest univers. Aici nu există urși.

— Doar ursuleți de pluș.

— Da. Numai din aceia...

Fetița părea trează de-a binelea. Ochii îi scânteiau. S-a uitat la mama ei și, o clipă, Nora s-a simțit exact așa. Mama ei. Atunci a înțeles cât e de ciudat să fie legată de o lume prin intermediul altei persoane.

— Mami, ce faci?

Vorbea tare. Era extrem de serioasă, așa cum numai copiii de patru ani (sigur nu avea mai mult de-atât) pot fi.

— Sst! a făcut Nora.

Trebuia neapărat să afle numele fetei. Numele aveau o putere aparte. Dacă nu știai nici măcar cum o chema pe fiica ta, nu aveai niciun fel de control asupra lucrurilor.

— Ascultă, a șoptit Nora. Eu mă duc până jos să fac ceva, iar tu te sui la loc în pat.

— Dar urșii...

— Nu există niciun urs.

— În visele mele există.

Nora și-a amintit atunci de ursul-polar care alerga spre ea prin ceață. Și-a amintit cum o cuprinsese frica. Dorința ei bruscă de a trăi.

— De data aceasta nu vor mai fi. Îți promit.

— Mami, de ce vorbești așa?

— Cum așa?

— Așa.

— Adică șoptit?

— Nu.

Nora habar n-avea cum i se părea fetei că vorbește. Care era diferența dintre ea și mama micuței. Oare maternitatea îți schimba felul în care vorbeai?

— De parcă ți-ar fi frică, i-a explicat fetița.

— Nu mi-e frică.

— Vreau să mă țină cineva de mână.

— Poftim?

— Vreau să mă țină cineva de mână.

— Ah, da.

— Mami prostituță!

— Da, da. Sunt o prostituță.

— Îmi e foarte frică.

A spus-o în șoaptă, într-o doară. Și abia atunci Nora s-a uitat la ea. S-a uitat cu adevărat. Fata părea complet străină și totodată foarte cunoscută. Nora a simțit în adâncul sufletului ceva puternic și îngrijorător deopotrivă.

Fata o privea insistent, așa cum nu o mai făcuse nimeni până atunci. Sentimentul era înspăimântător. Micuța avea gura Norei. Și aceeași privire ușor pierdută, cum zicea lumea. Era frumoasă și era fiica ei – într-un fel –, iar ea se simțea cuprinsă de o dragoste irațională, o iubire crescândă și știa că – dacă biblioteca nu o chema înapoi acum (și nu o chema) – trebuie să fugă.

— Mami, vrei să mă ții de mână?

— Eu...

Fata și-a strecurat mâna într-a Norei.

Era atât de mică și de caldă și o întrista felul în care o simțea relaxându-se, găsindu-și locul în mâna ei la fel de natural ca o perle într-o scoică. Fetița a tras-o pe Nora în camera alăturată – dormitorul ei. Nora a închis ușa aproape de tot și a încercat să vadă cât e ceasul, dar, în această viață purta un ceas analog, cu aspect clasic, fără display cu lumini, așa că a durat două-trei secunde până când ochii i s-au obișnuit cu întunericul. A verificat încă o dată ora la telefon. Era 2:32 dimineața. Așadar, în funcție de când se dusesse la culcare în această viață, corpul ei actual nu se odihniase suficient. Și așa se și simțea.

— Ce se întâmplă când mori, mami?

În cameră nu era complet întuneric. Din hol răzbătea o rază de lumină, iar un felinar stradal din apropiere își revărsa strălucirea palidă prin perdelele cu imprimeuri cu căței. Se vedea dreptunghiul micuț reprezentat de patul Norei. Pe podea zărea conturul unui elefant din pluș. Alături, mai erau și alte jucării. Era o încăpere ticsită de obiecte, dar veselă.

Fetița o privea cu ochi strălucitori.

— Nu știi, i-a răspuns Nora. Nu cred că știe cineva cu exactitate.

Fetița s-a încruntat. Răspunsul nu o mulțumea. Nu o mulțumea câtuși de puțin.

— Ascultă, a reluat Nora. E posibil ca, înainte de a muri, să ți se ofere șansa de a trăi din nou. Ai putea avea lucruri de care nu ai avut parte înainte. Ai putea să alegi viața care-ți place.

— Pare grozav.

— Dar tu nu trebuie să-ți faci astfel de griji multă vreme. O să ai o viață plină de aventuri uluitoare. Se vor întâmpla o mulțime de lucruri frumoase.

— Cum ar fi să mergem cu cortul!

O căldură neașteptată a invadat-o pe Nora în timp ce-i zâmbea acestei fete drăguțe.

— Da. Cum ar fi să mergem cu cortul!

— Ador excursiile cu cortul!

Nora zâmbea în continuare, dar simțea cum o năpădesc lacrimile. Aceasta părea o viață reușită. O familie a ei. O fiică împreună cu care să meargă în vacanță cu cortul.

— Ascultă, a zis Nora, dându-și seama că nu va scăpa prea curând din cameră. Atunci când te îngrijorează ceva despre care nu știi nimic, cum ar fi viitorul, o idee bună e să îți amintești de lucrurile pe care le știi *deja*.

— Nu înțeleg, a răspuns fetița, ghemuită sub plapumă, cu Nora șezând alături, pe podea.

— Ei bine, e ca un joc.

— Îmi plac jocurile.

— Vrei să jucăm unul?

— Da, a răspuns fiica ei, zâmbind. Haide!

Jocul

— Eu te întreb ceva ce știi, iar tu îmi spui răspunsul. Deci, dacă eu te întreb „cum o cheamă pe mami”, tu o să răspunzi „Nora”. Ai înțeles?

— Cred că da.

— Atunci, pe tine cum te cheamă?

— Molly.

— Pe tati cum îl cheamă?

— Tati!

— Dar care e numele lui adevărat?

— Ash!

Măi, să fie! Ieșirea la cafea a fost un succes!

— Și unde locuim?

— În Cambridge!

Cambridge. Avea sens. Norei îi plăcuse dintotdeauna orașul Cambridge și, în plus, se afla la doar 48 de kilometri distanță de Bedford. Probabil că și lui Ash îi plăcea. Se afla la o distanță rezonabilă ca să facă naveta, dacă mai lucra acolo. Pe scurt, după ce își luase licența la universitatea din Bristol, Nora se înscrișese la un master în filosofie și i se oferise un post la colegiul Caius.

— În ce parte a Cambridge-ului? Îți mai amintești? Cum se numește strada noastră?

— Locuim pe... Bol... Pe strada Bolton.

— Bravo! Și mai ai frați sau surori?

— Nu.

— Dar mami și tati se plac unul pe celălalt?

Molly a chicotit la auzul întrebării.

— Da!

— Țipăm vreodată?

Fetița a râs ceva mai tare.

— Uneori! În special mami!

— Iartă-mă!

— Nu țiți decât atunci când ești foarte, foarte, foarte obosită și mereu îți ceri scuze, așa că e în regulă. Totul e în

ordine dacă îți ceri scuze. Asta spui mereu.

— Mami pleacă la serviciu?

— Da. Câteodată.

— Încă mai lucrez la magazinul în care l-am cunoscut pe tati?

— Nu.

— Ce face mami când se duce la muncă?

— Îi învață pe oameni lucruri!

— Cum îi... Cum îi învață? Ce predau?

— Fil-o... Fil-o-uă-so-fie...

— Filosofie?

— Asta am zis și eu!

— Și unde predau? Într-o universitate?

— Da!

— Care universitate? a iscodit-o Nora, apoi și-a amintit unde locuiau. La Universitatea Cambridge?

— Aia!

Nora a încercat să umple golurile. Poate că în această viață se înscrisese din nou la master și, după ce îl absolvise cu succes, începuse să predea acolo.

Oricum ar fi, dacă intenționa să joace la cacealma în viața asta, probabil că trebuia să citească mai multă filosofie. Dar atunci Molly a întrebat:

— Însă acum te oprești?

— Mă opresc? De ce mă opresc?

— Ca să scrii cărți!

— Cărți pentru tine?

— Nu, prostuțo. Ca să scrii o carte pentru adulți.

— Eu scriu o carte?

— Da! Tocmai ți-am spus.

— Știu. Încerc doar să te fac să spui unele lucruri de două ori. Pentru că e de două ori mai drăguț așa. Și, în felul ăsta, urșii par mai puțin înspăimântători. Bine?

— Bine.

— Tati lucrează?

— Da.

— Știi ce meserie are?

— Da. Taie oameni!

Pentru o fracțiune de secundă, Nora a uitat că Ash e chirurg și s-a întrebat dacă nu cumva se afla în casa unui criminal în serie.

— Taie oameni?

— Da. Le taie corpurile și le face bine!

— Ah, da! Desigur.

— Salvează vieți.

— Da, așa face.

— Mai puțin atunci când e trist și persoana a murit.

— Da, asta e trist. Tati lucrează tot în Bedford? Sau acum lucrează în Cambridge?

Fetița a ridicat din umeri.

— În Cambridge?

— Cântă la vreun instrument?

— Da. Da, cântă. Dar foarte, foarte, foarte prost, a răspuns fetița, chicotind.

Nora a râs și ea. Chicotitul lui Molly era contagios.

— E... Ai unchi și mătuși?

— Da, o am pe mătușa Jaya.

— Cine e mătușa Jaya?

— Sora lui tati.

— Și altcineva?

— Da, pe unchiul Joe și pe unchiul Ewan.

Nora era ușurată că, în acest univers, fratele ei trăia. Și că era împreună cu același bărbat ca viața în care ea mergea la olimpiadă.

— Când l-am văzut noi ultima dată pe unchiul Joe?

— De Crăciun.

— Ți place unchiul Joe?

— Da. E amuzant! El mi l-a dat pe Panda.

— Pe Panda?

— Jucăria mea de pluș preferată!

— Și panda tot urși sunt.

— Unii drăguți.

Molly a căscat. O lua somnul.

— Mami și unchiul Joe se plac?

— Da! Mereu vorbiți la telefon!

Era interesant. Nora crezuse că singurele vieți în care se mai înțelegea cu fratele ei erau acelea în care ea nu făcuse niciodată parte din The Labyrinths (spre deosebire de decizia de a continua să înoate, întâlnirea cu Ash la o cafea avusese loc după experiența cu The Labyrinths). Dar asta anula teoria respectivă. Nora nu putea să nu se întrebe dacă nu cumva fetița încântătoare pe nume Molly era veriga lipsă. Poate că micuța anulasese distanța dintre ea și fratele ei.

— Ai bunici?

— Doar pe bunica Sal.

Nora voia să o întrebe mai mult despre moartea părinților ei, dar probabil că nu eram momentul potrivit.

— Ești fericită? Adică atunci când nu te gândești la urși?

— Cred că da.

— Mami și tati sunt fericiți?

— Da, a răspuns ea cu jumătate de glas. Uneori. Atunci când nu ești obosită!

— Și ai parte de multe momente amuzante?

Fetița s-a frecat la ochi.

— Da.

— Ai vreun animal de companie?

— Da. Pe Platon.

— Și cine e Platon?

— Câinele nostru.

— Ce rasă e Platon?

Dar nu a mai primit niciun răspuns, pentru că Molly adormise. Așa că Nora s-a întins pe covor și a închis ochii.

Când s-a trezit, cineva o lungea pe față.

Un labrador cu ochi jucăuși, care dădea din coadă și părea amuzat sau bucuros să o vadă.

— Platon? a întrebat Nora, somnoroasă.

Eu sunt, parcă spunea Platon, agităndu-și coada.

Era dimineață. Acum, lumina se revărsa prin draperii. Jucării de pluș, printre care Panda și elefantul pe care Nora îl identificase mai devreme, zăceau împrăștiate pe jos. S-a întors spre pat și a constatat că era gol. Molly nu se afla în cameră.

În plus, se auzea zgomot de pași – mai grei decât ai fetei – urcând la etaj.

S-a ridicat în capul oaselor, conștientă că probabil arăta îngrozitor după ce dormise pe covor, într-un tricou lăbărțat, cu inscripția Cure (pe care îl recunoștea) și niște pantaloni de pijama în carouri (pe care nu îi știa). Și-a pipăit fața, care păstra urme pe partea pe care dormise, iar părul – care în viața aceasta era mai lung – părea murdar și transpirat. A încercat să se aranjeze cum putea mai bine în cele două secunde dinaintea sosirii bărbatului alături de care dormea noapte de noapte și totodată alături de care nu dormise în viața ei. Soțul lui Schrödinger, ca să spunem așa.

Și dintr-odată a apărut el.

Viața perfectă

Statura deșirată, frumoasă și aerul băiețesc ale lui Ash fuseseră modest influențate de paternitate. În orice caz, avea o înfățișare mai sănătoasă decât atunci când își făcuse apariția în pragul ei și, întocmai ca atunci, purta echipament de alergare – cu toate că aici hainele păreau ceva mai la modă și mai scumpe, iar pe braț avea un fel de brățară de fitness.

Zâmbea și ținea în mână două căni cu cafea, dintre care una era pentru Nora. Ea s-a întrebat câte cafele băuseră împreună de la prima încoace.

— Mulțumesc!

— Oh, nu, Nor, ai dormit aici toată noaptea? a întrebat el.

Nor.

— În mare parte, da. Am vrut să mă întorc în pat, dar Molly era agitată. A trebuit să o liniștesc, după care am fost prea obosită ca să mă mai mișc.

— Of! Îmi pare tare rău. Nu am auzit-o, a zis el, părând cu adevărat trist. Probabil că a fost vina mea. I-am arătat niște urși pe YouTube ieri, înainte să plec la serviciu.

— Nu-ți face griji.

— În orice caz, l-am scos pe Platon la plimbare. Astăzi nu mă duc la spital înainte de prânz. O să lucrez până târziu. Mai vrei să mergi la bibliotecă?

— Știi ceva? Pot să sar peste asta azi.

— Bine. I-am pregătit lui Mol micul dejun și o duc la grădiniță.

— O pot duce eu pe Molly, s-a oferit Nora. Dacă ai o zi încărcată.

— E o zi obișnuită. O vezică biliară și un pancreas până acum. Nimic complicat. Mă duc să mă antrenez puțin.

— Da. Desigur. Pentru semimaratonul de duminică.

— Poftim?

— Nimic. Nu contează, a răspuns Nora. Delirez din cauza dormitului pe podea.

— Nu-ți face griji. Oricum, a sunat sora mea. I-au cerut să

ilustreze calendarul pentru Kew Gardens. O grămadă de plante. E foarte încântată.

Ash a zâmbit. Părea să se bucure pentru sora lui, de care Nora nu auzise niciodată. Voia să îi mulțumească pentru că o ajutase la moartea pisicii, dar, în mod evident, nu putea, așa că nu i-a spus decât „mulțumesc”.

— Pentru ce?

— Pentru. Știi tu. Pentru tot.

— Oh! Da. Bine.

— Așa că îți mulțumesc.

El a dat din cap.

— E drăguț din partea ta. În orice caz, trebuie să ies la alergat.

Și-a băut cafeaua, apoi s-a făcut nevăzut. Nora a cercetat din priviri încăperea, asimilând orice nouă informație. Fiecare jucărie de pluș, fiecare carte și fiecare priză, de parcă făceau cu toate parte din puzzle-ul ce reprezenta viața ei.

O oră mai târziu, odată Molly plecată la grădiniță, Nora și-a verificat e-mailurile și mesajele de pe rețelele de socializare, așa cum făcea de obicei. În această viață nu era prea activă pe rețelele de socializare, ceea ce reprezenta întotdeauna un semn promițător, totuși avea *al naibii* de multe e-mailuri. Deducea din acestea că nu „se oprișe” cu predatul pentru moment, ci că își încetase oficial activitatea. Își luase un an sabatic pentru a scrie o carte despre Henry David Thoreau și despre influența lui asupra mișcării ecologiste actuale. Mai târziu în anul acela, plănuia să viziteze lacul Walden din Concord, Massachusetts, în urma primirii unor fonduri pentru cercetare.

Suna destul de bine.

Aproape *enervant* de bine.

O viață bună, alături de o fiică bună și de un soț bun, într-o casă bună dintr-un oraș bun. Era un exces de lucruri bune. O viață în care putea să stea toată ziua, să citească, să cerceteze și să scrie despre filosoful ei preferat.

— E grozav, s-a adresat ea câinelui. Nu-i așa că e grozav?

Platon a căscat cu indiferență.

Apoi Nora a pornit în explorarea casei, în timp ce labradorul o urmărea de pe canapeaua ce părea confortabilă. Sufrageria era uriașă. Picioarele i se afundau în covorul moale.

Podea albă, televizor, șemineu, pian digital, două laptopuri noi, aflate la încărcat, o comodă din lemn de mahon, pe care trona o cutie de șah, frumos ornamentată, rafturi cu cărți atent aranjate. Într-un colț se odihnea o chitară superbă. Nora a recunoscut imediat modelul ca fiind o chitară electro-acustică „Midnight Satin” Fender Malibu. Vânduse una în ultima săptămână de lucru la Teoria Corzilor.

Fotografii înrămate erau răspândite prin sufragerie. Copii pe care nu îi cunoștea, împreună cu o femeie care semăna cu Ash – sora lui, probabil. O fotografie veche de la nunta părinților ei decedați și una de la nunta ei cu Ash. În fundal era fratele ei. O fotografie cu Platon. Și una cu un bebeluș, probabil Molly.

S-a uitat la cărți. Câteva manuale de yoga, dar nu cele la mâna a doua pe care le deținea în viața ei originală. Câteva cărți de medicină. A recunoscut un exemplar din *History of Western Philosophy*⁽²⁰⁾ de Bertrand Russell, alături de *Walden* de Henry David Thoreau, pe care le avea încă de când era la universitate. Mai era acolo și un exemplar familiar din *Principles of Geology*. Aveau destul de multe cărți despre Thoreau. Era și câte un exemplar din *Republica* lui Platon și *The Origins of Totalitarianism*⁽²¹⁾ de Hannah Arendt, pe care le posedă în viața originală, dar nu în aceste ediții. Cărți aparent intelectuale, scrise de autori precum Julia Kristeva, Judith Butler și Chimamanda Ngozi Adichie. Erau multe lucrări pe teme de filosofie orientală, pe care nu le mai citise niciodată și se întreba – în caz că va rămâne în acea viață, și nu vedea de ce n-ar face-o – dacă va reuși să le citească pe toate înainte să trebuiască să predea din nou la Cambridge.

Romane, câteva de Dickens, *The Bell Jar*⁽²²⁾, câteva cărți inteligente de popularizare a științei, câteva cărți de muzică, niște manuale de parenting, eseul *Nature* de Ralph Waldo Emerson și *Silent Spring* de Rachel Carson, câteva chestii

despre schimbarea climatică și o ediție cartonată, în format mare, din *Arctic Dreams: Imagination and Desire in a Northern Landscape*.

Rareori fusese, dacă fusese vreodată, atât de intelectuală. Era evident că asta se întâmpla atunci când făceai un master la Universitatea Cambridge și apoi îți luai un an sabatic ca să scrii o carte despre filosoful preferat.

— Ești impresionat de mine, i s-a adresat ea câinelui. Poți să recunoști.

Exista o grămadă de cărți cu melodii și Nora a zâmbit când a văzut că cea de deasupra era Simon & Garfunkel, aceeași pe care i-o vânduse lui Ash în ziua în care el o invitase la cafea. Pe măsuta de cafea se afla o carte frumoasă, cartonată, lucioasă, cu peisaje spaniole, iar pe canapea era un volum care se numea *The Encyclopedia of Plants and Flowers*.

Iar în suportul pentru reviste se găsea un exemplar nou-nouț din seria *National Geographic*, cu poza unei găuri negre într-un colț, pe copertă.

Pe perete atârna un tablou. O copie a unei picturi de Juan Miró, dintr-un muzeu din Barcelona.

— Ash și cu mine am fost în Barcelona împreună, Platon?

Se imagina hoinărind cu el de mână pe străzile din Cartierul Gotic, oprindu-se într-un bar să mănânce tapas și să bea un vin Rioja.

Pe peretele opus bibliotecii se afla o oglindă. O oglindă mare, cu ramă albă, bogat ornamentată. Nu o mai surprindea propriul aspect, diferit de la o viață la alta. Avusese variate forme și mărimi, precum și toate coafurile posibile. În această viață, arăta absolut *plăcut*. I-ar fi surâs să fie prietenă cu această persoană. Nu avea în față o participantă la olimpiadă, o vedetă rock sau o acrobată de la Cirque du Soleil, ci pe cineva care părea că duce o viață bună, atât cât puteai să-ți dai seama de astfel de lucruri. Un adult care avea o vagă idee despre cine era și ce făcea în viață. Păr scurt, dar nu exagerat, piele cu aspect mai sănătos decât în viața ei originară, datorită fie alimentației, exercițiilor și lipsei vinului, fie loțiunilor și cremelor hidratante pe care le văzuse în baie, cu toate mult

mai scumpe decât orice lucru pe care îl avusese în prima ei viață.

— Ei bine, i-a spus ea lui Platon, chiar că e o viață frumoasă, nu?

Platon părea să fie de acord.

Căutarea spirituală a unei conexiuni mai profunde cu universul

A găsit sertarul cu medicamente din bucătărie și a cotrobăit printre plasturi și ibuprofen, printre Calpol, multivitamine și bandaje pentru genunchi, dar nu a găsit nici urmă de antidepresive.

Poate că asta era. Poate că asta era, în cele din urmă, viața în care avea să rămână. Viața pe care o va alege. Cea pe care nu o va repune la loc pe raft.

Aș putea fi fericită aici.

Ceva mai târziu, la duș, și-a studiat corpul în căutarea unor posibile noi indicii. Nu avea tatuaje, dar avea o cicatrice. Nu una făcută de ea însăși, ci una chirurgicală – o linie orizontală, lungă și delicată, sub buric. Mai văzuse o cicatrice lăsată de cezariană, dar acum și-a trecut degetul mare peste ea, gândindu-se că, și dacă rămânea în această viață, mereu va fi revenit prea târziu pentru asta.

Ash s-a întors acasă după ce a lăsat-o pe Molly la grădiniță.

Nora s-a îmbrăcat în grabă, astfel încât el să nu o vadă dezbrăcată.

Au luat micul dejun împreună. Au stat la masa din bucătărie, trecând în revistă știrile zilei și mâncând pâine cu maia, prăjită, oferind imaginea unei căsnicii fericite.

Apoi Ash a plecat la spital, iar ea a rămas acasă toată ziua, studiindu-l pe Thoreau. A citit proiectul la care lucra și care avea un număr impresionant de 42.729 de cuvinte, apoi a mâncat pâine prăjită, înainte să se ducă să o ia pe Molly de la grădiniță.

Molly voia să meargă în parc „ca de obicei”, să hrănească rațele, așa că Nora a dus-o, folosindu-se pe ascuns de Google Maps ca să ajungă până acolo.

A dat-o în leagăn până când au început să o doară brațele, s-a dat cu ea pe tobogane, s-a strecurat prin tuneluri mari, de metal. Apoi le-au aruncat rațelor de pe iaz fulgi de ovăz, luați dintr-o cutie pentru porridge.

Apoi Nora s-a așezat cu Molly în fața televizorului, după care i-a servit cina și i-a citit o poveste de noapte bună, toate înainte ca Ash să revină acasă.

După întoarcerea lui Ash, în prag și-a făcut apariția un bărbat care a vrut să intre în casă, însă Nora i-a închis ușa în nas.

— Nora?

— Da.

— De ce te-ai purtat așa de ciudat cu Adam?

— Poftim?

— Cred că l-a cam deranjat.

— Ce vrei să spui?

— Ai reacționat de parcă ar fi fost un străin.

— Oh! a exclamat ea zâmbind. Scuze.

— E vecinul nostru de trei ani. Am fost cu cortul împreună cu el și cu Hannah în Lake District.

— Da. Știu. Desigur.

— Părei că nu vrei să-l primești în casă. Te-ai uitat la el de parcă ar fi fost un intrus sau ceva asemănător.

— Chiar așa?

— I-ai închis ușa în nas.

— Am închis ușa. Nu în nas. Adică da, nasul lui era acolo. Tehnic vorbind. Dar nu voiam să dea buzna așa înăuntru.

— Voia să ne înapoieze furtunul.

— Ah, da. Păi, nu avem nevoie de furtun. Furtunurile fac rău planetei.

— Te simți bine?

— De ce nu m-aș simți?

— Sunt doar îngrijorat pentru tine...

Totuși, în general, lucrurile au mers destul de bine și, când Nora se întreba dacă se va trezi înapoi în bibliotecă, nu se întâmpla așa. Într-o zi, după cursul de yoga, s-a așezat pe o bancă, pe malul râului Cam și a recitat Thoreau. În ziua următoare, a urmărit un interviu cu Ryan Bailey la televizor, pe platoul de filmare al producției *Last Chance Saloon 2*, în care spunea că se afla „în căutarea spirituală a unei conexiuni mai profunde cu universul”, în loc să se îngrijoreze cu privire

la „stabilirea într-un context romantic”.

Nora a primit fotografii cu balene de la Izzy și i-a scris pe Whatsapp că auzise despre un recent accident îngrozitor de mașină și a pus-o pe Izzy să-i promită că va conduce mereu cu prudență.

Era mulțumită să constate că nu avea nicio dorință de a se interesa ce face Dan cu viața lui. În schimb, se simțea foarte recunoscătoare că e împreună cu Ash. Sau mai degrabă și mai exact, își imagina că e recunoscătoare, pentru că el era încântător și pentru că împărtășeau multe momente pline de bucurie, de râs și de iubire.

Ash făcea ore suplimentare, dar era o companie plăcută atunci când se afla acasă, chiar și după zilele în care văzuse sânge, în care fusese stresat și după operații de vezică biliară. Era plictisitor totodată. Mereu le spunea „bună dimineța” bătrânilor pe stradă atunci când plimba câinele, iar uneori aceștia îl ignorau. Cânta odată cu radioul din mașină. În general, nu părea să aibă nevoie de somn. Și îi plăcea să-și facă schimbul de noapte alături de Molly, chiar și atunci când în ziua următoare avea o operație.

Îi plăcea să îi ofere lui Molly tot soiul de informații – mucoasa stomacului se reface o dată la patru zile! Ceara de urechi este un soi de transpirație! Pe genele noastre trăiesc niște creaturi care se numesc acarieni! Și îi plăcea să vorbească indecent. Cu un entuziasm debordant (în prima sâmbătă petrecută la iazul cu rațe, pe când se afla în apropierea lui Molly), i-a spus unui necunoscut că rățoi au penisuri în formă de tirbușon.

În serile când ajungea acasă suficient de devreme ca să apuce să gătească, pregătea o tocană excelentă de linte și niște *penne arrabbiata* destul de bune și avea tendința să pună câte o căpățână întreagă de usturoi la fiecare mâncare pe care o prepara. Dar Molly avusese absolută dreptate: printre talentele sale artistice nu se număra și muzica. De fapt, când cânta „The Sound of Silence”, acompaniindu-se la chitară, Nora se trezea că-și dorește, plină de vinovăție, ca Ash să ia titlul în sens literal.

Cu alte cuvinte, era un soi de tocilar – unul care salva vieți în fiecare zi, totuși un tocilar. Ceea ce era bine. Norei îi plăceau tocilarii și se simțea ea însăși așa, iar asta o ajuta să treacă peste *ciudățenia* fundamentală a faptului că trăia alături de un soț pe care abia acum îl cunoștea.

E o viață bună, își spunea Nora iar și iar.

Într-adevăr, să fii părinte era extenuant, dar era simplu să o iubești pe Molly, cel puțin ziua. De fapt, Norei îi plăcea când Molly stătea acasă și nu mergea la grădiniță, pentru că asta oferea puțină provocare existenței sale, altfel plictisitoare. O existență lipsită de stresul unei relații, de stresul de la locul de muncă sau de stresul provocat de lipsa de bani.

Avea o mulțime de lucruri pentru care să fie recunoscătoare.

Existau, în mod inevitabil, și momente nesigure. Avea sentimentul familiar că joacă într-o piesă ale cărei replici nu le cunoaște.

— S-a întâmplat ceva? l-a întrebat pe Ash într-o seară.

— Nimic, doar că., a zis el, uitându-se la ea cu ochii lui surâzători, intenși și scrutători. Nu știu. Ai uitat de aniversarea noastră. Susții că nu ai văzut filme pe care, de fapt, le-ai văzut. Și invers. Ai uitat că ai avut bicicletă. Ai uitat unde sunt farfuriile. În ultima vreme, ai purtat papucii mei. Te-ai culcat pe partea mea de pat.

— Dumnezeu, Ash! a exclamat ea, puțin încordată. E ca și cum aș fi interogată de cei trei ursuleți.

— Sunt doar îngrijorat.

— Sunt bine. Doar ușor rătăcită în lumea cercetărilor. Pierdută în pădure. În pădurea lui Thoreau.

În acele momente, Nora avea senzația că e posibil să se întoarcă în Biblioteca de la Miezul Noptii. Uneori își amintea vorbele doamnei Elm la prima ei vizită acolo. *Dacă îți dorești din tot sufletul să duci o anumită viață, nu trebuie să-ți faci griji... În clipa în care vei decide că vrei acea viață, că o vrei cu adevărat, atunci tot ce există acum în mintea ta, inclusiv*

Biblioteca de la Miezul Noptii, va deveni un vis. O amintire atât de stearsă și de intangibilă, încât abia dacă o vei mai percepe.

Ceea ce ridică întrebarea: dacă aceasta era viața perfectă pentru ea, atunci de ce nu uitase încă biblioteca?

Cât dura până avea să uite de ea?

Din când în când simțea, din senin, câte o ușoară depresie dându-i târcoale, dar nu semăna câtuși de puțin cu senzația îngrozitoare din viața ei originară sau cu cea din numeroasele vieți vizitate. Era ca și cum ai compara un nas ușor înfundat cu o pneumonie. Dacă își amintea cât de prost se simțise când își pierduse slujba de la Teoria Corzilor, dacă își amintea de disperarea, de singurătatea ei, de dorința imensă de a înceta să mai existe, înțelegea că tot ce trăia acum *era departe* de așa ceva.

În fiecare seară se ducea la culcare gândindu-se că a doua zi se va trezi din nou în această viață, fiindcă era – prin comparație și date fiind împrejurările – cea mai bună pe care o întâlnise. Într-adevăr, evoluase de la a se duce la culcare presupunând într-o doară că va rămâne în această viață, la a se teme că, dacă va adormi, nu se va mai trezi aici.

Și cu toate acestea, noapte de noapte adormea și zi de zi se trezea în același pat. Sau, ocazional, pe covor, durere pe care o împărțea totuși cu Ash, deși tot mai des se trezea în pat, pe măsură ce Molly reușea să doarmă noaptea fără întrerupere.

Existau momente stânjenitoare, desigur. Nora nu știa niciodată cum să ajungă undeva sau unde se aflau lucrurile în casă, iar uneori Ash se întreba cu glas tare dacă nu cumva ar trebui să meargă la medic. În plus, la început evitase să facă dragoste cu el, dar într-o noapte se întâmplase și de atunci Nora se simțea vinovată pentru minciuna în care trăia.

Au rămas o clipă în întuneric, în liniștea de după partida de sex, dar ea știa că trebuie să abordeze problema. Să testeze apele.

— Ash, a început ea.

— Poftim?

— Crezi în teoria universurilor paralele?

I-a văzut zâmbetul lățindu-i-se pe chip. Era genul de

conversație care îl interesa.

— Da, cred că da.

— Și eu. Adică, e știință pură, nu? Nu e ca și cum un fizician tocilar și-ar fi spus: „Hei, universurile paralele sunt grozave! Hai să punem la cale o teorie pe baza lor!”

— Da, a încuviințat el. Știința pune la îndoială tot ceea ce sună prea grozav. Prea de domeniul științifico-fantasticului. De regulă, oamenii de știință sunt sceptici.

— Exact. Cu toate acestea, fizicienii cred în universurile paralele.

— Într-acolo ne conduce știința, nu-i așa? Tot ce ține de mecanica cuantică și de teoria corzilor indică existența universurilor multiple. A multor și multor universuri.

— Ei bine, ce-ai zice dacă ți-aș spune că mi-am vizitat celelalte vieți și cred că am ales-o pe aceasta?

— Aș crede că ești nebună. Dar tot mi-ai plăcea.

— Ei bine, exact asta am făcut. Am încercat multe vieți.

Ash a zâmbit.

— Minunat! Există vreuna în care mă săruți din nou?

— Există una în care mi-ai înmormântat pisica.

El a râs.

— E grozav, Nor! Îmi place că mă faci mereu să mă simt ca o persoană normală.

Și asta era.

Și-a dat seama că, oricât de sincer ai fi în viață, oamenii văd în continuare adevărul doar dacă este suficient de aproape de realitatea lor. Așa cum scria Thoreau: „Ceea ce contează nu este lucrul la care te uiți, ci acela pe care-l vezi.” Iar Ash nu o vedea decât pe Nora, de care se îndrăgostise și cu care se căsătorise și, ca atare, într-un fel, ea devenea acea Nora.

Hammersmith

Pe la jumătatea trimestrului, într-o zi de marți, când Molly avea liber de la grădiniță și Ash nu era la spital, s-au suit în tren și s-au dus la Londra ca să-i viziteze pe fratele Norei și pe Ewan, în apartamentul lor din Hammersmith.

Joe arăta bine, iar soțul lui arăta exact cum îl văzuse pe telefonul fratelui ei, în viața cu olimpiada. Joe și Ewan se cunoscuseră la sala de sport, la antrenament. În această viață, Joe lucra ca inginer de sunet, în vreme ce Ewan – dr. Ewan Langford, ca să fim mai exacti – era radiolog la spitalul Royal Marsden, așa că el și cu Ash aveau o grămadă de chestiuni spitalicești despre care să se plângă unul altuia.

Joe și Ewan s-au purtat minunat cu Molly, întrebând-o ce mai pune la cale Panda. Iar Joe a pregătit pentru toți niște paste cu broccoli și cu usturoi.

— Paste *pugliese*, i-a zis el Norei. Poartă amprenta moștenirii noastre.

Nora s-a gândit la bunicul ei italian și s-a întrebat cum se simțise acesta când își dăduse seama că, de fapt, London Brick Company avea sediul în Bedford. Oare fusese profund dezamăgit? Sau luase decizia de a profita cât mai mult de situație? Probabil că exista o versiune a bunicului lor, care se dusesse la Londra și, în prima lui zi acolo, fusese călcat de un autobuz supraetajat, la Piccadilly Circus.

Joe și Ewan aveau un suport plin cu vinuri în bucătărie și Nora a băgat de seamă că una dintre sticle era un Syrah californian, provenit de la podgoria Buena Vista. A simțit furnicături pe piele în clipa în care a observat cele două semnături imprimate în josul etichetei – Alicia și Eduardo Martínez.

A zâmbit, presimțind că Eduardo era la fel de fericit în această viață. O clipă, s-a întrebat cine e Alicia și cum arată. Cel puțin acolo aveau parte de niște apusuri superbe.

— Te simți bine? a întrebat-o Ash, văzând-o că se uită absentă la etichetă.

— Da, bineînțeles. Mă gândeam că pare un vin bun.

— E preferatul meu, a intervenit Ewan. E un vin al naibii de bun! Ce-ați zice să-l deschidem?

— Păi, numai dacă aveai de gând să-l bei, a răspuns Nora.

— Ei bine, eu nu beau, a zis Joe. Am cam exagerat în ultima vreme. Sunt într-o perioadă de abstenență.

— Știi bine cum e fratele tău, a adăugat Ewan, sărutându-l pe Joe pe obraz. Totul sau nimic.

— Oh, da. Știu.

Ewan ținea deja tirbușonul în mână.

— Am avut o zi extrem de grea la serviciu. Așa că o să beau bucuros direct din sticlă dacă nu-mi ține companie nimeni.

— Beau eu, a zis Ash.

— Eu nu, a răspuns Nora, amintindu-și că ultima dată când îl văzuse, în salonul de business al hotelului, fratele ei îi mărturisise că e alcoolic.

I-au oferit lui Molly o carte ilustrată, pe care Nora i-a citit-o, stând lângă ea pe canapea.

Seara se scurgea liniștită. Au discutat despre știri, despre muzică și filme. Lui Joe și lui Ewan le plăcuse mult *Last Chance Saloon*.

Ceva mai târziu, spre surprinderea tuturor, Nora a abandonat discuția sigură despre muzica pop și l-a abordat pe fratele ei, intrând direct în subiect:

— Te-ai supărat vreodată pe mine? Știi tu, pentru că am părăsit trupa?

— S-a întâmplat cu mulți ani în urmă, surioară. Ce-a fost a fost.

— Totuși, ți-ai dorit să ajungi vedetă rock.

— E în continuare o vedetă rock, a intervenit Ewan, râzând. Dar numai pentru mine.

— Mereu am senzația că te-am dezamăgit, Joe.

— Ei bine, nu te mai gândi la asta... Dar și eu am senzația că te-am dezamăgit. Fiindcă am fost atât de prost... O vreme m-am purtat îngrozitor cu tine.

Erau niște vorbe reconfortante, pe care așteptase ani de-a rândul să le audă.

— Nu-ți face griji, a îngăimat ea.

— Înainte să-l cunosc pe Ewan, puțin îmi păsa de sănătatea mintală. Credeam că atacurile de panică sunt o nimica toată... Știi cum se spune, puterea minții. Fruntea sus, surioară! Dar, când au început să i se întâmple lui Ewan, am înțeles că sunt reale.

— Nu doar atacurile de panică. Totul părea greșit. Nu știi... Poți să crezi sau nu, eu consider că ești mai fericit în viața asta decât în cea în care ești... – cât pe ce să spună *mort* – membru al trupei.

Fratele ei a zâmbit și s-a uitat la Ewan. Se îndoia că o crede, dar Nora trebuia să accepte că – după cum știa foarte bine acum – unele adevăruri sunt imposibil de sesizat.

Tricicletă

Pe măsură ce treceau săptămânile, Nora începea să simtă că se întâmplă ceva remarcabil.

Începea să-și amintească aspecte ale vieții pe care de fapt nu le trăise niciodată.

De pildă, într-o dimineață, o persoană pe care nu o văzuse în viața ei originală – o prietenă pe care o cunoscuse când studia și predă la universitate – a sunat-o și a invitat-o să ia masa de prânz împreună. Iar când a auzit-o pe „Lara” la telefon, în minte i-a venit imediat numele ei – „Lara Bryan” – și chiar și-a imaginat-o. În plus, știa că pe partenerul ei îl cheamă Mo și că aveau un bebeluș pe nume Aldous. Iar când s-au întâlnit, toate aceste informații i s-au confirmat.

Aceste așa-zise déjà-vù-uri i se întâmplau din ce în ce mai des. Desigur că, ocazional, mai omitea câte ceva – de exemplu „uitase” că Ash suferă de astm (pe care încerca să-l țină sub control făcând jogging).

— De când îl ai?

— De la *șapte ani*.

— Ah, da. Desigur. Mi s-a părut că ai zis altceva.

— Ești bine, Nora?

— Da... sunt bine. Am băut puțin vin cu Lara la prânz și sunt cam amețită.

Dar, încetul cu încetul, astfel de scăpări deveneau tot mai rare. Ca și cum fiecare zi era o piesă care se potrivea perfect într-un puzzle și, cu fiecare piesă pe care o adăuga, îi era tot mai ușor să înțeleagă cum arată bucățile lipsă.

Pe când în toate celelalte vieți căutase în permanență indicii și se simțise ca un actor pe scenă, în această existență simțea că, cu cât se relaxa mai mult, cu atât totul devenea mai lesne.

De asemenea, Norei îi plăcea să-și petreacă timpul cu Molly.

Îi plăcea dezordinea plăcută din dormitor atunci când se jucau, relația delicată care se înfiripa între ele la ora de

lectură, când citeau *The Tiger Who Came to Tea*^{23}, o poveste simplă, dar magică și minunată, sau când stăteau împreună în grădină.

— Uită-te la mine, mami! Îi striga Molly, pedalând pe tricicletă într-o sâmbătă dimineată. Mami, uite! Te uiți?

— E foarte bine, Molly! Pedalezi excelent!

— Uite, mami! Vruuum!

— Așa, Molly!

Dar atunci, roata din față a tricicletei a alunecat de pe gazon și a intrat în stratul cu flori. Molly a căzut și s-a lovit cu capul de o piatră. Nora a fugit degrabă spre ea, a ridicat-o și a examinat-o. Evident, pe Molly o durea, era zgâriată pe frunte, avea pielea julită și sângera, dar nu voia să arate că suferă, deși îi tremura bărbia.

— Sunt bine, a șoptit fetița, cu o voce delicată ca un porțelan. Sunt bine. Sunt bine. Sunt bine. Sunt bine.

Cu fiecare „bine” era mai aproape de a izbucni în lacrimi, apoi a început să țopăie ca să se calmeze. Molly își înfrunta toate temerile nocturne provocate de urși cu o asemenea hotărâre, încât Nora nu putea să nu o admire și să se simtă inspirată de ea. Această micuță ființă era rodul ei, era, într-un fel, carne din carnea ei și, dacă fetița avea o astfel de putere interioară, atunci probabil că și ea avea.

Nora a îmbrățișat-o.

— E în regulă, draga mea... Fetița mea curajoasă. E în regulă. Cum te simți acum, iubita mea?

— Bine. E ca în vacanță.

— În vacanță?

— Da, mami, a întărit Molly, oarecum iritată de faptul că Nora nu-și aducea aminte. Pe tobogan.

— Ah, da! Desigur. Toboganul. Da. Ce prostuță sunt! Prostuța de mami!

Brusc, Nora a simțit ceva în adâncul sufletului. Un soi de teamă la fel de reală ca aceea pe care o resimțise pe insulița de la Cercul Arctic, când se trezise față-n față cu ursul-polar.

Teamă de propriile sentimente.

Iubire.

Puteai să mănânci în cele mai bune restaurante, puteai să te bucuri de orice plăcere senzuală, puteai să cânti pe scena din São Paulo pentru un public compus din douăzeci de mii persoane, puteai să fii copleșit de aplauze furtunoase, să călătorești până la capătul pământului, să fii urmărit de milioane de oameni pe internet, puteai să câștigi medalii la Jocurile Olimpice, dar toate acestea erau inutile în absența iubirii.

Iar când s-a gândit la viața ei originală, a înțeles că problema ei fundamentală, lucrul care o făcuse vulnerabilă, era absența iubirii. Nici măcar fratele ei nu o mai voia în acea viață. După moartea lui Volts, nu-i mai rămăsese nimeni. Nu iubise pe nimeni și nimeni nu o iubise la rândul său. Fusesse pustiită, dusesse o viață goală, umblând înapoi și-ncolo, mimând un soi de normalitate umană, ca un manechin conștient al disperării. Niște oase goale, trecătoare prin viață.

Însă acolo, chiar acolo, în grădina din Cambridge, sub cerul gri, posomorât, a simțit puterea ei, puterea înspăimântătoare a afecțiunii profunde pe care o arăta cuiva și care îi era arătată. De acord, și în viața aceasta părinții ei erau morți, dar aici o avea pe Molly, îi avea pe Ash și pe Joe. Aici găsisese o iubire ca o plasă care avea să o împiedice să cadă.

Însă în adâncul sufletului ei simțea că, în curând, totul va lua sfârșit. Simțea că, în ciuda perfecțiunii din această viață, ceva era în neregulă. Și că acel ceva în neregulă nu putea fi îndreptat, fiindcă defectul era perfecțiunea însăși. Totul era bine, însă ea nu câștigase nimic din ce avea aici. Se alăturase filmului de la jumătate. Luase cartea din bibliotecă, dar, în realitate, acesta nu îi aparținea. Își urmărea viața desfășurându-se din spatele unui geam. Începea să se simtă ca o escroacă. Își dorea ca aceasta să fie viața ei. Viața ei adevărată. Dar nu era, așa că își dorea să uite acest amănunt. Își dorea din toată inima.

— Mami, plângi?

— Nu, Molly, nu. Sunt bine. Mami e bine.

— Arăți de parcă ai fi plâns.

— Hai mai bine să te spălăm...

Ceva mai târziu în aceeași zi, Molly rezolva un puzzle cu animale din junglă, în timp pe Nora stătea pe canapea, mângâindu-l pe Platon, care-și odihnea capul cald și greoi în poala ei. Rămăsese holbându-se la tabla de șah ornamentată, de pe comoda din lemn de mahon.

Un gând îi dădea ghes, dar l-a alungat. Însă gândul i s-a înfiripat din nou în minte.

De îndată ce Ash s-a întors acasă, i-a spus că vrea să-și revadă o veche prietenă din Bedford și că o să lipsească vreo câteva ore.

Când nu mai ești aici

De îndată ce Nora a intrat în azilul de bătrâni Oak Leaf Residential, înainte să ajungă la recepție, a văzut un bătrân plâpând, cu ochelari, pe care l-a recunoscut. Discuta cam aprins cu o asistentă care părea exasperată. Ca un oftat care luase formă umană.

— Mi-aș dori mult să mă duc în grădină, zicea bătrânul.

— Îmi pare rău, dar grădina nu e disponibilă astăzi.

— Nu vreau decât să stau pe bancă. Și să citesc ziarul.

— Poată că, dacă v-ați fi înscris la sesiunea de grădinărit...

— Nu vreau o sesiune de grădinărit. Vreau să-l sun pe Dhavak. Totul a fost o greșală.

Nora îl mai auzise pe bătrânul ei vecin vorbind despre fiul lui, Dhavak, atunci când îi dusesese medicamentele. Se pare că fiul îl îndemnase să se ducă la azil, dar domnul Banerjee insistase să-și păstreze casa.

— N-aș putea să...

În clipa aceea, a observat că cineva îl privește.

— Domnule Banerjee?

Bătrânul s-a uitat lung la Nora, de-a dreptul confuz.

— Bună ziua? Cine sunteți dumneavoastră?

— Sunt Nora. Nora Seed, mă cunoașteți. Apoi, simțindu-se prea agitată ca să poată gândi limpede, a adăugat: Sunt vecina dumneavoastră. De pe Bancroft Avenue.

Bărbatul a clătinat din cap.

— Cred că mă confunzi, dragă. Nu mai locuiesc acolo de trei ani. Și sunt absolut sigur că nu am fost vecini.

Asistenta și-a lăsat capul într-o parte, privind-l pe domnul Banerjee de parcă ar fi fost un cățeluș năuc.

— Poate că ați uitat.

— Ba nu, a intervenit degrabă Nora, dându-și seama că face o greșală. Are dreptate. L-am confundat. Uneori am probleme cu memoria. N-am locuit niciodată acolo. Am locuit altundeva. Mă gândeam la altcineva. Îmi cer scuze.

Cei doi și-au reluat conversația, în timp ce gândurile Norei

au zburat la grădina din fața casei domnului Banerjee, cea plină de iriși și degetarițe.

— Pot să vă ajut cu ceva?

Nora s-a întors spre recepționar, un bărbat roșcat, cu gesturi blânde, cu pielea pătată și un ușor accent scoțian.

Nora i-a spus cine e și că sunase mai devreme.

La început, bărbatul s-a arătat ușor nedumerit.

— Și ziceți că ați lăsat un mesaj?

Fredona încet o melodie, în timp ce căuta e-mailul ei.

— Da, însă pe telefon. Am încercat mult să vă prind, dar nu am reușit, așa că, în cele din urmă, v-am lăsat un mesaj. V-am trimis și un e-mail.

— Ah, bine, înțeleg. Îmi pare rău. Ați venit să vizitați un membru al familiei?

— Nu, i-a explicat Nora. Nu fac parte din familie. Sunt doar o veche cunoștință. Dar o să mă recunoască. O cheamă doamna Elm, a zis Nora, încercând să-și amintească numele ei complet. Scuze, Louise Elm. Dacă vreți să-i spuneți numele meu... Mă cheamă Nora. Nora Seed. Mi-a fost... A fost bibliotecara mea la școală, la Hazeldene. Mă gândeam că i-ar plăcea puțină companie.

Bărbatul a ridicat privirea din computer și s-a uitat lung la Nora, cu o uimire abia reținută. La început, Nora a crezut că înțelesese greșit. Sau că Dylan înțelesese greșit atunci, la La Cantina. Sau poate că doamna Elm avusese altă soartă în viața aceea, spre deosebire de aceasta. Deși Nora nu știa exact cum anume decizia ei de a lucra într-un adăpost pentru animale ar fi condus la un alt rezultat pentru doamna Elm în viața de acum. Dar nu avea niciun sens. Fiindcă în niciuna dintre vieți nu mai luase legătura cu bibliotecara, încă de pe vremea când era la școală.

— Ce s-a întâmplat? l-a întrebat pe recepționar.

— Regret nespus că trebuie să vă dau asemenea veste, dar Louise Elm nu se mai află aici.

— Dar unde se află?

— De fapt... a murit acum trei săptămâni.

La început, Nora s-a gândit că mai mult ca sigur era o

eroare administrativă.

— Sunteți sigur?

— Da. Mă tem că da.

— Oh! a exclamat Nora.

Nu știa exact ce să spună sau ce să simtă. Și-a plecat privirea spre geanta pe care o avusese alături în mașină. Geanta cu jocul de șah pe care îl adusese ca să joace cu doamna Elm și să-i țină astfel companie.

— Îmi pare rău. Nu știam. Eu nu... Știți, nu am mai văzut-o de ani buni. De ani și ani. Dar am auzit de la cineva că ar fi aici...

— Îmi pare tare rău, a răspuns recepționarul.

— Nu. Nu vă faceți griji. Voiam doar să-i mulțumesc. Fiindcă a fost atât de amabilă cu mine.

— A murit foarte liniștită, a precizat bărbatul. La propriu. A murit în somn.

Nora a zâmbit și s-a retras, politicoasă.

— Asta-i bine. Mulțumesc! Vă mulțumesc că ați avut grijă de ea. Acum o să plec. La revedere...

Un incident cu poliția

A ieșit din nou pe Shakespeare Road, cu geanta și cu jocul de șah, neștiind ce să facă. Simțea furnicături în tot corpul. Nu erau înțepături. Era ceva mai ciudat, o senzație estompată, de energie pe care o mai simțise și înainte, când se apropia de sfârșitul unei existențe anume.

Străduindu-se să ignore senzația, s-a îndreptat spre parcare. A trecut pe lângă fosta ei locuință cu grădină, de la numărul 33A de pe Bancroft Avenue. Un bărbat pe care nu-l mai văzuse niciodată scotea din casă o cutie cu materiale pentru reciclat. Gândindu-se la casa încântătoare din Cambridge, în care locuia acum, nu se putea abține să nu o compare cu acest apartament sărăcăcios, situat pe o stradă presărată cu gunoarie. Furnicăturile s-au mai domolit. Nora a trecut pe lângă casa domnului Banerjee, sau ceea ce fusese odinioară casa domnului Banerjee, și a văzut singura locuință particulară de pe stradă care nu fusese împărțită în apartamente, cu toate că acum arăta complet diferit. Peluza micuță din față era năpădită de iarbă crescută în exces și nu rămăsese nici fir din bogații clopoței sau din florile de sporul-casei pe care Nora le udase vara trecută, când el se recupera după operația la șold.

Pe trotuar a observat câteva cutii mari de conserve, turtite.

A văzut o femeie blondă, cu tunsoare bob și cu piele bronzată, apropiindu-se de ea pe trotuar, cu doi copii mici într-un cărucior dublu. Părea epuizată. Era femeia cu care stătuse de vorbă la magazinul de reviste și ziare, în ziua în care se hotărâse să moară. Cea care i se păruse fericită și relaxată. Kerry-Anne. Nu o observase pe Nora, fiindcă unul dintre copii plângea și ea încerca să-l liniștească pe băiețelul supărat, cu obrazii îmbujorați, fluturându-i prin față un dinozaur din plastic.

Eu și Jake eram ca iepurii, dar am reușit. Avem doi mici teroriști. Însă merită, să știi. Mă simt împlinită. Pot să-ți arăt câteva poze...

Apoi Kerry-Anne a ridicat privirea și a văzut-o pe Nora.

— Te cunosc, nu-i așa? Tu ești Nora?

— Da.

— Bună, Nora!

— Bună, Kerry-Anne!

— Îți amintești cum mă cheamă? Uau! Te admiram foarte mult în școală. Păreai să ai tot ce îți trebuie. Ai ajuns la olimpiadă?

— De fapt, am ajuns. Într-un fel. Una dintre noi a ajuns. Dar nu asta îmi doream să fiu. În fond, ce ne dorim? Nu?

O clipă, Kerry-Anne a rămas nedumerită. Apoi fiul ei a aruncat pe trotuar dinozaurul, care a aterizat lângă una dintre cutiile turtite.

— Chiar așa.

Nora a ridicat jucăria – la o privire mai atentă, un stegozaur – și i-a întins-o lui Kerry-Anne, care i-a zâmbit recunoscătoare și a intrat în casa care ar fi trebuit să fie a domnului Banerjee, fix în clipa în care pe băiat l-a apucat un acces de furie.

— La revedere! a zis Nora.

— Da. La revedere!

Nora s-a întrebat care fusese diferența. Ce anume îl forțase pe domnul Banerjee să se ducă la azilul de bătrâni, la care înainte nici nu se gândea să ajungă? Ea era singura diferență dintre cei doi domni Banerjee, dar în ce *consta* respectiva diferență? Ce făcuse ea? Deschisese un magazin on-line? Îi luase rețeta de câteva ori?

Nu subestima niciodată importanța lucrurilor mărunte, o sfătuisese doamna Elm. Ține minte asta.

S-a uitat îndelung la fosta ei fereastră. S-a gândit la ea însăși în viața ei originară, oscilând între viață și moarte în propriul dormitor – oricât de echidistantă era. Și, pentru prima dată, Nora s-a îngrijorat pentru soarta ei, de parcă ar fi fost cu totul altcineva. Nu doar o versiune a ei însăși, ci o persoană complet diferită. De parcă, în cele din urmă, datorită tuturor experiențelor prin care trecuse, devenise cineva căruia îi era milă de vechiul său eu. Nu autocompătindu-se, căci

acum era o cu totul altă persoană.

Apoi, la fereastra ei s-a ivit cineva. O femeie care nu era ea și care ținea în brațe o pisică, alta decât Voltaire.

Cel puțin așa spera Nora, cu toate că începea din nou să se simtă amețită și estompată.

S-a îndreptat spre oraș. S-a plimbat pe strada centrală.

Da, acum era altfel. Mai puternică. Ascundea în ea lucruri intacte. Lucruri despre a căror existență nu ar fi știut dacă nu ar fi cântat niciodată pe o scenă, dacă nu ar fi alungat un urs-polar sau dacă nu ar fi simțit atâta dragoste, atâta teamă și atât curaj.

În fața magazinului Boots era mare hărmălaie. Polițiștii tocmai arestau doi băieți. În apropiere, un detectiv vorbea la un walkie-talkie.

Nora l-a recunoscut pe unul dintre băieți și s-a apropiat de el.

— Leo?

Un polițist i-a făcut semn să se retragă.

— Cine ești tu? a întrebat-o Leo.

— Eu...

Nora și-a dat seama că nu putea să se prezinte drept „profesoara ta de pian”. Totodată, a înțeles ce nebunie ar fi fost, având în vedere contextul tensionat, să spună ceea ce avea de gând. Și totuși a făcut-o.

— Iei cumva lecții de muzică?

Leo și-a plecat privirea în timp ce polițiștii îl încătușau.

— N-am luat nicio lecție de muzică...

Vocea lui își pierduse din aplomb.

Polițistul devenea tot mai frustrat.

— Vă rog, domnișoară, lăsați asta în seama noastră.

— E un puști de treabă, i-a explicat Nora. Vă rog să nu fiți prea dur cu el.

— Ei bine, puștiul ăsta de treabă tocmai a furat bunuri în valoare de două sute de lire de acolo. În plus, avea și o armă asupra lui.

— O armă?

— Un cuțit.

— Nu. Trebuie să fie o greșeală. Nu e genul ăla de băiat.

— Ia ascultă aici! i-a zis polițistul colegului său. Doamna susține că prietenul nostru, Leo Thompson, nu e genul care să se bage în belele.

Celălalt polițist a izbucnit în râs.

— Tipul ăsta numai de prostii se ține.

— Și acum, vă rog, a insistat polițistul, lăsați-ne să ne facem datoria.

— Desigur, a zis Nora, desigur. Fă tot ce ți se cere, Leo...

Leo se uita la ea ca la o glumă proastă.

Cu câțiva ani în urmă, mama lui, Doreen, venise la Teoria Corzilor ca să-i cumpere fiului ei o orgă electronică ieftină. O îngrijora comportamentul lui de la școală și băiatul își exprimase interesul pentru muzică, așa că femeia voia să-i ofere câteva lecții de pian. Nora i-a explicat că ea are pian digital și că știe să cânte, dar că nu are pregătire de profesor. Doreen îi spusese la rândul său că nu dispune de prea mulți bani, dar căzuseră la învoială, iar Nora se bucurase ca, în serile de marți, să-l învețe pe Leo diferența dintre cele șapte acorduri majore și minore. Îl considera un băiat nemaipomenit, dornic să învețe.

Doreen observase că Leo „e atras de anturajul greșit”, dar, când băiatul se apucase de muzică, începuse să se descurce bine și la alte lucruri. Și dintr-odată nu mai avea probleme cu profesorii și cânta de toate, de la Chopin la Scott Joplin, de la Frank Ocean la John Legend și Rex Orange County, cu aceeași atenție și dăruire.

Atunci, Nora și-a amintit ceva ce îi spusese doamna Elm cu ocazia uneia dintre primele vizite în Biblioteca de la Miezul Noptii.

Fiecare viață conține milioane de decizii. Unele mai importante, altele mai puțin importante. Dar, de fiecare dată când iei o decizie în defavoarea alteia, rezultatul se modifică. Are loc o variație ireversibilă, care, la rândul ei, va duce la alte variații...

Și chiar în acest univers, cel în care ea făcuse un master la Universitatea Cambridge, se căsătorise cu Ash și avusese un copil, nu se aflase în magazinul Teoria Corzilor în ziua aceea

din urmă cu patru ani, când Doreen și Leo trecuseră pe acolo. În acest univers, Doreen nu găsisese un profesor de muzică suficient de ieftin, astfel că Leo nu își urmase pasiunea pentru muzică îndeajuns încât să-și dea seama că are talent. Nu stătuse niciodată alături de Nora într-o seară de marți, urmându-și pasiunea pe care o continua și acasă, compunându-și propriile melodii.

Nora s-a simțit slăbind. Nu doar furnicături și o stare difuză, ci și altceva, mai puternic, senzația că se prăbușește în neant și că vederea i se înceteșează scurt. Simțea prezența unei alte Nora, gata să preia lucrurile de acolo de unde le lăsase ea. Mintea acesteia era pregătită să umple informațiile lipsă și să găsească o motivație perfect legitimă de a se afla în acea zi în vizită în Bedford și de a umple fiecare gol, de parcă s-ar fi aflat acolo în tot acest timp.

Temându-se că știe ce înseamnă asta, s-a întors cu spatele spre Leo și spre prietenul lui, în vreme ce ei plecau, sub escorta poliției, cu privirile tuturor trecătorilor din centrul Bedfordului ațintite asupra lor, și a pornit cu pași grăbiți spre parcare.

E o viață bună... Asta e o viață bună... E o viață bună...

Alt fel de a vedea lucrurile

S-a apropiat de gară, trecând pe lângă zigzagurile tipătoare în roșu și în galben, asemenea unei migrene mexicane, ale restaurantului La Cantina, înăuntrul căruia un chelner dădea scaunele jos de pe mese. Și pe lângă Teoria Corzilor. Magazinul era închis și pe ușă se afla un anunț scris de mână:

Din nefericire, Teoria Corzilor nu mai poate funcționa în aceste condiții. Din cauza creșterii chiriei, pur și simplu nu ne mai permitem să continuăm. Le mulțumim tuturor clienților fideli. *Don't Think Twice, It's All Right. You Can Go Your Own Way. God Only Knows What We'll Be Without You.*

Exact același bilet pe care îl văzuse cu Dylan. Judecând după data pe care Neil o scrisese cu carioca și cu litere mici, asta se întâmplase cu aproape trei luni în urmă.

S-a întristat, deoarece Teoria Corzilor însemnase mult pentru oameni. Totuși, Nora nu mai lucra la Teoria Corzilor când au început problemele magazinului.

Ei bine... Cred că am vândut o mulțime de pianе digitale. Și niște chitare frumoase.

În adolescență, Nora și Joe glumiseră mereu pe seama orașului natal, așa cum fac tinerii, spunând că HMP Bedford reprezenta închisoarea centrală, iar restul orașului, închisoarea externă și că trebuie să profiți de cea mai mică ocazie pentru a evada.

Dar acum, când ea se apropia de gară, ieșea soarele și Norei i se părea că în toți anii aceștia privise greșit orașul. Trecând pe lângă statuia lui John Howard, reformatorul închisorii, din piața St. Paul, cu copaci de jur împrejur și având în spate râul care reflecta lumina, s-a minunat de parcă le vedea pentru prima dată. *Nu lucrurile la care te uiți contează, ci acelea pe care*

le vezi.

Conducând înapoi spre Cambridge, în siguranța Audiului său scump, mirosind aproape greșos a vinil, a plastic și a alte materiale sintetice, croindu-și drum prin traficul aglomerat, cu mașini trecând pe lângă ea asemenea unor vieți uitate, își dorea din adâncul sufletul să o fi putut vedea pe adevărata doamnă Elm, înainte ca aceasta să moară. I-ar fi plăcut să mai joace o ultimă partidă de șah împreună, înainte să se stingă. Și l-a imaginat totodată pe bietul Leo, stând într-o celulă îngustă, fără fereastră, în sediul poliției din Bedford și așteptând ca Doreen să vină după el.

— Aceasta este cea mai bună viață, și-a spus oarecum disperată. E cea mai bună viață. Voi rămâne aici. Aceasta e viața care mi se potrivește. Este cea mai bună viață. *Aceasta e cea mai bună viață.*

Dar știa că nu mai are mult timp la dispoziție.

Florile au apă

A parcat lângă casă și a dat buzna înăuntru, iar Platon i-a ieșit vesel în întâmpinare.

— E cineva acasă? a întrebat ea cu disperare în glas. Ash? Molly?

Simțea nevoia să-i vadă. Știa că nu i-a mai rămas prea mult timp. Avea senzația că Biblioteca de la Miezul Noptii o așteaptă.

— Suntem afară! a strigat Ash voios, din grădina din spate.

Așa că Nora a ieșit și a găsit-o pe Molly din nou călare pe tricicletă, neafectată de accidentul anterior, în timp ce Ash îngrijea un strat de flori.

— Cum a fost excursia?

Molly a coborât de pe tricicletă și a luat-o la goană spre ea.

— Mami! Mi-a fost dor de tine! Acum merg foarte bine pe tricicletă!

— Chiar așa, draga mea?

Și-a îmbrățișat cu putere fiica și a închis ochii, inspirând mirosul părului ei, al câinelui, al balsamului de păr, al copilăriei, sperând ca miracolul acesta să o ajute să rămână acolo.

— Te iubesc, Molly. Vreau să știi asta. Te voi iubi mereu, înțelegi?

— Da, mami. Bineînțeles.

— Și pe tatăl tău îl iubesc. Și totul va fi bine, fiindcă, orice se va întâmpla, îi vei avea mereu alături pe tati și pe mami, deși poate că nu voi mai fi la fel. Voi fi aici, dar...

S-a întrerupt, dându-și seama că Molly nu avea nevoie să știe nimic altceva decât adevărul.

— Te iubesc.

— L-ai uitat pe Platon! a exclamat Molly, cu o expresie îngrijorată pe chip.

— Păi, evident că îl iubesc și pe Platon. Cum am putut să-l uit? Platon știe că îl iubesc, nu-i așa, băiete? Te iubesc, Platon!

Nora încerca să-și țină firea.

Orice se va întâmpla, cineva va avea grijă de ei. Îi va iubi. Și, în plus, se au unul pe celălalt și vor fi fericiți.

Ash s-a apropiat, cu mânușile de grădinărit în mâini.

— Ești bine, Nor? Pari cam palidă. S-a întâmplat ceva?

— Îți povestesc mai târziu. După ce se culcă Molly.

— În regulă. Aștept o livrare curând... Așa că fii atentă dacă auzi camionul.

— Sigur. Da. Da.

Și apoi, Molly a întrebat dacă poate să aducă stropitoarea, iar Ash i-a explicat că plouase mult în ultima vreme și că nu e necesar, fiindcă cerul avusese grijă de flori.

— O să le fie bine. Sunt îngrijite. Florile au apă, a zis Ash.

Cuvintele lui au răsunat ca un ecou în mintea Norei. *O să le fie bine. Sunt îngrijite...*

Apoi Ash a zis ceva legat de o ieșire la cinema seara și că aranjase cu bona, dar Nora uitase cu desăvârșire, așa că a zâmbit, străduindu-se să rămână, să stea acolo, dar inevitabilul se întâmpla, se întâmpla, o știa cu fiecare celulă ascunsă a trupului ei și nu mai putea face nimic.

Niciun loc de aterizare

— NU!

Se întâmplase negreșit.

Se întorsese în Biblioteca de la Miezul Noptii.

Doamna Elm ședea în fața computerului. Luminile pâlpâiau, tremurau și licăreau rapid și aritmic deasupra capetelor lor.

— Încetează, Nora! Liniștește-te! Fii fată cuminte! Trebuie să rezolv situația asta.

Firișoare subțiri de praf cădeau din crăpăturile din tavan, care se întindeau asemenea unei pânze de păianjen țesute cu o viteză nefirească. Se auzea sunet brusc de distrugere, pe care, în furia ei tristă, Nora izbutea să îl ignore.

— Nu sunteți doamna Elm. Doamna Elm a murit... Și eu sunt moartă?

— Am mai discutat asta. Dar acum, că tot ai adus vorba, s-ar putea să fii în pragul...

— De ce nu mai sunt acolo? De ce nu sunt acolo? Simțeam că asta se va întâmpla, deși nu mi-am dorit. Ați zis că, dacă găsesc o viață pe care să vreau să o trăiesc – pe care să vreau cu adevărat să o trăiesc –, voi rămâne acolo. Ați zis că o să uit de locul ăsta stupid. Ați susținut că o să pot găsi viața pe care mi-o doresc. Acea era viața pe care o doream. Acea era!

Cu câteva clipe în urmă, se aflase în grădină, alături de Ash, de Molly și de Platon, o grădină care fremăta de viață și de iubire, iar acum era din nou aici.

— Duceți-mă înapoi...

— Știi bine că lucrurile nu funcționează așa.

— Atunci duceți-mă în cea mai apropiată dintre viețile posibile. Dați-mi viața cea mai apropiată de viața aceea. Vă rog, doamnă Elm, cu siguranță e posibil. Trebuie să existe o viață în care să fi ieșit la o cafea cu Ash și în care să îi fi avut pe Molly și pe Platon, dar eu... să fi făcut ceva ușor diferit. Deci să fi fost, practic, altă viață. De pildă să-i fi ales câinelui altă zgardă. Sau... sau... Sau în care să fi făcut – nu știu –

Pilates în loc de yoga? Sau în care să fi mers la altă universitate decât Cambridge? Sau, dacă trebuie să ne întoarcem mai departe în timp, o viață în care, în loc de cafea, să fi băut ceai la întâlnire? Acea viață. Duceți-mă în viața în care am făcut asta. Haideti! Vă rog! Ajutați-mă! Aș vrea să încerc una dintre viețile acelea, vă rog...

Computerul a început să fumege. Ecranul s-a înnegrit. Întregul monitor s-a făcut bucăți.

— Nu înțelegi, a zis doamna Elm învinsă, prăbușindu-se pe spate în scaunul de birou.

— Dar asta se întâmplă, nu? Îmi aleg un regret. Ceva ce îmi doresc să fi făcut altfel... Apoi dumneavoastră găsiți o carte, eu o deschid și *trăiesc* viața respectivă. Așa funcționează biblioteca asta, nu?

— Nu e atât de simplu.

— De ce? E vreo problemă de transfer? Cum s-a mai întâmplat?

Doamna Elm a privit-o cu tristețe.

— E mai mult decât atât. A existat mereu posibilitatea ca viața ta originară să se încheie. Ți-am spus asta, nu? Ți-ai dorit să mori și poate că ai murit.

— Da, dar ați zis că aveam nevoie doar de un loc în care să mă duc. „Undeva unde să poposesc”, așa ați zis. „Altă viață.” Exact cu aceste cuvinte. Și tot ce trebuia să fac era să mă gândesc bine și să aleg viața potrivită și...

— Știu. Știu. Dar lucrurile nu au mers așa.

Tavanul se prăbușea bucată cu bucată, de parcă tencuiala devenise mai instabilă decât glazura unui tort de nuntă.

Nora a observat ceva și mai îngrijorător. O scânteie a țâșnit de la un bec și a aterizat pe o carte, care a luat foc cu o izbucnire strălucitoare. Curând, focul a cuprins tot raftul, cărțile ardeau cu iuțeală, de parcă ar fi fost îmbibate cu benzină. O vâlvătaie incandescentă, violentă și clocotitoare, de culoarea chihlimbarului. Apoi, o scânteie a țâșnit spre alt raft, care a luat și el foc. Cam în același timp, o bucată mare din tavan a căzut într-un nor de praf la picioarele Norei.

— Sub masă! a ordonat doamna Elm. Acum!

Nora s-a ghemuit și a urmat-o pe doamna Elm – care se târa în patru labe – sub masă, unde s-a așezat în genunchi, forțată fiind, asemenea doamnei Elm, să-și țină capul aplecat.

— De ce nu puteți opri toate astea?

— Acum a devenit o reacție în lanț. Scânteile nu sar la nimereală. Cărțile vor fi distruse. După care, la fel de inevitabil, întreaga bibliotecă se va prăbuși.

— De ce? Nu înțeleg. Am fost acolo. Am găsit viața care mi se potrivește. Singura viață potrivită. Cea mai bună de aici...

— Tocmai asta e problema, a răspuns doamna Elm, uitându-se agitată pe lângă picioarele de lemn ale mesei, în vreme ce alte rafturi se aprindeau și totul se năruia în jurul lor. Nu a fost de ajuns. Uită-te!

— La ce?

— La ceasul tău. De-acum, se poate întâmpla în orice clipă.

Așa că Nora s-a uitat și la început nu a văzut nimic nefiresc, dar apoi s-a întâmplat. Dintr-odată, ceasul a început să se comporte ca un ceas. Ecranul a prins viață.

00:00:00

00:00:01

00:00:02

— Ce se petrece? a întrebat Nora, dându-și seama că orice ar fi fost, sigur nu era de bine.

— Timpul. Asta se petrece.

— Cum putem să ieșim de aici?

00:00:09

00:00:10

— Nu *noi*, a răspuns doamna Elm. Nu există niciun *noi*. Eu una nu pot să părăsesc biblioteca. Odată cu biblioteca, voi dispărea și eu. Dar tu poți să ieși, deși nu ai prea mult timp la dispoziție.

Nu a mai rămas decât un minut...

Nora tocmai o pierduse pe una dintre doamnele Elm, nu voia să o piardă și pe aceasta. Bătrâna i-a observat suferința.

— Ascultă! Eu sunt una cu biblioteca. Dar toată această bibliotecă face parte din tine. Înțelegi? Nu tu ești datorită bibliotecii, ci biblioteca există datorită ție. Mai ții minte ce a

zis Hugo? Ți-a spus că aceasta este cea mai simplă metodă prin care creierul tău traduce realitatea ciudată și cu multe fațete ale universului. Așadar, creierul tău pur și simplu traduce ceva. Ceva important și periculos.

— Am înțeles asta.

— Totuși, un lucru este clar: nu ți-ai dorit acea viață.

— Era viața perfectă.

— Asta ai simțit? Tot timpul?

— Da. Adică... Am vrut să o simt. Am iubit-o pe Molly. Aș fi putut să-l iubesc pe Ash. Dar presupun că, poate că... nu era viața *mea*. Nu am ajuns acolo prin propriile decizii. Dădusem buzna peste altă versiune a mea. Am fost transpusă în viața perfectă. Dar aceea nu eram eu.

00:00:15

— Nu vreau să mor, a zis Nora, ridicând brusc glasul, care suna totodată fragil.

Tremura din toate mădulele.

— *Nu vreau să mor.*

Doamna Elm s-a uitat la ea cu ochi mari. Ochi în care lucea flacăra unei idei.

— Trebuie să ieși de aici.

— Nu pot! Biblioteca se întinde la nesfârșit. În clipa în care am pășit înăuntru, intrarea a dispărut.

— Atunci trebuie să o redescoperi.

— Cum? Nu există nicio ușă.

— Cine are nevoie de ușă atunci când are cărți?

— Toate cărțile au luat foc.

— Una sigur nu va lua. Pe aceea trebuie să o găsești.

— *Cartea regretelor?*

Doamnei Elm i-a venit să râdă.

— Nu. Aceea e ultima carte de care ai nevoie. Probabil că s-a făcut scrum deja. Trebuie să fi ars prima. Mergi într-acolo! i-a zis, arătând la stânga, spre haos, spre foc și spre tencuiala care cădea. E pe al unsprezecelea culoar în direcția asta. Al treilea raft de jos în sus.

— Întreaga clădire se va surpa!

00:00:21

00:00:22

00:00:23

— Nu pricepi, Nora?

— Ce să pricep?

— Totul are sens. De data aceasta te-ai întors aici nu pentru că ți-ai dorit să mori, ci pentru că *ți-ai dorit să trăiești*. Biblioteca nu se dărmă pentru că vrea să te ucidă. Se dărmă pentru a-ți da ocazia să te întorci. În cele din urmă s-a întâmplat un lucru decisiv. Ai hotărât că vrei să trăiești. Și acum du-te, *trăiește* cât mai ai ocazia.

— Dar... cu dumneavoastră cum rămâne? De dumneavoastră ce se va alege?

— Nu-ți face griji pentru mine, i-a zis doamna Elm. Nu voi simți nimic. Îți promit. Apoi a spus ceea ce spusese adevărata doamnă Elm când o îmbrățișase pe Nora în biblioteca școlii, în ziua în care tatăl ei se stinsese din viață.

— Lucrurile se vor rezolva, Nora. Totul va fi bine.

Doamna Elm a pus o mână pe birou, căutând în grabă ceva. O secundă mai târziu, i-a dat Norei un stilou din plastic portocaliu, de felul celor pe care le avusese și Nora când era la școală. Cel pe care îl observase cu multă vreme în urmă.

— Vei avea nevoie de el.

— De ce?

— Cu acesta nu s-a scris. Tu trebuie să începi să scrii cu el.

Nora a luat stiloul.

— La revedere, doamnă Elm.

O clipă mai târziu, o bucată masivă din tavan s-a izbit de masă. Un nor gros de praf le-a învăluit, înecându-le.

00:00:34

00:00:35

— Du-te! a îndemnat-o doamna Elm, tușind. *Trăiește!*

Să nu cumva să îndrăznești să renunți, Nora Seed!

Nora a înaintat prin norul de praf și de fum, în direcția în care arătase doamna Elm, timp în care tavanul continua să se prăvălească.

Îi era greu să respire, să vadă, dar, de bine, de rău, reușea să numere culoarele. Din becuri țâșneau scânteii care îi aterizau în cap.

Praful o îneca și mai că o făcea să vomite. Dar, chiar și prin vâlul de pulbere, vedea că majoritatea cărților ardeau. De fapt, niciun raft nu părea intact, iar căldura devenea o forță în sine. Unele dintre rafturile și dintre cărțile care luaseră foc se transformaseră deja în scrum.

Exact când a ajuns la culoarul cu numărul unsprezece, o bucată de zid a izbit-o, trântind-o la podea.

Sub greutatea pietrei, a simțit stiloul alunecându-i din mână și rostogolindu-se departe de ea.

Prima încercare de a se elibera s-a soldat cu un eșec.

Până aici mi-a fost. O să mor, fie că vreau, fie că nu vreau. O să mor.

Biblioteca era un deșert.

00:00:41

00:00:42

Totul se sfârșise.

S-a convins de asta încă o dată. Avea să moară aici, înconjurată de toate viețile ei posibile.

Și atunci a văzut-o printr-o spărtură, în vălătucii de fum. Acolo, pe culoarul cu numărul unsprezece. Al treilea rând de jos în sus.

Acolo exista o deschizătură printre flăcările care înghițeau toate cărțile de pe raft.

Nu vreau să mor.

Trebuia să se străduiască mai mult. Trebuia să-și dorească viața pe care crezuse dintotdeauna că nu o are. Fiindcă exact așa cum biblioteca aceasta era o parte din ea, la fel erau și toate celelalte vieți. Poate că nu simțise tot ce simțise în acele

vieți, dar putea să o facă. Poate că ratase toate ocaziile care o ajutaseră să devină campioană olimpică la înot sau călătoare, proprietara unei podgorii, vedetă rock, glaciolog care salvează planeta, absolventă a Universității Cambridge, mamă sau un milion de alte lucruri, dar, într-un fel, era toți acei oameni la un loc. Ei toți erau ea. Ar fi putut să fie toate acele lucruri nemaipomenite, iar asta nu mai era deprimant, cum considerase cândva. Absolut deloc. Era motivațional. Fiindcă acum vedea toate lucrurile pe care le putea face dacă puneă osul la treabă. De fapt, viața pe care o dusesese își avea propria logică. Fratele ei era în viață. Izzy era în viață. Ajutase un băiat să stea departe de probleme. Ceea ce uneori pare o capcană este, în realitate, o festă pe care ți-o joacă mintea. Nu avea nevoie de o podgorie sau de un apus californian, ca să fie fericită. Nici măcar nu avea nevoie de o casă mare și de o familie perfectă. Avea nevoie doar de potențial. Iar ea nu era nimic altceva decât potențial. Se întreba cum de nu înțelesese asta până atunci.

De undeva, de sub masa din spatele ei, a auzit vocea doamnei Elm răzbătând prin toate zgomotele.

— Nu renunța! Să nu cumva să îndrăznești să renunți, Nora Seed!

Nora nu voia să moară. Și nu voia să trăiască altă viață în afară de a ei. Cea care, deși era o luptă nebunească, era lupta ei. O luptă bună, dar frumoasă.

00:00:52

00:00:53

S-a zvârcolit, a împins și s-a luptat cu greutatea de deasupra ei și după câteva secunde a reușit – cu un efort care i-a ars plămâni și a sufocat-o – să se ridice din nou în picioare.

Bâjbâind pe podea, a găsit stiloul, acoperit cu un strat gros de praf, apoi a luat-o la goană prin perdeaua groasă de fum, spre rândul numărul unsprezece.

Era acolo.

Singura carte care nu ardea. În continuare pe raft, perfect verde.

Ferindu-se de căldură, cu degetul arătător a prins de sus

cotorul cărții și a tras-o de pe raft. Apoi a făcut ce făcuse mereu. A deschis cartea și a încercat să găsească prima pagină. Singura problemă era că nu exista o primă pagină. Cartea nu conținea nici măcar un singur cuvânt. Era complet goală. Ca și celelalte cărți, era cartea viitorului ei. Dar, spre deosebire de celelalte, în ea, viitorul nu era scris.

Așadar, aceasta era. Viața ei. Viața ei originală.

Și era o pagină nescrisă.

Nora a rămas o clipă în picioare, cu vechiul stilou de școală în mână. Trecuse cu un minut de miezul nopții.

Celelalte cărți de pe raft se carbonizaseră, iar becul care atârna din tavan licărea prin praf, luminând vag tavanul care se prăbușea. O bucată mare din plafonul care înconjura becul – și care aducea puțin cu conturul Franței – părea gata să cadă și să o strivească.

Nora a scos capacul stiloului și a sprijinit cartea deschisă de grămada de cărți carbonizate.

Tavanul gemea.

Nu mai dura mult.

A început să scrie. *Nora a vrut să trăiască.*

După ce a terminat de scris, a așteptat o clipă. Spre frustrarea ei, nu s-a întâmplat nimic. Și-a amintit ce îi spusese cândva doamna Elm. *A vrea e un verb interesant. El sugerează o lipsă.* Așa că Nora l-a tăiat și a mai încercat o dată.

Nora a hotărât să trăiască.

Nimic. A încercat din nou.

Nora era pregătită să trăiască.

Tot nimic, nici măcar după ce a subliniat cuvântul „trăiască”.

Acum, în jurul ei erau numai distrugere și ruină. Tavanul se prăvălea, năruind totul, învăluind fiecare raft în mormane de praf. S-a uitat în depărtare și a văzut chipul doamnei Elm, sub biroul unde o adăpostise pe Nora, stând acolo absolut netemătoare, după care a dispărut complet, când acoperișul s-a surpat de tot, înghițind ultimele flăcări, rafturile de cărți și tot restul.

Înecându-se, Nora nu mai distingea nimic acum.

Însă această parte a bibliotecii rămânea în picioare, iar ea stătea în continuare acolo.

De acum, totul avea să dispară în orice clipă, o știa bine.

Așa că a încetat să se mai gândească ce să scrie și, cu exasperare pură, a notat primul cuvânt care i-a venit în minte, lucrul pe care îl simțea în adâncul sufletului ca un urlet mut și sfidător, în stare să învingă orice urmă de distrugere provenită din exterior. Singurul adevăr pe care îl deținea, un adevăr de care acum era mândră și mulțumită, un adevăr cu care nu numai că se împăcase, ci îl și îmbrățișase fățiș, cu fiecare moleculă a ființei ei. Un adevăr pe care l-a mângălit în grabă, dar apăsând ferm pe hârtie cu penița. L-a scris cu majuscule, la persoana întâi prezent.

Un adevăr care reprezenta începutul și sămânța tuturor lucrurilor posibile. Un blestem trecut și o binecuvântare prezentă.

Un cuvânt simplu, care cuprindea puterea și potențialul unui multivers.

TRĂIESC.

Pământul s-a cutremurat cu violență și fiecare rămășiță a Bibliotecii de la Miezul Noptii s-a transformat în praf.

Trezirea

La un minut și douăzeci și șapte de secunde după miezul nopții, Nora Seed și-a marcat revenirea bruscă la viață, vomitând pe pilotă.

Vie, dar la limită.

Înecându-se, epuizată, deshidrată, luptându-se, tremurând, greoaie, delirând, cu dureri în piept și cu o durere și mai puternică de cap, simțea viața sub forma ei cea mai dură, și totuși, era viață, iar viața era ceea ce-și dorea ea acum.

Îi venea greu, aproape imposibil să se scoale din pat, dar știa că trebuie să se ridice în poziție verticală.

A reușit cumva, a înșfăcat telefonul, însă acesta părea prea greu și alunecos ca să-l poată ține în mână și l-a scăpat pe podea, dincolo de raza ei vizuală.

— Ajutor! a strigat cu glas răgușit, părăsind camera, nesigură pe picioare.

Culoarul părea să se clatine, de parcă ar fi fost o corabie în plină furtună. Cu toate acestea, Nora a reușit să ajungă la ușă fără să leșine, a scos lanțul și, cu un efort uriaș, a deschis-o.

— Ajutați-mă, vă rog!

Abia dacă a observat că încă plouă, când a ieșit din casă, cu pijamalele pătate de vomă, trecând peste treapta pe care stătuse Ash cu ceva mai bine de o zi în urmă, când o anunțase că îi murise pisica.

Nu era nimeni prin preajmă.

Nimeni care să o vadă, așa că s-a îndreptat spre locuința domnului Banerjee. Se împleticea și se împiedica întruna, dar până la urmă a izbutit să apese pe sonerie.

Un pătrat de lumină s-a revărsat pe fereastra din față.

Ușa s-a deschis.

Bătrânul nu avea ochelarii la ochi și părea derutat, poate din pricina stării în care se afla ea și din cauza orei înaintate.

— Regret nespus, domnule Banerjee. Am făcut o mare greșală. Ar fi bine să chemați salvarea...

— Oh, Doamne! Ce naiba s-a întâmplat?

— Vă rog.

— Bine. O chem. Imediat...

00:03:48

Și abia atunci Nora și-a permis să leșine, căzând pe burtă cu o viteză incredibilă, fix pe preșul de la intrare al domnului Banerjee.

*Cerul se întuneacă,
Se-nnegrește azurul,
Dar stelele cutează încă
Să mai strălucească asupra ta...*

Cealaltă parte a disperării

„Viața începe de cealaltă parte a disperării”, spunea Sartre odinioară.

Ploaia încetase.

Nora se afla încă întinsă pe un pat de spital. Fusese trimisă într-un salon, mâncase și se simțea mult mai bine. În urma examenului fizic, personalul medical se declarase mulțumit. Aparent, era de așteptat să aibă abdomenul moale. Nora a încercat să o impresioneze pe doctoriță, spunându-i ceva ce aflase de la Ash, și anume că mucoasa stomacală se reface de la sine o dată la câteva zile.

Mai târziu a venit o asistentă cu un clipboard, s-a așezat pe pat și i-a pus o sumedenie de întrebări în legătură cu starea ei mintală. Nora s-a hotărât să păstreze pentru sine experiența legată de Biblioteca de la Miezul Noptii, bănuind că asemenea detalii nu vor da prea bine în formularul de evaluare psihiatrică. Era ușor de presupus că prea puțin cunoscutele realități ale multiversului nu sunt incluse printre serviciile acoperite de Institutul Național de Sănătate Publică.

Întrebările și răspunsurile au mai continuat în jur de o oră. Au discutat despre medicație, despre moartea mamei ei, despre Volts, despre faptul că își pierduse slujba, despre temerile privind siguranța financiară, despre diagnosticarea depresiei situaționale.

— Ai mai încercat așa ceva până acum? a iscodit-o asistenta.

— Nu în viața asta.

— Și cum te simți acum?

— Nu știu. Oarecum bizar. Dar nu-mi mai doresc să mor.

Asistenta a notat ceva în formular.

După plecarea asistentei, Nora a urmărit pe fereastră mișcările delicate ale copacilor în adierea blândă a după-amiezii și traficul orei de vârf din depărtare, pe centura orașului Bedford. Nu exista altceva decât copacii, traficul și o arhitectură mediocră, dar acestea reprezentau totul.

Reprezentau viața.

Ceva mai târziu, și-a șters postările cu mesaj suicidal de pe rețelele de socializare și – într-un moment de sentimentalism sincer – le-a înlocuit cu un alt mesaj. L-a intitulat „Ceva ce am învățat (scris de un nimeni devenit fiecare dintre noi)”.

Ceva ce am învățat ***(scris de un nimeni devenit fiecare dintre noi)***

E ușor să jelim viețile pe care nu le trăim. E ușor să ne dorim să ne fi dezvoltat alte talente, să fi acceptat diverse oferte. E ușor să ne dorim să fi muncit mai mult, să fi iubit mai tare, să ne fi cheltuit mai bine resursele, să fi fost mai populari, să fi rămas într-o trupă, să fi plecat în Australia, să fi acceptat o invitație la o cafea sau să fi făcut mai multă yoga.

Nu presupune niciun efort să ne fie dor de prietenii pe care nu ni i-am făcut și de munca pe care nu am depus-o, de oamenii cu care nu ne-am căsătorit și de copiii pe care nu i-am avut. Nu e greu să te privești prin ochii altora și să-ți dorești să fii toate acele versiuni caleidoscopice ale tale, pe care alții și le-au dorit de la tine. E simplu să regreti și să continui să regreti *ad infinitum*, până când timpul tău se scurge.

Dar adevărata problemă nu sunt viețile pe care regretăm că nu le-am trăit, ci regretul însuși. Regretul e cel care ne face să ne simțim inutili, să ne ofilim și să avem senzația că suntem atât propriul dușman, cât și al celor din jur.

Nu putem preciza dacă vreuna dintre celelalte versiuni ar fi fost mai bună sau mai rea. Viețile acelea există, e adevărat, dar și tu existi și tocmai asupra acestei existențe trebuie să ne concentrăm.

Desigur că nu putem să vizităm toate locurile și nu putem să întâlnim toate persoanele sau să avem toate slujbele și, totuși, sentimentele trăite în fiecare dintre aceste vieți sunt în continuare disponibile. Nu trebuie să jucăm toate jocurile ca să știm cum e să câștigăm. Nu trebuie să ascultăm toate melodiile din lume ca să înțelegem muzica. Nu trebuie să fi încercat toate soiurile de struguri din toate podgoriile ca să cunoaștem plăcerea vinului. Iubirea și râsul, teama și

durerea sunt monede universale.

Trebuie doar să închidem ochii și să savurăm gustul băuturii din fața noastră și să ascultăm melodia în timp ce e cântată. Suntem la fel de complet și de extraordinar de vii cum suntem în oricare altă viață și avem acces la aceeași gamă de emoții.

Nu e nevoie să fim decât o singură persoană.

Nu e nevoie să încercăm decât o singură existență.

Nu trebuie să *facem* totul ca să *fim* totul, fiindcă suntem deja infiniți. Cât suntem în viață, dispunem de un viitor cu posibilități multiple.

Așadar, haideți să fim amabili cu oamenii din viața noastră. Când și când, să ne uităm în sus din locul în care ne aflăm, fiindcă, oriunde am fi, cerul de deasupra capetelor noastre se întinde la nesfârșit.

Ieri eram convinsă că nu am niciun viitor și că e imposibil să-mi accept viața așa cum e. Și, cu toate acestea, astăzi, aceeași viață dezordonată este plină de speranță. De potențial.

Presupun că imposibilul apare atunci când trăiești.

Oare viața mea se va elibera în mod miraculos de durere, de disperare, de mâhnire, de suferință, de greutate, de singurătate, de depresie? Nicidecum.

Dar mai vreau să trăiesc?

Da. Da.

De o mie de ori, da.

A trăi versus a înțelege

Câteva minute mai târziu, fratele ei a venit să o vadă. Auzise mesajul vocal pe care i-l trimisese ea și îi răspunsese printr-un SMS, la șapte minute după miezul nopții. „Ești bine, surioară?” Apoi, când cei de la spital îl contactaseră, luase primul tren spre Londra. Îi cumpăraseră Norei ultimul număr al revistei *National Geographic*, în timp ce aștepta în gara St Pancras.

— Cândva îți plăcea foarte mult, i-a spus, punând revista la căpătâiul patului de spital.

— Încă îmi place.

Se bucura să-l revadă. Sprâncenele lui groase și zâmbetul sovăielnic erau neschimbate. A intrat cu un mers oarecum bizar, cu capul plecat, cu părul mai lung decât îl avusese în ultimele două vieți în care îl văzuse.

— Scuze că nu am putut să te contactez în ultima vreme, a zis el. Nu a avut legătură cu nimic din ceea ce a spus Ravi. Nici măcar nu mă mai gândesc la The Labyrinths. Doar că am fost într-o stare ciudată. După moartea mamei, m-am văzut cu un tip, iar despărțirea de el a fost urâtă și pur și simplu nu am vrut să fiu nevoit să discut despre asta cu tine sau, în ultima vreme, cu oricine altcineva. Voiam doar să beau. Și am băut prea mult. A devenit o adevărată problemă. Dar am început să primesc ajutor în acest sens. N-am mai băut nimic de săptămâni întregi. Merg la sală acum. Am început un curs de cross-training.

— Oh, Joe! Bietul de tine! Îmi pare rău că v-ați despărțit. Și pentru toate celelalte.

— Tu ești tot ce mi-a rămas, surioară, a zis el, cu vocea ușor tremurândă. Știu că nu te-am apreciat înainte. Știu că în copilărie nu am fost mereu cea mai bună persoană. Dar aveam propriile probleme. Trebuia să fiu într-un anume fel din pricina tatei. Să-mi ascund sexualitatea. Știu că nu ți-a fost ușor, dar nici mie nu mi-a fost. Tu erai bună la *toate*. La școală, la înot, la muzică. Nu puteam să concurez cu tine... În

plus, tata era cum era, iar eu trebuia să pozez în ceea ce credea el că trebuie să fie un bărbat, a explicat Joe și a oftat. E straniu. Probabil că fiecare dintre noi și-l amintește altfel. Dar să nu mă părăsești, bine? Faptul că ai părăsit trupa a fost una. Dar să nu părăsești viața asta. Nu aș putea să fac față.

— Nu o voi părăsi dacă nu o vei părăsi nici tu, l-a asigurat Nora.

— Crede-mă, nu plec nicăieri.

Nora și-a amintit durerea care o copleșise când auzise în São Paulo despre moartea lui Joe cauzată de o supradoză și l-a rugat să o îmbrățișeze. El a făcut-o cu delicatețe, iar ea i-a simțit căldura dătătoare de viață.

— Îți mulțumesc că ai vrut să sari în râu după mine, a zis ea.

— Poftim?

— Mereu am crezut că nu ai făcut-o. Dar tu ai încercat. Ei te-au tras înapoi. Îți mulțumesc.

Brusc Joe a înțeles la ce se referea. Și poate că se întreba mai mult decât nedumerit cum aflase ea toate acestea, de vreme ce se îndepărta înot de el.

— Ah, surioară! Te iubesc. Eram mici și proști pe atunci.

Joe a ieșit vreo oră. A luat cheile de la proprietara Norei și i-a adus surorii lui haine și telefonul.

A văzut că Izzy îi trimisese un mesaj. *Iartă-mă că nu ți-am răspuns aseară / de dimineață. Voiam să discutăm cum se cuvine! Teză, antiteză, sinteză. Tot ce trebuie. Cum te simți? Mi-e dor de tine. Oh, și ghici ce! Mă gândesc să mă întorc în Marea Britanie în iunie. Definitiv. Mi-e dor de tine, prietena mea. Și pregătește-te să primești o TONĂ de poze cu balene-cu-cocoașă. xxx*

Nora a scăpat un sunet discret de bucurie involuntară.

I-a răspuns printr-un mesaj. Era interesant, și-a zis în sinea ei, cum, uneori, viața îți oferă pur și simplu o perspectivă cu totul nouă, așteptând ca tu să o vezi.

A intrat pe pagina de Facebook a Institutului Internațional

de Studii Polare. A găsit o fotografie cu femeia cu care împărțise cabina – Ingrid –, stând alături de conducătorul expediției, Peter, care ținea un metru subțire, cu care măsura grosimea gheții, și un link către un articol intitulat „Studiile IISP confirmă că ultima decadă e cea mai fierbinte înregistrată în regiunea arctică”. Nora a distribuit linkul. Și a adăugat un comentariu: „Țineți-o tot așa!” Și, totodată, s-a hotărât ca, atunci când va câștiga ceva bani, să facă niște donații.

Externarea Norei a fost aprobată. Fratele ei a comandat un Uber. Tocmai când ieșeau din parcare, Nora l-a zărit pe Ash intrând cu mașina în spital. Probabil că întârziase la schimbul de noapte. În viața aceasta deținea altă mașină. El nu a văzut-o, în ciuda faptului că ea i-a zâmbit. Nora spera că e fericit. Speră că îl așteaptă un schimb ușor, printre atâtea vezici biliare. Poate că avea să se ducă să îl vadă la semimaratonul de duminică, din Bedford. Poate că o să-l invite ea *pe el* la o cafea.

Poate.

Pe bancheta din spate a mașinii, fratele ei i-a spus că își căuta ceva de lucru ca freelancer.

— Mă gândeam să mă fac inginer de sunet, i-a zis. E doar o idee.

Nora s-a bucurat să audă asta.

— Ei bine, cred că ar trebui să o faci. Nu știu de ce. Am un sentiment bun despre asta.

— Bine.

— Poate că nu e la fel de fascinant ca a fi vedetă rock, dar ar putea fi mai... sigur. Poate chiar să aducă mai multă bucurie.

Era greu să-l convingă, iar Joe nu înghițea tot ce-i spunea ea. Cu toate acestea, zâmbea și dădea din cap ca pentru sine.

— De fapt, e un studio de înregistrări în Hammersmith care caută ingineri de sunet. Se află la doar cinci minute distanță de casa mea. M-aș putea duce pe jos până acolo.

— Hammersmith? Da. Acela este.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că sună grozav. Hammersmith, inginer de sunet. Cred că vei fi fericit.

El a privit-o râzând.

— Bine, Nora. Bine. Și știi că îți povesteam despre o sală de sport? E chiar alături.

— Ah, excelent! E vreun tip drăguț pe-acolo?

— De fapt, da. Este unul. Îl cheamă Ewan. E doctor. Merge la cursurile de cross-training.

— Ewan! Da!

— Cine?

— Ar trebui să-l inviți în oraș.

Joe a râs, crezând că Nora glumește.

— Nici măcar nu sunt sută la sută convins că e gay.

— Este! E gay. E *sută la sută gay*. Și te place sută la sută. Doctorul Ewan Langford. Invită-l în oraș. Trebuie să ai încredere în mine! Va fi cel mai bun lucru pe care îl vei face vreodată...

Fratele ei râdea când mașina a oprit la numărul 33A, pe Bancroft Avenue. A plătit, dat fiindcă Nora încă nu avea bani și portofel.

Domnul Banerjee stătea la fereastră și citea.

Pe stradă, Nora l-a văzut pe fratele ei holbându-se uimit în jos, la telefon.

— Ce e, Joe?

El abia era în stare să vorbească.

— Langford...

— Poftim?

— Doctorul Ewan Langford. Nici măcar nu știam că numele lui de familie este Langford, dar da, el e.

Nora a ridicat din umeri.

— Intuiție frățească. Adaugă-l la prieteni. Urmărește-l. Trimite-i un mesaj privat. Fă orice e necesar. Mă rog, fără poze nud din proprie inițiativă. Dar el e perechea ta, ți-o spun eu. El e alesul.

— Dar de unde ai știut că el e?

L-a luat pe fratele ei de braț, conștientă că nu avea nicio

explicație plauzibilă.

— Ascultă-mă, Joe!

Și-a amintit antifilozofia doamnei Elm în Biblioteca de la Miezul Noptii.

— Nu trebuie să *înțelegi* viața. Trebuie doar să o trăiești.

În timp ce fratele ei se îndrepta spre ușa de la numărul 33A de pe Bancroft Avenue, Nora s-a uitat în jur, la toate casele cu terasă, la toate felinarele stradale și la copaci și și-a simțit plămânii umplându-se de minunea de a se afla acolo, martoră la tot, parcă pentru prima dată. Poate că într-una dintre celelalte case se mai afla un transgresor, cineva aflat la a treia, la a șaptesprezecea sau la propria versiune finală. Avea să îi caute cu atenție.

S-a uitat la locuința de la numărul 31.

Prin fereastră, chipul domnului Banerjee s-a luminat ușor când a văzut-o pe Nora vie și nevătămată. Bărbatul a zâmbit și a mimat un „mulțumesc”, de parcă simplul fapt că supraviețuise era ceva pentru care el trebuia să fie recunoscător. Mâine va găsi niște bani și se va duce la florărie, de unde îi va cumpăra o plantă pentru straturile lui cu flori. Poate o degetariță. Era sigură că lui îi place degetarița.

— Ba nu, i-a strigat ea, trimitându-i o sărutare prietenească. Eu vă mulțumesc, domnule Banerjee! Vă mulțumesc pentru tot!

El a zâmbit și mai larg, cu ochii plini de blândețe și de îngrijorare, și atunci Nora și-a amintit cum e să duci grija cuiva și să ți se ducă grija. L-a urmat pe fratele ei în apartament, ca să se apuce de curățenie, și, în treacăt, a zărit cu coada ochiului mănunchiul de iriși din grădina domnului Banerjee. Flori pe care înainte nu le apreciasse, dar care acum o hipnotizau cu un mov splendid, cum nu mai văzuse până atunci. De parcă florile nu erau doar simple culori, ci un limbaj în sine, note într-o superbă simfonie florală, la fel de puternice ca operele lui Chopin, evocând tăcut măreția spectaculoasă a vieții înseși.

Vulcanul

E o adevărată revelație să descoperi că locul în care vrei să evadezi este exact același de care ai vrut să fugi. Că închisoarea nu e un loc, ci doar o perspectivă. Și cea mai de seamă descoperire făcută de Nora a fost că, dintre toate variațiunile proprii, extrem de diferite, pe care le-a încercat, schimbarea cea mai radicală a avut loc exact în viața ei originală. Cea din care a pornit și în care a sfârșit.

Cea mai mare și mai profundă schimbare nu s-a petrecut pentru că a avut mai mult succes, pentru că a devenit mai bogată, mai celebră sau pentru că s-a trezit în mijlocul ghețarilor și al urșilor-polari din Svalbard. Dimpotrivă, s-a petrecut când s-a trezit în același pat, în același apartament urât și igrasios, cu canapeaua lui uzată, cu yucca și cactușii în ghivecele micuțe, cu rafturile de cărți și cu manualele de yoga încă nefolosite.

Același pian digital și aceleași cărți. Aceeași absență tristă a pisicii și lipsa unei slujbe. Aceeași mare *necunoscută* privind viața care i se așternea înainte.

Și, totuși, lucrurile stăteau cu totul altfel.

Și erau altfel pentru că nu mai avea senzația că se află acolo pur și simplu pentru a îndeplini visele altora. Nu mai simțea că trebuie să găsească împlinirea în calitate de fiică imaginară perfectă, de soră, de parteneră, de soție, de mamă, de angajată sau de orice altceva în afară de o ființă umană, care orbitează în jurul propriului țel și care își răspunde sieși.

Și era altfel fiindcă trăia, când ar fi putut la fel de bine să moară. Și fiindcă asta alesese ea. Să trăiască. Fiindcă atinsese imensitatea vieții, imensitate în care văzuse nu doar posibilitatea a ceea ce ar putea să facă, ci și a ceea ce ar fi putut să simtă. Erau alte portative și alte melodii. Însemna mai mult pentru ea decât o linie dreaptă a depresiei, de la cea mai blândă până la cea moderată, presărată ici și colo cu momente ocazionale de disperare. Iar asta îi dădea speranță și chiar sentimentul pur de *recunoștință* că se poate afla aici,

conștientă că are capacitatea de a se bucura de cerul luminos și de comediile mediocre ale lui Ryan Bailey și de a fi fericită când ascultă muzică, o conversație sau bătaile propriiei inimi.

Și, mai mult decât orice, era diferit deoarece greaua și dureroasa *Carte a regretelor* se transformase cu succes în scrum.

— Bună, Nora! Sunt eu, Doreen.

Nora era încântată s-o audă, fiindcă tocmai scria un anunț prin care oferea lecții de pian.

— Oh, Doreen! Îmi cer scuze că nu am ținut lecția zilele trecute.

— Nu-i nimic.

— Păi, nu o să-ți povestesc toate motivele, a continuat Nora dintr-o suflare. Îți promit doar că nu mă voi mai afla niciodată în situația aceea. Promit că, dacă în viitor mai dorești să continui lecțiile de pian cu Leo, o să fiu la datorie. Nu te voi dezamăgi. Desigur, înțeleg dacă nu vrei să mai fiu profesoara lui de pian. Dar vreau să știi că Leo are un talent excepțional. E bun la pian. Ar putea face carieră. Ar putea ajunge la Academia Regală de Muzică. În cazul în care nu mai continuă lecțiile cu mine, vreau să știi că eu simt că *undeva* trebuie să le continue. Asta-i tot.

A urmat o pauză lungă. Nu se auzea nimic decât pârâitul static al telefonului. Apoi:

— Nora, draga mea, e în regulă, nu am nevoie de un monolog. Adevărul e că ieri am fost amândoi în oraș. Tocmai îi cumpăram o loțiune pentru față, când mi-a spus: „Mai fac lecții de pian, nu?” Chiar acolo, în magazinul Boots. Așa că, săptămâna viitoare, o luăm de unde am rămas, da?

— Serios? E grozav! Da, pe săptămâna viitoare atunci.

După ce a închis telefonul, Nora s-a așezat la pian și a cântat o melodie pe care nu o mai cântase până atunci. Îi plăcea ce cântă și și-a propus să o țină minte și să compună și niște versuri. Poate reușea să scrie un cântec adevărat și să îl pună pe internet. Poate că o să scrie și alte cântece. Sau poate

că o să facă economii și o să se înscrie la un master. Sau poate că o să le facă pe amândouă. Cine putea ști? Cântând la pian, a întors privirea și a văzut revista pe care i-o cumpărase Joe; era deschisă la o ilustrație cu vulcanul Krakatau din Indonezia.

Paradoxul vulcanilor e că simbolizează deopotrivă distrugerea și viața. Odată ce încetinește și se răcește, lava se solidifică și, cu timpul, se sfărâmă și devine pământ – un pământ bogat și fertil.

Nora nu era o gaură neagră, și-a zis ea. Era un vulcan. Și, asemenea unui vulcan, nu putea să fugă de ea însăși. Trebuia să rămână acolo și să aibă grijă de acel pământ pustiit.

Putea să sădească o întreagă pădure în ea însăși.

Cum se sfârșește jocul

Doamna Elm părea ceva mai bătrână decât fusese în Biblioteca de la Miezul Noptii. Părul ei, odinioară grizonant, era acum alb și subțire, fața îi era obosită și ridată ca o hartă, mâinile îi erau acoperite de pete cauzate de vârstă, dar era la fel de expertă la șah cum fusese cu ani în urmă, în biblioteca școlii Hazeldene.

Azilul Oak Leaf avea propria tablă de șah, pe care trebuise însă să o ștergă de praf.

— Nimeni nu joacă aici, i-a zis Norei. Mă bucur tare mult că ai venit să mă vezi. Mi-ai făcut o adevărată surpriză.

— Păi, pot să vin zilnic dacă vrei, doamnă Elm.

— Louise. Te rog, spune-mi Louise. Dar tu nu ai alte treburi?

Nora i-a zâmbit. Cu toate că nu trecuseră decât douăzeci și patru de ore de când îl rugase pe Neil să-i lipească anunțul la Teoria Corzilor, era deja asaltată de persoane care voiau să ia lecții de pian.

— Dau lecții de pian. Și marțea, din două în două săptămâni, sunt voluntar la căminul pentru persoane fără adăpost. Dar mereu voi avea o oră să... Și, sinceră să fiu, nu mai am pe nimeni altcineva cu care să joc șah.

Un surâs obosit a înflorit pe chipul doamnei Elm.

— Păi, ar fi minunat.

S-a întors spre fereștrua de la camera ei, iar Nora i-a urmărit privirea. Afară se afla o persoană însoțită de un câine. Nora l-a recunoscut pe Dylan, care o plimba pe Sally. Bullmastiff-ul agitat, cu arsuri de țigară, care se atașase de ea. S-a întrebat într-o doară dacă proprietarul ar lăsa-o să țină un câine în casă. La urma urmei, îi permisesese să țină o pisică. Dar trebuia să aștepte până când ajungea la zi cu chiria.

— Uneori mă plictisesc, a zis doamna Elm. Singură, aici. Să stau așa, pur și simplu. Mă simțeam de parcă jocul s-ar fi terminat. Ca un rege singuratic, rămas pe tablă. Nu știu ce îți amintești despre mine, dar, în afara școlii, nu am fost

întotdeauna...

A ezitat câteva clipe.

— Am dezamăgit oameni. Nu am fost mereu o persoană *plăcută*. Am făcut lucruri pe care le regret. Am fost o soție rea. Și nici o mamă bună nu am fost. Oamenii m-au cam abandonat, dar nu e numai vina lor.

— Ei bine, cu mine ați fost amabilă, doamnă... Louise. Când aveam probleme la școală, mereu ați știut cum să mă încurajați.

Respirația doamnei Elm s-a domolit.

— Mulțumesc, Nora.

— Iar acum nu mai sunteți singură pe tablă. Vi s-a mai alăturat un pion.

— Tu n-ai fost niciodată un pion.

A făcut o mutare. Și-a așezat nebunul într-o poziție de forță. Un zâmbet discret i-a înflorit la colțurile gurii.

— O să câștigați, a comentat Nora.

Dintr-odată, ochii doamnei Elm au scânteiat, plini de viață.

— Păi, în asta constă frumusețea, nu? Nu știi niciodată cum se sfârșește jocul.

Și Nora a zâmbit, cântărindu-și atent toate piesele rămase în joc și analizându-și următoarea mișcare.

O singură bibliotecă. O infinitate de vieți. Care e cea mai bună?

Undeva, la marginea universului, există o bibliotecă infinită de cărți, iar fiecare poveste din ele provine dintr-o altă realitate. Una spune povestea vieții tale așa cum e, alta spune povestea vieții tale așa cum ar fi fost dacă ai fi luat altă decizie într-un anumit moment. Toți ne întrebăm mereu cum ar fi putut să fie viețile noastre. Dar dacă am găsi răspunsul într-o bibliotecă?

Atunci când Nora ajunge în această bibliotecă, are șansa să îndrepte lucrurile – o viață plină de durere și de regrete. Are ocazia să facă totul altfel și să-și dea seama cum ar putea avea viața perfectă. Dar lucrurile nu sunt tocmai cum și le imaginează ea... Curând, alegerile pe care le face o pun într-un pericol iminent.

Înainte să expiră timpul, trebuie să răspundă la o singură întrebare: care e cea mai bună cale de a-ți trăi viața?

„Matt Haig e unul dintre cei mai imaginativi scriitori ai epocii noastre. În acest roman, povestea emoționantă e plină de învățăminte despre cât de important este să apreciem viața pe care o avem.“

The Independent

- {1} Substanță activă din componența unor medicamente antidepresive (n. tr.).
- {2} *Toby jug* – în lb. engl., halbă ceramică, înfățișând un personaj (n. tr.).
- {3} India Pale Ale, sortiment de bere caracterizat prin concentrația ridicată de hamei și prin gustul amar (n. tr.).
- {4} În limba engleză, *rock* se referă la „muzica rock” și la „piatră” (n. tr.).
- {5} Testul Rorschach este un test psihologic de personalitate, în care sunt folosite zece modele abstracte standardizate, a căror interpretare servește la analiza funcțiilor intelectuale și emoționale ale persoanei analizate (n. tr.).
- {6} *Officer of the Most Excellent Order of the British Empire* – distincție onorifică britanică (n. tr.).
- {7} Exercițiu fizic pornind din poziția ghemuit, urmată de săritură în spate cu picioarele, săritură înapoi, în poziție ghemuit, săritură în poziție verticală și revenire la poziția inițială (n. tr.).
- {8} „Noroc” - în lb. fr., în orig. (n. tr.).
- {9} Registrul administrativ întocmit în secolul al XI-lea, care cuprinde inventarul terenurilor și al bunurilor din cea mai mare parte a Angliei, precum și informații despre populație (n. tr.).
- {10} „Nu, nu e asta” – în lb. fr., în orig. (n. tr.).
- {11} „Serios?” – în lb. fr., în orig. (n. tr.).
- {12} „De fapt” – în lb. fr., în orig. (n. tr.).
- {13} „Pâine de secară”, în lb. engl. (n. tr.).
- {14} „Afară din viața mea!” – în lb. engl. (n. tr.).
- {15} Pastă tartinabilă din extract de drojdie de bere (n. tr.).
- {16} „Nu te mai gândi, e totul bine” – cântec compus și lansat de Bob Dylan în 1963 (n. tr.).
- {17} „Poți să-ți urmezi calea” – cântec al formației Fleetwood Mac, lansat în 1976 (n. tr.).
- {18} „Numai Dumnezeu știe ce vom face fără tine” – cântec al formației Beach Boys, lansat în 1966 (n. tr.).
- {19} „Prietena mea” – în lb. fr., în orig. (n. tr.).
- {20} Carte apărută în limba română cu titlul *Istoria filozofiei occidentale* (n. tr.).
- {21} Carte apărută în limba română cu titlul *Originile totalitarismului* (n. tr.).
- {22} Unicul roman al poetei Sylvia Plath, apărut în română cu titlul *Clopotul de sticlă* (n. tr.).
- {23} Carte apărută în limba română cu titlul *Tigrul care a venit la ceai* (n. tr.).

tr.).